

**UCHWAŁA NR LXVIII/436/23
RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO**

z dnia 23 listopada 2023 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688) w związku z art. 11 pkt 9 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029) w związku z art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz uchwały Nr LI/236/14 Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie

Rada Miejska uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

§ 2. Załącznikami do uchwały są:

1) tekst zmiany studium:

a. Załącznik Nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego.

b. Załącznik Nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego;

2) rysunek zmiany studium w skali 1:10 000:

a. Załącznik nr 1A Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie,

b. Załącznik nr 2A Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie;

3) uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu zmiany studium, stanowiące załącznik nr 3;

4) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium, stanowiące załącznik nr 4

5) zbiór danych przestrzennych w rozumieniu art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 214), stanowiące załącznik nr 5.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Zbigniew Mikulicz

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr LXVIII/436/23
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 23 listopada 2023 r.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY JABŁONOWO POMORSKIE**

- UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO -

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO UCHWAŁY NR.....
RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO
Z DNIA.....

2023 r.

SPIS TREŚCI

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE	7
PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE	7
ZESPÓŁ AUTORSKI	8
CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA	9
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	11
1.1. Ogólna charakterystyka gminy	11
1.2. Analiza porównawcza gminy, powiatu i województwa na podstawie wybranych cech	14
1.3. Struktura użytkowania gruntów i przeznaczenie terenów	18
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	20
2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	20
2.2. Decyzje o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	21
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY, O KTÓREJ MOWA W ART. 10A UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY	23
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	24
4.1. Położenie fizyczno-geograficzne	24
4.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	25
4.3. Klimat	28
4.4. Gleby	29
4.5. Fauna i flora	30
4.5.1. Flora	30
4.5.2. Fauna	31
4.6. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	32

4.6.1. Rolnictwo	32
4.6.2. Leśnictwo.....	36
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	38
5.1. Ochrona zabytków	38
5.2. Rys historyczny.....	39
5.3. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości i ruchomych	40
5.4. Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków.....	42
5.5. Obiekty wyznaczone do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków	61
5.6. Nieruchome zabytki archeologiczne.....	65
5.7. Cmentarze	77
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	78
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA ORAZ ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIENIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI.....	78
7.1. Potencjał demograficzny	78
7.2. Struktura wieku i płci.....	82
7.3. Ruch migracyjny	83
7.4. Rynek pracy.....	83
7.5. Działalność gospodarcza	85
7.6. Infrastruktura społeczna.....	89
7.6.1. Oświata	89
7.6.2. Ochrona zdrowia.....	90
7.6.3. Opieka społeczna	90
7.6.4. Stan bezpieczeństwa	90
7.6.5. Kultura, sport i rekreacja	90

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	92
8.1. Zagrożenia zalewowe	92
8.2. Zagrożenia hałasem	93
8.3. Pożary lasów	93
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	94
9.1. Analiza ekonomiczna	94
9.2. Analiza środowiskowa.....	96
9.3. Analiza społeczna.....	99
9.4. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego	104
9.5. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	107
9.6. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych	121
9.7. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę	122
9.8. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	125
9.9. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	127
9.10. Analiza SWOT	130
9.10.1.Mocne strony	131
9.10.2.Słabe strony.....	131
9.10.3.Szanse	131
9.10.4.Zagrożenia.....	132
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW.....	133
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	134
11.1. Obszary i obiekty chronione prawem	134
11.2. Brodnicki Park Krajobrazowy	134
11.3. Obszary chronionego krajobrazu	135

11.4. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036.....	138
11.5. Pomniki przyrody	142
11.6. Użytki ekologiczne	143
11.7. Gleby pochodzenia organicznego.....	143
11.8. Strefy ochronne ujęć wody.....	144
11.9. Stefa ochronna wód powierzchniowych	144
11.10. Stefa ochrony sanitarnej cmentarzy czynnych	144
11.11. Pasy technologiczne linii elektroenergetycznych.....	144
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	145
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	145
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	149
15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	149
15.1. Komunikacja i transport	149
15.1.1. Drogi kołowe	149
15.1.2. Komunikacja kolejowa	153
15.2. Gospodarka wodno-ściekowa	153
15.2.1. Zaopatrzenie w wodę	153
15.2.2. Odprowadzanie ścieków	154
15.3. Elektroenergetyka.....	155
15.4. Gazownictwo	155
15.5. Ciepłownictwo.....	155
15.6. Gospodarka odpadami.....	155
16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	156

16.1.1.Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju	156
16.1.2.Krajowy Program Zwiększania Lesistości	158
16.1.3.Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego	159
16.1.4.Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego	166
16.1.5.Strategia Rozwoju Powiatu Brodnickiego.....	167
17. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	168

INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

Pierwsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie przyjęto uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy i Miasta w Jabłonowie Pomorskim z dnia 30 grudnia 2002 r.

W zmieniającej się sytuacji społecznej i gospodarczej gminy zaistniała potrzeba aktualizacji treści zawartych w obowiązującym studium oraz wyznaczenia nowych kierunków rozwoju gminy. W tym celu Rada Miejska Jabłonowa Pomorskiego podjęła uchwałę Nr LI/236/14 z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Sporządzeniu zmiany studium posłużyły informacje z obowiązującego dotychczas dokumentu, jednakże w wyniku zmiany uwarunkowań przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, zdecydowana większość danych została zaktualizowana. Wprowadzono nowe dane, jednocześnie wykorzystując informacje i statystyki z lat ubiegłych. Dostosowano również zapisy zmiany studium do obowiązujących przepisów prawa, co pozwoliło na trafne dokonanie oceny zmian badanych zjawisk we wskazanych przedziałach czasowych.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie została opracowana na podstawie:

- art. 18 ust. 2 pkt 5 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);
- art. 9 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.);
- uchwały Nr LI/236/14 z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

ZESPÓŁ AUTORSKI

Studium opracowane przez zespół autorski w składzie:

mgr inż. arch. Adam Wincek;
mgr inż. arch. Ewa Kamińska;
mgr Sławomir Flanz;
mgr inż. arch. krajobrazu Izabela Kurowska;
mgr Jolanta Rudnicka;
mgr Rafał Modrzewski;
dr Jan Stachowski;
mgr inż. Elżbieta Wojt-Gorączniak;
mgr inż. Halina Wierzbowska;
Mirośława Kubicka;
Maria Sierocka;
Tomasz Kocieniewski;
mgr inż. arch. Bogusław Stroszejn.

Zmiana studium opracowana przez:

ASPECTUS Sp. z o. o.
ul. Dworcowa 53/25, 86-300 Grudziądz

Zespół w składzie:

- główny projektant:
  - mgr Rafał Łucki;
- asystenci projektanta:
  - mgr Agata Piszewska;
  - inż. Janusz Piszewski;
  - inż. Rafał Młynek;
- specjaliści ds. spraw ochrony środowiska:
  - mgr inż. Katarzyna Sucharska;
  - mgr inż. Agata Piórkowska;
- uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego:
  - mgr Katarzyna Bartoś;
  - mgr Dagmara Sobczak;
  - inż. Julia Chojnacka.

CEL, ZAKRES I METODY OPRACOWANIA

Głównym celem opracowania Studium jest aktualizacja uwarunkowań i wyznaczenie aktualnych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonowo Pomorskie. Pierwsze „Studium” Jabłonowa Pomorskiego uchwalono w 2002 roku. Od tego czasu zmieniła się zarówno sytuacja społeczna i gospodarcza gminy, a także struktura przestrzenna tej jednostki administracyjnej. Aktualizacja i określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego polega na ustaleniu lokalnych zasad organizacji struktury przestrzennej gminy przy równoczesnym uwzględnieniu wymagań dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, rozmieszczenia infrastruktury technicznej i społecznej oraz uwzględnieniu podstawowych elementów sieci osadniczej.

Ustalenia studium winny być rozumiane jako świadome działanie władz gminy Jabłonowo Pomorskie, zmierzające do optymalnego wykorzystania uwarunkowań przestrzennych gminy, w celu osiągnięcia wyznaczonych kierunków rozwoju. Generalną zasadą kształtowania i zagospodarowania przestrzeni gminy winny być reguły określające zrównoważony rozwój. Pojęcie to określa rozwój przestrzenny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, który harmonizuje z uwarunkowaniami przyrodniczymi, ograniczając jednocześnie degradację przyrody i nie naruszając możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń.

Zakres przestrzenny zmiany studium obejmuje cały obszar miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie w granicach administracyjnych.

Pierwszym etapem opracowania była inwentaryzacja oraz aktualizacja uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego gminy, sytuacji społeczno – demograficznej oraz infrastruktury technicznej.

Następnie uwzględniono ustalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, uchwalonego Uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. oraz rozpatrzono wnioski do zmiany studium.

Ostatnim etapem było wyznaczenie aktualnych kierunków rozwoju przestrzennego gminy Jabłonowo Pomorskie.

Na Studium składa się:

- tekst zmiany studium:
  - Załącznik Nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego.
  - Załącznik Nr 2 Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego;
- rysunek studium w skali 1:10 000:
  - Załącznik nr 1A Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie,
  - Załącznik nr 2A Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie;
- uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium, stanowiące załącznik nr 3;
- rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany studium, stanowiące załącznik nr 4;
- zbiór danych przestrzennych w rozumieniu art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 214)
  - rysunek studium, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego stanowiące załącznik nr 5.

Uchwaleniu nie podlegają:

- opracowanie ekofizjograficzne do projektu zmiany studium;
- prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany studium;
- część formalno-prawna, dokumentująca tryb sporządzenia i uchwalenia zmiany studium, określona w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina miejsko-wiejska Jabłonowo Pomorskie położona jest w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego i stanowi jedną z dziesięciu gmin powiatu brodnickiego. Gmina położona jest przy drodze wojewódzkiej nr 543 łączącej Paparzyn z Tywołą koło Brodnicy. W układzie administracyjnym województwa gmina ma peryferyjne położenie. Potwierdzeniem tej tezy jest zamieszczona poniżej mapa przedstawiająca podział administracyjny województwa kujawsko-pomorskiego. Według danych Urzędu Statystycznego z 2021 r. gminę zamieszkiwało 8 732 osób¹ na obszarze 134,36 km².

Rysunek 1. Położenie gminy Jabłonowo Pomorskie na tle województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Opracowanie własne.

¹ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu statystycznego, dane na rok 2021.

Gmina Jabłonowo Pomorskie sąsiaduje z następującymi jednostkami administracyjnymi: od północnego zachodu z gminą wiejską Świecie nad Osą (województwo kujawsko-pomorskie, powiat grudziądzki), od północnego wschodu z gminą wiejską Biskupiec (województwo warmińsko-mazurskie, powiat nowomiejski), od południowego zachodu z gminą wiejską Książki (województwo kujawsko-pomorskie, powiat wąbrzeski), od wschodu z gminą wiejską Zbiczno (województwo kujawsko-pomorskie, powiat brodnicki), zaś od południa z gminą wiejską Bobrowo (województwo kujawsko-pomorskie, powiat brodnicki).

Rysunek 2. Położenie gminy Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu brodnickiego

Źródło: Opracowanie własne.

Układ administracyjny gminy tworzą: miasto Jabłonowo Pomorskie i obszar wiejski podzielony na 17 sołectw. Do miejscowości, pełniących rolę wsi sołeckich zaliczono: Adamawo, Budziszewo, Buk Góralski, Buk Pomorski, Bukowiec, Gorzechówko, Górale, Jabłonowo-Zamek, Jaguszewice, Kamień, Konojady, Lembarg, Mileszewy, Nowa Wieś, Piecewo, Płowęż i Szczepanki.

Rysunek 3. Podział gminy Jabłonowo Pomorskie na sołectwa

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Jabłonowo Pomorskie

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	miasto Jabłonowo Pomorskie	3533
2.	Adamowo	25
3.	Budziszewo	167
4.	Buk Góralski	265
5.	Buk Pomorski	282
6.	Bukowiec	275
7.	Gorzechówko	129
8.	Górale	366

9.	Jabłonowo-Zamek	395
10.	Jaguszewice	194
11.	Kamień	228
12.	Konojady	619
13.	Lembarg	380
14.	Mileszewy	377
15.	Nowa Wieś	270
16.	Piecewo	412
17.	Płowęż	352
18.	Płowężek	93
19.	Szczepanki	321

*Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.
Wykaz ilościowy mieszkańców, stan na dzień 30.06.2021 r.*

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli w roku 2021 najliczniejsze było miasto Jabłonowo Pomorskie, którego populacja stanowiła około 40,69% ludności gminy. Najmniej osób zamieszkiwało miejscowość Adamowo. Populacja tej miejscowości stanowiła zaledwie 0,29% ludności obszaru w gminie.

1.2. Analiza porównawcza gminy, powiatu i województwa na podstawie wybranych cech

W niniejszym podrozdziale przeprowadzono analizę porównawczą gminy Jabłonowo Pomorskie z powiatem brodnickim i województwem kujawsko-pomorskim. W celu porównania wykorzystano dane z Głównego Urzędu Statystycznego, takie jak:

- gęstość zaludnienia wyrażoną w liczbie osób przypadających na dany kilometr kwadratowy powierzchni;
- procentowy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym;
- odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej;
- zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca;
- średnią powierzchnię użytkową mieszkania.

Tabela 2. Gmina Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu i województwa

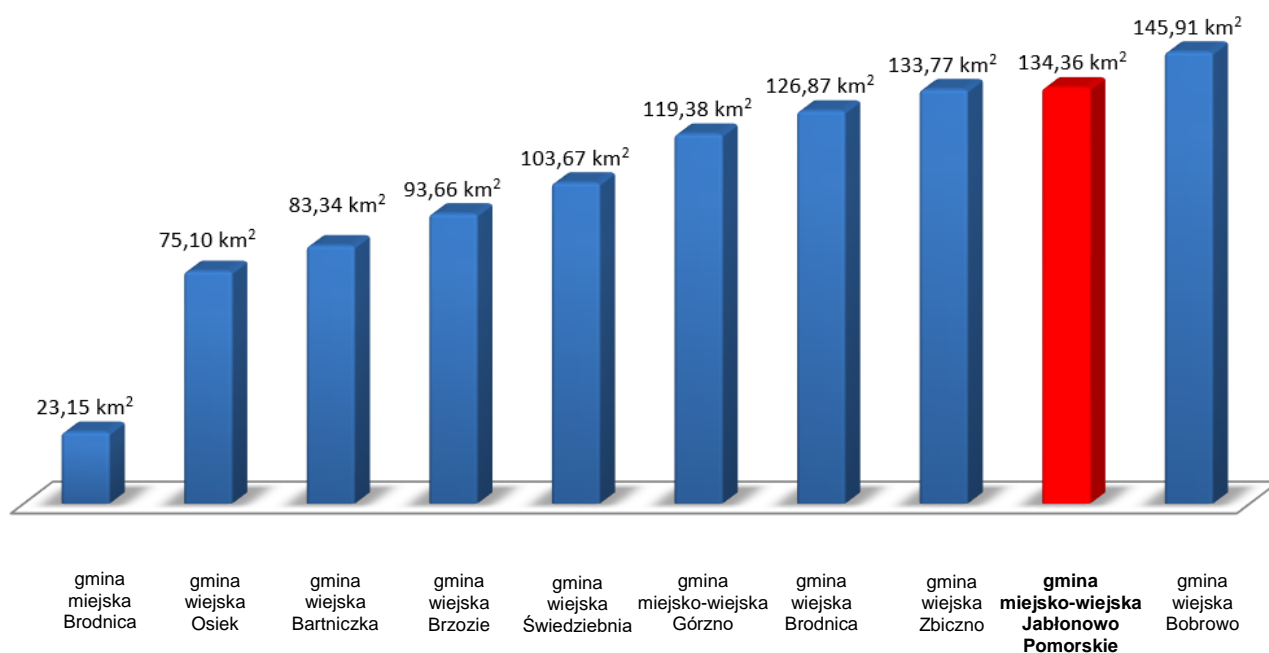
L.p.	Główne wskaźniki	województwo kujawsko-pomorskie	powiat brodnicki	gmina Jabłonowo Pomorskie
1	Powierzchnia ogółem w km ²	17 971,34	1039,97	134,36
2	Ludność	2 047 900	78 784	8 732
3	Gęstość zaludnienia (osoby/km ²)	114	76	65
4	Ludność w wieku przedprodukcyjnym w %	15,0	17,3	15,8
5	Ludność w wieku produkcyjnym w %	62,5	63,5	64,0
6	Ludność w wieku poprodukcyjnym w %	22,5	19,2	20,2
7	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	95,5 ¹	94,8 ¹	92,6 ¹
8	Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności	70,3 ¹	63,1 ¹	58,7 ¹
9	Korzystający z gazu w % ogółu ludności	43,7 ¹	10,1 ¹	0,0 ¹
10	Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	35,3 ¹	37,1 ¹	30,7 ¹

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na 2020 r.¹ i 2021 r.

Gmina Jabłonowo Pomorskie z powierzchnią wynoszącą 134,36 km² stanowi około 0,75% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. W roku 2021 ludność gminy wyniosła 8 732 osoby. Reasumując gmina Jabłonowo Pomorskie:

- wykazuje niekorzystnie pod względem gęstości zaludnienia zarówno na tle powiatu brodnickiego jak i na tle województwa;
- prezentuje się korzystnie pod względem udziału procentowego osób w wieku produkcyjnym na tle województwa i powiatu;
- wykazuje niższy wskaźnik pod względem udziału procentowego osób korzystających z instalacji wodociągowej na tle powiatu brodnickiego oraz na tle województwa;
- prezentuje się niekorzystnie pod względem udziału procentowego osób korzystających z instalacji kanalizacji sanitarnej zarówno na tle powiatu brodnickiego jak i na tle województwa;
- prezentuje się niekorzystnie pod względem udziału procentowego osób korzystających z gazu na tle powiatu brodnickiego i niekorzystnie na tle województwa;
- ponadto zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca było niższe od średniej powiatowej i od średniej wojewódzkiej.

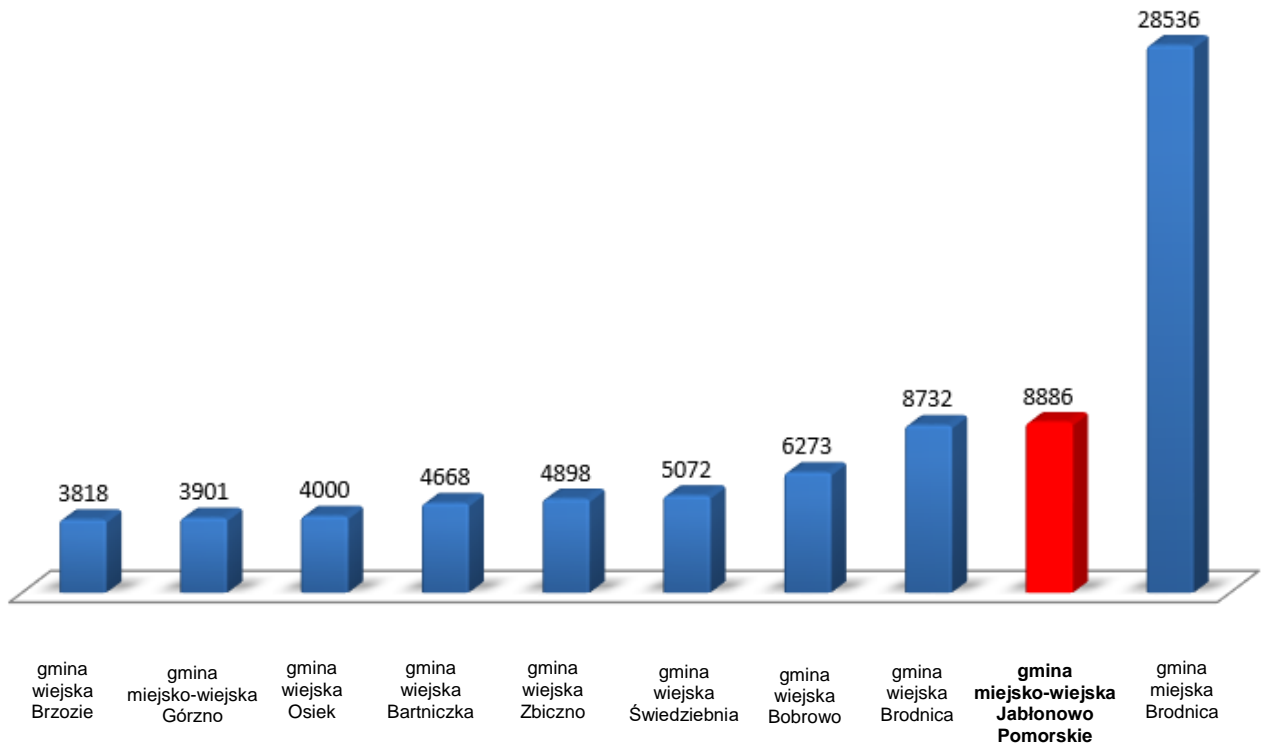
Wykres 1. Powierzchnia gmin położonych w powiecie brodnickim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na 2021 r.

Gmina Jabłonowo Pomorskie zajmuje obszar 134,36 km², co lokuje ją na drugim miejscu wśród gmin powiatu brodnickiego. Pod względem zajmowanej powierzchni największą jednostką administracyjną jest gmina wiejska Bobrowo, zaś najmniejsza gmina miejska Brodnica.

Wykres 2. Liczba ludności w gminach położonych w powiecie brodnickim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stan na 2021 r.

Według danych z Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2021 gmina Jabłonowo Pomorskie zamieszkała była przez 8 886 osoby. Pod względem liczby ludności gmina Jabłonowo Pomorskie zajmuje drugie miejsce w powiecie brodnickim. Najwięcej osób mieszka w gminie wiejskiej Brodnica, zaś gminą o najmniejszej populacji jest Brzozie.

1.3. Struktura użytkowania gruntów i przeznaczenie terenów

W poniższych tabelach i na wykresach przedstawiono strukturę użytkowania gruntów w gminie Jabłonowo Pomorskie. Wyodrębniono podział na obszar miejski i wiejski.

Tabela 3. Ogólna struktura użytkowania gruntów w gminie Jabłonowo Pomorskie

Rodzaj użytkowania	Powierzchnia geodezyjna w ha	
	Obszar miejski	Obszar wiejski
użytki rolne	190	10 935
grunty leśne oraz zadrzewione zakrzewione	0	1 527
pozostałe grunty	145	681
RAZEM	335	13 143

Źródło: Dane ze Starostwa Powiatowego w Brodnicy na 01.01.2022 r.

W strukturze użytkowania gruntów na obszarze wiejskim największą grupę stanowią użytki rolne – 83,2% ogółu. Najmniej jest pozostałych gruntów, których łączna powierzchnia stanowi 16,8% ogółu.

Większość obszaru miasta Jabłonowo Pomorskie zajmują tereny sklasyfikowane jako użytki rolne, w skład których wchodzi grunty będące własnością samorządowych osób prawnych, osób fizycznych i innych. Stanowią one 56,72% powierzchni miasta. Na terenie obszaru miejskiego nie występują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.

Tabela 4. Szczegółowa struktura użytkowania gruntów w gminie Jabłonowo Pomorskie

Rodzaj użytkowania	Obszar wiejski	Obszar miejski
	Powierzchnia geodezyjna w ha	
Użytki rolne, w tym:		
- grunty orne	9163	151
- sady	64	2
- łąki trwałe	698	18
- pastwiska trwałe	335	5
- grunty rolne zabudowane	251	8
- grunty pod rowami	51	2
- grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	3	3
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, w tym:		
- lasy	1445	0
- grunty zadrzewione i zakrzewione	82	0

Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:		
- tereny mieszkaniowe	46	67
- tereny przemysłowe	3	6
- inne tereny zabudowane	18	13
- zurbanizowane tereny niezabudowane	1	2
- tereny rekreacji i wypoczynku	9	7
- drogi	250	25
- tereny kolejowe	81	22
- użytki kopalne	1	0
- grunty przeznaczone pod budowę dróg	1	0
Grunty pod wodami, w tym:		
- wody powierzchniowe płynące	236	2
- wody powierzchniowe stojące	18	1
Nieużytki	370	1
Tereny różne	17	0
Razem	13143	335

Źródło: Dane ze Starostwa Powiatowego w Brodnicy na 01.01.2022 r.

W obszarze wiejskim, w strukturze użytków rolnych najczęściej jest gruntów ornych – 86,73%, najmniej zaś gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych – zaledwie 0,03%, lasy stanowią większość gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych – 94,63%, zaś w grupie gruntów zabudowanych i zurbanizowanych najczęściej jest dróg – 60,98%.

W obszarze miejskim, w strukturze użytków rolnych najczęściej jest gruntów ornych – 79,89%, najmniej zaś sadów i gruntów pod rowami – zaledwie po 1,06%, zaś w grupie gruntów zabudowanych i zurbanizowanych najczęściej jest terenów mieszkaniowych – 47,18%.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

2.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Tabela 5. Wykaz obowiązujących planów miejscowych na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie

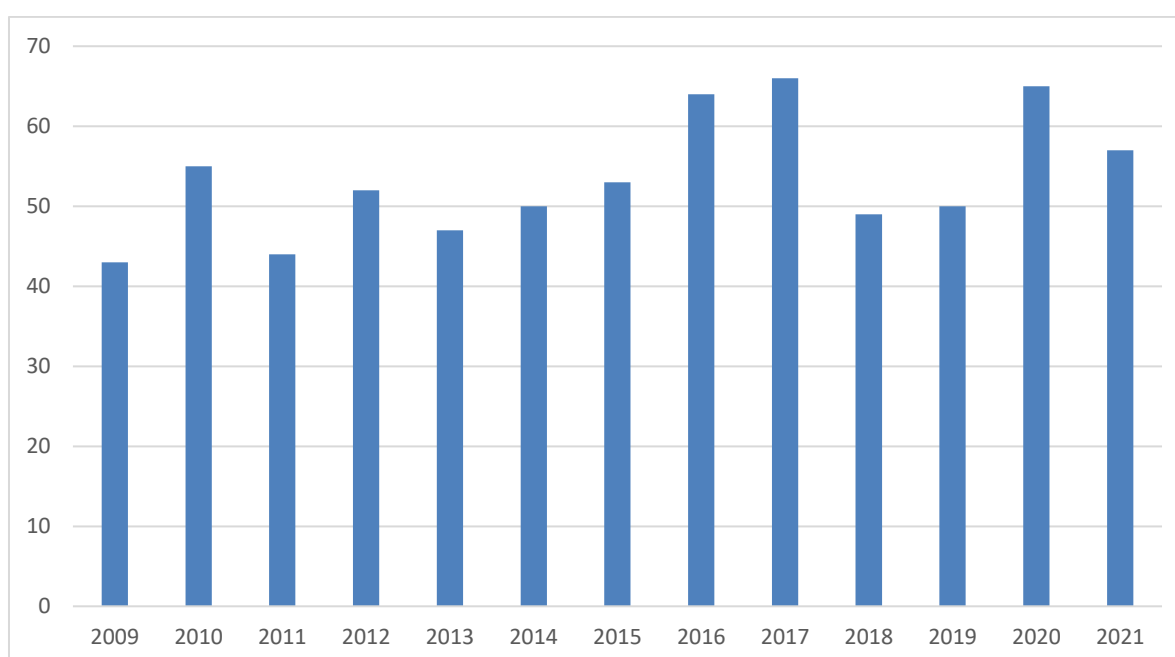
Lp.	Nr uchwały	Data uchwalenia	Tytuł uchwały
1.	Nr XXXVI/269/02	11.09.2002 r. (Dz. Urz. woj. K-P nr 3/2003 poz. 29)	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Jabłonowo Pom. w rejonie ulicy Gen. Sikorskiego dz.708/8 i 708/11
2.	XXXVI/266/02	11.09.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Nr 3/2003 poz. 26)	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Jabłonowo w rejonie ul. Grudziądzkiej dz.617/5
3.	XXXVI/267/02	11.09.2002 r. (Dz. Urz. Woj. nr 3/ 2003 poz.27)	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Jabłonowo w rejonie ul Grudziądzkiej dz.610/2,611/3
4.	XXXVI/268/02	11.09.2002 r. (Dz. Urz. Woj. nr 3 /2003 poz.28)	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Jabłonowa w rejonie ul. Urzędowej i Wigury dz. 91 i 92/2
5.	XXXVI/265/02	11.09.2002 r. (Dz. Urz. Woj. nr 131 z 2002 poz. 2551)	W sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Jabłonowo w rejonie ul. Nowy Rynek dz.527/1,527/2,528/2, 529/2, 530/2, 531/1 531/2
6.	XLVI/204/13	27.11.2013 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj. Pom z 9.12.2013 poz.4044)	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenów pomiędzy ul. Kościelną, Wesolą i Szczepańską w Jabłonowie Pomorskim
7.	LVII/284/14	24.11.2014 r. (Dz. Urz. Woj. z 2014 r. poz. 2925)	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrzeżu Jeziora Duże w Nowej Wsi

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

2.2. Decyzje o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Decyzje o warunkach zabudowy mają wpływ na kształtowanie ładu przestrzennego. Od roku 2009 do połowy roku 2021 na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie wydano łącznie 735 decyzji o warunkach zabudowy, z których większość dotyczyła zabudowy mieszkaniowej. Na poniższym wykresie przedstawiono rozkład wydawanych decyzji w poszczególnych latach.

Wykres 3. Wydane decyzje o warunkach zabudowy z podziałem na poszczególne lata

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Gmina miejsko-wiejska Jabłonowo Pomorskie znalazła się na czwartej pozycji pod względem wydanych decyzji o warunkach zabudowy w powiecie brodnickim w analizowanym przedziale czasowym.

Tabela 6. Decyzje o warunkach zabudowy wydane w latach 2015-2021 na terenie powiatu brodnickiego

NAZWY GMIN	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	ŁĄCZNIE
Bartniczka	40	60	42	51	45	37	53	328
Bobrowo	70	63	68	68	74	80	77	500
Brodnica gm. miejska	57	53	62	71	79	63	51	436
Brodnica gm. wiejska	188	182	174	187	202	214	231	1378
Brzozie	-	-	-	-	-	-	-	0
Górzno	51	52	52	52	50	53	39	349

Jabłonowo Pomorskie	53	64	66	49	50	65	57	404
Osiek	47	74	51	67	48	59	50	396
Świedziebnia	32	50	40	52	50	61	65	350
Zbiczno	56	111	92	97	74	71	116	617
	595	709	647	694	672	703	739	4758

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (XI.2022 r.) oraz danych Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Ponadto w latach 2015-2021 wydano łącznie 24 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenie miasta i gminy. Według dostępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2015-2021 na terenie powiatu brodnickiego wydano łącznie 523 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W analizowanym przedziale czasowym, wśród wszystkich gmin powiatu brodnickiego gmina miejsko-wiejska Jabłonowo Pomorskie znalazła się na piątym miejscu pod względem liczby wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz na siódmym miejscu (ex aequo z gminą Osiek) pod względem liczby wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Tabela 7. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2015-2021 na terenie powiatu brodnickiego

NAZWY GMIN	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	ŁĄCZNIE
Bartniczka	6	3	10	4	5	4	6	38
Bobrowo	10	5	4	6	3	5	4	37
Brodnica gm. miejska	15	10	20	8	15	9	23	100
Brodnica gm. wiejska	22	13	22	29	12	19	14	131
Brzozie	-	-	-	-	-	-	-	0
Jabłonowo Pomorskie	2	5	4	4	2	5	4	26
Górzno	2	6	7	6	14	0	5	40
Osiek	0	4	5	4	4	4	5	26
Świedziebnia	3	2	1	3	4	3	3	19
Zbiczno	4	15	14	17	11	18	27	106
	64	63	87	81	70	67	91	523

Źródło: Opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (XI.2022 r.) oraz danych Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

3. UWARUNKOWANIA WYNIAKJĄCE Z DIAGNOZY, O KTÓREJ MOWA W ART. 10A UST. 1 USTAWY Z DNIA 6 GRUDNIA 2006 R. O ZASADACH PROWADZENIA POLITYKI ROZWOJU, PRZYGOTOWANEJ NA POTRZEBY STRATEGII ROZWOJU GMINY

Strategia rozwoju Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2015 – 2025 zawiera diagnozę: sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Diagnoza społeczno-gospodarcza i przeprowadzona na jej podstawie analiza SWOT, wraz z wynikami sondażu społecznego pozwoliła na określenie trzech strategicznych priorytetów – celów:

- I. Nowoczesna gospodarka – cel strategiczny I – rozwój przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa:
  - rozwój przedsiębiorczości i dostosowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy,
  - podniesienie efektywności sektora rolnego i rolno-spożywczego,
  - pozyskanie inwestorów,
  - rozwój turystyki i rekreacji.
- II. Rozwinięta infrastruktura – cel strategiczny II – rozwinięta infrastruktura techniczna i efektywna ochrona środowiska:
  - rozwój i poprawa stanu infrastruktury technicznej,
  - ograniczenie zanieczyszczenia środowiska,
  - uporządkowanie gospodarki przestrzennej.
- III. Aktywne i zasobne społeczeństwo – cel strategiczny III – poprawa warunków życia mieszkańców:
  - rozwój i dostosowanie infrastruktury publicznej, w szczególności na cele opiekuńcze, edukacyjne i sportowe,
  - zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej i wzrost integracji mieszkańców,
  - poszerzenie oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej.

W obowiązującym dokumencie nie przeprowadzona została ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem, jednakże wskazano w jaki sposób będzie ona przebiegać.

Dla efektywnej realizacji zapisów strategii odbywać się będzie kontrola i monitoring realizacji jego ustaleń. *„Monitoring będzie polegał na systematycznym gromadzeniu*

i opracowywaniu informacji i danych zbieranych od wszystkich realizatorów projektów w ramach strategii. Proces ten będzie służył identyfikacji realizowanych przedsięwzięć oraz porównaniu ich zgodności z założeniami strategii.”

„Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Główne cele zastosowania ewaluacji:

- *identyfikacja słabych i mocnych stron,*
- *oszacowanie możliwości i ograniczeń,*
- *usprawnienie zarządzania,*
- *wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działań,*
- *poprawa błędów,*
- *wsparcie alokacji zasobów finansowych,*
- *ulepszenie procesu decyzyjnego.*

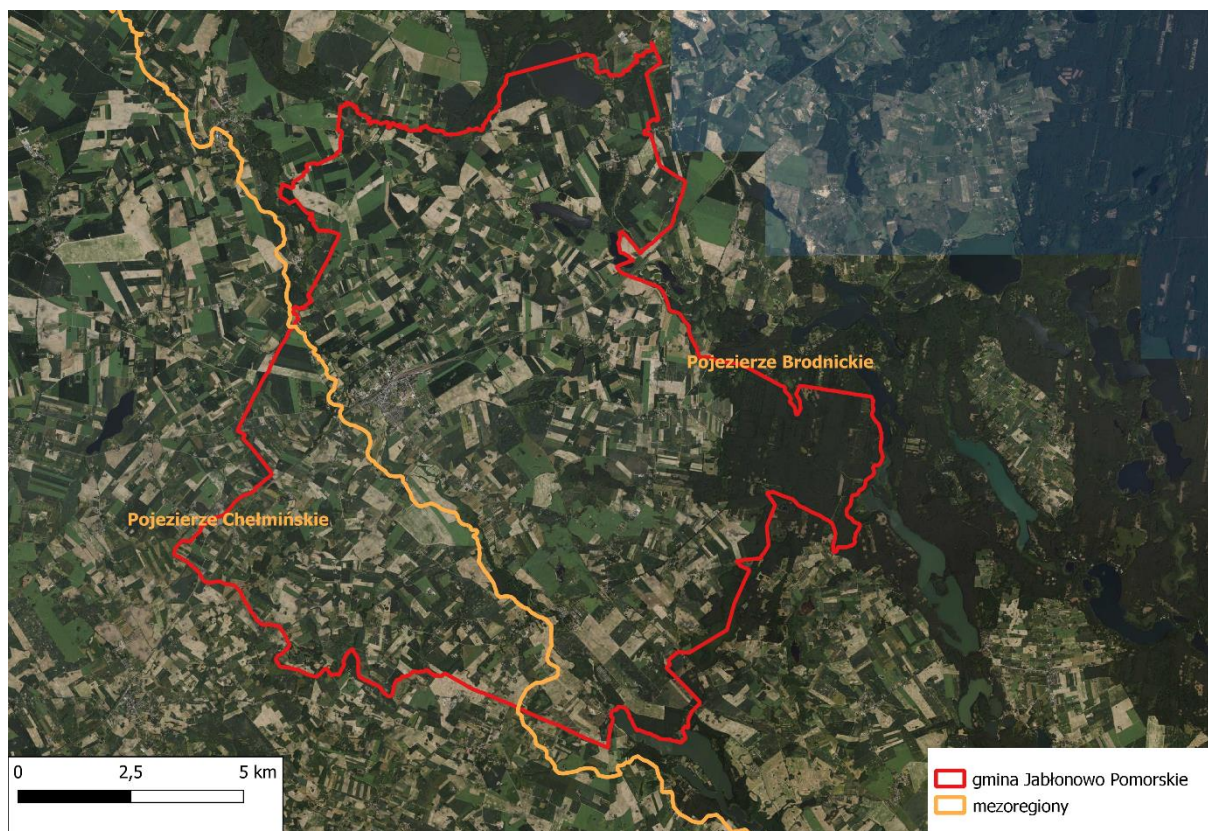
Ewaluacja strategii może być dokonywana w trakcie prac nad sprawozdaniem z wdrażania. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji strategii.”

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Jabłonowo Pomorskie to gmina miejsko-wiejska położona w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie brodnickim. Obszar gminy Jabłonowo Pomorskie znajduje się na pograniczu dwóch mezoregionów fizyczno-geograficznych: Pojezierza Chełmińskiego (zachodnia część) i Pojezierza Brodnickiego (wschodnia część). Granicę między tymi jednostkami morfologicznymi stanowi dolina rzeki Lutryny. Z powyższego podziału wynika zróżnicowanie wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego gminy.

Rysunek 4. Położenie Gminy Jabłonowo Pomorskie na tle podziału fizyczno-geograficznego Polski wg Kondrackiego

Źródło: opracowanie własne.

4.2. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

W krajobrazie geomorfologicznym wyróżnić można trzy charakterystyczne elementy rzeźby: wysoczyznę morenową, dolinę rzeki Lutryny, dolinę rzeki Osy oraz równinę sandrową. Wysoczyzna morenowa wykształcona jest głównie jako płaska, miejscami lekko falista, a zbudowana jest z gliny i piasków zwałowych. Średnie deniwelację w obrębie wysoczyzny wynoszą 5 m. Najbardziej urozmaicona jest wysoczyzna morenowa w północnej części gminy w rejonie Adamowa, Płowęża i Nowej Wsi, gdzie deniwelacje przekraczają 10 m. Rynna polodowcowa wykorzystywana przez rzekę Lutrynę wciną się w wysoczyznę morenową w rejonie Jabłonowa, Jaguszewic i Szczepanek nawet do 20 m. Podobnej wysokości przewyższenia występują w północnej części gminy – w dolinie Osy w rejonie Płowęża i Płowężka.

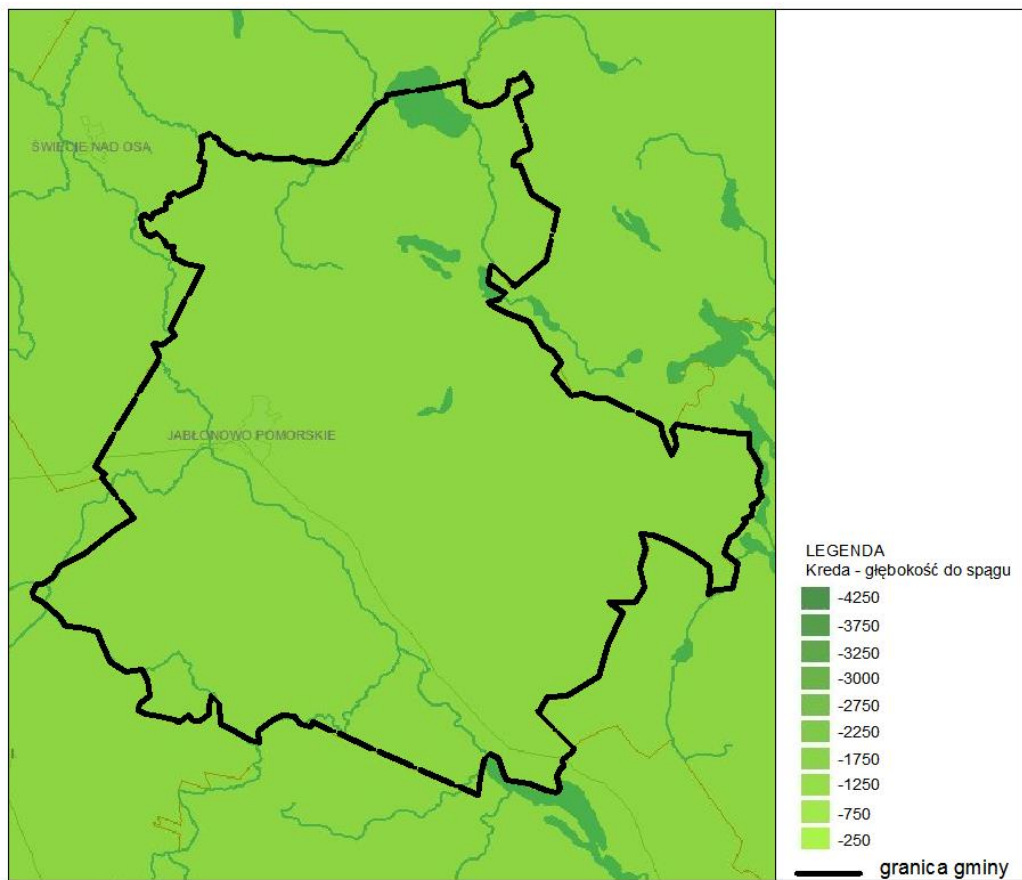
Zagłębienia wytopiskowe, często bezodpływowe, występują mozaikowo na całym obszarze gminy. Posiadają często podmokłe dna obniżone w stosunku do otaczającej ich wysoczyzny 5 – 10 m. Obniżenia te wypełnione są utworami biogenicznymi.

Wschodnia część obszaru gminy w rejonie wsi Górale i częściowo Konojady położona jest w obrębie równiny sandrowej – sandru zachodniobrodnickiego. Jest to rozległy obszar akumulacji osadów piaszczystych i żwirowych. Powierzchnia sandru jest w przeważającej części płaska i pokrywa ją zwarty obszar leśny.

Obszar gminy Jabłonowo Pomorskie zlokalizowany jest w syneklizie perybałtyckiej platformy wschodnioeuropejskiej w obrębie masywu dobrzyńskiego.

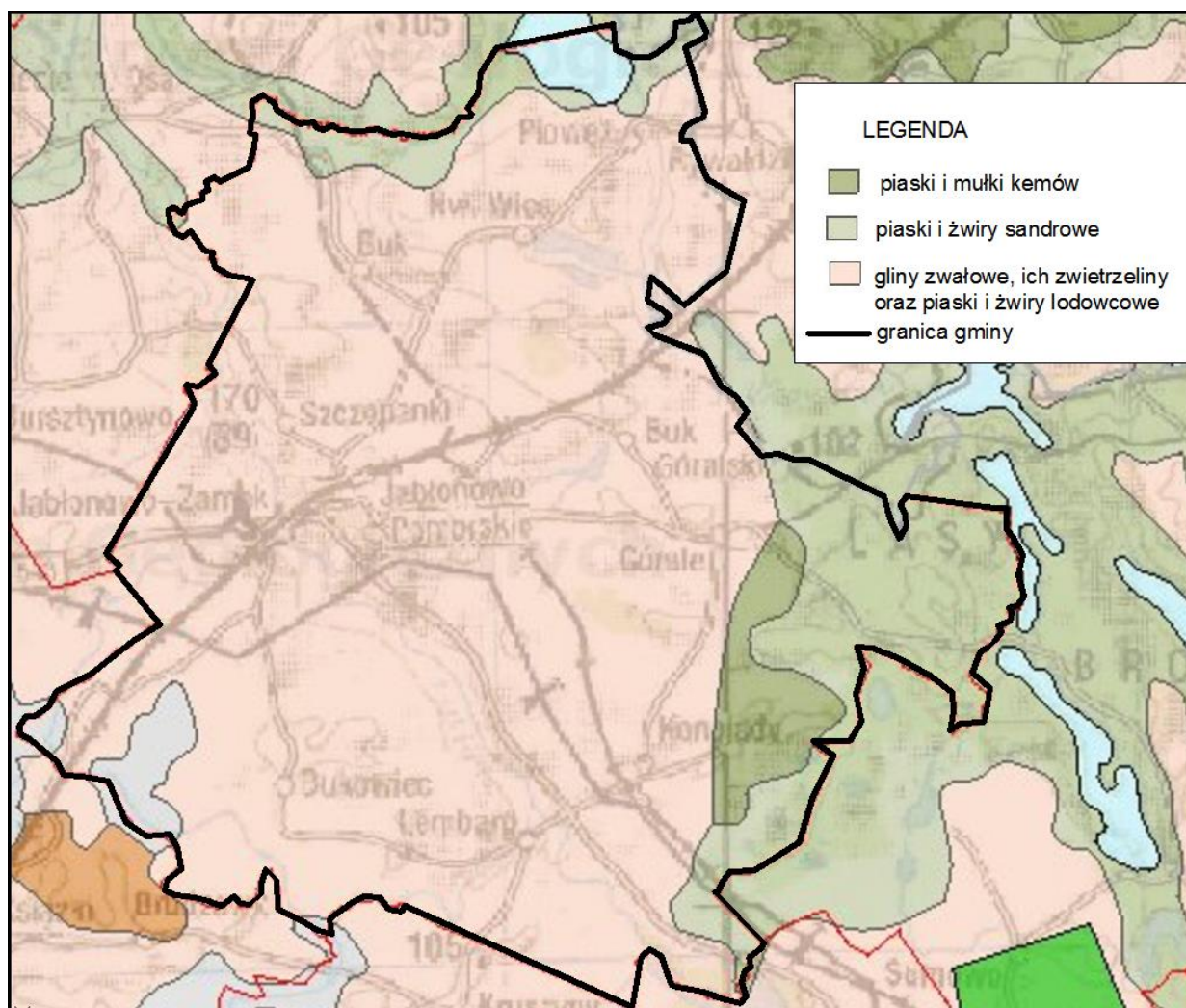
Paleozoik reprezentowany jest przez piaskowce i mułowce kambru. Powyżej zalegają sylurskie ciemne łupki z wkładkami wapieni gruzłowatych i margli. Devon charakteryzują osady wapienne z łupkami i mułowcami. Na osadach tych zalegają niezgodnie utwory cechsztyńskie (permskie), złożone z mułowców, łupków miedzionośnych, wapieni i anhydrytów. Trias reprezentują osady mułowcowi-ilaste z wkładkami margli i dolomitów, natomiast jurę piaskowce drobnoziarniste, przechodzące ku górze w łupki ilasto-piaszczyste i ilastomułowcowe. Górna granica jury ma charakter erozyjny, na niej leżą niezgodnie osady kredy. Kreda dolna wykształcona jest jako osady ilasto-mułowcowe, mułowcowi-piaszczyste i piaskowcowe. Kredę górną budują piaski, ilowce przechodzące w mułowce wapniste i margliste, opoki, opoki ilaste oraz gezy wapniste z wkładkami margli. Utwory trzeciorzędu (paleogenu i neogenu) występują w podłożu utworów czwartorzędowych. Osady czwartorzędowe reprezentowane są przez utwory zlodowaceń południowopolskich, środkowopolskich i północnopolskich.

Rysunek 5. Przestrzenny Model Wgłębnej Budowy Geologicznej dla Gminy Jabłonowo Pomorskie

Źródło: www.bazagis.pgi.gov.pl.

Rysunek 6. Mapa geologiczna Gminy Jabłonowo Pomorskie

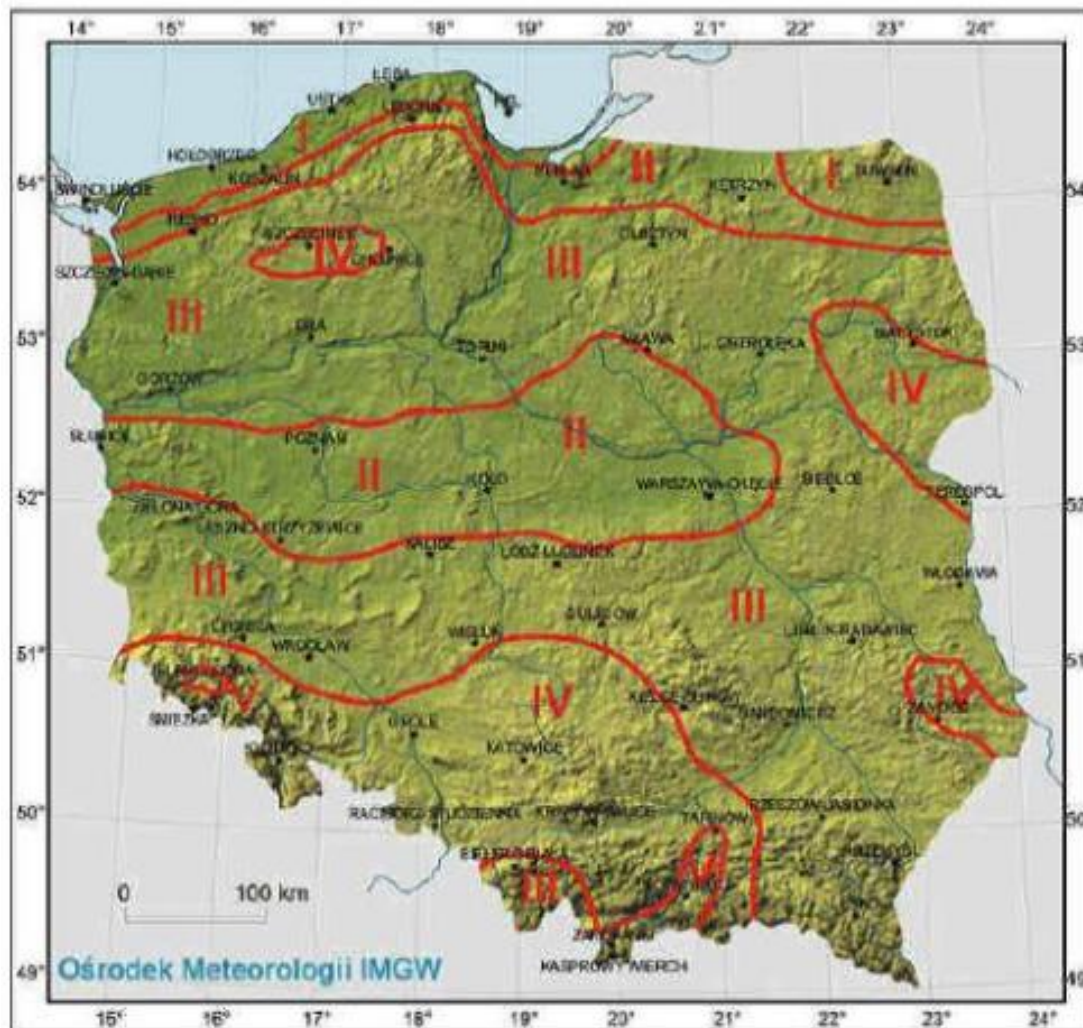
Źródło: www.bazagis.pgi.gov.pl.

4.3. Klimat

Pod względem klimatycznym opisywany obszar, wg regionalizacji W. Wiszniewskiego i W. Chełchowskiego należy do regionu pomorsko-warmińskiego. Średnia roczna wysokość opadów mieści się w przedziale 500 – 550 mm przy wyraźnej przewadze opadów letnich nad zimowymi. Średnia temperatura roczna wynosi 6,5 – 7,0°C, przy czym średnia temperatura okresu zimowego waha się od 0°C do 0,5°C, a okresu letniego zawiera się w przedziale od 13,5°C do 14,0°C. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego, na które przypada 13,1% przypadków. Wiatry z sektora zachodniego (W, NW i SW) wieją przez 44,5% przypadków w roku. Najrzadsze są wiatry z południa (7,7%) i północy (8,6%), a cisze atmosferyczne występują w 6,6% przypadków. W ciągu roku notuje się 40 dni pogodnych, a pochmurnych ok. 150.

Według mapy „Zasoby energii wiatru w Polsce” sygnowanej przez IMGW Oddział Warszawski Ośrodek Meteorologii Autor Halina Lorenc, teren inwestycji leży w strefie III „dość korzystnej”.

Rysunek 7. Strefy energetyczne wiatru w Polsce

Źródło: H. Lorenc, 2004. Objaśnienia :strefa I- wybitnie korzystna, strefa II- bardzo korzystna, strefa III korzystna, strefa IV- mało korzystna, strefa V- niekorzystna.

4.4. Gleby

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie, na utworach wysoczyznowych wytworzyły się głównie gleby mocne. One też decydują o tym, że w strukturze użytkowania gruntów zdecydowanie przeważają użytki rolne, które zajmują 83,2% obszaru gminy wiejskiej i aż 56,72% obszaru miasta. Wśród nich wyraźnie dominują grunty orne, a na niektórych obszarach jak obniżenia rynnowe, dolinne i wytopiskowe, znaczny areal zajmują trwałe użytki zielone. Lasy zajmują tylko 11,33% powierzchni gminy i występują głównie we wschodniej i północnej jej części.

Pod względem wartości rolniczej największą powierzchnię zajmują gleby III klasy bonitacyjnej, które zajmują 50% użytków rolnych oraz IV klasy bonitacyjnej, które zajmują 42% powierzchni. Gleby V i VI klasy zajmują tylko 8% powierzchni użytków rolnych. Należy zaznaczyć, że znaczna część gleb ma okresowo za wysoki lub za niski poziom wód gruntowych.

W użytkach zielonych dominującą klasą jest IV, są to gleby mineralne, mułowo-torfowe, torfowe i murszowe o przeciętnych własnościach fizycznych i chemicznych. Grunty rolne na potrzeby użytkowania rolniczego są objęte klasyfikacją kompleksów rolniczej przydatności. Na obszarze gminy Jabłonowo gleby wysokiej przydatności należą do kompleksu 2 (pszenny dobry) i 4 (żytni bardzo dobry). Gleby te zajmują zdecydowaną większość obszaru wysoczyzny morenowej i zajmują łącznie powierzchnię ponad 6000 ha, co stanowi około 64,4% powierzchni gruntów ornych.

Poważnym źródłem zanieczyszczeń gleb jest samo rolnictwo, które w ostatnich latach przeszło poważną przemianę strukturalno-technologiczną z funkcji przyrodniczej na przemysłową. Istotne zmiany we współczesnym rolnictwie to przede wszystkim wielkoobszarowa monokultura upraw, wprowadzenie ciężkiego i szybkiego sprzętu rolniczego i znacznie zwiększona chemizacja. Dodatkowymi istotnymi elementami obecnego rolnictwa są również: głębsza orka niż jaką stosowano przez ostatnie 50 lat, prowadzenie upraw jednego gatunku przez kilka lat, wprowadzanie upraw genetycznie zmodyfikowanych lub co najmniej genetycznie dostosowanych do klimatu agrorolniczego Polski jak: kukurydza, rzepak, pszenżyto i ziemniaki.

4.5. Fauna i flora

4.5.1. Flora

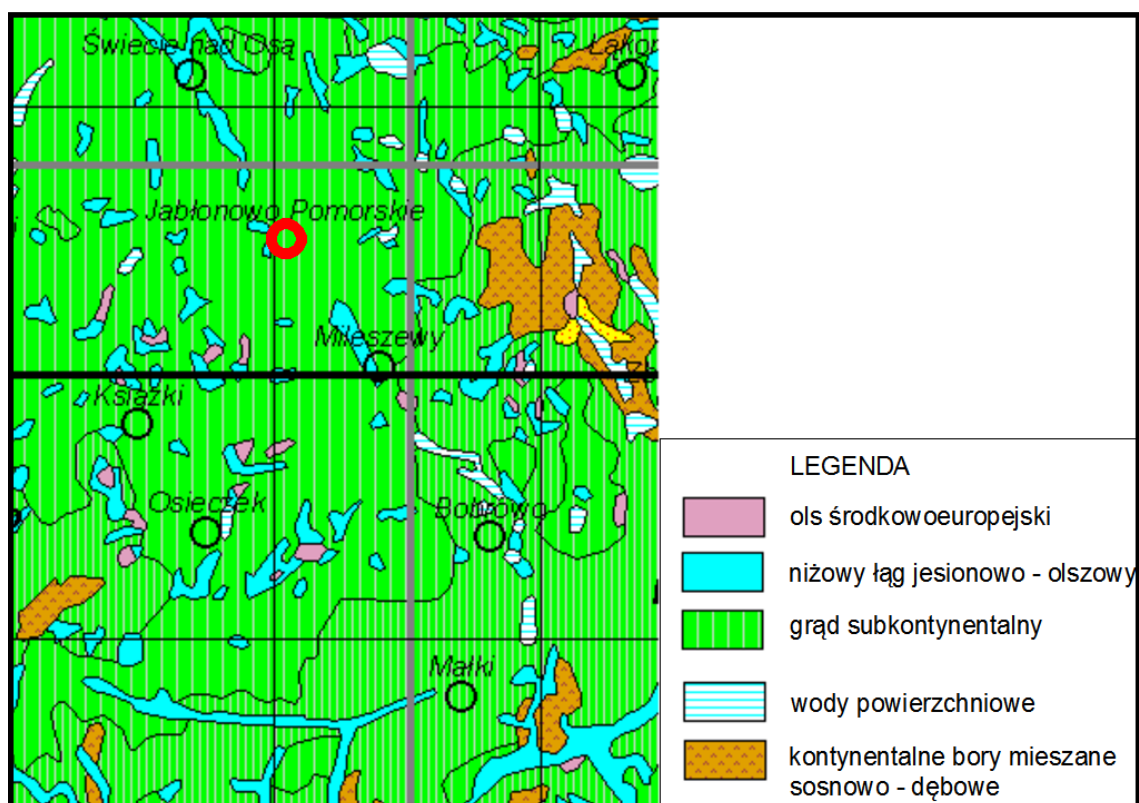
Szata roślinna obszaru gminy Jabłonowo Pomorskie jest uboga. Teren wysoczyzny morenowej został prawie w całości odlesiony. Obszary leśne znajdują się przede wszystkim we wschodniej i północnej części gminy. Wschodnią część terenu gminy leżącą w obszarze obszaru akumulacji wodnolodowcowej porasta zwarty kompleks leśny, którego część znajduje się na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie na terenach wsi: Górale i Konojady. Zróżnicowanie siedliskowe tego terenu jest znaczne. Obok boru świeżego występują siedliska lasu mieszanego świeżego, lasu mieszanego i boru mieszanego świeżego. Przeważają drzewostany sosnowe z udziałem dębu, buka, lipy i graba. Wiek drzewostanów jest zróżnicowany, lecz przeważają drzewostany średnich klas wiekowych. Część lasów to lasy wodochronne chroniące przed degradacją brzegi cieków i zbiorników wodnych. Największe skupiska zieleni na wysoczyźnie występują w obrębie zagłębień wytopiskowych. Stanowią je skupienia zadrzewień i krzewów najczęściej o niejednorodnym składzie gatunkowym

z przeważającym udziałem olchy i brzozy. Tereny te stanowią w większości nieużytki rolnicze. W dnach i na zboczach rynien polodowcowych i dolin występują zadrzewienia z wielogatunkowym drzewostanem. Dominującą formą użytkowania tych terenów są łąki i pastwiska. Na zboczach często występują enklawy leśne z udziałem sosny i brzozy, a także dęby, klonu i lipy. W południowo-wschodniej części gminy na terenie wsi Konojady, znajduje się część kompleksu leśnego na siedlisku boru bagiennego. Wielogatunkowy drzewostan pełni funkcję lasu wodochronnego oraz stanowi ostoję zwierzyny.

Łącznie na terenie gminy lasy (wraz z zadrzewieniami i zakrzewieniami) zajmują powierzchnię 1518 ha. Występują tylko na wiejskim obszarze gminy i stanowią zaledwie 11,26% ogólnej jej powierzchni. Jest to wartość znacznie niższa niż średnia dla powiatu brodnickiego (21,65%) i średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,48%)².

Rysunek 8. Potencjalna roślinność naturalna występująca na terenie Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Źródło: IGiPZ PAN, Warszawa

4.5.2. Fauna

Świat zwierząt na terenie gminy jest uwarunkowany różnymi typami środowisk. Jest typowy zarówno dla obszarów wysoczyzny morenowej (środkowa i zachodnia część gminy)

² Dane pochodzące z GUS na 2021 r.

oraz dla terenów leśnych (wschodnia część gminy). Na wysoczyźnie oprócz drobnych ssaków licznie reprezentowana jest ornitofauna. Należy wymienić przede wszystkim gatunki związane z obszarami wodno-błotnymi. Częstym ptakiem na terenach wiejskich gminy jest bocian biały. Tereny leśne i obrzeża lasów to miejsca bytowania, żerowania i rozrodu sokoła wędrownego, orła bielika, myszołowa. Występują typowe gatunki owadów, płazów, gadów i ssaków.

4.6. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

4.6.1. Rolnictwo

W oparciu o dane pozyskane z Powszechnego Spisu Rolnego przedstawiono poniżej analizę przemian zachodzących w rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie. W celu dokonania jak najpełniejszej charakterystyki rolnej gminy wykorzystano aktualnie dostępne dane statystyczne z roku 2020.

Tabela 8. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych w gminie Jabłonowo Pomorskie

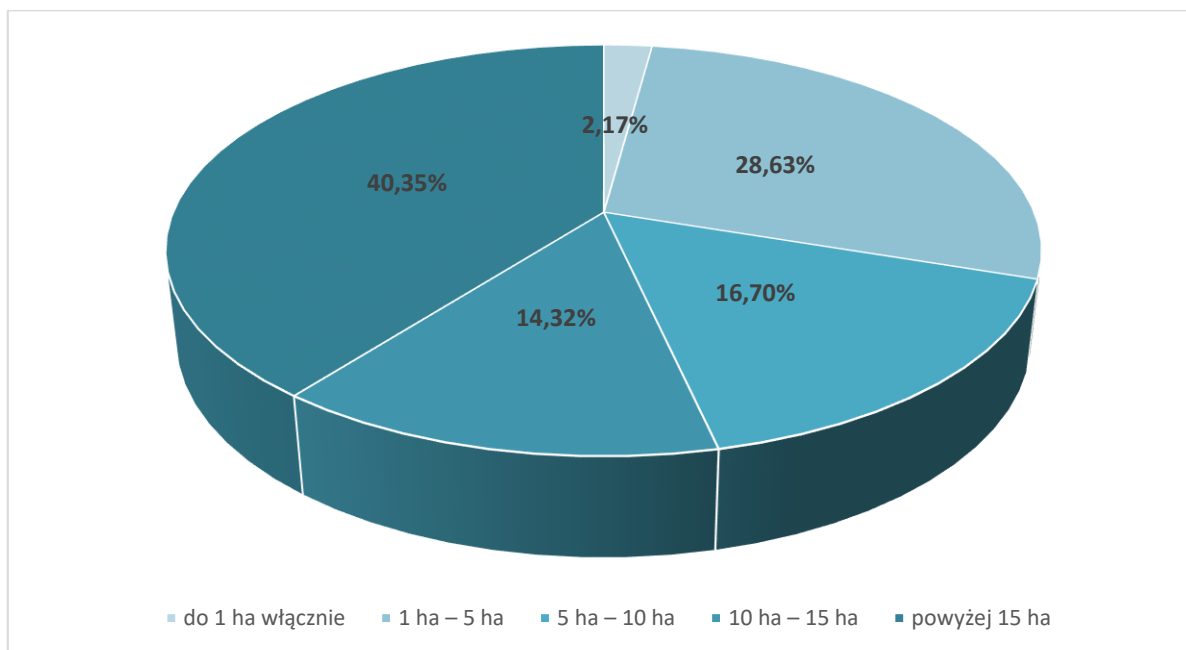
Wielkość gospodarstw	Liczba gospodarstw
do 1 ha włącznie	10
1 ha – 5 ha	132
5 ha – 10 ha	77
10 ha – 15 ha	66
powyżej 15 ha	186

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2020 r.

Jak wynika z danych pozyskanych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku, w gminie Jabłonowo Pomorskie funkcjonowało 471 gospodarstw rolnych. Przeważającą część ogółu stanowiły gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha. Niemniejszy udział w całkowitej liczbie miały gospodarstwa o powierzchni od 10 ha do 15 ha – 66 gospodarstw.

Udział procentowy poszczególnych gospodarstw według klas wielkościowych przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 4. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych w gminie Jabłonowo Pomorskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r.

Tabela 9. Powierzchnia gospodarstw rolnych według klas wielkościowych

Wielkość gospodarstw	Powierzchnia gospodarstw w ha
do 1 ha włącznie	10,65
1 ha – 5 ha	385,85
5 ha – 10 ha	646,92
10 ha – 15 ha	838,28
powyżej 15 ha	8868,56

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2020 r.

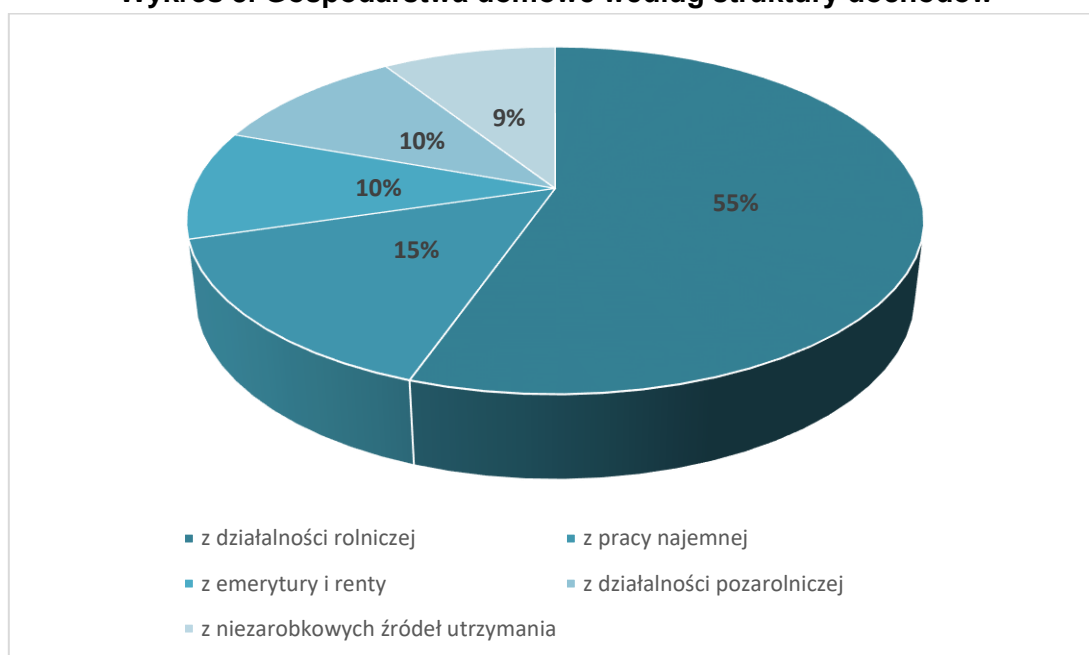
Największą powierzchnię na terenie gminy zajmują gospodarstwa liczące powyżej 15 ha. Znajduje to odzwierciedlenie w ilości gospodarstw tej grupy. Najmniejszą powierzchnię zajmują gospodarstwa do 1 ha włącznie. Sytuacja ta jest proporcjonalna do ilości gospodarstw w tej grupie. Sytuacja odwrotnie proporcjonalna występuje jedynie w przypadku gospodarstw rolnych o powierzchni od 1 do 5 ha, gdzie pomimo dużej liczby gospodarstw, łączna ich powierzchnia jest stosunkowo niższa od pozostałych.

Tabela 10. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów

Rodzaj dochodów	Liczba gospodarstw
z działalności rolniczej	469
z pracy najemnej	127
z emerytury i renty	86
z działalności pozarolniczej	88
z niezarobkowych źródeł utrzymania	77

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2020 r.

Wykres 5. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r.

W wyniku analizy struktury dochodów gospodarstw rolnych stwierdzono, że najwięcej gospodarstw utrzymywało się z działalności rolniczej – 55%. Kolejne miejsca zajmują gospodarstwa utrzymujące się z pracy najemnej – 15%. Mniejszy odsetek stanowią na równi gospodarstwa, dla których dochód stanowi emerytura i renta oraz gospodarstwa utrzymujące się z działalności pozarolniczej – 10%. Najmniejszym odsetek stanowią gospodarstwa utrzymujące się z niezarobkowych źródeł utrzymania – 6%.

Tabela 11. Kierunki produkcji roślinnej w gminie

Kierunki produkcji roślinnej	Powierzchnia zasiewów w ha
zboża razem	6 017,50
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	4 835,13
ziemniaki	57,73
buraki cukrowe	326,54
rzepak i rzepik razem	977,62
warzywa gruntowe	8,36

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2020 r.

Najpopularniejszą uprawą w gminie są zboża, stanowiące 66,01% powierzchni wszystkich zasiewów. Najmniejsza powierzchnia dotyczy warzyw gruntowych. Stanowią one 0,09% powierzchni wszystkich zasiewów.

Tabela 12. Kierunki produkcji zwierzęcej w gminie

Kierunki produkcji zwierzęcej	Liczba sztuk
Bydło razem	7545
Bydło krowy	2382
Trzoda chlewna razem	16720
Trzoda chlewna lochy	1377
Drób ogółem razem	5045
Drób ogółem drób kurzy	4360

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2020 r.

W gminie największy udział w kierunkach produkcji miała hodowla trzody chlewnej razem – 45,0%. Następnie kolejno kształtowały się następujące produkcje: bydła razem – 20%, drobiu ogółem razem – 13% oraz drobiu ogółem drobiu kurzego – 12%. Najmniejszym udziałem w hodowli było bydło krowy – 6% oraz trzody chlewnej lochy – 4%.

Gospodarstwa na terenie gminy są w dosyć dobrym stopniu wyposażone w budynki, maszyny i urządzenia służące prowadzeniu działalności rolniczej. Szczegółowe informacje zawierają zestawienia poniżej.

Tabela 13. Wyposażenie gospodarstw w gminie

Rodzaj maszyn, urządzeń	Liczba wyposażenia (maszyn, urządzeń - sztuki)
ciągniki	768
kombajny zbożowe	163
kombajny ziemniaczane	17
opryskiwacze polowe	184

Źródło: Powszechny Spis Rolny z 2020 r.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku w gminie Jabłonowo Pomorskie najwięcej było ciągników – 761, co stanowiło 67,84% wszystkich maszyn rolniczych w gminie. Najmniej było kombajnów ziemniaczanych. Ich ilość stanowiła jedynie 1,50% wszystkich maszyn rolniczych w gminie.

4.6.2. Leśnictwo

Lasy objęte są ochroną na podstawie Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2023 r. 1356 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409 z późn. zm.).

Obszary leśne znajdują się przede wszystkim we wschodniej i północnej części gminy. Wschodnią część terenu gminy leżącą w obszarze obszaru akumulacji wodnolodowcowej porasta zwarty kompleks leśny, którego część znajduje się na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie na terenach wsi: Górale i Konojady. Obok boru świeżego występują siedliska lasu mieszanego świeżego, lasu mieszanego i boru mieszanego świeżego. Przeważają drzewostany sosnowe z udziałem dębu, buka, lipy i graba. Wiek drzewostanów jest zróżnicowany, lecz przeważają drzewostany średnich klas wiekowych. Część lasów to lasy wodochronne chroniące przed degradacją brzegi cieków i zbiorników wodnych. Największe skupiska zieleni na wysoczyźnie występują w obrębie zagłębień wytopiskowych. Stanowią je skupienia zadrzewień i krzewów najczęściej o niejednorodnym składzie gatunkowym z przeważającym udziałem olchy i brzozy. Największe skupiska zieleni na wysoczyźnie występują w obrębie zagłębień wytopiskowych. Stanowią je skupienia zadrzewień i krzewów najczęściej o niejednorodnym składzie gatunkowym z przeważającym udziałem olchy i brzozy. Tereny te stanowią w większości nieużytki rolnicze. W dnach i na zboczach rynien polodowcowych i dolin występują zadrzewienia z wielogatunkowym drzewostanem. Dominującą formą użytkowania tych terenów są łąki i pastwiska. Na zboczach często występują enklawy leśne z udziałem sosny i brzozy, a także dęby, klonu i lipy. W południowo-wschodniej części gminy na terenie wsi Konojady, znajduje się część kompleksu leśnego

na siedlisku boru bagiennego. Wielogatunkowy drzewostan pełni funkcję lasu wodochronnego oraz stanowi ostoję zwierzyny.

Łącznie na terenie gminy lasy (wraz z zadrzewieniami i zakrzewieniami) zajmują powierzchnię 1518 ha. Występują tylko na wiejskim obszarze gminy i stanowią zaledwie 11,26% ogólnej jej powierzchni. Jest to wartość znacznie niższa niż średnia dla powiatu brodnickiego (21,65%) i średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,48%)¹

Lasy zajmują około 11% ogólnej powierzchni gminy. Największe powierzchnie leśne skoncentrowane są na wschodnim jej skraju i stanowią część kompleksu lasów Pojezierza Brodnickiego. Według klasyfikacji siedliskowej lasów (klasyfikacja wykonana przez służby leśne) na obszarze gminy przeważają siedliska lasu mieszanego i boru mieszanego świeżego. W nieco mniejszym procencie występują: bór bagienny, ols typowy, las świeży i las wilgotny, bory mieszane świeże.

W przebiegu procesów zachodzących w lasach wchodzących w skład obszaru opracowania zaznaczają się niekorzystne tendencje zmian, głównie wyrażające się degradacją cennych fitocenoz. Prowadzi to do zanikania ważnych przyrodniczo zbiorowisk, bądź ich zubażania i przekształcania w formy degeneracyjne. Przyczyny należy doszukiwać się w działaniach i zjawiskach powstających na obszarze lasów, bądź poza ich granicami.

Można je sprowadzić do pięciu podstawowych grup szkodliwych oddziaływań na ekosystemy leśne. Są to:

- ✓ przeszła gospodarka leśna,
- ✓ działalność gospodarcza,
- ✓ urbanizacja, komunikacja i związana z tym znaczna antropopresja we wszystkich postaciach oddziaływania (zagrożenia antropogeniczne),
- ✓ czynniki abiotyczne.

Przeszła gospodarka leśna – dominujący w ubiegłym stuleciu produkcyjny model gospodarki leśnej, jako jedynie słuszny lub priorytetowy, prowadził między innymi do likwidacji śródleśnych oczek wodnych, bagien i torfowisk, a w dalszej konsekwencji osuszania terenu. Ekosystemy lasów higrofilnych na obszarach przesuszonych są zagrożone degeneracją a nawet recesją. Pierwotnie, występujące na znacznej części tych obszarów zespoły borów mieszanych, lasów mieszanych i liściastych, zostały zastąpione przez jednogatunkowe monokultury sosny szybko rosnącej o wysokiej wartości użytkowej drewna. Dlatego też sosna wstępuje praktycznie na wszystkich siedliskach, w udziale znacznie większym niż jest to przyrodniczo uzasadnione.

---

¹ Dane pochodzące z GUS na 2021 r.

Działalność produkcyjna – na terenie opracowania aktualnie nie odnotowuje się znacznych zagrożeń powodowanych emisją szkodliwych pyłów i gazów przemysłowych.

Czynniki abiotyczne – zaliczają się do nich: skrajnie wysokie temperatury, wiatry, niedobór lub nadmiar opadów atmosferycznych, właściwości wilgotnościowe i żyznościowe gleby. Zjawiska te w przypadku wystąpienia w formie chronicznej lub okresowej o znacznym nasileniu, mogą spowodować niekorzystne zmiany w lasach prowadzące do obniżenia ich odporności biologicznej.

Spośród wyżej wymienionych czynników wywołujących szkody większe znaczenie mają szkody powodowane przez pożary i wiatr.

Czynniki biotyczne – należą do nich: struktura drzewostanów, gradacja szkodników owadzych, występowanie grzybów pasożytniczych, nadmierne występowanie ssaków roślinożernych. Dominacja gatunków iglastych i niezgodność składu gatunkowego z siedliskiem są czynnikami powodującymi biologiczne osłabienie drzewostanów.

Na terenie opracowania znajdują się powierzchnie drzewostanów na gruntach porolnych. Lasy te są narażone na liczne występowanie huby korzeniowej oraz opieńka. Naturalną konsekwencją biologicznego osłabienia drzewostanów jest zwiększenie zagrożenia przez szkodniki owadzie. Drzewostany w gminie znajdują się w strefie słabych zagrożeń przez szkodniki owadzie. Istotnym i nieustającym zagrożeniem w lasach są szkody od zwierzyny płowej. Szczególnie narażone na szkody są najwartościowsze rośliny, wprowadzane jako domieszki w niewielkiej liczbie: dąb, modrzew, jodła, klon i jesion. W ostatnim okresie problemem w lasach stało się zamieranie jesionu i dębu spowodowane chorobami naczyniowymi.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Ochrona zabytków

Ochronie prawnej podlegają zasoby dziedzictwa kulturowego rozumiane jako trwałe elementy zagospodarowania obszaru bądź struktury przestrzennej o walorach historycznych, zabytkowych, estetycznych lub artystycznych. Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią istotny element tożsamości świadczący o zachowaniu ciągłości działalności i dorobku społeczności lokalnej.

Według ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.) zabytek to rzecz (nieruchomość, np. budynek, cmentarz lub krajobraz kulturowy albo rzecz ruchoma, np. dzieło sztuki użytkowej, obraz, rzeźba, znalezisko archeologiczne) lub zespół rzeczy, które są dziełem człowieka lub są związane z jego działalnością i stanowią świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, a które powinny być zachowane ze względu na swoją wartość artystyczną, naukową i historyczną.

Zabytkami nieruchomymi są krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki i kultury materialnej, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zieleni zaprojektowanej, także miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji. Zabytkami nieruchomymi są także stanowiska archeologiczne.

Formami ochrony prawnej zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Obecnie obowiązuje podział na:

- zabytki nieruchome – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości;
- zabytki ruchome – rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych;
- zabytki archeologiczne - zabytek nieruchomy będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;
- wszystkie zabytki łącznie (z dziedziny budownictwa, rzemiosła, sztuki, archeologii i zabytkowej zieleni) stanowią zasoby dziedzictwa kulturowego.

5.2. Rys historyczny

Miasto Jabłonowo Pomorskie powstało z połączenia ze sobą dwóch wsi: Jabłonowa i Sadlinek, które w czasach średniowiecznych stanowiły wsie sołeckie, powstałe na prawie chełmińskim. W zachowanych dokumentach wieś Jabłonowo wzmiankowana jest po raz

pierwszy w 1222 r. jako Jabłowo, a wieś Sadlinki w 1403 roku jako: Cadet, Czadel, Schadel. W latach 1871 – 1899 na terenie wsi Sadlinki zbudowano węzeł kolejowy, co zdecydowało o rozwoju obu miejscowości.

W 1954 r. w wyniku połączenia wsi ze stacją powstało osiedle, które w 1962 r. uzyskuje prawa miejskie jako Jabłonowo. Przez ponad siedem wieków obecne miasto stanowiły dwie odrębne wsie co znalazło swoje odzwierciedlenie w kształtującej się zabudowie, nietypowej dla układów miejskich. Jak wynika z planu Schroettera (1796-1802) Jabłonowo i Sadlinki były wsiami w typie ulicówki, o zabudowie rozwijającej się wzdłuż dróg Radzyń – Brodnica (Jabłonowo) i Radzyń – Nowe Miasto Lubawskie (Sadlinki). Stan taki utrzymywał się do drugiej połowy XIX wieku, kiedy to na terenie wsi Sadlinki zbudowano węzeł kolejowy. Nastąpił wówczas rozwój obu miejscowości dostosowany do nowowprowadzonej funkcji – obsługi kolei. Obecny układ przestrzenny miasta jest więc konsekwencją stopniowego się scalania obu wsi. Od północy (na terenie ówczesnej wsi Sadlinki), wzdłuż linii kolejowej wytyczona została ulica Kolejowa, od której prostopadle biegną ulice: Wąska, Hallera i Sikorskiego, od południa zamknięte ulicami: Urzędową i Lipową, a poniżej Polną i Grudziądzką, tworząc trapez, w który wkomponowany został prostokątny rynek. Z zachowanej architektury przeważa zabudowa domów parterowych, wolnostojących (typowa dla zabudowy wsi). Obok tej zabudowy zachowały się także budynki dwu 0 trzykondygnacyjne o dwuspadowych dachach, pochodzące przeważnie z przełomu XIX i XX wieku o charakterze zabudowy małomiasteczkowej. Odminną formę posiadają budynki typowe dla budownictwa podmiejskiego, są to wille będące własnością bogacącego się mieszczaństwa.

Na terenie gminy przetrwały do dnia dzisiejszego układy przestrzenne zabudowy osadniczej, w znacznym stopniu wsie rozproszone (Budziszewo, Buk Góralski, Buk Pomorski, Bukowiec). W pozostałych układach przeważa typ ulicówki (Konojady Małe, Płowęż, Szczepanki). Zachowane pojedyncze charakterystyczne układy zabudowy to typ okolnicy, jeden z najstarszych typów w Polsce, zachowany we wsi Górale oraz typ owalnicy w Lembargu.

5.3. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości i ruchomych

Wykaz obiektów uznanych za zabytki można znaleźć w rejestrze zabytków. Wpis do rejestru zabytków jest jedną z form ochrony zabytków w Polsce. Rejestr zabytków dla obiektów z terenu danego województwa prowadzi właściwy Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Wpis do rejestru jest działaniem administracyjnym prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek strony – właściciela obiektu, lub z urzędu – bez wniosku strony ani też zadeklarowanej jego zgody. Przed dokonaniem wpisu

prowadzone jest postępowanie przygotowawcze polegające na gromadzeniu informacji i materiałów dokumentacyjnych, które potwierdzają wartość danego obiektu m.in. w wyniku oględzin obiektu. Postępowanie to zakończone jest wydaniem przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji, która – o ile strony nie wnoszą sprzeciwu czy uwag – nabiera mocy prawnej i zabytek otrzymuje numer rejestru zgodny z kolejnym zapisem w księdze rejestru zabytków.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz obiektów, położonych na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie, wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tabela 14. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Data decyzji	Nr rejestru
1.	Górale	Kościół parafialny p.w. św. Marcina	04.11.1931 r.	A/370
2.	Jabłonowo Pomorskie	Zespół kościoła ewangelickiego ob. kościoła parafialnego rzymskokatolickiego pw. Chrystusa Króla wzniesiony w latach 1907-1908 według projektu architekta Oskara Hoßfelda: - Kościół, - Pastorówka	10.06.2020	A/1776
3.	Jabłonowo Zamek	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	24.09.1970 r.	A/330
		Pałac	29.11.1957 r.	A/524
4.	Konojady	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. filialny p.w. Dobrego Pasterza	01.04.2009 r.	A/1523
5.	Lembarg	Kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła	24.10.1929 r.	A/1381
6.	Nowa Wieś (Nowa Wieś Szlachecka)	Dwór	14.12.1955 r.	A/525
7.	Płowęż	Kościół parafialny p.w. św. Małgorzaty	17.10.1929 r.	A/394
8.	Jabłonowo Zamek	Stanowisko 1, AZP 32-48/243	18.09.1969 r.	C/88
9.	Jaguszewice	Stanowisko 1, AZP 32-48/242	01.10.2003 r.	C/158
10.	Lembarg	Stanowisko 1, AZP 33-49/6	07.11.1969 r.	C/93
11.	Płowęż	Stanowisko 2, AZP 31-49/2	12.11.1969 r.	C/97
12.	Płowęż	Stanowisko 1, AZP 31-49/1	12.11.1969 r.	C/98

Źródło: WKZ Toruń, 2022 r.

Wszelkie działania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków należy prowadzić na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

5.4. Obiekty wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków

W poniższej tabeli przedstawiono zabytki architektury i budownictwa ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków znajdujące się na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie.

Tabela 15. Zabytki architektury i budownictwa ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Obiekt	Datowanie	Nr ewidencyjny działki
1.	Adamowo			Cmentarz ewangelicki		68
2.	Budziszewo			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	6/2
3.	Budziszewo			Szkoła	pocz. XX w.	156/4
4.	Budziszewo		7	Strażnica Drogowa	pocz. XX w.	147/2
5.	Budziszewo		8	Strażnica Drogowa	pocz. XX w.	147/1
6.	Budziszewo		17	Dom		136
7.	Budziszewo			Dom	kon. XIX w.	
8.	Budziszewo		41	Budynek gospodarczy		211
9.	Budziszewo		42	Dom	XIX/XX w.	222
10.	Buk Góralski			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	196
11.	Buk Góralski			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	101
12.	Buk Góralski			Szkoła	pocz. XX w.	195
13.	Buk Góralski			Strażnica Drogowa PKP	pocz. XX w.	28
14.	Buk Góralski			Strażnica Drogowa PKP	pocz. XX w.	28
15.	Buk Góralski		68	Dom		214
16.	Buk Góralski			Kapliczka z rzeźbą Chrystusa		96/1
17.	Buk Pomorski			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	58
18.	Buk Pomorski		74	Budynek Dworca PKP	pocz. XX w.	34/6
19.	Buk Pomorski		73	Budynek mieszkalny PKP	pocz. XX w.	34/8
20.	Buk Pomorski		73	Budynek mieszkalny PKP	pocz. XX w.	34/9
21.	Buk Pomorski			Szkoła	pocz. XX w.	252/1
22.	Buk Pomorski		70	Dom	pocz. XX w.	108/4

23.	Buk Pomorski		70	Budynek inwentarski	pocz. XX w.	108/10
24.	Buk Pomorski			Dom drewniany	XIX w.	
25.	Buk Pomorski		66	Dom	kon. XIX w.	42, 41/9
26.	Buk Pomorski			Budynek inwentarski	pocz. XX w.	
27.	Buk Pomorski			Krzyż przydrożny		27
28.	Bukowiec			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	359, 358, 357
29.	Bukowiec		14	Dom		319/2
30.	Bukowiec		15, 15B	Budynek użyteczności publicznej	pocz. XX w.	315/3, 317/2
31.	Bukowiec		16	Dom		290
32.	Bukowiec		16	Obora		290
33.	Bukowiec		17	Dom		308, 306
34.	Bukowiec		17	Budynek gospodarczy		308
35.	Bukowiec		19	Dom		296/4
36.	Bukowiec		19	Budynki gospodarcze		296/4
37.	Bukowiec		20	Dom	2 ćw. XX w.	
38.	Bukowiec		22	Dom		100/2
39.	Bukowiec		22	Budynek gospodarczy		
40.	Bukowiec		23	Dom		260/1
41.	Bukowiec		32	Dom		414/5, 418/5
42.	Bukowiec		32	Budynek gospodarczy		416/5
43.	Bukowiec		33	Szkoła	1 ćw. XX w.	417/1
44.	Bukowiec		33	Budynek gospodarczy		417/1
45.	Bukowiec		37	Dom		536, 538
46.	Bukowiec		40	Dom		557
47.	Bukowiec		40	Budynek gospodarczy-obora		557
48.	Bukowiec		41	Użyteczności publicznej	pocz. XX w.	
49.	Bukowiec		47	Dom	pocz. XX w.	573
50.	Bukowiec		52	Dom		493, 492/2
51.	Bukowiec		62	Dom		434
52.	Bukowiec		63	Szkoła	I. 30. XX w.	323
53.	Bukowiec		70	Dom	1928 r.	345/1
54.	Bukowiec		71	Dom		360, 363/6
55.			71	Obora		360
56.	Bukowiec		83	Dom	pocz. XX w.	179, 182/1
57.	Bukowiec		83	Inwentarski	pocz. XX w.	179

58.	Bukowiec			Budynek inwentarski	1 ćw. XX w.	
59.	Bukowiec			Kapliczka przy trasie na Lembarg, w sąsiedztwie domu nr 33		417/2
60.	Gorzechówko			Park dworski	XIX w.	
61.	Gorzechówko		20	Dom mieszkalny robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	3/4
62.	Gorzechówko		21	Dom mieszkalny robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	3/7
63.	Gorzechówko			Budynek inwentarski	2 poł. XIX w.	5/2
64.	Górale			Cmentarz przykościelny	pocz. XX w.	5/8
65.	Górale			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	163
66.	Górale		40	Park dworski	XIX w.	479/2
67.	Górale		10	Dom	pocz. XX w.	124
68.	Górale		11	Szkoła	pocz. XX w.	137/1
69.	Górale		12	Dom	pocz. XX w.	111/1
70.	Górale		14	Dom	1 poł. XX w.	284
71.	Górale			Plebania		5/9
72.	Górale		23	Dom		2/6
73.	Górale		23	Budynek gospodarczy		2/6
74.	Górale		32	Dom	1 poł. XX w.	140
75.	Górale		39,6 2, 64/4	Dom		479/2
76.	Górale		46	Dom z budynkiem gospodarczym	pocz. XX w.	
77.	Górale		55	Dom		218/4
78.	Górale		61	Dom	pocz. XX w.	220/4
79.	Górale		91	Dom	1 poł. XX w.	64/2
80.	Górale		106, 107	Dom		293
81.	Górale			Tartak	pocz. XX w.	133/13
82.	Górale			Dom drewniany	kon. XIX w.	
83.	Jabłonowo Pomorskie	Przemysłowa		Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	180
84.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	1	Kamienica	XIX/XX w.	561/2

85.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	4	Kamienica	XIX/XX w.	563/2
86.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	5	Kamienica	XIX/XX w.	564/1
87.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	8	Kamienica	1908	576/3
88.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	11	Dom z oficynami	XIX/XX w.	581/3
89.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	13	Kamienica	XIX/XX w.	597
90.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	14	Kamienica	XIX/XX w.	598
91.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	15	Kamienica	XIX/XX w.	599/2
92.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	16	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	600
93.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	17	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	77
94.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	19	Kamienica	1 ćw. XX w.	82/2
95.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	20	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	85/2
96.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	21	Kamienica	1 ćw. XX w.	86/3
97.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	21a	Dom z budynkiem gospodarczym	XIX/XX w.	86/5
98.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	23	Kamienica	1 ćw. XX w.	94/3
99.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	26	Kamienica z oficyną	1 ćw. XX w.	98
100.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	28	Kamienica	pocz. XX w.	101/4
101.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	29	Kamienica	1929	104
102.	Jabłonowo Pomorskie	Główna	31	Kamienica	4 ćw. XIX w.	107
103.	Jabłonowo Pomorskie	Główna		Krzyż Roku Jubileuszowego	1966	600
104.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	3	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	2
105.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	5	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	4
106.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	6	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	5
107.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	7	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	6/5
108.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	8	Kamienica	1927	6/4
109.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	13	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	69/1

110.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	14	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	67/4
111.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	15	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	66
112.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	16	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	54
113.	Jabłonowo Pomorskie	Grudziądzka	18	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	41/1
114.	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	1	Kamienica	XIX/XX w.	519
115.	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	b.n.	Kamienica	XIX/XX w.	519
116.	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	b.n.	Kamienica	XIX/XX w.	524
117.	Jabłonowo Pomorskie	Hallera	12	Kamienica	1 ćw. XX w.	511
118.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa		Wodociągowa wieża ciśnień	1912	151/52
119.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	1	Budynek główny dworca	1871	151/61
120.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	2	Pocztą w zespole budynków dworca kolejowego	4 ćw. XIX w.	457/1
121.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	1	Budynek mieszkalny w zespole dworca kolejowego	4 ćw. XIX w.	151/61
122.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	24	Budynek spedycji kolejowej w zespole budynków dworca kolejowego	XIX/XX w.	151/48
123.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	3	Dom z ogrodzeniem w zespole budynków dworca kolejowego (dom zawiadowcy stacji)	XIX/XX w.	151/39
124.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	12	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	504/1
125.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	13	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	504/2

126.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	16	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	501/2
127.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	17	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	501/2
128.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	18	Kolejowy budynek mieszkalny	pocz. XX w.	469
129.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	19	Kolejowy budynek mieszkalny	pocz. XX w.	469
130.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	20	Kolejowy budynek mieszkalny	pocz. XX w.	469
131.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa		Noclegownia drużyn eksploatacji	XIX/XX w.	151/61
132.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa		Mała wieża wodna w zespole dworca	4 ćw. XIX w.	151/61
133.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna		Budynek warsztatowy	XIX/XX w.	151/61
134.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	14	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	151/7
135.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	16	Kolejowy budynek mieszkalny	XIX/XX w.	151/36
136.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa		Schron polowy piechoty	1 ćw. XX w.	151/61
137.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	10	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	515/7
138.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	14	Zajazd	XIX/XX w.	502/1
139.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	21	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	466/2
140.	Jabłonowo Pomorskie	Kolejowa	22	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	461/4
141.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	2	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	212/1
142.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	3	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	213
143.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	4	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	214/3
144.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	4	Budynki gospodarcze	lata 30-te XX w.	214/3, 214/4
145.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	5	Dom	XIX/XX w.	216/6
146.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	6	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	217

147.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	7	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	218/4
148.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna		Budynek gospodarczy	XIX/XX w.	437/5
149.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8	Kościół ewangelicki, ob. Kościół rzymskokatolicki parafialny pw. Chrystusa Króla z łącznikiem	1907-1909 r.	436/2
150.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8	Pastorówka z salą dla konfirmantów, ob. Plebania	1907-1909 r.	436/2
151.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8	Budynek gospodarczy przy d. kościele ewangelickim	1902	436/2
152.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8a	Szkoła	1 ćw. XX w.	437/5
153.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8a	Szkoła	XIX/XX w.	437/5
154.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	8a	Szkoła, ob. budynek mieszkalny	XIX/XX w.	437/5
155.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	9	Kamienica	pocz. XX w.	438
156.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	10	Kamienica	pocz. XX w.	439
157.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	11	Kamienica	pocz. XX w.	440/1
158.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	12	Kamienica	pocz. XX w.	441/1
159.	Jabłonowo Pomorskie	Kościelna	13	Młyn. ob. magazyn	XIX/XX w.	443/2
160.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	1	Dom i budynek gospodarczy	1 ćw. XX w.	425
161.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	4	Dom	pocz. XX w.	260
162.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	5	Dom	1 ćw. XX w.	265
163.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	6	Dom	1 ćw. XX w.	267
164.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	7	Dom	XIX/XX w.	
165.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	7	Obora	XIX/XX w.	
166.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	13	Dom	pocz. XX w.	

167.	Jabłonowo Pomorskie	Kosciuszki	14	Kamienica z budynkiem gospodarczym	1912	296
168.	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	3	Dom wielorodzinny	lata 40-te XX w.	494/4
169.	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	4	Dom wielorodzinny	lata 40-te XX w.	494/5
170.	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	5	Dom wielorodzinny	lata 40-te XX w.	494/6
171.	Jabłonowo Pomorskie	Lipowa	6	Dom wielorodzinny	lata 40-te XX w.	493/1
172.	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	1	Dom	XIX/XX w.	151/34
173.	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	2	Dom	XIX/XX w.	204
174.	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	3	Dom	lata 30-te XX w.	206/1
175.	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	3a	Dom	XIX/XX w.	208/2
176.	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	4	Szkoła	1 ćw. XX w.	210
177.	Jabłonowo Pomorskie	Mostowa	6	Budynek mieszkalny	lata 30-te XX w.	201/5
178.	Jabłonowo Pomorskie	Nowy Rynek	1	Budynek mieszkalny	lata 40-te XX w.	494/1
179.	Jabłonowo Pomorskie	Nowy Rynek	2	Budynek mieszkalny	lata 40-te XX w.	494/2
180.	Jabłonowo Pomorskie	Nowy Rynek	3	Budynek mieszkalny	lata 40-te XX w.	494/3
181.	Jabłonowo Pomorskie	Parkowa	3	Willa	3 ćw. XIX w.	58/8
182.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	1	Kamienica	XIX/XX w.	524
183.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	523/2
184.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	4	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	554
185.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	5	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	552
186.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	6	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	551
187.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	8	Dom z budynkiem gospodarczym	pocz. XX w.	541/3
188.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	9	Kamienica z budynkiem gospodarczym	lata 40-te XX w.	530/5
189.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	9a	Kamienica	lata 40-te XX w.	497
190.	Jabłonowo Pomorskie	Rynek	10	Kamienica	1 ćw. XX w.	508

191.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	1	Hotel, ob. budynek mieszkalny	4 ćw. XIX/1 ćw. XX w.	472
192.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	2	Kamienica	4 ćw. XIX/1 ćw. XX w.	473/2
193.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	3	Willa z budynkiem gospodarczym	4 ćw. XIX/1 ćw. XX w.	476
194.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	3/2	Willa dr Daiblera	4 ćw. XIX/1 ćw. XX w.	478/1
195.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	5	Dom z budynkiem gospodarczym	lata 30-te XX w.	485
196.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	6	Kamienica	1 ćw. XX w.	487
197.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	8	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	490
198.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	9	Mleczarnia	XIX/XX w.	709
199.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	9	Mleczarnia-budynek produkcyjny	XIX/XX w.	709
200.	Jabłonowo Pomorskie	Sikorskiego	10	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	500
201.	Jabłonowo Pomorskie	Stara	4	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	82/2
202.	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	1	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	418
203.	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	2	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	419
204.	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	3	Kamienica	1 ćw. XX w.	420
205.	Jabłonowo Pomorskie	Szkolna	7	Budynek mieszkalny	1 ćw. XX w.	151/46
206.	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	1	Dom	1 ćw. XX w.	219/1
207.	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	2	Dom	1 ćw. XX w.	220/2
208.	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	3	Dom	1 ćw. XX w.	221/6
209.	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	9	Dom	1 ćw. XX w.	593/9
210.	Jabłonowo Pomorskie	Szczepańska	12	Dom	lata 30-te XX w.	255/4
211.	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	1	Dom	lata 30-te XX w.	542
212.	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	2	Dom, ob. posterunek policji	XIX/XX w.	516
213.	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	5	Dom	lata 30-te XX w.	586/2

214.	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	8	Dom	lata 30-te XX w.	589/4
215.	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa	9	Dom	lata 30-te XX w.	593/9
216.	Jabłonowo Pomorskie	Urzędowa		Spichlerz	XIX/XX w.	95/5
217.	Jabłonowo Pomorskie	Wąska	1	Kamienica	XIX/XX w.	574
218.	Jabłonowo Pomorskie	Wąska	3	Dom	1 ćw. XX w.	564/1
219.	Jabłonowo Pomorskie	Wąska	4	Kamienica	1 ćw. XX w.	556/9
220.	Jabłonowo Pomorskie	Żwirki	12	Dom bliźniaczy	lata 30-te XX w.	137
221.	Jabłonowo Pomorskie	Żwirki	13	Dom bliźniaczy	lata 30-te XX w.	117/2
222.	Jabłonowo Pomorskie	Żwirki	16	Kamienica	1 ćw. XX w.	116
223.	Jabłonowo Zamek			Cmentarz parafialny	pocz. XX w.	65, 66
224.	Jabłonowo Zamek			Cmentarz przykościelny	1865 r.	147
225.	Jabłonowo Zamek			Założenie przestrzenne zespołu pałacowego	2 poł. XIX w.	
226.	Jabłonowo Zamek			Park pałacowy	2 poł. XIX w.	
227.	Jabłonowo Zamek			Spichlerz w zespole podworskim	I. 50. XIX w.	11/18
228.	Jabłonowo Zamek			Zespół pawilonów (2,3,4) w zespole podworskim	I. 50. XIX w.	11/1
229.	Jabłonowo Zamek			Stajnia i Obora w zespole podworskim	lata 60 XIX w.	11/18
230.	Jabłonowo Zamek			Stajnia z wozownią w zespole podworskim	3 ćw. XIX w	11/10
231.	Jabłonowo Zamek			Budynek inwentarski w zespole podworskim	XIX / XX w	
232.	Jabłonowo Zamek		1	Dom mieszkalny robotników w zespole podworskim	2 poł. XIX w;	45/4

233.	Jabłonowo Zamek		2	Dom mieszkalny robotników w zespole podworskim	2 poł. XIX w	12/1
234.	Jabłonowo Zamek			Plebania w zespole pałacowo - parkowo - folw.	po 1859 r.	148/1
235.	Jabłonowo Zamek			Budynek gospodarczy przy plebanii	po 1859 r.	
236.	Jabłonowo Zamek			Kostnica w zespole pałacowo - parkowo - folw	po 1859 r.	147
237.	Jabłonowo Zamek		8/1	Dom grabarza	1 ćw. XX w.	153/3
238.	Jabłonowo Zamek			Brama Cmentarza		65/67
239.	Jabłonowo Zamek		11	Szkoła	pocz. XX w.	44
240.	Jabłonowo Zamek		5	Kuźnia	1 ćw. XX w.	53
241.	Jabłonowo Zamek	Grudziądzka	19	Etablissement Schutz, o. dom mieszkalny	1 ćw. XX w.	153/3
242.	Jabłonowo Zamek	Grudziądzka	17	Dom	l. 30. XX w.	
243.	Jabłonowo Zamek			Wiadukt kolejowy	1871 r.	63
244.	Jabłonowo Zamek			Bliźniacze wiadukty kolejowe	1871 r.	63
245.	Jabłonowo Zamek			Strażnica drogowa PKP	pocz. XX w.	133/13
246.	Jaguszewice			Założenie przestrzenne zespołu podworskiego	2 poł. XIX w.	
247.	Jaguszewice			Dwór	ok. poł. XIX w.	9/11
248.	Jaguszewice			Spichlerz w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	9/14
249.	Jaguszewice			Kapliczka		3/4
250.	Kamień			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	237
251.	Kamień		9	Dom	pocz. XX w.	269/5
252.	Kamień		13	Budynek inwentarski	2 ćw. XX w.	313/3
253.	Kamień		25	Dom	pocz. XX w.	74
254.	Kamień		26-26A	Szkoła	pocz. XX w.	70/1

255.	Kamień		27	Kuźnia	pocz. XX w.	73/4
256.	Kamień			Spichlerz	1911 r.	
257.	Konojady			Cmentarz parafialny	2 poł. XIX w.	512
258.	Konojady			Aleja przydrożna dębowa		działka nr 131 (obr. 0010)
259.	Konojady			Park dworski dawnego założenia Konojady Małe	XIX w.	
260.	Konojady		12	Dwór z dawnego założenia Konojady Małe	XIX wiek	481/5
261.	Konojady			Założenie dworsko-parkowe dawnych Konojad Dużych	XIX w.	366, 367, 368, 369/4, 369/5, 370/2
262.	Konojady		107	Dwór dawnego założenia Konojady Duże	II połowa XIX wieku	368
263.	Konojady		106	Czworak z dawnego założenia Konojady Duże	początek XX wieku	369/4
264.	Konojady		62	Czworak z dawnego założenia Konojady Duże	I połowa XX wieku	384
265.	Konojady		1-1B	Zajazd	koniec XIX wieku	251/7
266.	Konojady		1	Budynek gospodarczy przy zajezdzie	XIX/XX wiek	251/7
267.	Konojady		17	Dom		138/4
268.	Konojady		40	Dom/spichlerz		74/2
269.	Konojady		42	Inwentarski	I połowa XX wieku	486/6
270.	Konojady		44a	Dom	II ćwierć XX wieku	493
271.	Konojady		52	Dom		211
272.	Konojady		58	Dom	I ćwierć XX wieku	
273.	Konojady		62	Dom		384
274.	Konojady		67	Dom		387/6
275.	Konojady			Dom	I połowa XX wieku	
276.	Konojady			Mleczarnia	ok. 1900 r.	103

277.	Konojady		71	Dom	I połowa XX wieku	355/2
278.	Konojady		72	Dom		351/4
279.	Konojady		88	Dom	I połowa XX wieku	263/4
280.	Konojady		89	Dom	I połowa XX wieku	125/2
281.	Konojady		91	Budynek Dworca PKP	pocz. XX w.	15/2
282.	Konojady		90	Budynek mieszkalny PKP	pocz. XX w.	15/3
283.	Konojady		92	Budynek mieszkalny PKP	pocz. XX w.	15/1
284.	Konojady		93	Poczta		104/1
285.	Konojady		103	Dom		363
286.	Konojady		104	Dom		364/1
287.	Konojady			Szkoła	II ćwierć XX wieku	
288.	Konojady			Kuźnia	IV ćwierć XIX wieku	132
289.	Konojady			Kapliczka NMP, na skrzyżowaniu dróg przy budynku nr 1		125/1
290.	Lembarg			Cmentarz parafialny	pocz. XX w.	106/3
291.	Lembarg			Cmentarz przykościelny	pocz. XIX w.	126/3
292.	Lembarg			Cmentarz ewangelicki	kon. XIX w.	270
293.	Lembarg			Kostnica przy kościele		126/3
294.	Lembarg			Ogrodzenie kościoła p.w. śś. Piotra i Pawła		126/4
295.	Lembarg		1	Młyn wodny	1872 r.	84/4
296.	Lembarg		1	Dom młynarza w zespole młyna wodnego	Koniec XIX w.	84/5
297.	Lembarg		1	Budynek gospodarczy w zespole młyna wodnego	koniec XIX w.	84/5
298.	Lembarg		9	Chata drewniana	XVIII w.	280
299.	Lembarg		10	Zajazd	XIX w.	281
300.	Lembarg		14	Dom	I połowa XX wieku	196
301.	Lembarg			Kuźnia		134
302.	Lembarg		17	Dom		126/5

303.	Lembarg		18	Plebania	pocz. XX w.	139/1
304.	Lembarg		20	Gospodarczy	początek XX wieku	122
305.	Lembarg		20	Dom	początek XX wieku	122
306.	Lembarg		25 A	Dom	początek XX wieku	174, 175
307.	Lembarg		62	Chata		218/6
308.	Lembarg		73	Szkoła	początek XX wieku	320/3
309.	Lembarg		74	Chata drewniana	XVIII w.	
310.	Lembarg		75	Dom	XIX/XX wiek	197
311.	Lembarg		85	Budynek gospodarczy		447/2
312.	Lembarg		86	Dom		448
313.	Lembarg		86	Budynek gospodarczy		448
314.	Lembarg			Kapliczka św. Franciszka za cmentarzem kościelnym		126/3
315.	Lembarg			Kapliczka Najświętszego Serca Jezusowego przy ogrodzeniu plebani		126/3
316.	Lembarg			Kapliczka Jana Nepomucena na cmentarzu przykościelnym		126/3
317.	Lembarg			Dom	XIX/XX wiek	
318.	Lembarg			Dom	początek XX wieku	
319.	Mieszewy			Założenie przestrzenne zespołu pałacowego	poł. XIX w.	
320.	Mieszewy			Park dworski	XIX w.	
321.	Mieszewy			Pałac	ok. poł. XIX w.	507/19
322.	Mieszewy			Stajnia i Obora w zespole podworskim	ok. poł. XIX w.	507/19
323.	Mieszewy			Gorzelnia w zespole podworskim	1900 r.	507/19
324.	Mieszewy			Stodoła w zespole podworskim	koniec. XIX w.	507/19

325.	Mileszewy			Spichlerz w zespole podworskim	koniec. XIX w.	507/19
326.	Mileszewy			Owczarnia w zespole podworskim	koniec XIX w.	507/19
327.	Mileszewy			Dom mieszkalny komorny	koniec XIX w.	508/1
328.	Mileszewy		16	Czworak w zespole podworskim	koniec XIX w.	508/2
329.	Mileszewy		17	Czworak II w zespole podworskim	koniec XIX w.	508/3
330.	Mileszewy			Kapliczka w zespole podworskim	k. XIX w	503/6
331.	Mileszewy			Ogrodzenie zespołu dworsko-parkowego		875
332.	Mileszewy			Stodoła	1867 r.	530
333.	Nowa Wieś			Założenie przestrzenne zespołu podworskiego	XV/XVI - pocz. XX w.	
334.	Nowa Wieś			Park pałacowy	XIX w.	
335.	Nowa Wieś			Oficina wschodnia w zespole podworskim	pocz. XX w.	125/1
336.	Nowa Wieś			Studnia w zespole podworskim	pocz. XX w.	125/1
337.	Nowa Wieś		3	Dom pracowników folwarcznych w zespole podworskim	pocz. XX w.	67/4
338.	Nowa Wieś		4	Dom pracowników folwarcznych w zespole podworskim	pocz. XX w.	65/8
339.	Nowa Wieś		5	Dom pracowników folwarcznych w zespole podworskim	pocz. XX w	15/1
340.	Nowa Wieś		35	Dom tzw. Poniatówka	lata 30-te XX wieku	168

341.	Nowa Wieś		40	Dom tzw. Poniatówka	lata 30-te XX wieku	108/1
342.	Nowa Wieś		43	Stodoła (Zagroda poniatówki)	lata 30-te XX wieku	117
343.	Nowa Wieś		55	Dom tzw. Poniatówka	lata 30-te XX wieku	82
344.	Nowa Wieś		57	Dom tzw. Poniatówka	lata 30-te XX wieku	90/5
345.	Nowa Wieś		63	Dom tzw. Poniatówka	lata 30-te XX wieku	60/4
346.	Nowa Wieś		64	Dom tzw. Poniatówka	lata 30-te XX wieku	61/7
347.	Nowa Wieś		65	Dom tzw. Poniatówka	lata 30-te XX wieku	58
348.	Nowa Wieś		49	Dom	II ćwierć XX wieku	122
349.	Nowa Wieś		49A	Dom		122
350.	Nowa Wieś			Kapliczka Serca Jezusowego przy drodze na Buk Góralski		88/3
351.	Piecewo			Założenie przestrzenne zespołu podworskiego	2 poł. XIX w.	
352.	Piecewo			Dwór	2 poł. XIX w	158
353.	Piecewo			Stajnia w zespole podworskim	4 ćw. XIX w	158
354.	Piecewo			Spichlerz w zespole podworskim	3 ćw. XIX w	158
355.	Piecewo			Budynek gospodarczy w zespole podworskim	3 i 4 ćw. XIX	158
356.	Piecewo		27	Dom robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł. XIX w	85/11
357.	Piecewo			Magazyn narzędzi w zespole podworskim	2 poł. XIX w	158
358.	Piecewo			Chlewnia w zespole podworskim	2 poł. XIX w	158
359.	Piecewo			Warsztat z garażami w	2 poł. XIX w	158

				zespole podworskim		
360.	Piecewo			Kuźnia w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	158
361.	Piecewo			Rządcówka w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	158
362.	Piecewo			Stelmacharnia, Stolarnia w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	158
363.	Piecewo		28	Dom robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	82/8
364.	Piecewo		33	Dom robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	85/2
365.	Piecewo			Kaplica i kostnica w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	46
366.	Piecewo			Ogrodzenie zespołu dworsko-parkowego		158
367.	Płowęż			Cmentarz przykościelny	pocz. XIX w.	25
368.	Płowęż			Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.	38
369.	Płowęż			Ogrodzenie kościoła p.w. św. Małgorzaty		25
370.	Płowęż			Stodoła przy kościele p.w. św. Małgorzaty		24
371.	Płowęż			Założenie przestrzenne zespołu pałacowego	XIX/XX w.	
372.	Płowęż			Park pałacowy	XIX w.	
373.	Płowęż		61	Park dworski (aleja dębowa 134)	XIX w.	206/45
374.	Płowęż			Pałac	ok poł. XIX w.	206/45
375.	Płowęż			Stodoła w zespole podworskim	1889 r.	206/46

376.	Płowęż			Stajnia w zespole podworskim	kon. XIX w.	206/47
377.	Płowęż			Obora w zespole podworskim	1889 r.	206/47
378.	Płowęż			Stodoła w zespole podworskim	1863 r.	130/3
379.	Płowęż			Spichlerz w zespole podworskim	1863 r.	213/1
380.	Płowęż			Stodoła w zespole podworskim	1889 r.	213/1
381.	Płowęż			Dom mieszkalny w zespole podworskim	kon. XIX w.	136
382.	Płowęż			Rządcówka w zespole podworskim	kon. XIX w.	130/3
383.	Płowęż			Budynek inwentarski	przeł. XIX/XX w.	213/1
384.	Płowęż			Czworak w zespole podworskim	kon. XIX w.	133/7
385.	Płowęż			Aleja przydrożna lipowa Płowęż-Rywałdzik		działka nr 109 (obr. 0015)
386.	Płowęż		5	Dom	1 ćw. XX w.	219
387.	Płowęż		9	Dom	2 ćw. XX w.	98/1
388.	Płowęż		14	Dom		217
389.	Płowęż		16	Szkoła	1 ćw. XX w., przebudowana	122/3
390.	Płowęż			Budynek gospodarczy szkoły	1 ćw. XX w.	122/3
391.	Płowęż		20	Dom	2 ćw. XX w.	107
392.	Płowęż		21	Czworak	pocz. XX w.	106/2
393.	Płowęż		25	Plebania	1887 r.	26
394.	Płowęż			Gospodarczy przy plebanii	XIX/XX wiek	24
395.	Płowęż		26	Zajazd	1 ćw. XX w.	22/5
396.	Płowęż		28	Czworak		114/2
397.	Płowęż		29	Czworak	1911 r.	115/1
398.	Płowęż		35	Dom		17/1
399.	Płowęż		34	Młyn	1902 r.	32
400.	Płowęż		34	Dom młynarza w zespole młyna wodnego	l. 30. XX w.	34

401.	Płowęż		34	Stodoła w zespole młyna wodnego	I. 30. XX w.	34
402.	Płowęż		34	Budynek gospodarczy w zespole młyna wodnego	pocz. XX w.	34
403.	Płowęż			Dom	1 ćw. XX w.	
404.	Płowęż		56	Dom		145
405.	Płowęż		56	Budynek gospodarczy		145
406.	Płowęż			Kapliczka NMP przy drodze do Jabłonowa Pom		104/4
407.	Płowęż			Kapliczka z figurką NMP przy drodze do Jabłonowa Pom.		84/3
408.	Płowężek			Założenie dworsko-parkowe	XIX w.	20/9, 20/10, 20/12; dz. wydzielone na terenie dawnego założenia 20/1, 20/2, 20/3
409.	Płowężek			Szkoła	1 ćw. XX w.	23/1
410.	Płowężek			Dom mieszkalny robotników folwarcznych w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	
411.	Płowężek			Budynek gospodarczy w zespole podworskim	2 poł. XIX w.	
412.	Szczepanki			Cmentarz parafialny	2 poł. XIX w.	259, 260
413.	Szczepanki		2	Dom		226/6
414.	Szczepanki		16	Dom		304/35
415.	Szczepanki		17	Szkoła		276/2
416.	Szczepanki		32	Dom z częścią gospodarczą		23/2
417.	Szczepanki		44	Dom		89/1
418.	Szczepanki		54	Dom		110/10, 111

Źródło: WKZ Toruń 2022 r.

5.5. Obiekty wyznaczone do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków

W poniższej tabeli przedstawiono zabytki architektury i budownictwa wskazane do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków znajdujące się na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie.

Tabela 16. Zabytki architektury i budownictwa wskazane do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Nr	Obiekt	Nr ewidencyjny działki
1.	Budziszewo	8	Budynek kolejowy	147
2.	Budziszewo	17	Dom	138/4
3.	Buk Góralski	68		
4.	Buk Góralski		Kapliczka z rzeźbą Chrystusa	
5.	Bukowiec	16	Dom	290/1
6.	Bukowiec	17	Obora	290/1
7.	Bukowiec	17	Dom	308
8.	Bukowiec	19	Budynek gospodarczy	308
9.	Bukowiec	19	Dom	296/3
10.	Bukowiec	22	Budynki gospodarcze	296/3
11.	Bukowiec	23	Dom	100/2
12.	Bukowiec	32	Dom	260/1
13.	Bukowiec	33	Dom	416/5
14.	Bukowiec	40	Budynek gospodarczy	417/1
15.	Bukowiec	40	Dom	557
16.	Bukowiec	44	Budynek gospodarczy - obora	557
17.	Bukowiec	47	Dom	516
18.	Bukowiec	48	Dom	547
19.	Bukowiec	62	Dom	
20.	Bukowiec	70	Dom	434
21.	Bukowiec	71	Dom	345
22.	Bukowiec	71	Dom	363/1
23.	Bukowiec		Obora	363/1

24.	Bukowiec		Kapliczka na trasie na Lembarg, w sąsiedztwie domu nr 33	417/2
25.	Bukowiec		Budynek szatni szkolnych	323
26.	Buk Pomorski		Kapliczka z Chrystusem	
27.	Górale	15	Dom	281
28.	Górale	16	Plebania	5/9
29.	Górale	55	Dom	217/4
30.	Górale	61	Dom	
31.	Górale	103	Dom	293
32.	Górale		Kapliczka 1, przy domu nr 83	35/2
33.	Górale		Kapliczka NMP zach. Część wsi przy asfaltowej drodze na Buk Pom.	115
34.	Górale		Kapliczka 2, 300 m. od drogi Buk Pom. w kierunku na wsch.	76
35.	Górale		Kapliczka cmentarna na cmentarzu przykościelnym	5/1
36.	Jaguszewice		Kapliczka	10/3
37.	Jaguszewice		Park dworski	
38.	Konojady	40	Dom	74/2
39.	Konojady	52	Dom	211
40.	Konojady	53	Dom	396/1
41.	Konojady	62	Dom	
42.	Konojady	63	Dom	
43.	Konojady	71	Dom	355/2

44.	Konojady	72	Dom	351/4
45.	Konojady	93	Poczta	105/2
46.	Konojady	103	Dom	363
47.	Konojady	106	Czworak	369/4
48.	Konojady Małe		Aleja	
49.	Konojady		Kapliczka NMP, na skrzyżowaniu dróg przy budynku nr 1	125/1
50.	Konojady		Ogrodzenie kościoła p.w. Dobrego Kościoła	481/1
51.	Lembarg	14	Kuźnia	134
52.	Lembarg	17	Dom	126/3
53.	Lembarg	62	Dom	
54.	Lembarg		Kapliczka św. Franciszka za cmentarzem kościelnym	126/3
55.	Lembarg		Kapliczka Najświętszego Serca Jezusowego przy ogrodzeniu plebanii	126/3
56.	Lembarg		Kapliczka Jana Nepomucena na cmentarzu przykościelnym	126/3
57.	Lembarg		Kostnica przy kościele	126/3
58.	Lembarg		Ogrodzenie kościoła p.w. śś. Piotra i Pawła	126/3
59.	Mieszewy		Ogrodzenie zespołu dworsko-parkowego	875
60.	Nowa Wieś	41	Poniatówka	108/1
61.	Nowa Wieś	56	Poniatówka	168
62.	Nowa Wieś	63	Budynek gospodarczy	60
63.	Nowa Wieś	64	Budynek gospodarczy	61/7

64.	Nowa Wieś	65	Budynek gospodarczy	58
65.	Nowa Wieś		Stajnia dworska	125/1
66.	Nowa Wieś		Kapliczka Serca Jezusowego przy drodze na Buk Góralski	88/3
67.	Piecewo		Ogrodzenie zespołu dworsko-parkowego	85/8
68.	Piecewo		Park dworski	
69.	Płowęż	1	Dom	222/2
70.	Płowęż	14	Dom	217
71.	Płowęż	28	Dom	114/2
72.	Płowęż	32	Dom	49
73.	Płowęż	35	Dom	17/1
74.	Płowęż	38	Dom	136/6
75.	Płowęż	39	Obora	136
76.	Płowęż	43	Dom	84/3
77.	Płowęż	56	Dom	574
78.	Płowęż	56	Budynek gospodarczy	574
79.	Płowęż		Chlewnia w zespole podworskim	206/45
80.	Płowęż		Kapliczka NMP przy drodze do Jabłonowa Pom	117
81.	Płowęż		Kapliczka z figurką NMP przy drodze do Jabłonowa Pom.	
82.	Płowęż		Ogrodzenie kościoła p.w. św. Małgorzaty	25
83.	Płowęż		Stodoła przy kościele św. Małgorzaty	24

84.	Płowęż		Kostnica przy drodze do Jabłonowa Pom.	25
85.	Szczepanki	1	Dom	175/2
86.	Szczepanki	2	Dom	226/2
87.	Szczepanki	16	Dom	304/7
88.	Szczepanki	17	Szkoła	276
89.	Szczepanki	17	Budynek gospodarczy przy szkole	276
90.	Szczepanki	32	Dom	23/2
91.	Szczepanki	43	Dom	
92.	Szczepanki	44	Dom	110/10
93.	Szczepanki	54	Dom	245/2
94.	Szczepanki		Dom drewniany	
95.	Szczepanki	56	Dom	197

Źródło: WKZ Toruń, 2022 r.

5.6. Nieruchome zabytki archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Nieruchome zabytki archeologiczne to ślady materialnej działalności ludzkiej w przeszłości. Terminem tym określa się zwarty, oddzielony od innych, podobnych wycinek przestrzeni w obrębie którego występują źródła archeologiczne wraz z otaczającym je kontekstem. Z uwagi na ogromną ilość nieruchomości zabytków archeologicznych na terenie gminy pożądanym byłoby, aby wszystkie inwestycje na terenie gminy, w skład których wchodziły roboty ziemne powinny być poprzedzone badaniami archeologicznymi. W obszarze stanowisk archeologicznych obowiązuje strefa ochrony konserwatorskiej „OW” (tzw. strefa obserwacji archeologicznych).

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz nieruchomości zabytków archeologicznych gminy Jabłonowo Pomorskie ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Tabela 17. Nieruchome zabytki archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Lp. na mapie	Miejscowość	Gmina	Powiat	nr obszaru AZP	nr stanowiska w miejscowości	nr stanowiska na obszarze
1.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	001	42
2.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	002	43
3.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	003	44
4.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	004	45
5.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	005	46
6.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	006	47
7.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	007	48
8.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	008	49
9.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	009	62
10.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	010	73
11.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	012	85
12.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	013	86
13.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	014	90
14.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	015	91
15.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	016	92
16.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	017	93
17.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	018	94
18.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	019	95
19.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	020	102
20.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	021	103
21.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	022	104
22.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	023	105
23.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	024	106
24.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	025	119
25.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	026	120
26.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	027	121
27.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	028	122
28.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	029	123
29.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	030	124
30.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	031	125
31.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	032	126
32.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	033	127
33.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	034	128
34.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	035	129
35.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	036	130
36.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	037	131
37.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	038	132
38.	Adamowo	Jabłonowo Pomorskie	Brodnicki	31-49	000	153
39.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	001	197
40.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	002	198
41.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	003	199
42.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	004	200
43.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	005	201
44.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	006	202
45.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	007	203
46.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	008	204
47.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	009	212
48.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	010	223

49.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	011	224
50.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	012	225
51.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	013	226
52.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	014	227
53.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	015	228
54.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	016	236
55.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	017	237
56.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	018	239
57.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	019	241
58.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	020	78
59.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	021	79
60.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	022	80
61.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	023	81
62.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	024	82
63.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	025	147
64.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	026	148
65.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	027	149
66.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	028	150
67.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	029	151
68.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	030	152
69.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	031	153
70.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	032	154
71.	Budziszewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	033	155
72.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	001	7
73.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	002	8
74.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	003	9
75.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	004	10
76.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	005	11
77.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	006	26
78.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	007	27
79.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	008	28
80.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	009	29
81.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	010	30
82.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	011	86
83.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	012	87
84.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	012	88
85.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	014	89
86.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	015	90
87.	Buk Góralski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	016	91
88.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	001	13
89.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	002	14
90.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	003	15
91.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	004	16
92.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	005	17
93.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	006	18
94.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	007	19
95.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	008	20
96.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	009	21
97.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	010	24
98.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	011	25
99.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	012	26
100.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	013	70
101.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	014	71
102.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	015	72
103.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	016	78
104.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	017	79

105.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	018	80
106.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	019	93
107.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	020	94
108.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	021	95
109.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	022	96
110.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	023	97
111.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	024	98
112.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	052	99
113.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	025	100
114.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	026	119
115.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	027	120
116.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	028	121
117.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	029	122
118.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	030	123
119.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	031	124
120.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	032	125
121.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	036	88
122.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	037	89
123.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	038	96
124.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	039	97
125.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	040	98
126.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	041	99
127.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	042	100
128.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	043	101
129.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	044	107
130.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	045	108
131.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	046	109
132.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	047	110
133.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	048	111
134.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	049	112
135.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	050	117
136.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	051	118
137.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	033	23
138.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	034	24
139.	Buk Pomorski	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	035	25
140.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	026	193
141.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	027	194
142.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	028	195
143.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	029	196
144.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	030	222
145.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	031	113
146.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	032	114
147.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	033	115
148.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	034	116
149.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	035	117
150.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	036	118
151.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	037	123
152.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	038	124
153.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	039	125
154.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	040	126
155.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	041	127
156.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	042	128
157.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	043	129
158.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	044	130
159.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	045	131
160.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	046	132

161.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	047	133
162.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	048	145
163.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	049	146
164.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	050	156
165.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	051	157
166.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	052	158
167.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	053	159
168.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	054	160
169.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	055	161
170.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	056	162
171.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	057	163
172.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	058	164
173.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	059	165
174.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	060	166
175.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	061	167
176.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	062	168
177.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	063	169
178.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	064	170
179.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	065	171
180.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-48	066	172
181.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	001	7
182.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	002	46
183.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	003	47
184.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	004	48
185.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	005	49
186.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	006	50
187.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	007	61
188.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	008	63
189.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	009	64
190.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	010	65
191.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	011	66
192.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	012	135
193.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	013	136
194.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	014	137
195.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	015	138
196.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	016	139
197.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	017	140
198.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	018	141
199.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	019	142
200.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	020	143
201.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	021	144
202.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	022	145
203.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	023	146
204.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	024	147
205.	Bukowiec	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	025	148
206.	Gorzechówko	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	001	5
207.	Gorzechówko	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	002	6
208.	Gorzechówko	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	003	57
209.	Gorzechówko	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	004	66
210.	Gorzechówko	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	005	101
211.	Gorzechówko	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	006	106
212.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	001	83
213.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	002	84
214.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	003	85
215.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	004	100
216.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	005	102

217.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	006	103
218.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	007	104
219.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	008	105
220.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	009	107
221.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	108
222.	Górale	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-50	010	1
223.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	006	66
224.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	007	67
225.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	008	68
226.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	009	83
227.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	010	84
228.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	011	85
229.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	002	2
230.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	003	3
231.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	004	4
232.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	005	13
233.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	110
234.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	111
235.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	Brodnicki	32-49	000	112
236.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	113
237.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	114
238.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	115
239.	Jabłonowo Pomorskie	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	116
240.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	002	170
241.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	003	173
242.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	004	174
243.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	005	175
244.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	006	176
245.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	007	177
246.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	008	178
247.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	009	179
248.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	010	180
249.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	011	181
250.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	012	182
251.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	013	183
252.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	014	184
253.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	015	185
254.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	016	186
255.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	017	187
256.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	018	188
257.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	019	189
258.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	020	190
259.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	021	205
260.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	022	206
261.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	023	207
262.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	034	213
263.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	035	214
264.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	024	215
265.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	025	216
266.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	026	217
267.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	027	218
268.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	028	219
269.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	029	229
270.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	030	230
271.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	031	231
272.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	032	232

273.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	033	233
274.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	001	243
275.	Jabłonowo-Zamek	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	000	244
276.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	013	191
277.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	014	192
278.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	015	220
279.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	016	221
280.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	017	240
281.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	001	242
282.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	002	1
283.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	003	35
284.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	004	36
285.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	005	37
286.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	006	38
287.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	007	39
288.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	008	40
289.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	009	41
290.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	010	42
291.	Jaguszewice	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	011	43
292.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	007	44
293.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	008	45
294.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	009	46
295.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	010	47
296.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	011	48
297.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	012	49
298.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	013	50
299.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	014	51
300.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	015	52
301.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	016	53
302.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	017	54
303.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	018	55
304.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	019	58
305.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	020	59
306.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	021	60
307.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	022	61
308.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	023	62
309.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	024	63
310.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	025	64
311.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	026	65
312.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	027	67
313.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	028	92
314.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	029	93
315.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	000	109
316.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	001	263
317.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	002	264
318.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	003	265
319.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	004	266
320.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	005	267
321.	Kamień	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	006	268
322.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	057	68
323.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	058	69
324.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	059	70
325.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	060	71
326.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	061	72
327.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	062	73
328.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	063	74

329.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	064	75
330.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	065	76
331.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	066	77
332.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	067	78
333.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	068	79
334.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	069	80
335.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	070	81
336.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	071	82
337.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	001	16
338.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	002	17
339.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	003	19
340.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	004	24
341.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	005	67
342.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	006	68
343.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	007	69
344.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	008	70
345.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	009	71
346.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	010	72
347.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	011	73
348.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	012	74
349.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	013	75
350.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	014	76
351.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	015	77
352.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	016	78
353.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	017	79
354.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	018	80
355.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	019	81
356.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	020	82
357.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	021	83
358.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	022	84
359.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	023	85
360.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	024	86
361.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	025	87
362.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	026	88
363.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	027	89
364.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	028	90
365.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	029	91
366.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	030	92
367.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	031	93
368.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	032	94
369.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	033	95
370.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	034	240
371.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	035	241
372.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	036	242
373.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	037	243
374.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	038	244
375.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	039	245
376.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	040	246
377.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	041	247
378.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	042	248
379.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	043	249
380.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	044	250
381.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	045	251
382.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	046	252
383.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	047	253
384.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	048	254

385.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	049	255
386.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	050	256
387.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	051	257
388.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	052	258
389.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	053	259
390.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	054	260
391.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	055	261
392.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	056	262
393.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	000	269
394.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	072	81
395.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	073	82
396.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	074	83
397.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	075	84
398.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	076	85
399.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	077	86
400.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	078	87
401.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	079	88
402.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	080	89
403.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	081	90
404.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	082	91
405.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	083	92
406.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	084	93
407.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	085	94
408.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	086	95
409.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	087	96
410.	Konojady	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-50	088	97
411.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	001	2
412.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	002	3
413.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	003	4
414.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	004	5
415.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	005	6
416.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	007	25
417.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	008	26
418.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	009	27
419.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	010	28
420.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	011	29
421.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	012	30
422.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	013	31
423.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	014	32
424.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	015	33
425.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	016	34
426.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	017	35
427.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	018	36
428.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	019	37
429.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	020	38
430.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	021	39
431.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	022	40
432.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	023	41
433.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	024	42
434.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	025	43
435.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	026	44
436.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	027	45
437.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	028	51
438.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	029	52
439.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	030	53
440.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	031	54

441.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	032	55
442.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	033	56
443.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	034	57
444.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	035	58
445.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	036	59
446.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	037	60
447.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	038	62
448.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	039	96
449.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	040	97
450.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	041	98
451.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	042	99
452.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	043	100
453.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	044	101
454.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	045	102
455.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	046	103
456.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	047	104
457.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	048	105
458.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	049	106
459.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	050	107
460.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	051	108
461.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	052	109
462.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	053	110
463.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	054	111
464.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	055	112
465.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	056	113
466.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	057	114
467.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	058	115
468.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	059	116
469.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	060	117
470.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	061	118
471.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	062	119
472.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	063	121
473.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	064	125
474.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	065	126
475.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	066	127
476.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	067	128
477.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	068	129
478.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	069	130
479.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	070	131
480.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	071	132
481.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	072	133
482.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	073	134
483.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	074	149
484.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	075	150
485.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	076	151
486.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	077	152
487.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	078	153
488.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	079	154
489.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	080	155
490.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	081	156
491.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	082	158
492.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	083	199
493.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	084	200
494.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	085	201
495.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	086	202
496.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	087	214

497.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	088	215
498.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	089	216
499.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	090	217
500.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	091	218
501.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	092	219
502.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	093	220
503.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	094	229
504.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	095	230
505.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	096	231
506.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	000	271
507.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	000	272
508.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	000	273
509.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	000	274
510.	Lembarg	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	000	275
511.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	097	8
512.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	098	9
513.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	099	10
514.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	100	11
515.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	101	12
516.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	102	13
517.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	103	14
518.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	104	15
519.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	105	20
520.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	106	21
521.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	107	22
522.	Lembarg-PGR Mieszewy	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	33-49	108	23
523.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	001	9
524.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	002	10
525.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	003	18
526.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	004	19
527.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	005	20
528.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	006	21
529.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	007	22
530.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	008	23
531.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	009	64
532.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	010	65
533.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	011	66
534.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	012	67
535.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	013	68
536.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	028	74
537.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	014	75
538.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	015	76
539.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	016	77
540.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	017	78
541.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	018	79
542.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	019	80
543.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	020	81
544.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	021	82
545.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	022	83
546.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	023	84
547.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	024	113
548.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	025	114
549.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	026	115
550.	Nowa Wieś	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	027	116
551.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	001	12
552.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	002	14

553.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	003	31
554.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	004	32
555.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	005	33
556.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	006	34
557.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	007	56
558.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	008	94
559.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	009	95
560.	Piecewo	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	010	96
561.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	001	1
562.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	002	2
563.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	003	12
564.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	004	14
565.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	006	16
566.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	007	17
567.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	008	24
568.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	009	25
569.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	010	26
570.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	011	28
571.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	012	29
572.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	013	30
573.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	014	31
574.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	015	32
575.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	016	36
576.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	017	38
577.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	018	39
578.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	019	50
579.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	020	51
580.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	021	52
581.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	022	53
582.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	023	54
583.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	024	55
584.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	025	56
585.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	026	57
586.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	027	58
587.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	028	59
588.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	029	60
589.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	030	61
590.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	031	63
591.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	032	69
592.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	033	70
593.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	034	71
594.	Płowęż	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	035	72
595.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	001	92
596.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	003	101
597.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	004	102
598.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-48	005	113
599.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	31-49	031	87
600.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	017	69
601.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	018	70
602.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	019	71
603.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	020	72
604.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	021	73
605.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	022	74
606.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	023	75
607.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	024	76
608.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	025	77

609.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	026	78
610.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	027	79
611.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	028	80
612.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	029	81
613.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-48	030	82
614.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	006	15
615.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	007	16
616.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	008	17
617.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	009	18
618.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	010	19
619.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	011	20
620.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	012	21
621.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	013	22
622.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	014	97
623.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	015	98
624.	Szczepanki	Jabłonowo Pomorskie	brodnicki	32-49	016	99

Źródło: WKZ Toruń, 2022 r.

5.7. Cmentarze

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie znajdują się następujące zabytkowe cmentarze:

- Adamowo – cmentarz ewangelicki z pocz. XX w., nieczynny,
- Budziszewo – cmentarz ewangelicki z k. XIX w., nieczynny,
- Buk Góralski – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w., nieczynny,
- Buk Góralski – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w., nieczynny,
- Buk Pomorski – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w., nieczynny,
- Bukowiec – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w., z zachowanymi nagrobkami i fragmentami bram, nieczynny,
- Górale – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w. z zachowanymi nagrobkami, nieczynny,
- Górale – cmentarz przykościelny, pocz. XX w., czynny,
- Jabłonowo Pomorskie – cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w., nieczynny,
- Jabłonowo-Zamek – cmentarz parafialny rzymsko-katolicki z pocz.. XX w., czynny,
- Jabłonowo-Zamek cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w., nieczynny,
- Kamień – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w., z zachowanymi nagrobkami, nieczynny,
- Konojady Małe – cmentarz ewangelicki z 2 poł XIX w., od 1984 r. cmentarz rzymsko-katolicki, czynny,
- Lembarg – cmentarz rzymsko-katolicki z nagrobkami z 1 ćw. XX w., czynny,
- Lembarg – cmentarz ewangelicki z 4 ćw. XIX w., nieczynny,
- Lembarg – cmentarz przykościelny, pocz. XIX w., nieczynny,

- Płowęż – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w., z zachowanymi nagrobkami, nieczynny,
- Płowęż – cmentarz przykościelny, pocz. XIX w., czynny,
- Szczepanki – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w. z zachowanymi nagrobkami i kapliczką oraz brama wejściową, obecnie rzymsko-katolicki, czynny.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Zgodnie z art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Według stanu na 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie nie opracowało audytu krajobrazowego.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA ORAZ ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 19 LIPCA 2019 R. O ZAPEWNIENIU DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

7.1. Potencjał demograficzny

W poniższej tabeli przedstawiono główne wskaźniki demograficzne. Dane dotyczą okresu 2012 – 2021. Na ich podstawie zaobserwowano, że gęstość zaludnienia przez analizowany okres oscylowała na poziomie 67 osób na km². Na przestrzeni lat 2012 – 2021 przyrost naturalny przyjmował różne wartości. W 2018 osiągnął wartość ujemną wynoszącą -1,34 i wciąż spadał. W 2021 roku odnotowano najniższy przyrost naturalny i był na poziomie -5,70. Najkorzystniejszy pod tym względem był 2012 rok, kiedy przyrost naturalny osiągnął wartość 4,82. W analizowanym przedziale czasowym do roku 2017 urodzenia żywe przeważały nad zgonami. Najwyższym wskaźnikiem urodzeń żywych odnotowano w 2017 roku – 12,00, natomiast najniższy wskaźnik zgonów odnotowano w 2021 roku – 14,81.

Wskaźnik dotyczący liczby par zawierających małżeństwa na 1000 ludności przyjmował różne wartości. Najwyższą wartość osiągnął w 2017 roku – 7,0, zaś najniższą w 2020 roku – 3,3.

Tabela 18. Zestawienie głównych wskaźników demograficznych dla gminy Jabłonowo Pomorskie

Rok	Jednostka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	68	67	67	67	67	67	66	66	66	65
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	104	104	103	103	104	104	104	103	103	103
małżeństwa na 1000 ludności	para	4,4	5,4	5,2	5,1	4,6	7,0	4,9	5,0	3,3	4,7
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	11,94	10,67	11,05	11,92	10,69	12,00	10,47	9,31	8,92	9,11
zgony na 1000 ludności	osoba	7,12	10,56	9,73	8,83	9,02	9,55	11,81	10,55	11,63	14,81
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	4,82	0,11	1,33	3,09	1,67	2,44	-1,34	-1,23	-2,71	-5,70

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 - 2021 r.

Jak wynika z zestawionych poniżej informacji, pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 roku teren gminy zamieszkiwało 8 732 osób, z czego 4 305 reprezentowało płęć męską. Od początku analizowanego okresu zaobserwowano spadek liczby ludności w gminie. Niezmiennie, przez cały badany okres, występuje przewaga kobiet w strukturze demograficznej.

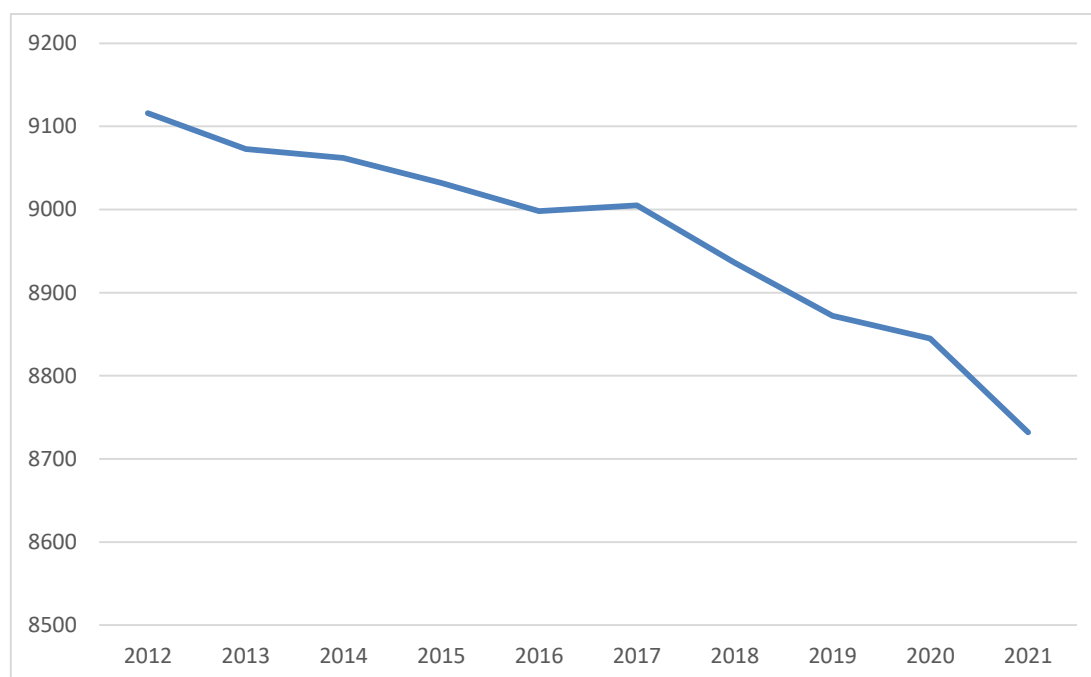
Tabela 19. Liczba ludności gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	9116	9073	9062	9032	8998	9005	8936	8872	8845	8732
mężczyźni	4472	4458	4459	4440	4413	4425	4391	4370	4360	4305
kobiety	4644	4615	4603	4592	4585	4580	4545	4502	4485	4427

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę ludności w latach 2012 – 2021.

Wykres 6. Ludność gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

W analizowanym okresie ludność gminy Jabłonowo Pomorskie spadała. Niewielki wzrost zaobserwować można tylko w 2017 roku.

Zgodnie z przedstawionym w poniższej tabeli przyrostem naturalnym, wskaźnik ten ulega ciągłym zmianom. Największą wartość osiągnął w 2012 roku, kiedy wyniósł 44 osoby, zaś najniższą w 2021 roku, osiągając wartość -50. Jak wynika z poniższej tabeli, średnia liczba urodzeń żywych dzieci płci męskiej wynosi 1,7. Narodziny dzieci płci żeńskiej szacuje się na poziomie 46,3 w skali roku.

Tabela 20. Ruch naturalny według płci w latach 2012 – 2021 w gminie Jabłonowo Pomorskie

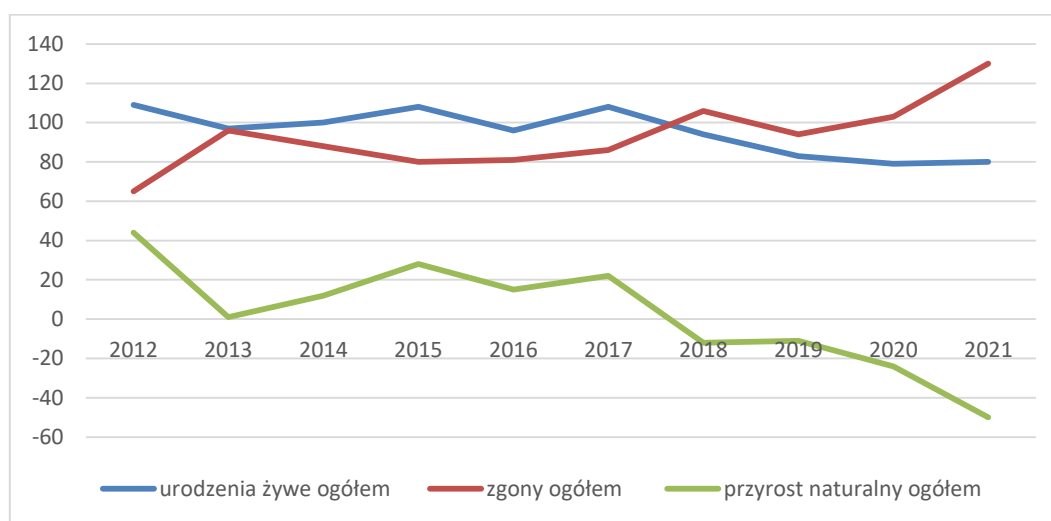
Rok		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Urodzenia żywe											
ogółem	osoba	109	97	100	108	96	108	94	83	79	80
mężczyźni	osoba	53	47	49	52	46	61	49	48	44	42
kobiety	osoba	56	50	51	56	50	47	45	35	35	38
Zgony ogółem											
ogółem	osoba	65	96	88	80	81	86	106	94	103	130
mężczyźni	osoba	32	45	52	44	36	41	51	46	53	74
kobiety	osoba	33	51	36	36	45	45	55	48	50	56

Przyrost naturalny											
ogółem	osoba	44	1	12	28	15	22	-12	-11	-24	-50
mężczyźni	osoba	21	2	-3	8	10	20	-2	2	-9	-32
kobiety	osoba	23	-1	15	20	5	2	-10	-13	-15	-18

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

Najkorzystniejszym okresem pod względem wysokiego przyrostu naturalnego dla gminy Jabłonowo Pomorskie był rok 2012. W roku następnym przyrost naturalny zmalał z poziomu 44 do 1. Wskaźnik ten utrzymywał się na wysokim poziomie także w 2015 i 2017 roku. Niepokojącym zjawiskiem był nagły i utrzymujący się spadek przyrostu naturalnego w roku 2018.

Wykres 7. Ruch naturalny w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

Najbardziej liczną grupą ludności w gminie Jabłonowo Pomorskie zgodnie z poniższą tabelą były osoby w wieku 70 lat i więcej. Osoby te stanowiły 9,63% ogólnej liczby ludności w analizowanym przedziale czasowym. Najmniejszy udział w liczbie ludności stanowiły osoby w wieku 65-69 lat, tj. 5,15%.

Tabela 21. Ludność według grup wiekowych w latach 2012 – 2021 w gminie Jabłonowo Pomorskie

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0-4	537	534	507	511	478	483	484	458	432	411
5-9	468	450	485	486	508	521	508	489	494	469
10-14	537	536	519	484	461	463	448	486	481	503
15-19	662	615	584	548	517	475	469	447	425	409
20-24	750	745	748	719	697	683	647	604	580	548
25-29	715	700	665	714	707	723	721	711	716	672

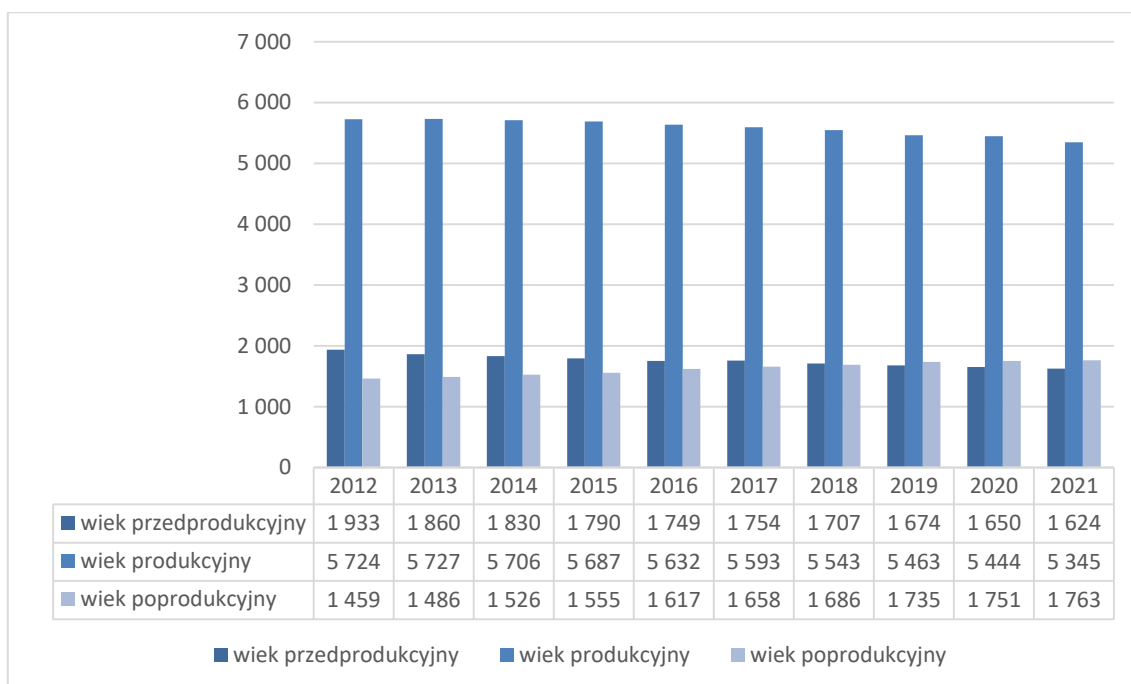
30-34	675	698	711	719	702	676	655	624	645	647
35-39	668	649	658	625	626	642	667	689	680	675
40-44	552	579	612	615	653	648	627	627	612	618
45-49	582	573	542	545	536	544	561	595	604	638
50-54	645	637	605	621	597	570	562	521	536	520
55-59	611	598	617	604	605	636	619	595	613	577
60-64	543	568	576	576	604	588	587	591	583	579
65-69	341	366	420	444	468	485	510	531	515	535
70 i więcej	830	825	813	821	839	868	871	904	929	931

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

7.2. Struktura wieku i płci

Analiza struktury wiekowej ludności gminy Jabłonowo Pomorskie w aspekcie ekonomicznych grup wieku wykazuje, że przeważająca część ludności gminy jest w wieku produkcyjnym, co należy uznać jako zjawisko korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy. Będzie to również powodować utrzymywanie presji na rynku pracy, objawiającą się we wzroście konkurencyjności oraz podwyższaniu kwalifikacji pracowników.

Wykres 8. Ludność gminy Jabłonowo Pomorskie według grup ekonomicznych w latach 2012 – 2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

7.3. Ruch migracyjny

Z demograficznego punktu widzenia istotne są wskaźniki salda migracji ludności. Na podstawie zestawienia przedstawionego na wykresie 8 i w tabeli 22 w latach 2012 – 2021 trudno jest prognozować wzrost liczby ludności mieszkańców gminy. Szansą zwiększenia liczby mieszkańców może być jedynie wzrost wskaźnika przyrostu naturalnego i dodatnie saldo migracji. Saldo migracji miało wartość ujemną przez cały analizowany okres. Najwyższa wartość salda migracji (-23) wystąpiła w 2020 roku, zaś najniższa w 2014 roku (-70) oraz podobnie w 2016 roku (-70). W 2015 roku dane nie zostały zaktualizowane.

Tabela 22. Ruchy migracyjne latach 2012 – 2021 w gminie Jabłonowo Pomorskie

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zameldowania	89	116	81	-	93	107	119	110	74	91
Wymeldowania	119	155	152	-	163	140	186	144	97	137
Saldo migracji	-30	-39	-71	-	-70	-33	-67	-34	-23	-46

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

W okresie analizowanych 9 lat (lata 2012 – 2021, bez uwzględnienia 2015 roku), na terenie gminy dokonano 880 zameldowań i 1 293 wymeldowań. W 2018 roku odnotowano najwięcej zameldowań – 119 oraz 186 osób wymeldowanych.

7.4. Rynek pracy

W oparciu o poniższą tabelą można zauważyć, że w gminie Jabłonowo Pomorskie liczba zatrudnionych kobiet była zdecydowanie niższa niż liczba zatrudnionych mężczyzn. Średnia liczba zatrudnionych kobiet w latach 2012 – 2021 wynosiła 474, natomiast mężczyzn 867. Najmniej kobiet (431) zatrudnionych było w 2014 roku, natomiast mężczyzn (742) w 2015 roku. Ogółem średnia liczba osób zatrudnionych wynosi 1 341 osób. Najwięcej osób zatrudnionych odnotowano w 2017 roku.

Tabela 23. Zestawienie głównych wskaźników dotyczących zatrudnienia w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021

PRACUJĄCY WG PŁCI											
ROK		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób w wieku produkcyjnym	osoba	5 724	5 727	5 706	5 687	5 632	5 593	5 543	5 463	5 444	5 345
Zatrudnieni ogółem	osoba	1 317	1 242	1 220	1 214	1 476	1 707	1 289	1 323	1 314	1 310
Liczba zatrudnionych / Liczbę osób w wieku produkcyjnym	%	23,01%	21,69%	21,38%	21,35%	26,21%	30,52%	23,25%	24,22%	24,14%	24,51%

Mężczyźni	osoba	847	793	789	742	979	1 185	845	838	848	806
Kobiety	osoba	470	449	431	472	497	522	444	485	466	504

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

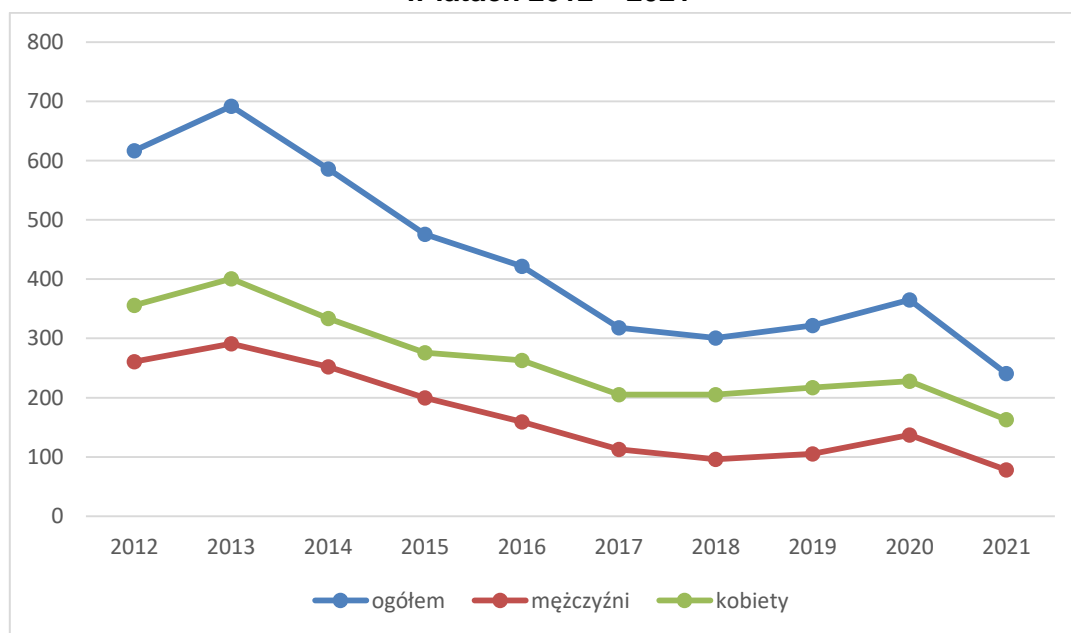
Poniższa tabela przedstawia liczbę bezrobotnych według płci w latach 2012 – 2021. Najwięcej bezrobotnych osób (692) było w 2013 roku, a najmniej (241) w 2021 roku. Średnia bezrobocia w danych latach wynosiła 434. Na poniższym wykresie można zauważyć, że liczba bezrobotnych kobiet przewyższa liczbę bezrobotnych mężczyzn. Średnia liczba kobiet bezrobotnych w analizowanym okresie wynosiła 265, a średnia liczba mężczyzn – 169. Najwięcej bezrobotnych kobiet i mężczyzn zarejestrowano w 2013 roku – 401 kobiet oraz 291 mężczyzn.

Tabela 24. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	617	692	586	476	422	318	301	322	365	241
mężczyźni	261	291	252	200	159	113	96	105	137	78
kobiety	356	401	334	276	263	205	205	217	228	163

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2021 – 2021 r.

Wykres 9. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2012 – 2021 r.

Liczbę bezrobotnych w gminach powiatu brodnickiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Bezrobotni w gminach powiatu brodnickiego według płci

Jednostka terytorialna	2021		
	ogółem	mężczyźni	kobiety
Powiat brodnicki	1 861	661	1 200
Gmina miejska Brodnica	652	229	423
Gmina wiejska Brodnica	182	64	118
Gmina wiejska Bobrowo	168	59	109
Gmina wiejska Brzozie	90	35	55
Gmina miejsko-wiejska Górzno	61	19	42
Gmina wiejska Bartniczka	92	35	57
Gmina miejsko-wiejska Jabłonowo Pomorskie	241	78	163
Gmina wiejska Osiek	98	37	61
Gmina wiejska Świedziebnia	122	41	81
Gmina wiejska Zbiczno	155	64	91

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 31.12.2021 r.

W 2021 roku najwięcej osób bezrobotnych było w gminie miejskiej Brodnica, co stanowiło 35,03% osób pozostających bez pracy w powiecie brodnickim. Najmniej osób bezrobotnych zamieszkiwało gminę wiejską Górzno, co stanowiło 3,28% ogółu.

7.5. Działalność gospodarcza

Jak wynika z poniższej tabeli, w której przedstawione zostały podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w latach 2017 – 2021 w gminie Jabłonowo Pomorskie w obszarze sektora gospodarki narodowej można zauważyć wzrost liczby podmiotów na przestrzeni badanych lat o 82. Sektor publiczny kształtował się na stabilnym poziomie wynoszącym 21, jednak w 2020 roku jego wartość spadła do 20. Natomiast sektor prywatny, który ma największy wpływ na gospodarkę narodową podniósł swój zasób o 79 w 2021 roku w stosunku do roku 2017, kiedy osiągał najniższy poziom. Z poniższej tabeli wynika, że wzrost spowodowany był zwiększeniem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, spółek handlowych oraz stowarzyszeń organizacji społecznych. Spadek można zauważyć w ilości spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego oraz spółdzielni. W gminie Jabłonowo Pomorskie w analizowanym czasie wzrósł także poziom fundacji z 1 do 3. Podobny wzrost pojawił się w stowarzyszeniach i organizacji społecznych, których ilość w 2021 roku wyniosła 22.

Tabela 26. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2017 – 2021

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH						
ROK		2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem						
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	604	611	642	667	686
Sektor publiczny						
ogółem	jed.gosp.	21	21	21	20	20
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	15	15	15	14	14
Sektor prywatny						
ogółem	jed.gosp.	578	584	615	639	657
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	458	470	501	521	537
spółki handlowe	jed.gosp.	25	23	24	27	25
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	1	1	1	1	1
spółdzielnie	jed.gosp.	10	7	5	4	4
fundacje	jed.gosp.	1	1	2	2	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	19	18	19	21	22

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2017 – 2021 r.

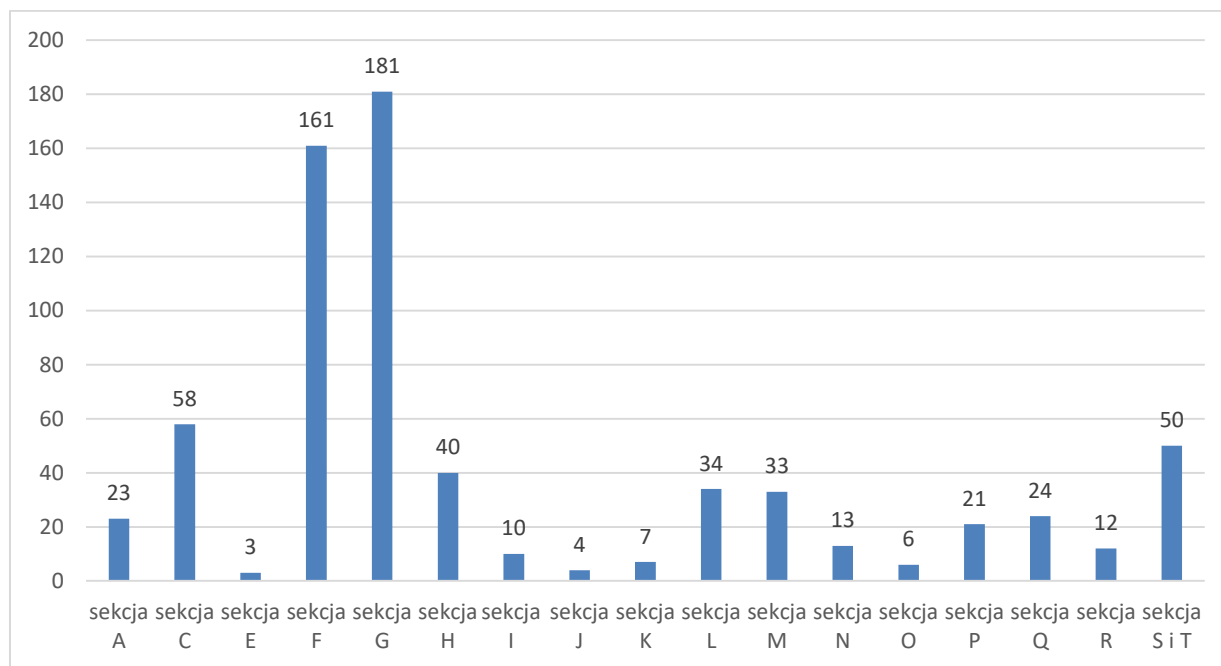
Na poniższym wykresie przedstawiono podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD w gminie Jabłonowo Pomorskie 2021 r. Do podmiotów przodujących zaliczyć można te z sekcji G – 181 podmiotów (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle), sekcji F – 161 (budownictwo), które stanowią 49,85% wszystkich podmiotów w gminie. Pozostałe sekcje prezentują się następująco: sekcja C – 58 (przetwórstwo przemysłowe), sekcja S i T – 50 (pozostała działalność usługowa i Sekcja T – gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby), sekcja H – 40 (transport i gospodarka magazynowa), sekcja L – 34 (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości), sekcja M – 33 (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), sekcja Q – 24 (opieka zdrowotna i pomoc społeczna), sekcja A – 23 (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), sekcja P – 21 (edukacja). W mniejszości, z podmiotami poniżej 20 wstępuje: sekcja N – 13 (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca), sekcja R – 12 (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją), sekcja I – 10 (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), sekcja K – 7 (działalność finansowa i ubezpieczeniowa), sekcja O – 6 (administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe

zabezpieczenia społeczne), sekcja J – 4 (informacja i komunikacja) oraz sekcja E – 3 (dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją).

W gminie Jabłonowo Pomorskie nie występują podmioty z sekcji B, D i U.

Wykres 10. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w gminie Jabłonowo Pomorskie w 2021 r.

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na 2021 r.

Podział gospodarki narodowej według Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007:

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;
- Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie;
- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe;
- Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych;
- Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją;
- Sekcja F – Budownictwo;
- Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;
- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa;
- Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;
- Sekcja J – Informacja i komunikacja;
- Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa;

- Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;
- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;
- Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;
- Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;
- Sekcja P – Edukacja;
- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna;
- Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;
- Sekcja S – Pozostała działalność usługowa;
- Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;
- Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne.

Według danych zamieszczonych w poniższej tabeli, odnoszących się do podziału podmiotów gospodarki narodowej PKD 2007 w latach 2017 – 2021, wynika że:

- najwięcej podmiotów należało do sekcji G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle, sekcja stanowiła 27,69% ogółu,
- najmniej podmiotów należało do sekcji J – informacja i komunikacja, sekcja stanowiła zaledwie 0,40% ogółu,
- w badanym okresie nie wystąpiły nie wystąpiły podmioty z sekcji B, D i U.

Tabela 27. Podział gospodarki narodowej według PKD w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2017-2021.

Rok		2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	jed.gosp.	604	611	642	667	686
Sekcja A	jed.gosp.	27	25	21	20	23
Sekcja B	jed.gosp.	0	0	0	0	0
Sekcja C	jed.gosp.	48	47	53	55	58
Sekcja D	jed.gosp.	0	0	0	0	0
Sekcja E	jed.gosp.	4	4	4	3	3
Sekcja F	jed.gosp.	109	110	130	156	161
Sekcja G	jed.gosp.	167	179	183	179	181
Sekcja H	jed.gosp.	43	39	39	40	40
Sekcja I	jed.gosp.	12	12	11	9	10
Sekcja J	jed.gosp.	2	2	2	3	4
Sekcja K	jed.gosp.	8	8	9	8	7
Sekcja L	jed.gosp.	34	32	32	32	34

Sekcja M	jed.gosp.	31	29	32	33	33
Sekcja N	jed.gosp.	15	15	15	15	13
Sekcja O	jed.gosp.	5	5	6	6	6
Sekcja P	jed.gosp.	18	21	20	21	21
Sekcja Q	jed.gosp.	16	21	20	23	24
Sekcja R	jed.gosp.	12	12	12	12	12
Sekcja S i T	jed.gosp.	50	47	49	47	50
Sekcja U	jed.gosp.	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na lata 2017 – 2021 r.

7.6. Infrastruktura społeczna

7.6.1. Oświata

Przedszkola

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie funkcjonuje przedszkole samorządowe w mieście Jabłonowo Pomorskie, zaś oddziały przedszkolne znajdują się w Góralach i Płowężu.

Szkoły podstawowe

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie funkcjonują następujące szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Janusza Kusocińskiego w Jabłonowie Pomorskim;
- Szkoła Podstawowa w Góralach;
- Szkoła Podstawowa w Płowężu.

W wyniku reformy oświaty w roku szkolnym 2018/2019 nastąpiło wygaszenie Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Jabłonowie Pomorskim.

Z przedstawionych w poniższej tabeli danych wynika, że:

- w latach 2016 – 2020 liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjum nie była jednostajna,
- najwięcej uczniów odnotowano w 2019 roku – 717 osób,
- najmniej uczniów odnotowano w 2016 roku – 516 osób,
- w roku 2017 oraz 2018 roku nie było labsołwentów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

**Tabela 28. Uczniowie i absolwenci w szkołach podstawowych i gimnazjalnych
w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2016– 2020**

ROK	jednostka	2016	2017	2018	2019	2020
uczniowie ogółem	osoba	561	634	712	715	696
absolwenci ogółem	osoba	78	-	-	81	90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na lata 2016 – 2020.

7.6.2. Ochrona zdrowia

W gminie Jabłonowo Pomorskie funkcjonują następujące podmioty świadczące usługi medyczne:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "AL-MED" Jabłonowo,
- Nasz lekarz. Przychodnia Medycyny Rodzinnej Barbara Wyszzyńska;
- Praktyka Lekarza Rodzinnego Zbigniew Maciejewski;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "SOL-MED" Michał Sobolewski.

7.6.3. Opieka społeczna

Pomoc społeczną na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jego zadaniem jest pomoc mieszkańcom w trudnych sytuacjach życiowych, przewyciężenie problemów rodzinnych oraz skomplikowane sytuacje w rodzinach wielodzietnych.

7.6.4. Stan bezpieczeństwa

Teren gminy podlega zwierzchnictwu Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy. Na terenie miasta Jabłonowo Pomorskie znajduje się posterunek policji obsługujący gminę.

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie funkcjonuje również pięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, są to: OSP w Bukowcu, OSP w Góralach, OSP w Jabłowie Pomorskim, OSP w Konojadach oraz OSP w Płowężu. Do codziennych zadań OSP należy realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, współdziałanie z innymi służbami ratowniczymi w sytuacjach kryzysowych a także pomoc przy wypadkach drogowych.

7.6.5. Kultura, sport i rekreacja

Na terenie gminy funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Jabłowie Pomorskim, który pełni funkcję centrum kulturalnego. W Jabłowie Pomorskim mieści się także Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna.

Najwięcej imprez w gminie realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, który organizuje festiwale, wystawy malarskie, wyjazdy na koncerty, gry uliczne. Przy ośrodku kultury działa chór „Lira”, natomiast przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej Klub Seniora, w którym odbywają się spotkania, warsztaty kulinarne i rękodzieła. W zakresie kultury działalność prowadzi także Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłonowie Pomorskim wraz z filiami w Mileszewach i Konojadach. W miejscowościach wiejskich życie kulturalne toczy się wokół świetlic środowiskowych i świetlic wiejskich. Te instytucje są organizatorami imprez i wydarzeń kulturalnych, np. dożynki, dni gminy, okolicznościowe festyny itp.

Na terenie gminy działa także Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych - Koło Terenowe. Na czele, powstałego w 1994 roku Koła stoi Roman Trendowski, którego członkami są byli więźniowie obozów hitlerowskich w Sztuthofie, Neuengamme, Potulicach, Dachau, Ravensbrück, Oświęcimiu, Smukałach, Toruniu, Jabłonowie Zamku oraz Dzieci Zamojszczyzny. Organizacja ta prowadzi spotkania edukacyjne z młodzieżą, uroczystości okolicznościowe i imprezy. Prężnie działa także Hufiec ZHP Jabłonowo Pomorskie im. hm. PL Jana Perszke.

W zakresie infrastruktury sportowej do największych obiektów należy Stadion przy ulicy Słonecznej w Jabłonowie Pomorskim, który powstał w 2007 r. Posiada on sześciotorową bieżnię okólną wraz z boiskiem trawiastym. Do dyspozycji są także rozbiegi do skoków w dal i wzwyż oraz materac. Jest także koło rzutowe. Przy bieżni znajdują się trybuny na 1500 miejsc (835 miejsc siedzących). Na stadionie odbywają się mityngi o różnym zasięgu, mające na celu popularyzację sportu. Do najważniejszych organizacji sportowych należą LKS Naprzód Jabłonowo, który powstał w 1933 r. oraz LZS ROL.KO Konojady, który powstał w 2006 r.

Gmina oferuje także miejsca rekreacji dla mieszkańców oraz turystów. Malownicze położenie gminy na terenie pojezierza brodnickiego, atrakcyjna tkanka kulturowa, zabytki, stosunkowo duże kompleksy leśne, występowanie atrakcyjnych turystycznie jezior stwarza gminie szansę na rozwijanie sfery usług turystycznych. Przez teren gminy prowadzą dwa szlaki turystyczne:

- czerwony – Brodnica - Jabłonowo Pom. - Łasin - 55km,
- zielony - Radzyń Chełm.- Ostrowite – 32km.

Choć liczba osób wypoczywających na terenie gminy systematycznie rośnie konieczne są niezbędne inwestycje w ścieżki rowerowe i piesze, obiekty noclegowe i gastronomiczne oraz promocja gminy.

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Potencjalne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą dotyczyć przede wszystkim środowiska naturalnego, działalności człowieka a także zdarzeń spowodowanych działaniem sił przyrody. Według danych Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Bydgoszczy na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego mogą potencjalnie wystąpić zagrożenia:

- powódzie i osuwiska;
- klęski żywiołowe – w tym huraganowe wiatry „biały szkwał” oraz gwałtowne spadki temperatury;
- zagrożenie skażeniami promieniotwórczymi;
- zdarzenia z udziałem substancji niebezpiecznych;
- choroby zakaźne ludzi;
- choroby zakaźne zwierząt;
- zakłócenia funkcjonowania systemów, poważne awarie – dotyczące funkcjonowania systemu energetycznego, gazowniczego oraz teleinformatycznego;
- pożary – w tym pożary w obiektach użyteczności publicznej oraz pożary leśne;
- katastrofy – obejmujące katastrofy w ruchu drogowym, kolejowym oraz katastrofy obiektów hydrotechnicznych;
- zagrożenia terrorystyczne – ataki terrorystyczne, przestępstwa o charakterze terrorystycznym;
- zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- zdarzenia masowe na wodzie.

8.1. Zagrożenia zalewowe

Tereny gminy Jabłonowo Pomorskie narażone są na występowanie powodzi, gdyż jej część położona jest na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Osy (obszary, dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%). Zjawisko powodzi wywołuje obfitość wód powierzchniowych, znacznie przekraczający stan przeciętny. Powoduje ono występowanie wód rzek, cieków, zbiorników wodnych z ich naturalnych lub sztucznie utworzonych granic i zalewanie sąsiadujących z nimi terenów lądowych.

Główne, naturalne przyczyny powodzi to:

- długotrwałe opady atmosferyczne lub krótkotrwałe opady o bardzo wysokiej intensywności;
- gwałtowne topnienie śniegu;

Przyczyny wywołane działalnością człowieka to:

- awarie i katastrofy urządzeń i budowli hydrotechnicznych, stanowiących osłony przeciwpowodziowe;
- nadmierny spływ wód powierzchniowych do odbiorników nieprzystosowanych do tego zjawiska, wywołany uszczelnieniem dużych obszarów zurbanizowanych;
- regulacja rzek prowadzona bez należytej oceny jej skutków.

8.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest specyficznym czynnikiem zanieczyszczającym środowisko, charakteryzującym się mnogością źródeł i powszechnością występowania we wszystkich środowiskach biosfery. Głównym zagrożeniem jest hałas od przemysłu i środków transportu.

Podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego jest sumaryczny poziom hałasu danego obszaru. W decydującym stopniu zależy on od jego urbanizacji oraz rodzaju emitowanego hałasu, tj.:

- hałasu komunikacyjnego od dróg, który rozprzestrzenia się na odległe obszary ze względu na rozległość źródeł;
- hałasu przemysłowego obejmującego swym zasięgiem najbliższe otoczenie;
- hałasu komunalnego towarzyszącego obiektom sportu, rekreacji i rozrywki.

Wzrost natężenia ruchu pojazdów powoduje pogorszenie klimatu akustycznego. Przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiega droga wojewódzka nr 543 oraz sieć dróg powiatowych, wzdłuż których poziom natężenia hałasu może być wyższy niż na pozostałych obszarach.

8.3. Pożary lasów

Obszar gminy Jabłonowo Pomorskie w około 11,33% pokryty jest gruntami leśnymi, zadrzewionymi oraz zakrzewionymi. Istnieje zatem niebezpieczeństwo wystąpienia pożarów leśnych na tych obszarach. Do najistotniejszych przyczyn pożarów należy zaliczyć:

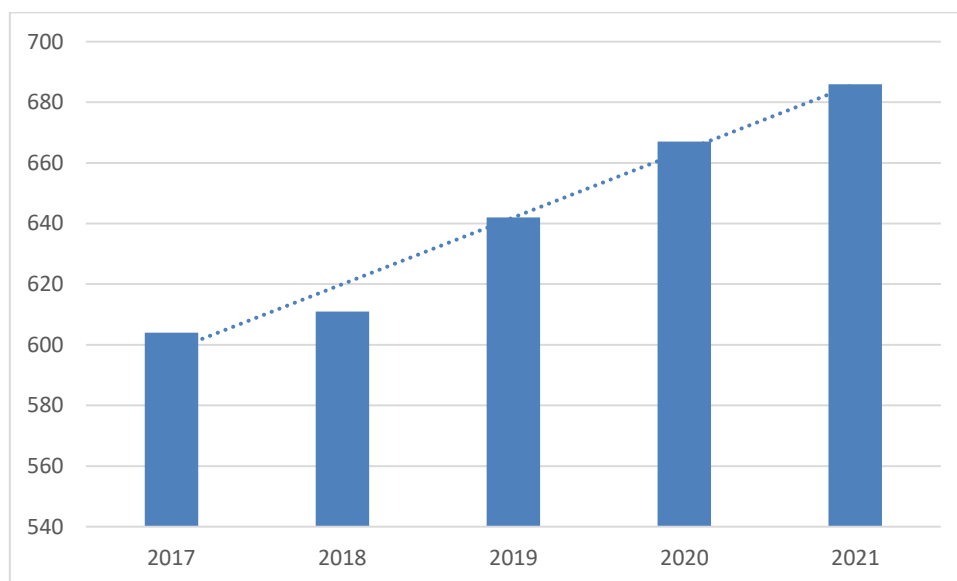
- nieostrożne uprawianie turystyki krajoznawczej,
- nieprzestrzeganie zakazów tam obowiązujących tj. palenie ognisk, gałęzi, palenie tytoniu,
- awarie i pożary linii energetycznych;
- podpalenia.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

9.1. Analiza ekonomiczna

Rozwój przestrzenny Jabłonowa Pomorskiego koncentruje się w największych miejscowościach gminy, do których należą Jabłonowo Pomorskie, Konojady, Mileszewy. Na terenie Jabłonowa Pomorskiego rozwija się m.in. działalność turystyczna, w tym w szczególności wykorzystanie specjalistycznych ofert turystycznych międzynarodowych spływów kajakowych Drwęcą, Osą i Gardęgą a także działalność handlowo-usługowa oraz w niewielkim zakresie działalność produkcyjna (miejscowości Konojady, gdzie mieszczą się Zakłady Mleczarskie). Analiza zmieniającej się liczby podmiotów gospodarczych w latach 2017 - 2021 wskazuje, że ich ilość wzrasta. Na przestrzeni badanych lat niezmiennie najwięcej podmiotów należało do sekcji: G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, F – budownictwo.

Wykres 11. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2017-2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.). Stan na lata 2017-2021.

Na wyznaczonym wykresie linii trendu można zaobserwować wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Można prognozować, że w najbliższych latach wskazane wartości będą rosły.

Rozwój lokalny – finansowanie

W procesie strategicznego zarządzania gminą finanse odgrywają podstawową rolę. Możliwości finansowe gminy w ścisłym powiązaniu z jakością zarządzania stanowią podstawę do wyznaczenia strategicznych celów jej rozwoju, rozumianego jako proces kształtowania

zmian w kierunku jak najbardziej pożądanym, akceptowanym społecznie i ekonomicznie, zgodnie z wymogami racjonalnego gospodarowania przestrzenią.

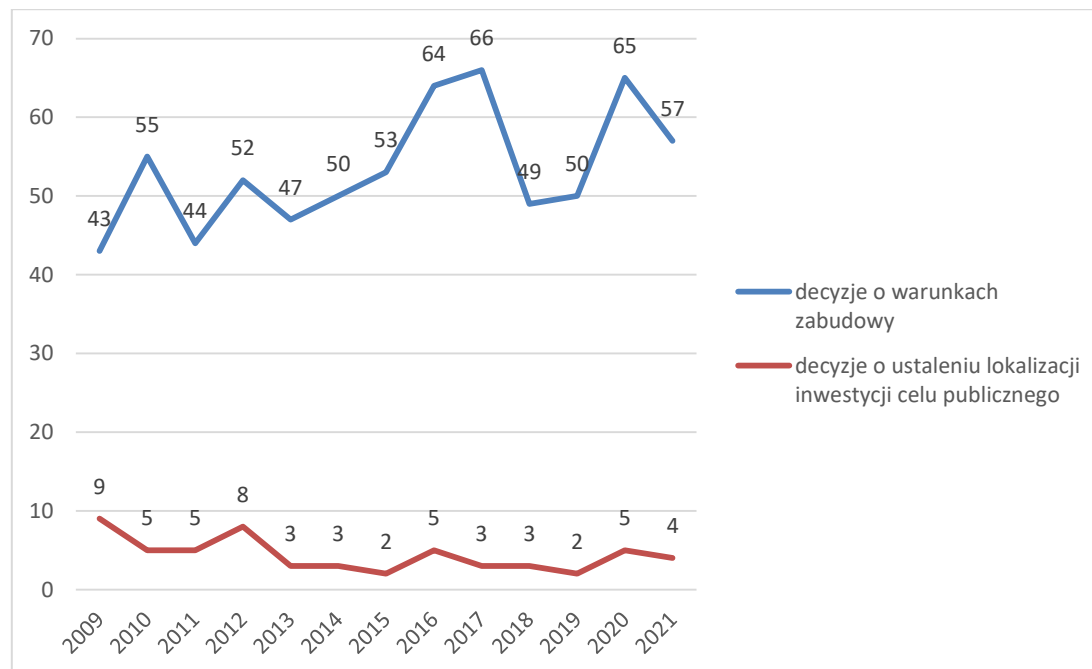
Między rozwojem lokalnym a finansami gminy występują wzajemne powiązania i uwarunkowania. Gmina bowiem ponosi najpierw wydatki, w określonych działach, aby mógł dokonać się rozwój społeczno-gospodarczy.

Gospodarowanie przestrzenią

Szczególnie istotną rolę w rozwoju gminy odgrywa polityka przestrzenna. Na szczeblu gminnym instrumentem, dzięki któremu możliwe jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i zarządzanie nią, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W Gminie Jabłonowo aktualnie obowiązuje siedem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowym narzędziem planistycznym wykorzystywanym w procesie zarządzania przestrzenią w gminie są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Na poniższym wykresie przedstawiono zmieniającą się liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2021.

Wykres 12. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2009-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.) i materiałów własnych Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Największą ilość decyzji o warunkach zabudowy wydano w 2017 roku – 66 sztuk, a najmniejszą w 2009 roku – 44 sztuki. Ilość wydanych decyzji w analizowanych latach była

bardzo zróżnicowana. W latach 2009-2021 wydano łącznie 57 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W wyznaczonej na obu wykresach linii trendu można zaobserwować wahania ilości wydawanych decyzji o warunkach zabudowy jak i o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Można prognozować, że w najbliższych latach wskazane wartości będą utrzymywały się na podobnym poziomie, bądź też będą malały, biorąc pod uwagę tendencję spadku w wziętych pod uwagę latach.

9.2. Analiza środowiskowa

Środowisko przyrodnicze Jabłonowa Pomorskiego ma duży wpływ na jej rozwój i zagospodarowanie przestrzenne.

Elementami przyrodniczymi ograniczającymi lokalizację nowej zabudowy są:

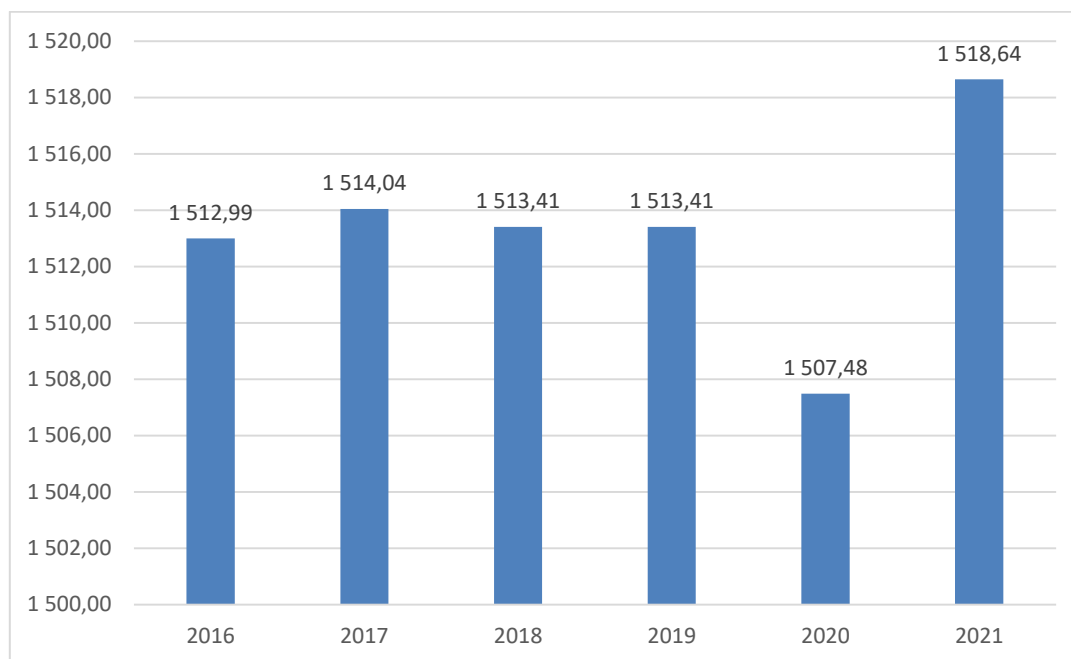
- tereny leśne;
- grunty orne klas I-III;
- formy ochrony przyrody.

Grunty rolne i leśne

Powierzchnia geodezyjna użytków rolnych na terenie Jabłonowa Pomorskiego wynosi 10 754 ha, co stawia je na pierwszym miejscu w strukturze użytkowania gruntów w gminie i wynosi 79,79%. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 1 527 ha, co stanowi około 11,33% powierzchni ogółu. Pozostałe grunty zajmują zaledwie 1 197 ha, czyli 8,88% całkowitej powierzchni gminy.

Powierzchnia ogólna lasów na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2016-2019 utrzymywała się na podobnym poziomie. Wyraźny spadek zaobserwować można w 2020 roku, po którym w 2021 roku poziom wzrósł i osiągnął największą wartość w analizowanym czasie.

Wykres 13. Lesistość na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Do przyczyn, które mogą zmniejszać powierzchnię lasów zalicza się procesy deforestacyjne (wylesiania) związane z: tworzeniem pól i pastwisk, przetwórstwem drewna, opalem, przygotowywaniem terenów pod zabudowę głównie mieszkaniową jednorodziną. Dodatkowo pożary oraz zmiany klimatyczne i zanieczyszczenia są źródłem kurczenia się powierzchni lasów. Fragmentaryzacja lasów prowadzi do zmniejszenia bioróżnorodności, zakłóceń stosunków wodnych i wzmożenia erozji gleby.

W celu ochrony gruntów rolnych należy podjąć działania polegające na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze i nieleśne; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi; rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze; zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych; ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Natomiast w celu ochrony gruntów leśnych należy podjąć działania polegające na: ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nieleśne lub nierolnicze; zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi; przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej; poprawianiu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych w skutek działalności nieleśnej; poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności; ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409 z późn. zm.) „w lasach ochronnych mogą być wznoszone budynki i budowle służące gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia oraz urządzenia służące turystyce”.

Zgodnie z ww. ustawą przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby. Zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne następuje tylko w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona gruntów rolnych realizowana jest na dwóch poziomach. Pierwszy poziom odbywa się z zastosowaniem procedury planistycznej, czyli zmiany przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne – poprzez uchwalenie (lub zmianę) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Drugi poziom stanowi wydanie decyzji zezwalającej na wyłączenie gruntu z produkcji rolniczej lub leśnej.

Według ustawodawcy, na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczyć przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności rolniczej. Przepis ten wskazuje ogólne przesłanki, jakimi powinien kierować się organ administracji publicznej, przeznaczając określone grunty na cele nierolnicze i nieleśne. Stanowi on swoiste wytyczne dotyczące ochrony gruntów rolnych i leśnych, w tym odnośnie do ograniczania skutków ujemnego oddziaływania na grunty.

Przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych klasy I – III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. W związku z wejściem nowelizacji Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, wówczas gdy spełnią łącznie poniższe warunki:

- co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy;
- położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej;
- położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej;
- ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części.

Przytaczana ustawa ma na celu ograniczenie do działalności człowieka na terenach leśnych i rolnych wysokich klas bonitacyjnych i tym samym wprowadza duże ograniczenia w ich zabudowie.

Formy ochrony przyrody

Przyroda ze swej istoty stanowi element przestrzeni, stąd też racjonalne korzystanie z zasobów i walorów danego terenu musi uwzględniać potrzeby ochrony przyrody. Ochronie przyrody służą przede wszystkim formy ochrony przyrody, ustanowione w trybie i na zasadach ustawy o ochronie przyrody.

Różnorodność formy ochrony przyrody, występujących na terenie w znaczącej mierze wpływa na ograniczenie lokalizacji nowej zabudowy. W granicach gminy znajdują się:

- Brodnicki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Brodnica PLH040036,
- pomniki przyrody.

Do każdej z form ochrony przyrody odnoszą się przepisy prawne, które wprowadzają określone ograniczenia mające zapewnić zamierzony efekt i cel tworzenia takiej formy ochrony przyrody.

Obszary wyłączone z zabudowy

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią (obszary, dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, dla których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%).

9.3. Analiza społeczna

Pracujący

W 2021 roku liczba zatrudnionych w gminie Jabłonowo Pomorskie wynosiła 1 310 osób i było to o 1,63% więcej niż w 2018 roku. Liczba pracujących kobiet i mężczyzn w analizowanych jednostkach administracyjnych była zmienna. Biorąc pod uwagę tendencję utrzymującą się od 2018 roku, można uznać, że w przyszłych latach liczba pracujących mieszkańców w gminie utrzyma się na podobnym poziomie. Z poniższej tabeli wynika również, że w gminie Jabłonowo Pomorskie znacząca przeważa liczba pracujących mężczyzn.

Odwrotnie niż w przypadku zarówno powiatu brodnickiego, jak i województwa gdzie liczba pracujących kobiet i mężczyzn jest na podobnym poziomie.

Tabela 29. Liczba pracujących mieszkańców gminy Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu brodnickiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2019-2021

	2018	2019	2020	2021
Liczba pracujących ogółem				
gmina Jabłonowo Pomorskie	1 289	1 323	1 314	1 310
powiat brodnicki	17 642	17 438	16 411	16 639
województwo kujawsko-pomorskie	480 268	480 899	471 940	472 553
Mężczyźni				
gmina Jabłonowo Pomorskie	845	838	848	806
powiat brodnicki	9 420	9 122	8 524	8 687
województwo kujawsko-pomorskie	241 894	242 214	237 232	237 495
Kobiety				
gmina Jabłonowo Pomorskie	444	485	466	504
powiat brodnicki	8 222	8 316	7 887	7 952
województwo kujawsko-pomorskie	238 374	238 685	234 708	235 058

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Bezrobocie

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2021 liczba bezrobotnych w gminie Jabłonowo Pomorskie z tendencją spadkową wyniosła 241 osób, a udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym osiągnął 4,51%, czyli więcej niż w przypadku powiatu brodnickiego (3,92%) oraz mniej niż z przypadku województwa (5,07%). Dane te wskazują, że poziom bezrobocia w gminie Jabłonowo Pomorskie jest na stabilnym poziomie i nie należy do największych problemów społeczno-ekonomicznych w gminie. W celu większego ograniczenia bezrobocia wśród mieszkańców należy podjąć następujące działania:

- aktywizacja bezrobotnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- podejmowanie działalności gospodarczej przez mieszkańców,
- organizowanie kwalifikowanych kursów zawodowych.

Poziom życia oraz wielkość dochodów mieszkańców gminy są podstawowym determinantem przyszłego rozwoju. Możliwość osiągania dochodów, warunki mieszkaniowe, dostęp do oświaty, ochrona zdrowia oraz dóbr kultury są o wiele mniejsze niż w skali województwa czy kraju. Dla bezpieczeństwa społecznego wymagane jest stworzenie takiego systemu zaspakajania potrzeb bytowych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających warunków społecznych.

Edukacja

Na terenie gminy nie funkcjonują punkty przedszkolne. W szkołach podstawowych funkcjonują 2 oddziały przedszkolne. Liczbę uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych uczęszczających do ww. placówek wymieniono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Placówki szkolne i przedszkolne w gminie Jabłonowo Pomorskie.

Placówki oświaty	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Punkty przedszkolne	0	0	0
Przedszkola	1	1	1
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	2	2	2
Wychowanie przedszkolne dzieci	236	232	236
Szkoły podstawowe	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	634	712	715
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	318	313	328

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Tabela 31. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych gminy Jabłonowa Pomorskiego na tle powiatu i województwa

	2017	2018	2019
Uczniowie			
gmina Jabłonowo Pomorskie	634	712	715
powiat brodnicki	6 151	7 015	7 102
województwo kujawsko-pomorskie	143 908	163 976	164 480
Absolwenci			
gmina Jabłonowo Pomorskie	Brak danych	Brak danych	81
powiat brodnicki	Brak danych	Brak danych	810
województwo kujawsko-pomorskie	Brak danych	Brak danych	19533

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Tabela 32. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu i województwa

	2017	2018	2019
Uczniowie			
gmina Jabłonowo Pomorskie	156	73	Brak danych
powiat brodnicki	1 735	836	Brak danych
województwo kujawsko-pomorskie	39 210	19 704	Brak danych
Absolwenci			

gmina Jabłonowo Pomorskie	95	79	71
powiat brodnicki	791	874	824
województwo kujawsko-pomorskie	18 822	18 611	18 801

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

W analizowanych jednostkach administracyjnych nie odnotowano wspólnego trendu (wzrostowego bądź spadkowego) co do liczby uczniów i absolwentów.

Ochrona zdrowia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2021 roku w gminie Jabłonowo Pomorskie udzielono 54 505 porad lekarskich i ich liczba wzrosła od 2017 roku o 9,97%. W powiecie brodnickim liczba udzielonych porad wzrosła o 7,94%, natomiast w województwie kujawsko-pomorskim liczba udzielonych porad spadła o 2,66%.

Tabela 33. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w gminie Jabłonowo na tle powiatu i województwa w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
gmina Jabłonowo Pomorskie	49 563	50 149	50 793	48 273	54 505
powiat brodnicki	410 779	428 375	425 508	391 868	443 364
województwo kujawsko-pomorskie	9 919 432	10 034 313	9 932 104	8 987 119	9 656 050

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Pomoc społeczna

Wśród głównych powodów trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców gminy należy wymienić: bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm oraz niepełnosprawność. Główną placówką, z której pomoc mogą czerpać dotknięci powyższymi problemami mieszkańcy, jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela 34. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu i województwa w latach 2017 – 2020

	2017	2018	2019	2020	Zmiana 2020/2017
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej					
gmina Jabłonowo Pomorskie	371	332	297	251	67,65
powiat brodnicki	2 521	2 438	2 300	2 102	83,38
województwo kujawsko-pomorskie	70 864	64 998	61 088	55 996	79,02
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej					
gmina Jabłonowo Pomorskie	961	846	750	651	67,74
powiat brodnicki	6 920	6 465	6 052	5 468	79,02

województwo kujawsko-pomorskie	166 984	150 315	136 736	123 317	73,85
---------------------------------------	---------	---------	---------	---------	-------

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w gminie Jabłonowo Pomorskie w 2020 r. środowiskowej pomocy społecznej udzielono 251 gospodarstwom domowym i 651 osobom w nich mieszkającym. Zarówno w gminie Jabłonowo Pomorskie, jak i powiecie brodnickim i województwie kujawsko-pomorskim liczba korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej spada.

Infrastruktura techniczna

W gminie Jabłonowo Pomorskie można stwierdzić spadek dynamiki rozwoju infrastruktury technicznej. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ostatnich latach nieznacznie spadła, jest to ściśle związane ze spadkiem ogólnej liczby ludności gminy. Gmina Jabłonowo Pomorskie nie posiada sieci gazowej. W powiecie brodnickim oraz na poziomie wojewódzkim udział korzystających z infrastruktury technicznej wciąż rośnie.

Tabela 35. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2016 – 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Sieć wodociągowa					
gmina Jabłonowo Pomorskie	8 402	8 408	8 291	8 214	8 194
powiat brodnicki	74 339	74 649	74 665	74 915	74 903
województwo kujawsko-pomorskie	1 985 985	1 985 692	1 981 399	1 977 438	1 968 861
Sieć kanalizacyjna					
gmina Jabłonowo Pomorskie	5 441	5 438	5 256	5 188	5 189
powiat brodnicki	49 018	49 449	49 502	49 803	49 857
województwo kujawsko-pomorskie	1 455 795	1 457 299	1 455 006	1 454 786	1 449 933
Sieć gazowa					
gmina Jabłonowo Pomorskie	9	3	0	0	0
powiat brodnicki	1 963	2 103	2 571	2 936	3 597
województwo kujawsko-pomorskie	894 282	886 731	887 450	898 943	900 252

Źródło: Opracowanie na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

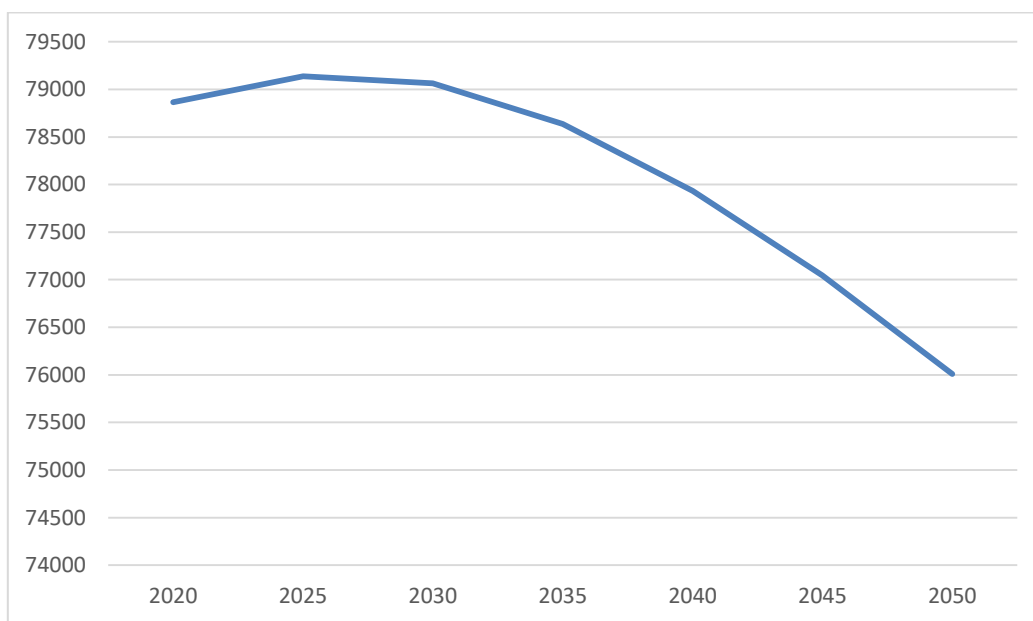
Należy systematycznie dążyć do dalszej rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Dużą słabością gminy jest brak sieci gazowej. Atrakcyjność na rynku pracy w gminie Jabłonowo Pomorskie należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia wzrostu przedsiębiorczości. Reasumując należy stwierdzić, iż w społeczności lokalnej zachodzą pozytywne zmiany społeczno-gospodarcze. Tempo tych zmian w niektórych obszarach nie

jest tak dynamiczne, jak w powiecie czy województwie, jednak zmiany te wpływają na rozwój gminy.

9.4. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Prognozę zmian liczby ludności i struktury ludności z uwagi na ograniczoną dostępność danych do analizy zostały przeprowadzone na poziomie powiatu brodnickiego. Na podstawie danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego ustalono, że w najbliższym 35-leciu oczekiwane jest zmniejszenie liczby ludności w powiecie brodnickim. Pomimo takiej prognozy, do roku 2025 prognozuje się wzrost liczby ludności do poziomu 79 139 osób, jednak już od roku 2025 rokuje się jej systematyczny spadek. Patrząc całościowo, do 2050 roku prawdopodobnie nastąpi spadek ludności o około 3%.

Wykres 14. Prognozowana zmiana liczby ludności w powiecie brodnickim w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050

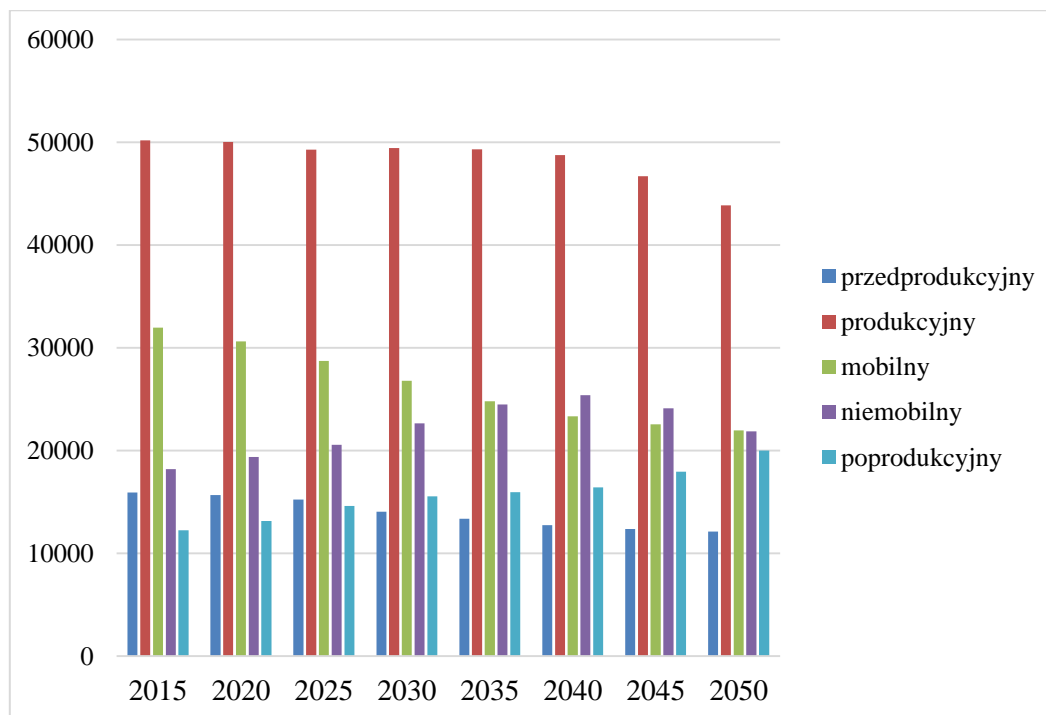

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane z XI.2022 r.).

Przedstawiona powyżej prognoza demograficzna potwierdza spadkową tendencję liczby ludności w powiecie brodnickim w perspektywie do 2050 roku. Analizując ekonomiczną strukturę wieku największy prognozowany spadek dotyczy przedziału grupy w wieku mobilnym (18 - 44 lat). Spadek populacji w tej grupie wyniesie ok. 31,21%, czyli 9978 osób. Największy wzrost ludności prognozuje się w grupie poprodukcyjnej (powyżej wieku emerytalnego). Oczekiwane proporcje pozostałych grup będą kształtować się następująco: grupa przedprodukcyjna (0 – 17 lat) spadek o 23,83%, grupa produkcyjna (od 18 lat do wieku

emerytalnego) spadek o 12,57%, wiek niemobilny (od 45 lat do wieku emerytalnego) wzrost o 20,14%, grupa poprodukcyjna wzrost o 63,91%.

Wykres 15. Prognoza ludności powiatu starogardzkiego według podziału na funkcjonalne grupy wiekowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (dane z XI.2022 r.).

Migracje

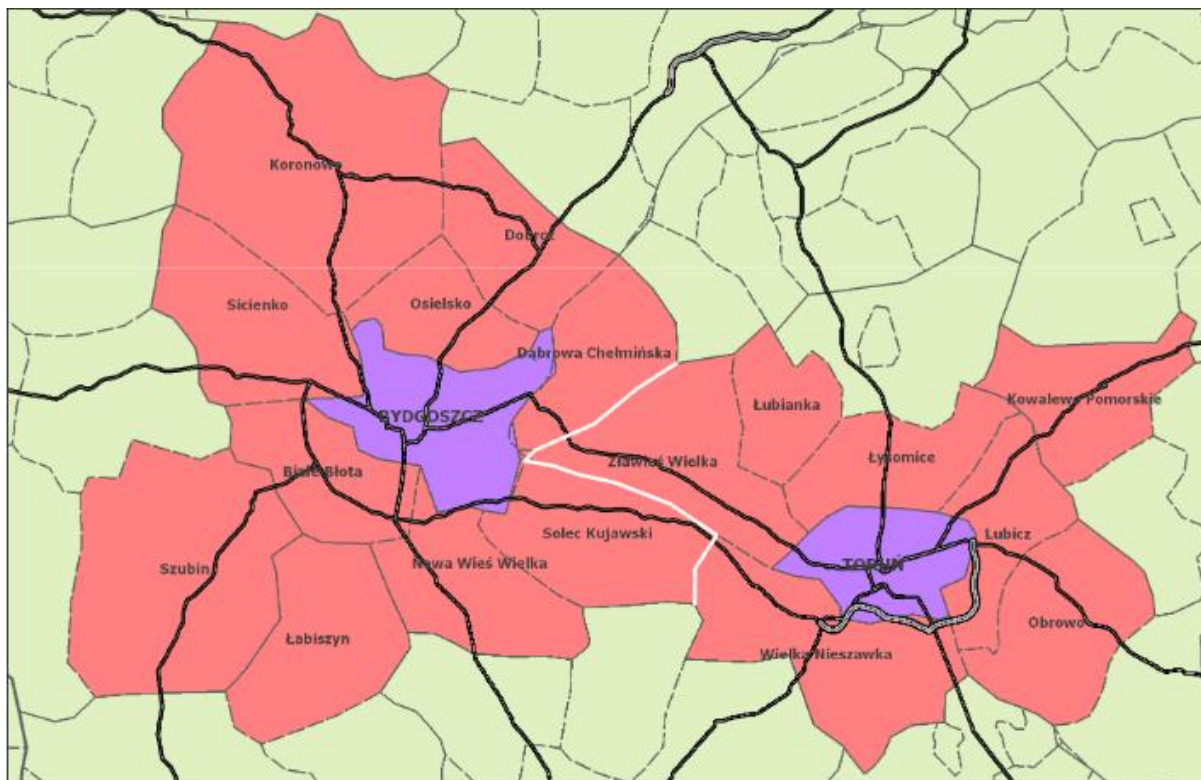
W Kujawsko-Pomorskim Planie Spójności Komunikacji Drogowej i Kolejowej, który stanowi załącznik do uchwały Nr 52/2400/17 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 grudnia 2017 r., przyjęto następującą hierarchię sieci osadniczej.

Tabela 36 Hierarchia sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego

Poziom hierarchiczny	Miasta
Regionalny – ośrodki stołeczne	Bydgoszcz, Toruń
Regionalny – ośrodki uzupełniające	Włocławek, Grudziądz, Inowrocław
Powiatowy	Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Lipno, Mogilno, Nakło, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Wąbrzeźno, Żnin
Powiatowy – uzupełniający siedziby powiatów	Chełmża, Łasin. Nowe, Strzelno, Szubin, Więcbork
Lokalny - gminny	Pozostałe miasta, wiejskie siedziby gmin

Źródło: Dane pochodzące z Kujawsko-Pomorskiego Planu Spójności Komunikacji Drogowej i Kolejowej.

Rysunek 9. Mapa miejskiego obszaru funkcjonalnego w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego, Warszawa 2013 r.

Miejski obszar funkcjonalny w województwie kujawsko-pomorskim został określony na podstawie wcześniej wyróżnionych kryteriów. Składa się on z:

- rdzenia - kolor fioletowy (Bydgoszcz i Toruń),
- strefy zewnętrznej - kolor różowy (są to m.in. Koronowo, Sienko, Osielsko, Łysomice oraz Nowa Wieś Wielka).

W związku z położeniem gminy Jabłonowo Pomorskie poza miejskimi obszarami funkcjonalnymi ruch migracyjny jest nieduży. Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie napływ ludności jest niewielki. Wielu mieszkańców wyjeżdża do większych miast na stałe w poszukiwaniu pracy i lepszej jakości usług. Efektem migracji ludności do bardziej rozwiniętych gmin i miast jest spadek liczby mieszkańców i tym samym ujemne saldo migracji. Jest to obecnie jedna z głównych przyczyn nasilania procesów depopulacyjnych. Projektowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową ma na celu wzmocnienie potencjału mieszkaniowego i przeciwdziałanie emigracji.

9.5. Chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych przez jednostkę osadniczą rozumie się wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi. W ramach dokonanej dla terenu gminy Jabłonowo analizy chłonności obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wzięto pod uwagę miejscowości wskazane w tabeli nr 42 z wyłączeniem terenów, dla których obowiązują ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wartość chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę należy traktować orientacyjnie, biorąc pod uwagę faktyczne zagospodarowanie poszczególnych obszarów.

Tabela 37. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę

Nazwa Jednostki osadniczej	Struktura terenów	Liczba działek budowlanych		Liczba działek możliwych do wydzielenia	Suma rezerw działek	Ogólna liczba działek możliwa do powstania po całkowitym zagospodarowaniu u terenów budowlanych
		zabudowanych	niezabudowanych			
Budziszewo	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3	6	10	16	19
	Tereny zabudowy zagrodowej	12	11	16	27	39
Buk Góralski	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	9	11	6	17	26
	Tereny zabudowy zagrodowej	11	9	11	20	31
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	2	0	3	3	5
Buk Pomorski	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0	2	2	3
	Tereny zabudowy zagrodowej	7	10	5	15	22
Bukowiec	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3	1	2	3	6
	Tereny zabudowy zagrodowej	4	8	6	14	18
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	2	1	1	2	4

Gorzechówko	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	4	2	0	2	6
	Tereny zabudowy zagrodowej	6	11	8	19	25
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	2	0	2	2	4
	Tereny zabudowy letniskowej	0	25	10	35	35
Górale	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	9	5	7	12	21
	Tereny zabudowy zagrodowej	32	17	19	36	68
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	6	0	2	2	8
Jabłonowo Pomorskie	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	361	84	91	175	536
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	128	15	13	28	156
	Tereny zabudowy zagrodowej	35	24	34	58	93
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	143	23	35	58	201
	Tereny zabudowy letniskowej	1	0	220	220	221
Jabłonowo - Zamek	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	10	8	4	12	22
	Tereny zabudowy zagrodowej	9	9	5	14	23
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	12	2	3	5	17
Jaguszewice	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3	1	2	3	6
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	5	1	2	3	8
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	3	1	4	5	8
	Tereny zabudowy letniskowej	7	26	5	31	38
Kamień	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	12	12	6	18	30

	Tereny zabudowy zagrodowej	16	5	12	17	33
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	2	3	0	3	5
Konojady	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	11	14	8	22	33
	Tereny zabudowy zagrodowej	53	21	34	55	108
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	8	3	2	5	13
Lembarg	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	5	15	7	22	27
	Tereny zabudowy zagrodowej	29	8	12	20	49
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	4	0	4	4	8
Mieszewy	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	26	3	5	8	34
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	9	3	15	18	27
	Tereny zabudowy letniskowej	23	132	20	152	175
Nowa Wieś	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	8	12	4	16	24
	Tereny zabudowy zagrodowej	12	7	6	13	25
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	1	0	2	2	3
Nowa Wieś Szlachecka	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	4	9	3	12	16
	Tereny zabudowy zagrodowej	16	4	6	10	26
	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	1	0	1	1	2
Piecewo	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	15	11	3	14	29
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	15	5	2	7	22
	Tereny zabudowy zagrodowej	8	5	7	12	20

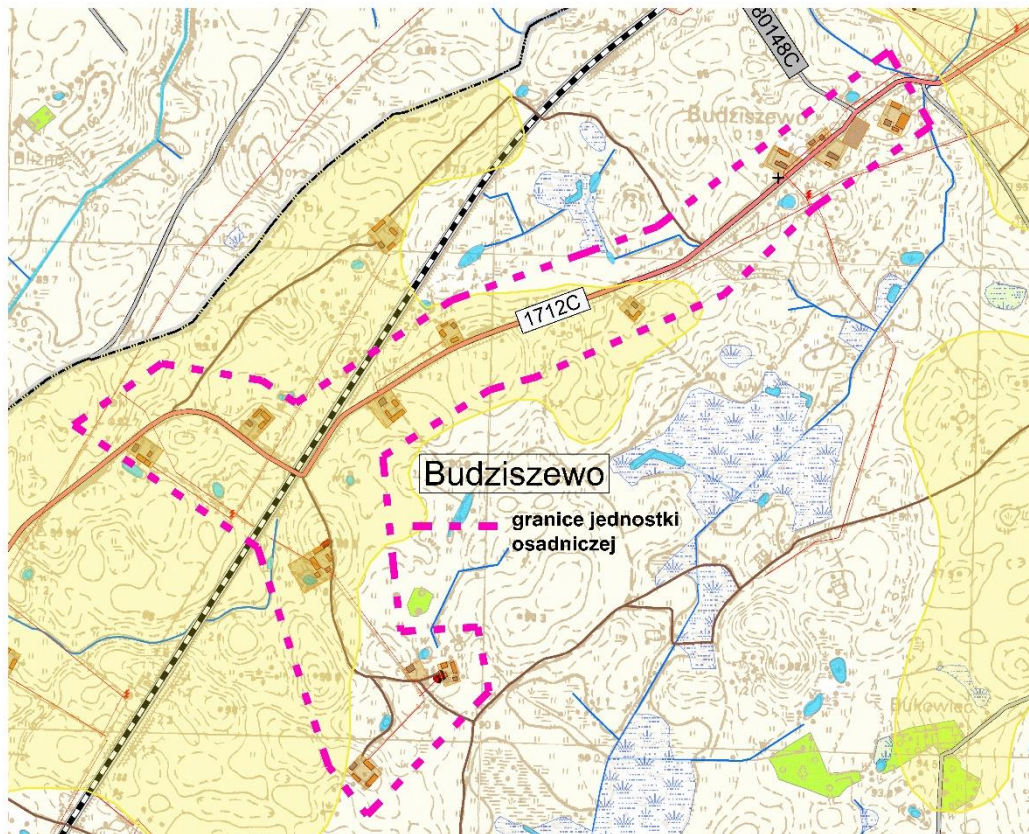
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	4	0	3	3	7
Płowęż	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	11	12	6	18	29
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	9	0	1	1	10
	Tereny zabudowy zagrodowej	27	10	16	26	53
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	8	1	4	5	13
Płowężek	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	3	10	5	15	18
	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	3	0	0	0	3
	Tereny zabudowy zagrodowej	1	5	3	8	9
Szczepanki	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	7	16	5	21	28
	Tereny zabudowy zagrodowej	12	13	7	20	32
	Tereny zabudowy produkcyjnej , składowej, magazynowej i usługowej	4	1	0	1	5

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba działek możliwych do wydzielenia, po całkowitym zagospodarowaniu terenów budowlanych wynosi 2585 działek. Na poniższych rysunkach przedstawiono granice wyznaczonych jednostek osadniczych w ww. miejscowościach.

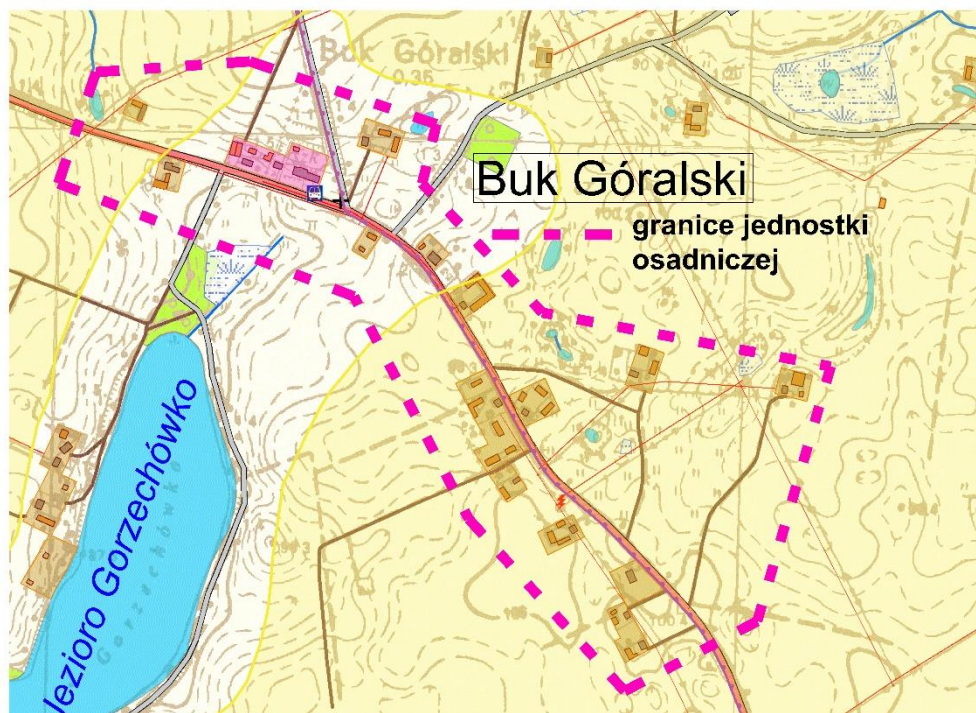

Rysunek 10. Granice jednostki osadniczej Budziszewo

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 11. Granice jednostki osadniczej Buk Góralski

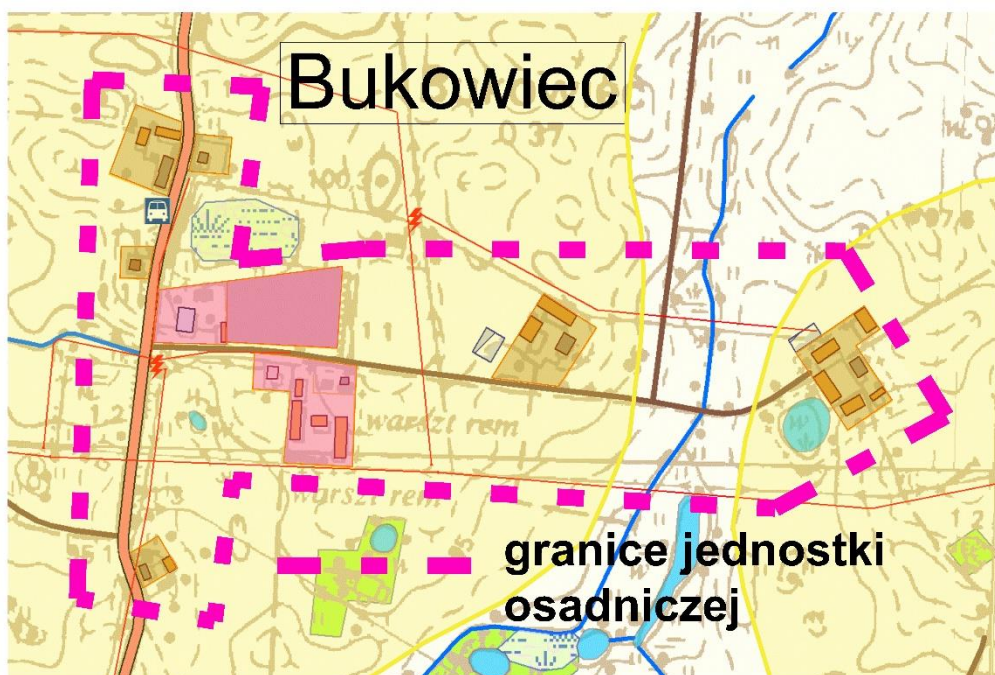
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 12. Granice jednostki osadniczej Buk Pomorski

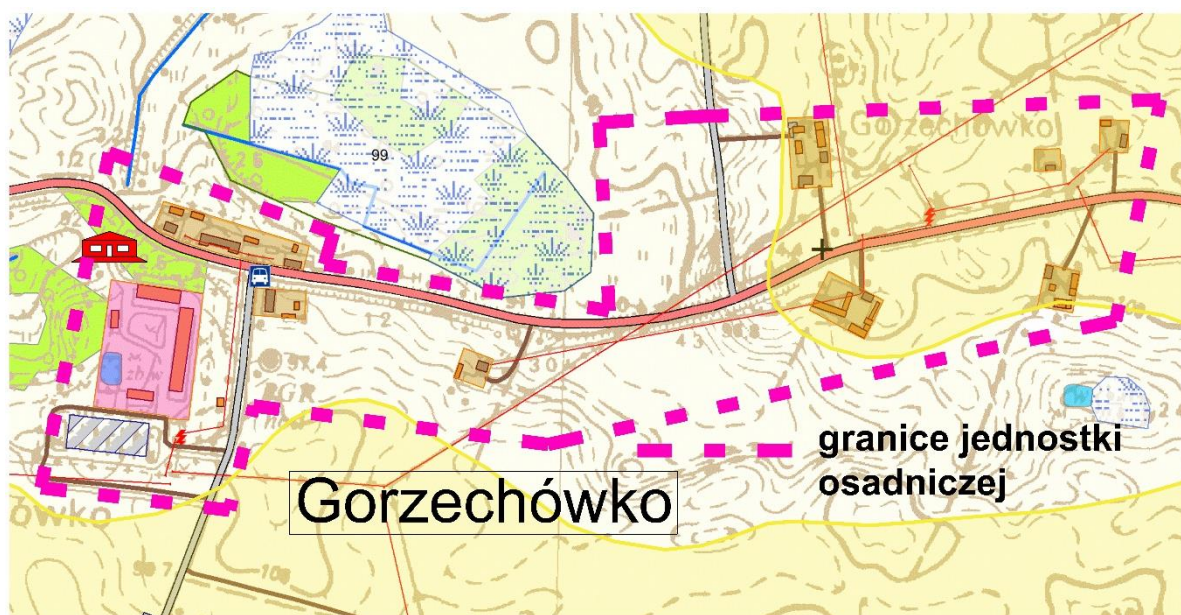
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 13. Granice jednostki osadniczej Bukowiec

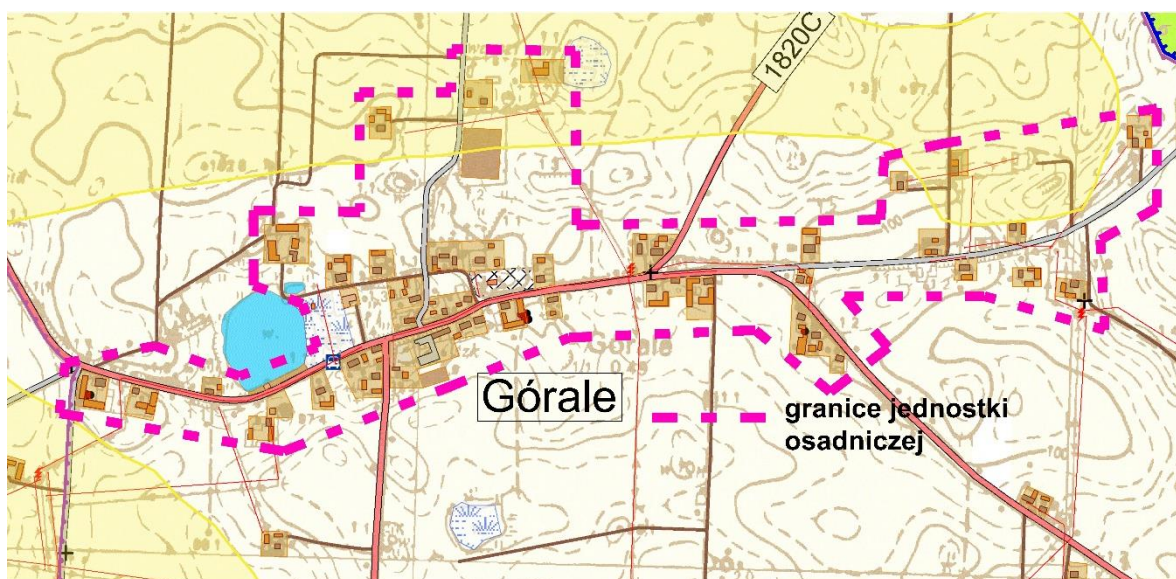
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 14. Granice jednostki osadniczej Gorzechówko

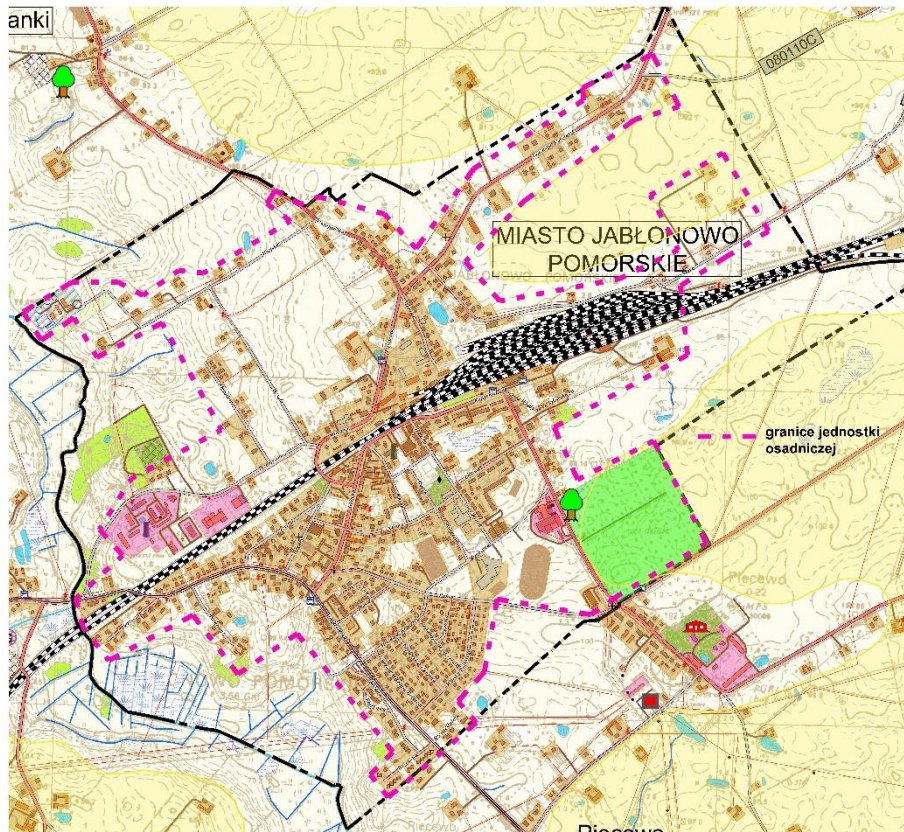
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 15. Granice jednostki osadniczej Górale

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 16. Granice jednostki osadniczej miasto Jabłonowo Pomorskie

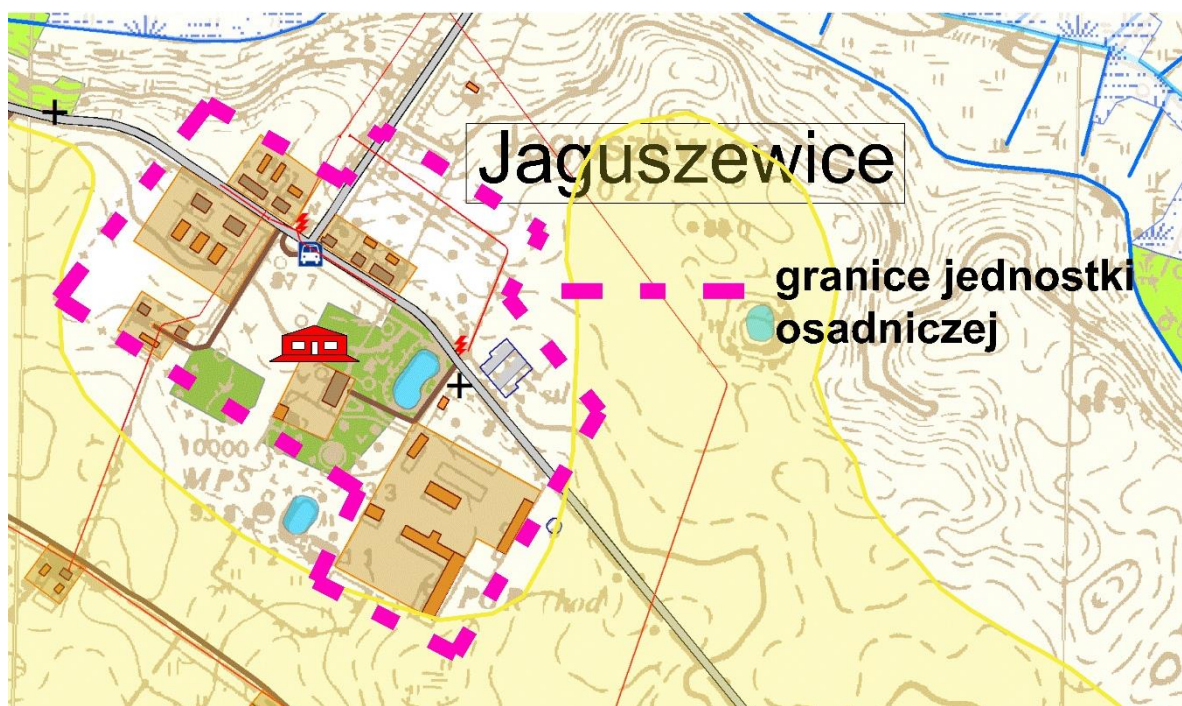
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 17. Granice jednostki osadniczej Jabłonowo Zamek

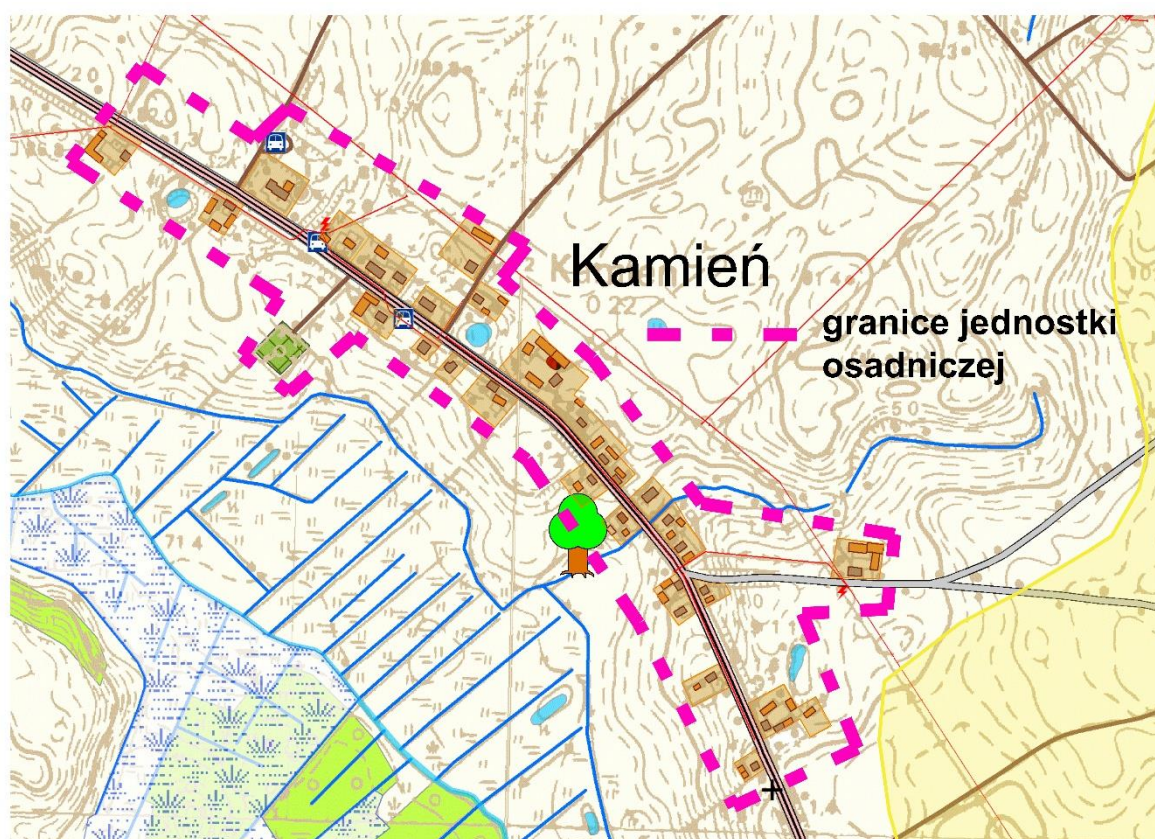
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 18. Granice jednostki osadniczej Jaguszewice.

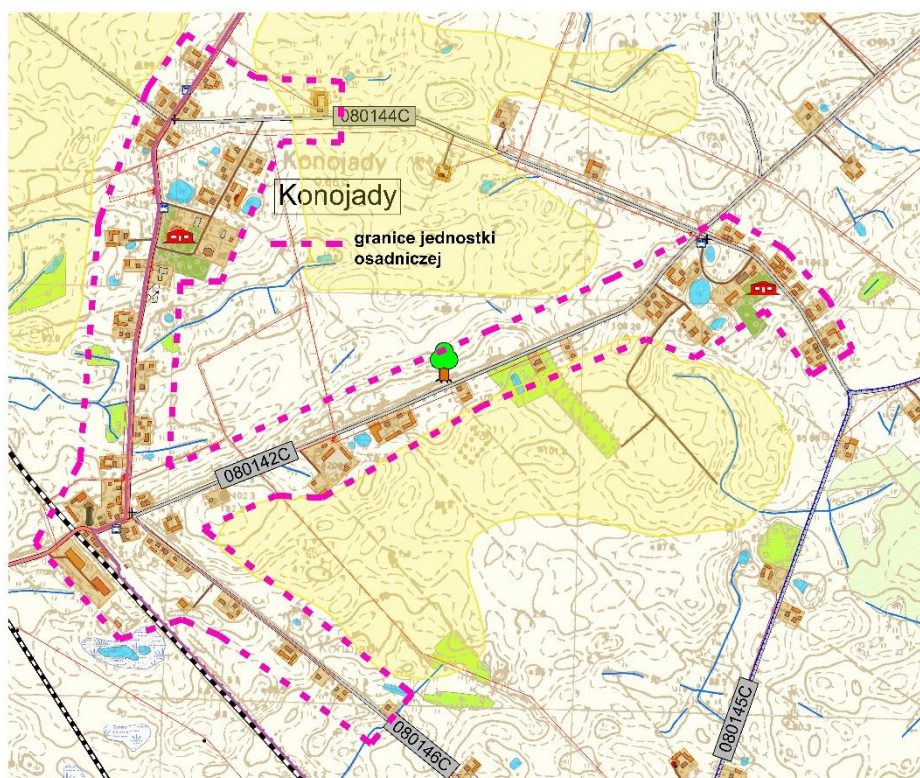
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 19. Granice jednostki osadniczej Kamień

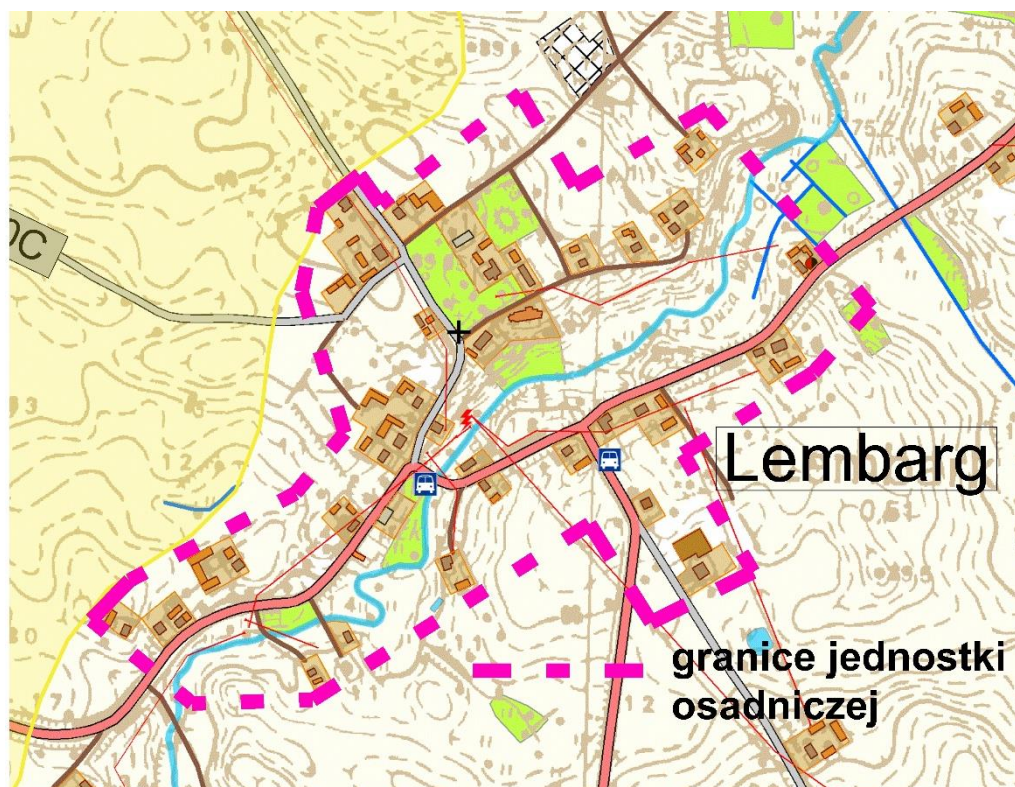
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 20. Granice jednostki osadniczej Konojady

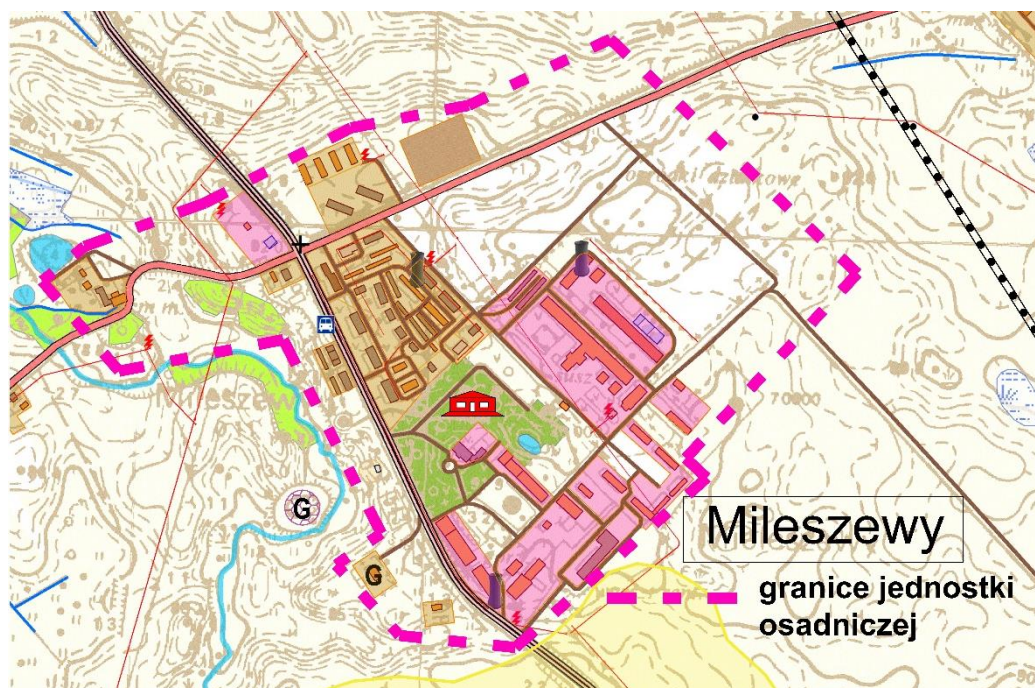
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 21. Granice jednostki osadniczej Lembarg

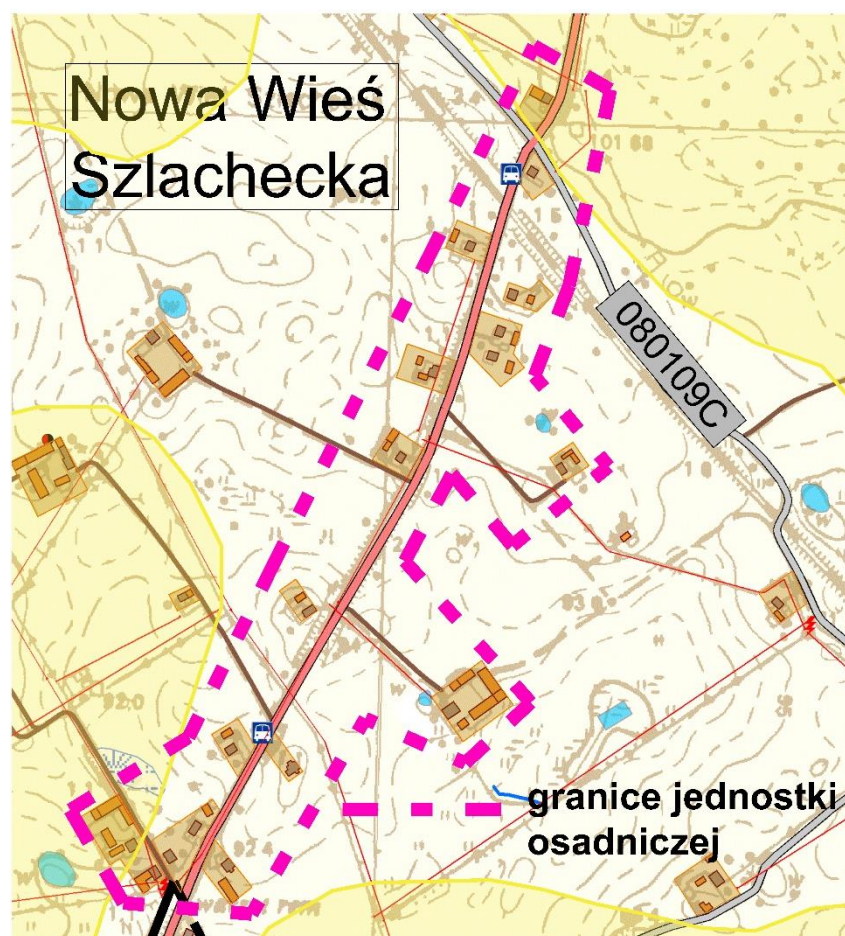
Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 22. Granice jednostki osadniczej Mileszewy

Źródło: Opracowanie własne.

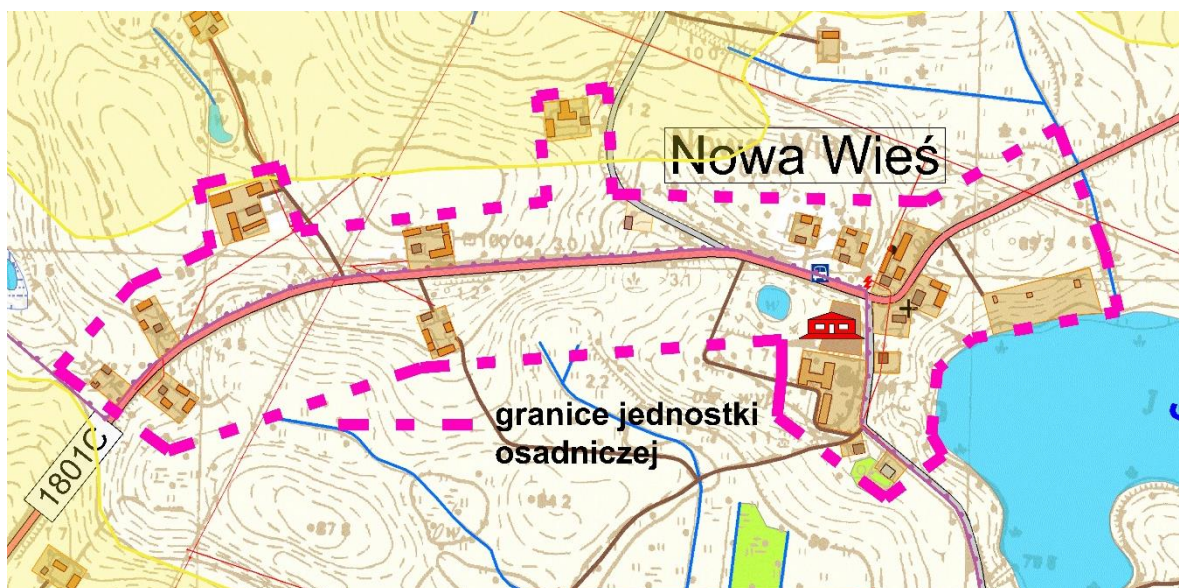
Rysunek 23. Granice jednostki osadniczej Nowa Wieś Szlachecka

Źródło: Opracowanie własne.

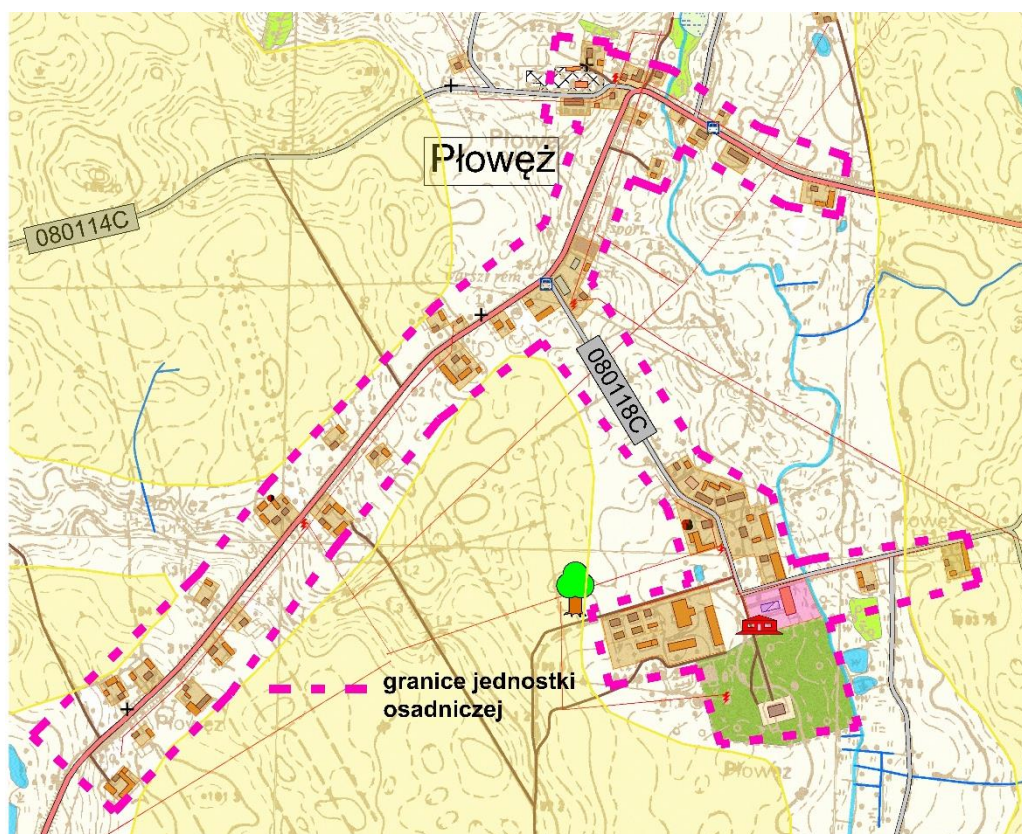

Rysunek 24. Granice jednostki osadniczej Nowa Wieś

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 25. Granice jednostki osadniczej Płowęż

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 26. Granice jednostki osadniczej Płowężek

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 27. Granice jednostki osadniczej Szczepanki

Źródło: Opracowanie własne.

9.6. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych

Na terenie gminy Jabłonowo obowiązuje siedem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujący tereny położone w mieście Jabłonowo Pomorskie oraz w miejscowości Nowa Wieś.

Tabela 38. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Lokalizacja obszaru objętego planem miejscowym	Przeznaczenie terenów	Liczba działek budowlanych		Liczba działek możliwych do wydzielenia	Ogólna liczba działek możliwa do powstania po całkowitym zagospodarowaniu terenów budowlanych
		zabudowanych	niezabudowanych		
ul. Kościelna, Wesola i Szczepańska, miasto Jabłonowo Pomorskie	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	0	12	13
	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	0	4	40	44
Nowa Wieś, gmina Jabłonowo Pomorskie	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1	1	1	3
	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	0	1	0	1
	Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej	20	17	120	157
	Tereny zabudowy zagrodowej	1	0	0	1
ul. Wigury, miasto Jabłonowo Pomorskie	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	1	2	0	3
ul. Nowy Rynek	Tereny usług publicznych	4	0	0	4
ul. Sikorskiego, miasto Jabłonowo Pomorskie	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej	1	3	0	4

ul. Grudziądzka, miasto Jabłonowo Pomorskie	Teren zabudowy wielorodzinnej	1	0	0	1
	Teren zabudowy usługowej	1	1	0	2

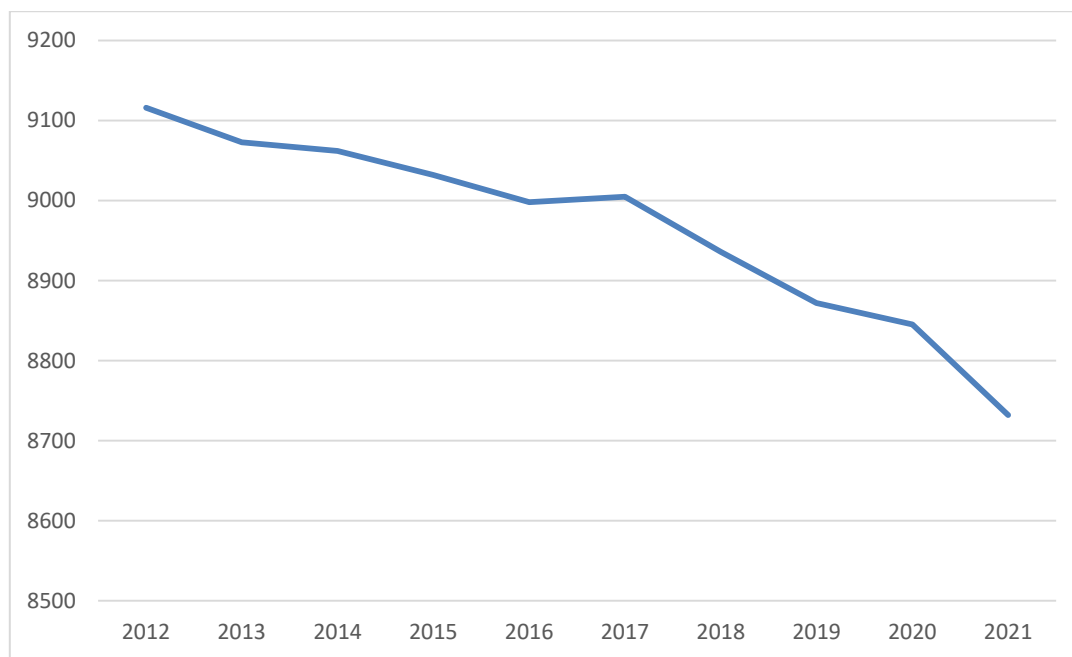
Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższej tabeli wynika, że ogólna liczba działek możliwa do powstania, w wyniku realizacji ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynosi 233.

9.7. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Przyrost zasobów mieszkaniowych na terenie Jabłonowo Pomorskie powinien zapewnić zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych wynikających z zakładania nowych gospodarstw domowych. Na przestrzeni lat 2012-2021 liczba ludności w gminie Jabłonowo Pomorskie spadła o około 4,21% (384 osób). Z roku na rok liczba ludności malała średnio o 0,42%.

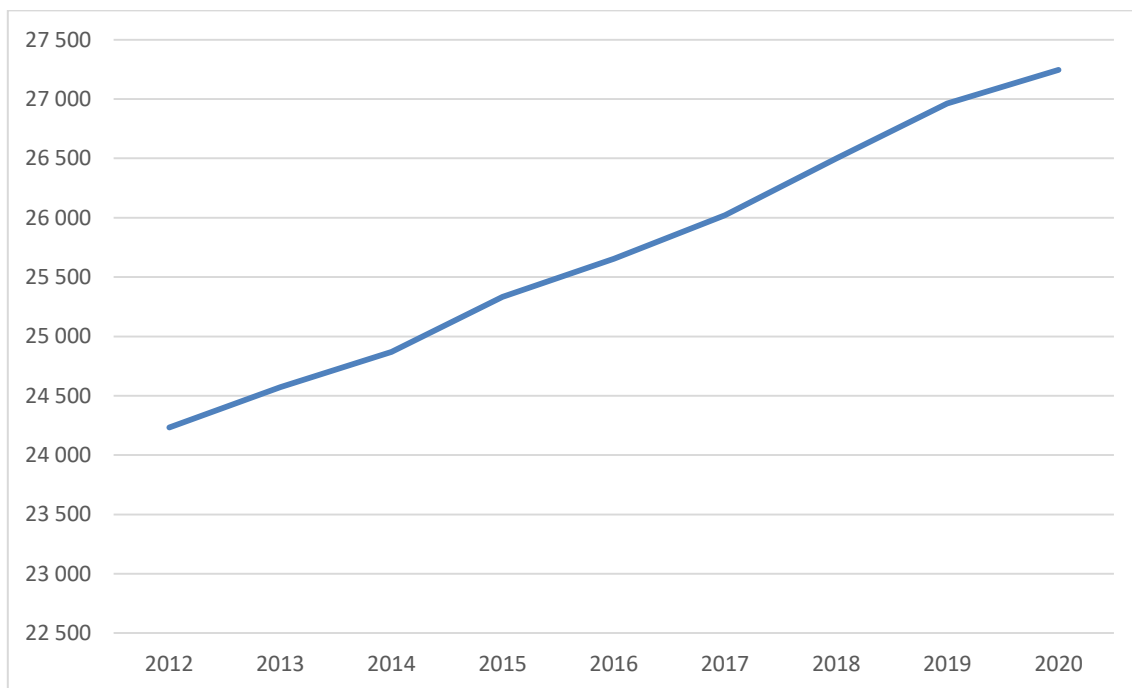
Wykres 16. Stan ludności na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012-2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że ilość mieszkań w gminie w latach 2010-2014 wzrosła o 1,81% (46 mieszkań). Można przypuszczać, że do roku 2030 liczba zasobów mieszkaniowych będzie wynosić ponad 2640.

Wykres 17. Stan zasobów mieszkaniowych gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012-2020

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS (dane z XI.2022 r.).

Określając szacunkowe zapotrzebowanie na nową zabudowę na terenie gminy Jabłonowo przyjęto przedział czasowy do 2030 roku i na tej podstawie założono, że:

- jeżeli 20% ludności (1806 osób) założy nowe gospodarstwo domowe na terenie gminy powstanie:

- 30% gospodarstw domowych 1-osobowych – 542 os. czyli 542 gospodarstwa,
- 30% gospodarstw domowych 2-osobowych – 542 os. czyli 271 gospodarstw,
- 20% gospodarstw domowych 3-osobowych (model 2+1) – 361 os. czyli 120 gospodarstw,
- 10% gospodarstw domowych 4-osobowych – 181 os. 45 gospodarstw,
- 10% gospodarstw domowych 5-osobowych – 181 os. 36 gospodarstw,
- z racji obecności terenów rolnych założono, że 50% gospodarstw domowych powstanie na terenach przeznaczonych pod zabudowę zagrodową i 50% gospodarstw domowych powstanie na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
- założono, że powierzchnia działki pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną będzie wynosić 2000 m² i będzie zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni 150,0 m²,

- założono, że powierzchnia działki pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną będzie wynosić 2000,0 m² i będzie zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni 200,0 m²,
- założono, że powierzchnia działki pod zabudowę letniskową będzie wynosić 1600,0 m² i będzie zabudowana budynkiem rekreacji indywidualnej o powierzchni 100,0 m²,
- założono, że powierzchnia działki pod zabudowę zagrodową będzie wynosić 5 000,0 m² i będzie zabudowana budynkiem mieszkalnym o powierzchni 150,0 m²,
- założono, że powierzchnia działki pod zabudowę produkcyjną i usługową będzie wynosić 3000,0 m² a powierzchnia nowych obiektów produkcyjnych, usługowych 200,0 m².

Biorąc pod uwagę przyjęte założenia dotyczące powierzchni działek związanych z realizacją poszczególnych funkcji zabudowy oraz przyjęte powierzchnie budynków stwierdzono, że:

- chłonność terenów pod realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w poszczególnych jednostkach osadniczych wynosi łącznie 59 700,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej w poszczególnych jednostkach osadniczych wynosi łącznie 9 800,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy zagrodowej w poszczególnych jednostkach osadniczych wynosi łącznie 57 600,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy letniskowej w poszczególnych jednostkach osadniczych wynosi łącznie 350 400,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy produkcyjnej, składowej, magazynowej i usługowej w poszczególnych jednostkach osadniczych wynosi łącznie 23 800,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wyznaczona w planie miejscowym wynosi łącznie 1 950,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej wyznaczona w planach miejscowych wynosi łącznie 6 000,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy,
- chłonność terenów pod realizację zabudowy rekreacji indywidualnej wyznaczona w planach miejscowych wynosi łącznie 96 000,0 m² powierzchni użytkowej zabudowy.

Tabela 39. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z rezerwami terenu

Funkcje zabudowy	Rezerwy terenu (m²)	Określone zapotrzebowanie
Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej	2814000	3613734
Tereny zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej	700800	888712
Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami	357000	439839

Źródło: Opracowanie własne.

Projektowane w studium tereny pod nową zabudowę ogółem są mniejsze od wyliczonego zapotrzebowania. Analizując poszczególne funkcje zabudowy określono jednak większe rezerwy terenu od wyliczonego zapotrzebowania. Przyczyną zaprojektowania większej ilości terenów pod zabudowę są zmiany społeczne i demograficzne, które należy brać pod uwagę a nie można ich przewidzieć. Malejące urodzenia oraz starzenie się populacji to zjawiska, których efekty są widoczne także w prognozie gospodarstw domowych. Trudno bezpośrednio przełożyć zmiany przebiegu procesów demograficznych na liczebność gospodarstw domowych tworzonych przez osoby w starszym wieku. Zmiany wzorców formowania się rodzin w zasadniczy sposób rzutują na wielkość gospodarstw domowych. Do obliczeń przyjęto model gospodarstw 1-, 2-, 3-, 4- i 5-osobowych. Jeżeli chodzi o placówki handlowo-usługowe, faktyczne potrzeby zweryfikuje rynek. Rozwój tego sektora będzie adekwatny do przyrostu liczby mieszkańców w nowym budownictwie mieszkaniowym. Określone zapotrzebowanie nie przekracza 30% rezerw terenu.

9.8. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Na podstawie dokonanych analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy Jabłonowo Pomorskie, określono maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę.

Tabela 40. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie

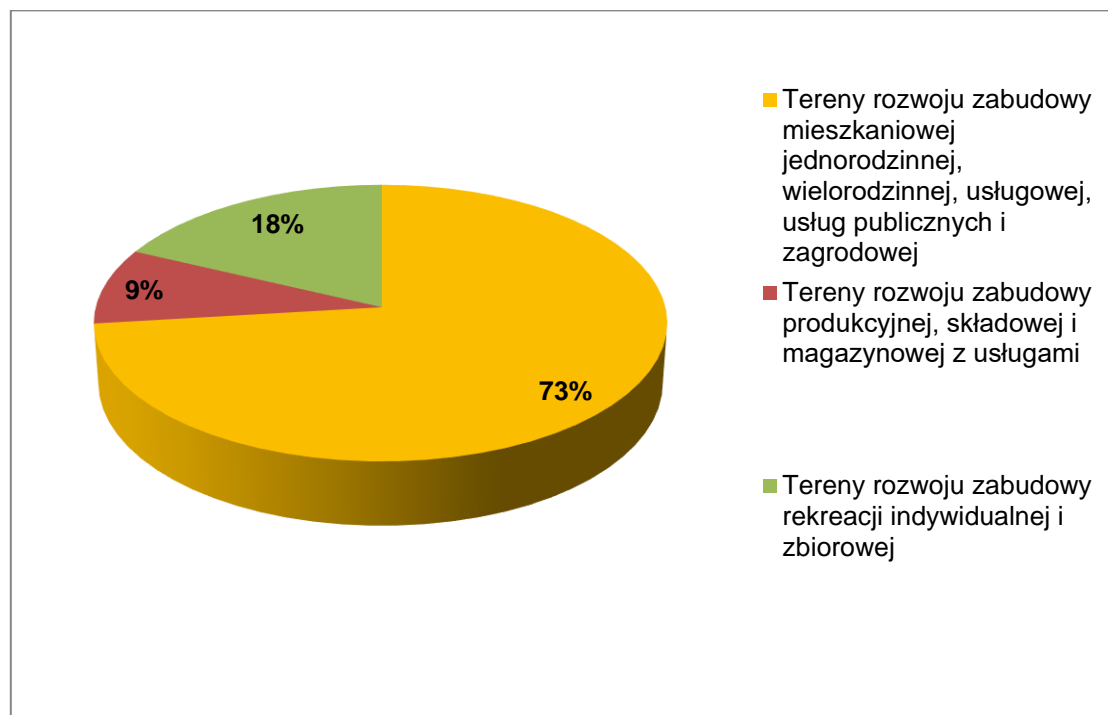
Nazwy miejscowości	Funkcje zabudowy			tereny przeznaczone pod zabudowę razem
	Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej	Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami	Tereny rozwoju zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej	
Budziszewo	0	0	0	0
Buk Góralski	21902	0	81371	103273
Buk Pomorski	0	0	0	0
Bukowiec	139561	68424	0	207985
Gorzechówko	0	0	0	0
Górale	348372	0	0	348372
Jabłonowo Pomorskie	1414533	50715	11294	1476542
Jabłonowo - Zamek	0	47900		47900
Jaguszewice	37723	0	0	37723
Kamień	79799	0	0	79799
Konojady	616760	28396	0	645156
Lembarg	169368	0	302980	472348
Mileszewy	148983	197691	0	346674
Nowa Wieś	57924	0	180404	238328
Piecewo	337301	46713	0	384014
Nowa Wieś Szlachecka	0	0	0	0
Płowęż	236710	0	312663	549373
Płowężek	4798	0	0	4798
Szczepanki	0	0	0	0
Razem:	3613734	439839	888712	4942285

Źródło: Opracowanie własne.

Na terenie gminy Jabłonowo wyznaczono łącznie 4 942 285,0 m² (494,2285 ha) powierzchni terenu przeznaczonego pod rozwój nowej zabudowy. Na poniższym wykresie przedstawiono procentowy udział poszczególnych funkcji zabudowy w ogólnej powierzchni terenów przeznaczonych pod nową zabudowę.

Wykres 18. Udział poszczególnych funkcji zabudowy w ogólnej powierzchni terenów przeznaczonych pod nową zabudowę

Źródło: Opracowanie własne.

Największy udział terenów przeznaczonych pod nową zabudowę dotyczy funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zabudowy zagrodowej (około 73%). Najmniej tj. około 9% dotyczy terenów przeznaczonych pod tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami.

9.9. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Realizacja zadań przewidzianych w Studium wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, co może stanowić największą barierę dla samorządów i mieszkańców Gminy. Funkcjonujący w Polsce system finansowania, stanowiący wielopoziomowe i zróżnicowane narzędzie finansowania, ma na celu ułatwić i wpłynąć na realizację wyznaczonych celów rozwojowych. System ten obejmuje finansowanie w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz zwrotnej (pożyczki). W jego zakres wchodzi również projekty dotyczące realizacji sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej, które mają przyczynić się do osiągnięcia najważniejszych, krajowych i unijnych celów rozwojowych. Wśród celów dotyczących analizowanego zakresu można wyróżnić m.in. ustanowienie i rozwijanie sieci transeuropejskich (TEN) w dziedzinie transportu, energetyki i telekomunikacji, wzrost spójności i konkurencyjności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, wspieranie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne inicjowane przez samorząd mogą być zatem zasilane zarówno z zasobów finansowych budżetu gminy, które są jednak ograniczone jak i ze źródeł zewnętrznych od prywatnych inwestorów czy publicznych instytucji finansowych. Do najważniejszych z wymienionych źródeł należą:

Źródła wewnętrzne

Dochody własne JST – dochodem własnym gminy jest każdy dochód niebędący subwencją ogólną lub dotacją z budżetu państwa.

Dotacje celowe – pochodzące z budżetu państwa w celu dofinansowanie zadań własnych JST, które mogą dotyczyć m.in.:

- inwestycji w szkoły i placówki oświatowe (do 50% planowanych wydatków na urzeczywistnienie podjętego zadania, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej),
- inicjatyw związanych ze wspieraniem oświaty na obszarach wiejskich
- przedsięwzięć objęte mecenatem państwa w dziedzinie kultury.

Źródła zewnętrzne

Źródła finansowania regionalnego:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – narzędzie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zajmuje się m.in. współfinansowaniem ze środków państwowych projektów, które uzyskały lub przewidziane są do dofinansowania ze środków unijnych.

Źródła finansowania krajowego :

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wraz z wojewódzkimi funduszami tworzy system finansowania ochrony środowiska przyrodniczego i gospodarki wodnej w kraju;
- Fundusz Dopłat to rządowym programem wspomagania budownictwa socjalnego. Adresatami programu są podmioty podejmujące zadania z zakresu budowy zasobów lokali socjalnych, mieszkań chronionych oraz noclegowni i domów dla bezdomnych. Wsparcia finansowego w ramach programu udziela Bank Gospodarstwa Krajowego na wniosek gminy, związku międzygminnego lub powiatu;
- Fundusz Leśny to fundusz celowy Lasów Państwowych stanowiący pomoc w wyrównywaniu deficytów finansowych w nadleśnictwach, prosperujących w niekorzystnych warunkach przyrodniczo–ekonomicznych dla realizowania celów gospodarki leśnej. Fundusz zasila także wspólne działania jednostek organizacyjnych

Lasów Państwowych dotyczących np. prowadzenia badań, tworzenie niezbędnej infrastruktury.

Źródła finansowania unijnego:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego - jego istotą jest minimalizacja różnic w rozwoju regionów UE oraz wzmacnianie jedności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii jako wspólnoty. Poprzez fundusz można zyskać wsparcie w m.in. realizacji inwestycji produkcyjnych i infrastrukturalnych oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;
- Europejski Fundusz Społeczny - stworzony do walki z bezrobociem (np. poprzez kształcenie) w krajach należących do UE. Z jego kapitału współfinansowane są inicjatywy mające na celu pomoc regionom i grupom społecznym, zwłaszcza dla osób zagrożonych ubóstwem oraz młodych stawiających pierwsze kroki na rynku pracy;
- Z EFRR oraz EFS obecnie finansowane są programy regionalne w tym dla województwa mazowieckiego na lata 2014-2020 szczególnie istotne przy finansowaniu inwestycji infrastrukturalnych;
- Europejski Fundusz Spójności – ustalony w celu redukcji różnic gospodarczych i społecznych oraz promowania zrównoważonego rozwoju szczególnie przez inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska;
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – oprócz przekształceń struktury rolnej danego państwa stanowi pomoc w rozwoju obszarów wiejskich;
- Fundusz „Łącząc Europę” - powstały w miejscu programu TEN-T. Wspiera rozwój trzech sektorów: sieci transportowej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej.

Ograniczenia w swobodzie inwestowania infrastruktury z zasobów własnych, wzrastająca konkurencja wśród jednostek samorządowych, intensywne procesy demograficzne, wzrastające wymagania użytkowników, nieustanny postęp technologiczny wymuszają na władzach poszukiwanie alternatywnych sposobów urzeczywistnienia potrzebnych inwestycji.

Przy poszukiwaniu możliwości realizacji celów infrastrukturalnych niezbędne jest także rozpoznanie w możliwościach zaangażowania obszaru prywatnego. Wśród najczęściej stosowanych form współpracy międzysektorowej wyróżniamy:

- partnerstwo publiczno-prywatne – rodzaj kooperacji podmiotu publicznego z prywatnym przy przedsięwzięciach mających na celu realizację zadań publicznych poprzez wykreowanie, niezbędnego do realizacji zamierzeń zaplecza finansowego,

organizacyjnego i technicznego. Za zaangażowanie własnych środków prywatnemu partnerowi zapewnia się możliwość korzystania z inwestycji. Poprzez PPP obie strony zyskują korzyści zarówno w obszarze celów społecznych, jak i komercyjnych danego przedsięwzięcia;

- project finance – instytucja lub zespół instytucji finansowych oraz inwestorzy kapitałowi zapewniają środki na pokrycie nakładów związanych z urzeczywistnieniem przedsięwzięcia pod warunkiem, że zainwestowany kapitał zostanie zwrócony z nadwyżek płynących z eksploatacji inwestycji.
- leasing, najem, dzierżawa – polega na użyczeniu jednej stronie dobra do odpłatnego korzystania. Gmina w tym przypadku może obrać rolę korzystającego (leasingobiorcy) lub wyznaczyć do tego podległą jednostkę. Leasing oznacza zobowiązanie leasingodawcy do nabycia rzeczy od zbywającego w warunkach zamieszczonych w umowie i oddanie jej korzystającemu (np. gminie) do użytkowania przez dany czas, natomiast korzystający zgadza się spłacić finansującemu wynagrodzenie pieniężne równe minimum cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia dobra przez finansującego;
- fundusz venture capital – JST mogą z niego korzystać gdy stworzą spółkę o charakterze użyteczności publicznej. Jest to więc finansowanie z zewnątrz z zamiarem osiągnięcia długo i krótkoterminowych zysków z przyrostu wartości kapitału. Istota inwestycji venture capital dotyczy zasilania kapitałem przedsiębiorstwa we wczesnej fazie jego rozwoju poprzez objęcie jego akcji lub udziałów. Inwestor finansujący z tytułu finansowania w ramach venture capital (fundusz venture capital) zostaje współwłaścicielem spółki.

9.10. Analiza SWOT

Klasycznym narzędziem stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń utrudniających rozwój. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza: S – Strengths (silne strony), W – Weaknesses (słabości), O - Opportunities (możliwości), T – Threats (zagrożenia). Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia. W ramach analizy SWOT skoncentrowano się na ocenie wewnętrznych zasobów gminy, jej atutów i problemów wynikających z przedstawionych uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przyrodniczych, infrastrukturalnych.

W Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2015 – 2025 na podstawie przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej

Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie wyciągnięte zostały wnioski do analizy SWOT. Część wykonanej diagnozy przedstawiona została poniżej.

9.10.1. Mocne strony

Do mocnych stron gminy Jabłonowo Pomorskie zakwalifikowano:

- korzystne turystycznie położenie na obszarze pojezierza brodnickiego,
- dogodne powiązania komunikacyjne,
- dobre jakościowo gleby,
- czyste środowisko naturalne,
- posiadanie połączeń kolejowych,
- obiekty zabytkowe,
- brak uciążliwego przemysłu,
- możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje,
- atrakcyjne tereny dla budownictwa mieszkaniowego,
- działalność: kulturalna placówek oświatowych, M-GOPS, społeczna Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

9.10.2. Słabe strony

Do słabych stron gminy Jabłonowo Pomorskie zaliczono:

- zły stan nawierzchni dróg gminnych i powiatowych na terenie gminy,
- duże rozproszenie zabudowy,
- niezadowolający wskaźnik skanalizowania gminy,
- brak zorganizowanych terenów rekreacyjnych,
- niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego,
- zbyt mało miejsc parkingowych,
- brak ścieżek rowerowych,
- brak uzbrojonych terenów pod zabudowę,
- niski poziom dochodów własnych gminy,
- brak inwestorów,
- peryferyjność gminy,
- brak żłobka,
- występowanie dużego jawnego i ukrytego bezrobocia.

9.10.3. Szanse

Do szans gminy Jabłonowo Pomorskie zaliczono:

- rozwój turystyki pieszej i rowerowej,
- nowa perspektywa finansowa UE,

- rozwój turystyki w oparciu o zasoby przyrodnicze,
- sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki,
- promocja dorobku kulturowego i tradycji regionalnych.

9.10.4. Zagrożenia

Do zagrożeń mogących mieć negatywny wpływ na gminę Jabłonowo Pomorskie zaliczono:

- rosnące zanieczyszczenia środowiska naturalnego,
- duże koszty uzbrojenia terenów pod inwestycje,
- niekorzystna sytuacja na rynku pracy,
- ubożenie społeczeństwa,
- obniżenie krajowych środków finansowych na walkę z bezrobociem,
- trudność w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych ze względu na brak środków własnych stanowiących wkład własny,
- postępujący niż demograficzny,
- niski przyrost naturalny.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKające ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

W poniższej tabeli i na wykresie zestawiono grunty według stanu prawnego. Dane pochodzą ze Starostwa Powiatowego w Brodnicy.

Tabela 41. Stan prawny gruntów w gminie Jabłonowo Pomorskie

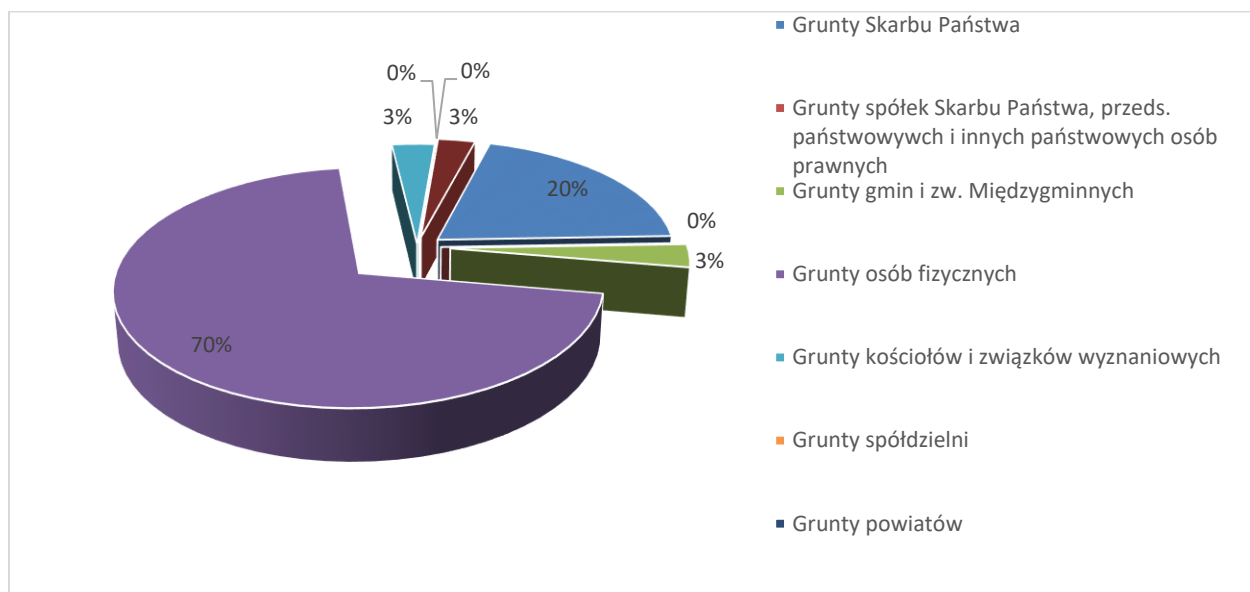
Wyszczególnienie gruntów	Powierzchnia ewidencyjna gruntów w ha	
	Obszar wiejski	Obszar miejski
Grunty Skarbu Państwa	2699	35
Grunty spółek SP, przeds. państwowych i innych państwowych osób prawnych	1	0
Grunty gmin i zw. międzygminnych	359	71
Grunty osób fizycznych	9278	218
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	434	1
Grunty spółdzielni	0	1
Grunty powiatów	0	2
Pozostałe	373	7
RAZEM	13144	335

Źródło: Starostwo Powiatowe w Brodnicy. Stan na 01.01.2022 r.

Według danych ze Starostwa Powiatowego w Brodnicy, w gminie Jabłonowo Pomorskie na obszarze wiejskim najliczniejszą grupę stanowią grunty osób fizycznych – 70,59%. Najmniejszy odsetek dotyczy, gruntów spółdzielni oraz gruntów spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych – 0,0076%. Na obszarze wiejskim nie występują grunty powiatów oraz grunty spółdzielni.

Na obszarze miasta najliczniejszą grupę stanowią również grunty osób fizycznych – 65,07%. Najmniejszy odsetek odnosi się do gruntów będących w posiadaniu kościołów i związków wyznaniowych oraz spółdzielni – zaledwie 0,30%. Na obszarze miasta nie występują grunty spółek SP, przeds. państwowych i innych państwowych osób prawnych.

Wykres 19. Stan prawny gruntów gminy Jabłonowo Pomorskie

Źródło: Opracowano na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Brodnicy. Stan na 2022 r.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

11.1. Obszary i obiekty chronione prawem

W granicach Gminy Jabłonowo Pomorskie znajdują się następujące tereny (lub ich fragmenty) objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.):

- Brodnicki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody.

11.2. Brodnicki Park Krajobrazowy

Brodnicki Park Krajobrazowy został utworzony w 1985 r. Jego powierzchnia wynosi 16 685 ha. Ponad 60 % powierzchni to lasy, wody zajmują około 10%. Park położony jest na obszarze 2 województw: kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Zajmuje

centralną, najbardziej wartościową pod względem przyrodniczym i kulturowym część Pojezierza Brodnickiego. Najcenniejsze obszary Parku chroni 8 rezerwatów przyrody. Są to 3 rezerваты leśne "Mieliwo", "Retno" i "Las Cielęta", 3 rezerваты torfowiskowe "Stręszek", "Okonek" i "Żurawie Bagno", oraz 2 rezerваты florystyczne "Wyspa na jeziorze Wielkie Partęczyny" i "Bachotek". Krajobraz Parku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem, dominuje polodowcowa rzeźba z pagórkowatymi obszarami wysoczyzny morenowej i płaskimi powierzchniami sandrowymi, które porośnięte są lasami. Obszar ten rozcinają dwa ciągi rynien polodowcowych z licznymi jeziorami rynnowymi, które łączą dwie rzeki: Skarlanka i Struga Brodnicka. Osobliwością morfologiczną tego terenu są pagórki oraz wzgórza kemowe, występujące w okolicy jeziora Sumówko. Na obszarze Brodnickiego Parku Krajobrazowego znajduje się ponad 40 jezior, z czego 7 o powierzchni ponad 100 ha. Lasy występujące na tym terenie to przede wszystkim bory sosnowe i mieszane. Bardzo duży udział (37%) mają tutaj lasy ochronne, drzewostany nasienne i ostoje zwierzyny. Typową cechą Brodnickiego Parku Krajobrazowego jest występowanie naturalnych zbiorowisk torfowiskowych, szuwarowych i wodnych. Flora Parku cechuje się dużym bogactwem i różnorodnością gatunków. Występuje tu ok. 950 gatunków roślin naczyniowych, z czego wiele z nich to gatunki objęte ochroną całkowitą lub częściową a także gatunki reliktowe. Teren Parku obfituje w stanowiska chronionych zwierząt – głównie ptactwa. Najcenniejsze siedliska ptactwa wodnego znajdują się na obszarach porośniętych trzcina i zaroślami nadwodnymi. Są to: Bagienna Dolina Drwęcy, jezioro Sumówko oraz północna i południowa część jeziora Bachotek wraz z rezerwatem przyrody "Bachotek".

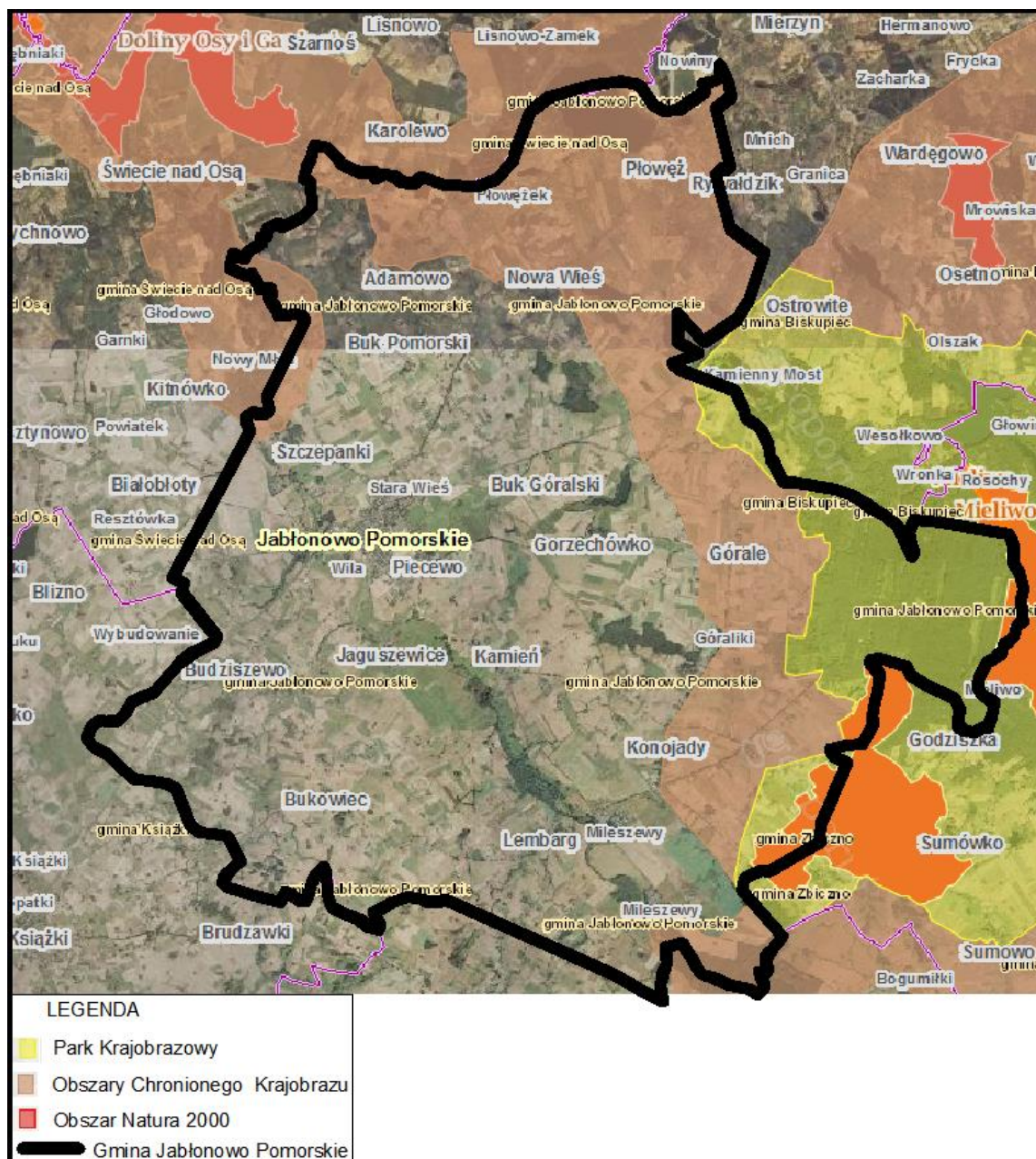
11.3. Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie gminy znajdują się fragmenty dwóch obszarów chronionego krajobrazu.

Celem ochrony obszarów chronionego krajobrazu jest zachowanie wyróżniających się krajobrazowo terenów o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne. Północną część obszaru gminy w rejonie wsi Płowęż, Nowa Wieś, Adamowo, Buk Pomorski i Szczepanki oraz tereny przylegające od zachodu do Brodnickiego Parku Krajobrazowego o powierzchni 3440 ha obejmuje obszar chronionego krajobrazu „**Obszar doliny Osy i Gardęgi**”. Fragment południowej części gminy w rejonie wsi Lembarg o powierzchni 190 ha obejmuje obszar chronionego krajobrazu „**Obszar doliny Drwęcy**”. Łącznie w granicach wymienionych obszarów chronionego krajobrazu znajduje się 3630 ha, co stanowi 27% ogólnej powierzchni gminy. Obszary te wchodzi w skład sieci obszarów chronionego krajobrazu wyznaczonych Rozporządzeniem Nr 21/92 Wojewody Toruńskiego z dnia 10 grudnia 1992 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Toruńskiego Nr 27/92, poz. 178 z późniejszymi zmianami). Aktualnie obowiązujący dokument

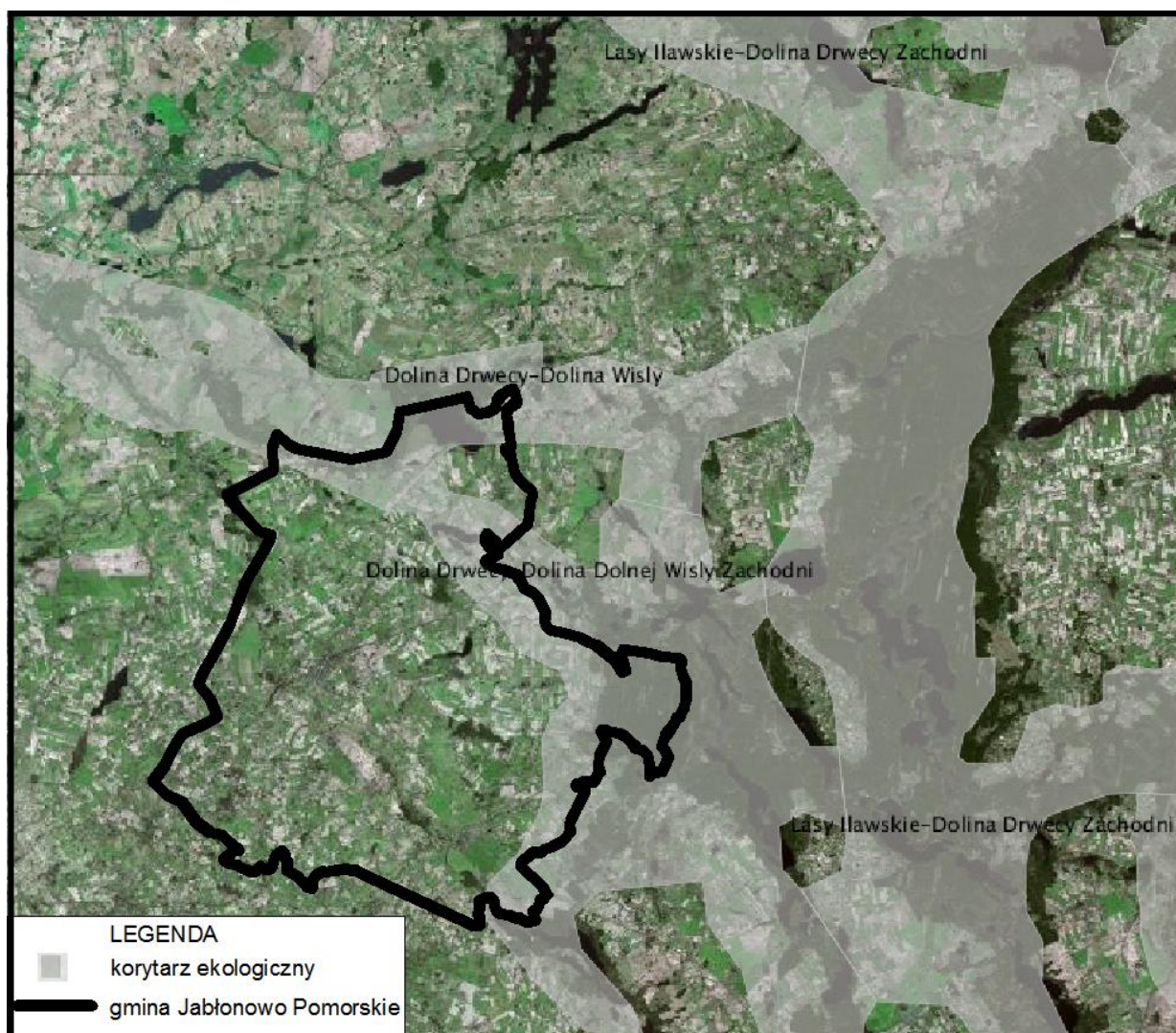
dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi stanowi Uchwała Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr XXIII/342/20 z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi, natomiast dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy – Uchwała Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr XXXVIII/656/17 z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy. Sieć obszarów chronionego krajobrazu objęła wyróżniające się przyrodniczo i krajobrazowo tereny o różnych typach krajobrazu, posiadające ciągłość przestrzenną i powiązanie z parkami krajobrazowymi i obszarami chronionymi województw sąsiednich. Obszar chronionego krajobrazu „Obszar doliny Osy i Gardęgi” obejmuje doliny rzeczne głęboko wcięte w wysoczyznę morenową z silnie urzeźbionymi strefami zboczowymi. Obszar chronionego krajobrazu „Obszar doliny Drwęcy” obejmuje dolinę rzeki wraz z otoczeniem, jak również obszary przyległe z licznymi jeziorami i rozległymi kompleksami leśnymi. W celu zabezpieczenia i skutecznej ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych i rekreacyjnych.

Rysunek 28. Lokalizacja obszarów objętych ochroną przyrody na tle gminy Jabłonowo Pomorskie

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl

Rysunek 29. Przebieg korytarzy ekologicznych

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl.

11.4. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036

Obszar w jednej trzeciej pokrywają jeziora i nieliczne rzeki, w jednej trzeciej lasy iglaste. Pozostała część to głównie lasy mieszane, w mniejszym stopniu lasy liściaste oraz siedliska rolnicze.

Ostoja Brodnicka obejmuje silnie zróżnicowane tereny krajobrazu młodoglacjalnego z licznymi jeziorami i torfowiskami oraz nielicznymi rzekami. Wykształciły się tutaj rozmaite formy rzeźby - pagórkowata lub pofalowana wysoczyzna morenowa, płaskie lub faliste powierzchnie sandru, wzniesienia kemowe, wcięte w powierzchnie sandru rynny subglacjalne, obniżenia wytopiskowe, itp. Teren w znacznym stopniu jest pokryty lasami.

Jeziora cechują się z reguły czystą wodą, powierzchnią powyżej 100 ha i znaczną głębokością, nawet do ok. 40 m. Dominują akweny eutroficzne, spotyka się jeziora

mezotroficzne i dystroficzne. Znajdują się tu różnego typu torfowiska - wysokie, przejściowe, nakredowe oraz mechowiska. Często torfowiska rozwijają się wokół dystroficznych jezior, a otoczone są przez bagienne lasy - bory bagienne i brzeziny bagienne. Na żyznym podłożu występują płaty łągów jesionowo-olszowych, rzadziej wiązowo-jesionowych. Częste są grądy i bory mieszane, spotyka się też fitocenozy buczyn. Rzadko występują łąki i pastwiska. W granicach ostoi niemal brak pól uprawnych i większych miejscowości. Częste są natomiast tereny zajęte przez obiekty turystyczne, w tym ośrodki wypoczynkowe, pola biwakowe i kąpieliska.

Ostoja leży głównie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, a tylko częściowo – województwa warmińsko-mazurskiego. Składa się z pięciu części, przy czym największa, środkowa, obejmuje obszar rynny rzeki Skarlanki wraz z występującymi tam jeziorami. Części zachodnie to m.in. kompleks bagiennych lasów, głównie olsów brzozowych, w okolicach wsi Tomki, a także rynna jezior Mieliwo i Sosno. Dwie części wschodnie, najmniejsze, obejmują tereny rezerwatów - leśnego "Retno" i torfowiskowo-leśnego "Bagno Mostki". Ostatni z wymienionych obiektów jest miejscem udanej reintrodukcji aldrowandy pęcherzykowatej, pochodzących z jez. Mikaszówek, jednak poziom wody ostatnio uległ tam obniżeniu na skutek wykopania stawu na obrzeżach torfowiska.

Obszar Ostoi Brodnickiej jest ważny z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności. Łącznie zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk przyrodniczych. Są tu dobrze zachowane, o cechach naturalnych, ekosystemy wodne i bagienne, z licznymi i różnorodnymi zbiorowiskami roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej. Cenne są także niektóre fragmenty roślinności leśnej, m.in. bory i brzeziny bagienne, mniejsze znaczenie mają lasy bukowe, np. w rezerwacie "Mieliwo". Liczne i bogate są populacje rzadkich gatunków flory wodnej i torfowiskowej (4 gatunki z zał. II Dyrektywy Siedliskowej), w tym bardzo bogate stanowisko zastępcze aldrowandy pęcherzykowatej. Na uwagę zasługuje stanowisko obuwika na wyspie na jeziorze Wielkie Partęczyny. Nieco mniejsze znaczenie ma obszar dla ochrony fauny, choć znane są stanowiska 3 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiegają **korytarze ekologiczne** Dolina Drwęcy – Dolina Wisły oraz Dolina Drwęcy – Dolina Dolnej Wisły Zachodni. Drwęca wraz z dopływami jest ważnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu nie tylko lokalnym, ale i krajowym. Należy ją traktować jako ekosystem przyrodniczy o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną. Sama Drwęca stanowi jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Rzeka Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych, zaś rzeka Wel jest wymieniana jako jeden z głównych

cieków dorzecza Drwęcy o walorach kwalifikujących ją jako podstawowe tarlisko anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych, będących w sferze zainteresowania Unii Europejskiej. Atutem obszaru (oprócz bogactwa cennych gatunków) jest jego kształt, sprzyjający zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory. Jest to korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim.

Dolina tak dużej rzeki jak Wisła jest korytarzem ekologicznym odgrywającym ważną rolę nie tylko w skali kraju, ale także Europy. Świadczyć może o tym choćby fakt, że w projekcie sieci ECONET-PL niemal w całości objęta jest ona przez wyznaczone obszary węzłowe oraz odcinki korytarzy ekologicznych o randze międzynarodowej. Dolina Wisły jest również w przeważającej części włączona do sieci korytarzy ekologicznych w „Projekcie korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000” autorstwa prof. Jędrzejewskiego wraz z zespołem.

Obszar międzywałowy Wisły stanowi istotny fragment na szlaku wiosennych i jesiennych wędrówek szeregu gatunków ptaków (m.in. kaczek, łabędzi, kormorana, rybołowa, mew, rybitw oraz siewkowców). Jest ona też ważnym zimowiskiem dla wielu gatunków krajowych i północnoeuropejskich (np. kaczki, mewy, bielik). Szczególnie istotne dla części gatunków ptaków są odcinki rzeki o naturalnym charakterze, z wyspami i piaszczystymi łachami w korycie.

Doliną Wisły przenoszone są nasiona roślin, a także drobne organizmy, które znajdują się w nurcie rzeki. Stanowi ona także istotny szlak wędrówek ryb, mimo ograniczenia wielkich migracji przez tamę we Włocławku. Również dla ssaków dolina Wisły jest ważnym korytarzem ekologicznym i choć część z nich omija aglomerację warszawską, to jednak wiele przemieszcza się wzdłuż doliny Wisły, korzystając z wąskiego pasa naturalnej roślinności na jej praskim brzegu.

Lewy brzeg Wisły stanowi całkowitą barierę dla przemieszczania się i migracji wszystkich gatunków lądowych. W tej sytuacji niezwykle ważne jest utrzymanie drożności korytarza poprzez ciągłość naturalnych siedlisk po praskiej stronie. Jej utrata grozi zerwaniem połączeń między południowymi a północnymi populacjami wielu gatunków i całkowicie uniemożliwi pokonanie organizmom lądowym bariery, jaką jest wielkie miasto. Pamiętajmy, że ptaki mogą pokonać pewne bariery po prostu nad nimi przelatując, jednak dla zwierząt poruszających się po lądzie nawet niewielkie powierzchniowo bariery, takie jak ogrodzenia, droga czy zabudowa, mogą okazać się istotną przeszkodą w migracji.

Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000 gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej

bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku umożliwiania mu zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu czy umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami jak i zdarzeniami losowymi typu pożar niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt, czyli liniowymi pasami lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które poza możliwościami przemieszczania się dadzą zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić. Przykładowo, połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez mobilne zwierzęta, musi zapewnić jedynie osłonę i niezbędną przestrzeń. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Do najważniejszych funkcji korytarzy zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie, zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów;
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie;
- różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej;
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Obecnie doceniona została rola korytarzy ekologicznych oraz szeroko pojęta idea łączności ekologicznej w ochronie dzikich gatunków zwierząt. Właściwie zaprojektowana sieć obszarów chronionych powinna uwzględniać także korytarze ekologiczne łączące ze sobą obszary przyrodniczo cenne.

W Polsce korytarze ekologiczne nie są włączone do krajowego systemu obszarów chronionych. Prawo polskie odnosi się jedynie bardzo generalnie do ochrony korytarzy ekologicznych w zapisach ustawy o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r. oraz nakazuje uwzględnianie potrzeb zachowania łączności ekologicznej przy sporządzaniu decyzji środowiskowej dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko (m.in. Bar & Jendrośka 2010).

11.5. Pomniki przyrody

Zgodnie z art. 40 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z art. 40 ust. 2 ww. ustawy na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie znajduje się 11 uznanych pomników przyrody, które stanowią pojedyncze drzewa, skupienia i aleje drzew. Na szczególną uwagę zasługują okazy w parkach w Płowężu i Jabłonowie-Zamku.

Tabela 42. Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie

Rodzaj pomnika przyrody	Jeśli skupisko – liczba sztuk	Nazwa polska	Obwód	Wysokość	Obręb ewidencyjny	Nazwa aktu	Data utworzenia	Numer działki
Drzewo	1	Dąb	365	22,5	Szczepanki	Zarządzenie Nr 28/81 Wojewody Toruńskiego z dnia 21.10.1981r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN. Tor. Z 1981r. Nr4, poz.57)	1981-10-21	dz. 282/5
Drzewo	1	Dąb	490	21,5	Szczepanki	Zarządzenie Nr 28/81 Wojewody Toruńskiego z dnia 21.10.1981r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. WRN. Tor. Z 1981r. Nr4, poz.57)	1981-10-21	dz.304/7
Aleja	76	Dąb	137-398	21-34	Płowęż	Zarządzenie Nr 13/85 Wojewody Toruńskiego z dnia 18.03.1985r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Tor. Z 1985r. Nr4, poz.103)	1985-03-18	dz.134
Drzewo	1	Buk pospolity odmiana czerwonołistna	325	-	Jabłonowo Pomorskie	Zarządzenie Nr 35/88 Wojewody Toruńskiego z dnia 06.11.1988r. w sprawie uznania za pomniki przyrody oraz wykreślenia z Wojewódzkiego Rejestru Tworów Przyrody nieistniejących pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Tor. Z 1988r. Nr18, poz.160)	1988-11-06	dz.478/2
Drzewo	1	Dąb szypułkowy	490	20	Konojady	Rozporządzenie Nr 40/93 Wojewody Toruńskiego z dnia 27.12.1993r. w sprawie uznania za pomnik przyrody oraz wykreślenia z Wojewódzkiego Rejestru Tworów Przyrody nieistniejących pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Tor.	1993-12-27	dz.370/2

						Z 1994r. Nr1 poz.1)		
Skupisko drzew	2	Żywotnik zachodni	135, 148	11,12	Kamień	Rozporządzenie Nr 40/93 Wojewody Toruńskiego z dnia 27.12.1993r. w sprawie uznania za pomnik przyrody oraz wykreślenia z Wojewódzkiego Rejestru Tworów Przyrody nieistniejących pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Tor. Z 1994r. Nr1 poz.1)	1993-12-27	dz.313/3
Skupisko drzew	8	Jodła nikko, Dąb szypułkowy, Klon pospolity, Wiąz polny	J.430, D.339, K.399, W.229	J.28; D. 24-28; K.25; W.29	Płowęż	Rozporządzenie Nr 33/98 Wojewody Toruńskiego z dnia 09.11.1998r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody położonych na terenie województwa toruńskiego oraz wykreślenia z Wojewódzkiego Rejestru Tworów Przyrody nieistniejących pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Tor. z 1998r. Nr 34 poz. 288)	1998-11-09	dz.206/4
Skupisko drzew	3	Dąb szypułkowy	459, 380, 336	-	Jabłonowo Zamek - Wieś	Brak danych (informacja z gminy) – status niepotwierdzony	-	dz.11/16
Drzewo	1	Wierzba Salix	600	191	Lembarg	(Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy poz.36)	1959-07-20	dz.

Źródło: Dane pozyskane z Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

11.6. Użytki ekologiczne

Według art. 42 Ustawy o ochronie przyrody użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie uznanych zostało za użytki ekologiczne 11 obiektów, które stanowią bagna i las bagienny na terenach Lasów Państwowych.

11.7. Gleby pochodzenia organicznego

W gminie występują gleby mineralne, mułowo-torfowe, torfowe i murszowe o przeciętnych właściwościach fizycznych i chemicznych. Ochroną przed przeznaczeniem gruntów na cele nierolnicze są objęte grunty II i III klasy bonitacyjnej.

11.8. Strefy ochronne ujęć wody

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.) w celu zapewnienia odpowiedniej, jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane strefy ochronne ujęć wody.

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie znajduje się sześć ujęć wód podziemnych, tj. w miejscowości: Górale, Szczepanki (4), Mileszewy (2), z których czerpią wodę trzy hydrofornie znajdujące się w tychże miejscowościach. Wymienione ujęcia nie posiadają ustanowionych stref ochronnych.

11.9. Strefa ochronna wód powierzchniowych

W pasie 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych zabronione jest lokalizowanie obiektów budowlanych (z wyjątkami dla urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, rolnej lub rybackiej) – zgodnie z przepisami odrębnymi. Szerokość pasa może ulec korekcie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w wyniku kontynuacji i uzupełnień zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.

11.10. Strefa ochrony sanitarnej cmentarzy czynnych

Przy lokalizowaniu wszelkiej nowej zabudowy mieszkalnej, zakładów żywienia zbiorowego, bądź zakładów przechowujących żywność oraz studzien służących do czerpania wody do celów konsumpcyjnych i potrzeb gospodarczych zachować odległości wokół cmentarzy wynikające z norm prawa powszechnie obowiązującego.

11.11. Pasy technologiczne linii elektroenergetycznych

Dla napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz dla projektowanych linii elektroenergetycznych należy wyznaczyć pasy techniczne zgodnie z Polską Normą PN-E-05100-1:1998. W obszarze pasów technicznych należy uwzględnić następujące wymagania:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w indywidualnych przypadkach odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii na określonych przez siebie warunkach;
- pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej, zalesienia terenów rolnych w pasie technicznym linii mogą być przeprowadzane w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów;

- teren w pasie technicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują obszary predysponowane do osuwania się mas ziemnych.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

13.1. Źłóża kopalin

Na obszarze gminy Jabłonowo Pomorskie nie stwierdzono udokumentowanych złóż kopalin. W granicach gminy nie wytypowano też obszarów prognostycznych występowania kopalin.

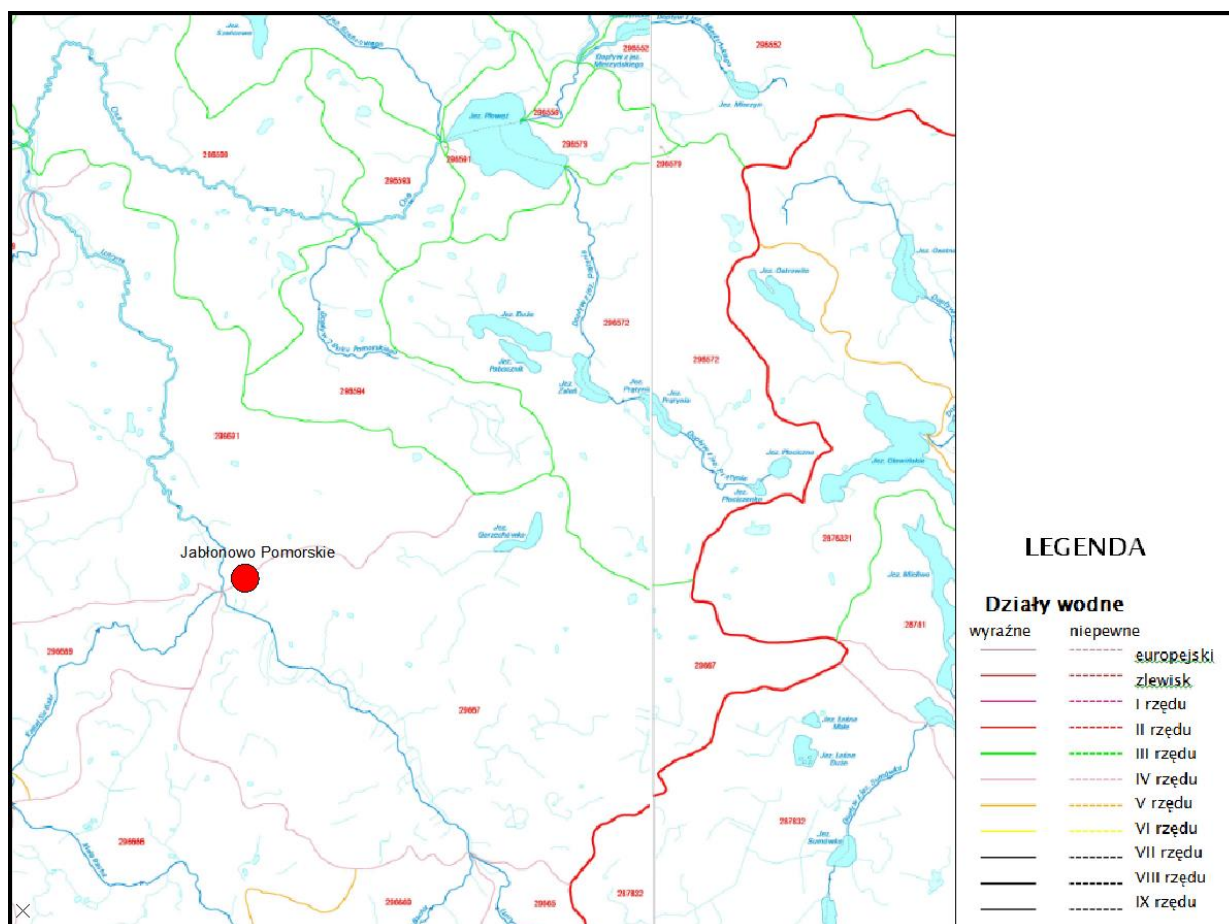
13.2. Zasoby wód powierzchniowych

Wszystkie jeziora na terenie gminy o powierzchni przekraczającej 1,0 ha położone są we wschodniej części gminy Jabłonowo Pomorskie. Pod względem fizycznogeograficznym obszar ten należy do mezoregionu Pojezierze Brodnickie. Jeziora odwadniane są przez cieki będące dopływami Osy, która przepływa przez jezioro Płowęż. W gminie znajduje się obecnie 9 jezior o powierzchni przekraczającej 1,0 ha. Łączna powierzchnia jezior wynosi 268,3 ha, co powoduje, że współczynnik jeziorności gminy wynosi 2,04%. Zdecydowanie największe jest jezioro Płowęż, przez które na linii ujścia i wypływu Osy przebiega granica gminy. W obrębie gminy znajduje się 113 ha. Największe jeziora gminy posiadają genezę rynnową. W rynnach o przebiegu południkowym (radialnych) położone są jeziora: Duże, Pobocznik, Zaleń oraz Gorzechówko. Pochodzenia rynnowego jest również misa jeziora Płowęż, które wypełnia fragment długiej rynny marginalnej (Niewiarowski, 1986). Genezę wytopiskową posiadają najmniejsze jeziora. Pod względem hydrologicznym jeziora gminy Jabłonowo należą do trzech podstawowych typów: bezodpływowego, odpływowego i przepływowego. Jeziora przepływowe w zależności od ilości dopływającej wody mogą pozostawać pod dużym wpływem wód rzecznych (dopływ roczny przekracza połowę objętości wód jeziornych) lub też

mogą być w niewielkim stopniu zasilane przez ciek. Do pierwszej grupy zaliczyć należy jezioro Płowęż, w którym całkowita wymiana wody następuje co 5 tygodni, oraz jeziora Zaleń i Gorzechówko. Niewielki dopływ wód rzeczny występuje w Jeziorze Dużym. Bezodpływowe są z reguły jeziora wytopiskowe.

Jeziora poddawane są presji czynników zewnętrznych. O ich intensywności decyduje między innymi: wielkość i sposób zagospodarowania zlewni, dopływy wód rzecznych, zrzuty ścieków. Jednocześnie jezioro posiada możliwości ograniczenia wpływów z zewnątrz. Są one tym silniejsze im większe i głębsze jest jezioro.

Rysunek 30. Mapa Podziału Hydrograficznego dla Gminy Jabłonowo Pomorskie

Źródło: www.kzgw.gov.pl/

13.2.1. Rzeka Lutryna

Rzeka Lutryna, przepływająca przez gminę Jabłonowo Pomorskie, jest lewobocznym dopływem Osy. Jej długość całkowita wynosi 29 km, przy czym w granicach powiatu brodnickiego znajduje się górny i środkowy odcinek rzeki o długości 23 km, z czego 13 km w granicach gminy Jabłonowo Pomorskie. Ogólna powierzchnia zlewni wynosi 476 km². Administracyjnie zlewnia Lutryny położona jest na terenie gmin: Bobrowo, Brodnica,

Jabłonowo Pomorskie, Dębowa Łąka, Książki, Wąbrzeźno, Płużnica, Radzyń Chełmiński i Świecie n/Osą. Zlewnia ma typowo rolniczy charakter z niewielką ilością lasów (1,5% całkowitej powierzchni zlewni). Stosunkowo dobrze rozwinięta jest sieć osadnicza. Źródła Lutryny znajdują się w jeziorze Chojno, z którego wypływa rynną subglacialną w kierunku północno-zachodnim, przepływając przez jeziora Grzywinek, Oleczno i Wądryńskie. Poniżej jeziora Wądryńskiego rzeka wpływa w zatorfione dno rynny, gdzie silnie meandruje. Od Lembarga do Jabłonowa Lutryna jest uregulowana. W przeszłości na Lutrynie zlokalizowano 3 młyny, po których pozostały stopnie wodne: w Lembargu, Nowym Młynie i Świeciu n/Osą. Największe dopływy Lutryny to Duża Bacha o długości 18,3 km i powierzchni zlewni 105,4 km² - lewoboczny dopływ, uchodzący w Lembargu (na terenie gminy Jabłonowo) oraz Kanał Sitno wypływający z jeziora Sitno koło Wąbrzeźna o długości 22 km i powierzchni 75,7 km², uchodzący do Lutryny w miejscowości Jabłonowo-Zamek. Porównanie okresów badawczych jakości wód rzeki wskazuje na poprawę jakości wód w szerokim zakresie.

13.2.2. Rzeka Osa

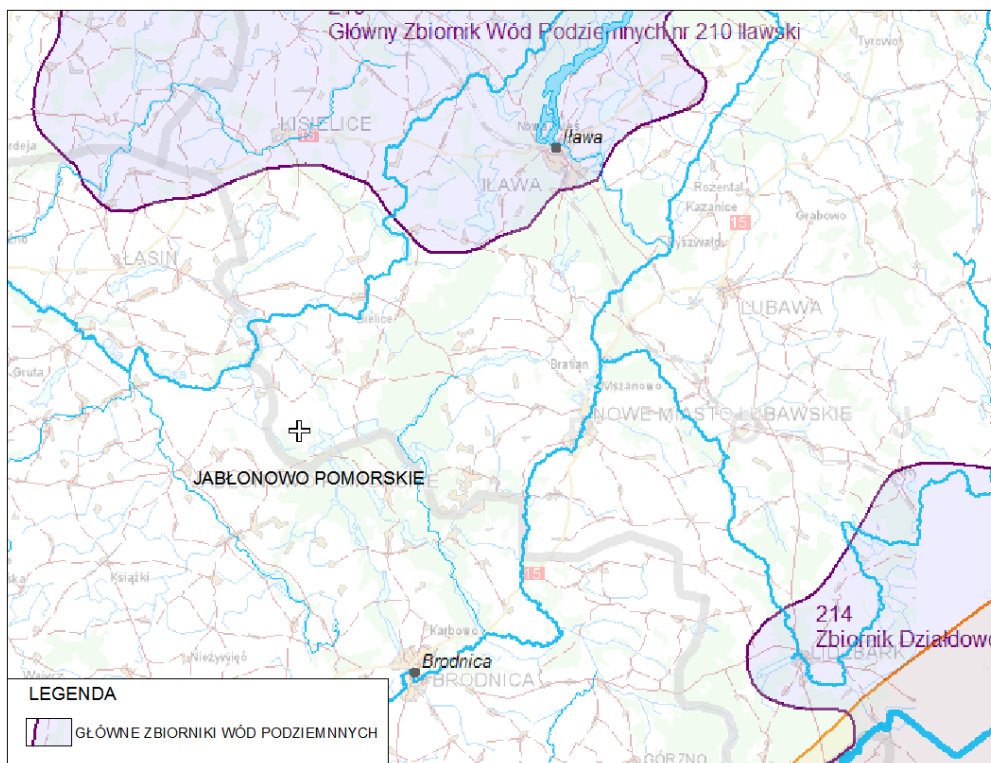
Rzeka Osa jest prawobocznym dopływem Wisły, położonym w północnej części województwa. Powierzchnia dorzecza Osy wynosi 1605 km², z czego w granicach województwa 1237 km². Długość rzeki wynosi 103 km (51,0 km w granicach województwa). Początek Osa bierze z jeziora Perkun (województwo warmińsko-mazurskie), uchodzi natomiast do Wisły na terenie Basenu Grudziądzkiego na 842 km. Osa w swym biegu przepływa przez kilka jezior doliną rynnowo-wytopiskową. Na obszar województwa kujawsko-pomorskiego wpływa 4 km powyżej jeziora Płowęż. Natomiast na odcinku 6 km (bez jeziora Płowęż) Osa jest rzeką graniczną między gminami Jabłonowo Pomorskie i Świecie n/Osą.

13.3. Zasoby wód podziemnych

Występowanie wód podziemnych na obszarze gminy związane jest z utworami wodonośnymi piętra czwartorzędowego. Rejonizację parametrów hydrogeologicznych tego poziomu przeprowadzono w nawiązaniu do elementów hydro-strukturalnych – przedsięwzięcie usytuowane jest w granicach jednostki 5baQI. Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w jednostce tej w utworach czwartorzędowych. Jest to górny, sandrowo – międzymorenowy poziom wodonośny występujący pomiędzy glinami stadiów zlodowacenia Wisły. Poziom izolowany jest od powierzchni terenu pakietem glin o miąższości od 20 do 40 m, a głębokość do warstwy mieści się w przedziale 15 – 50 m. Miąższość warstwy wodonośnej mieści się w przedziale od 10 do 20 m. Przewodność zawiera się w przedziale 100 – 200 m²/24h. Zwierciadło wody jest swobodne lub słabo napięte. Ciśnienie piezometryczne z reguły nie przekracza 200 kPa. Odpływ wód podziemnych odbywa się w kierunku rzeki Osy, zwierciadło

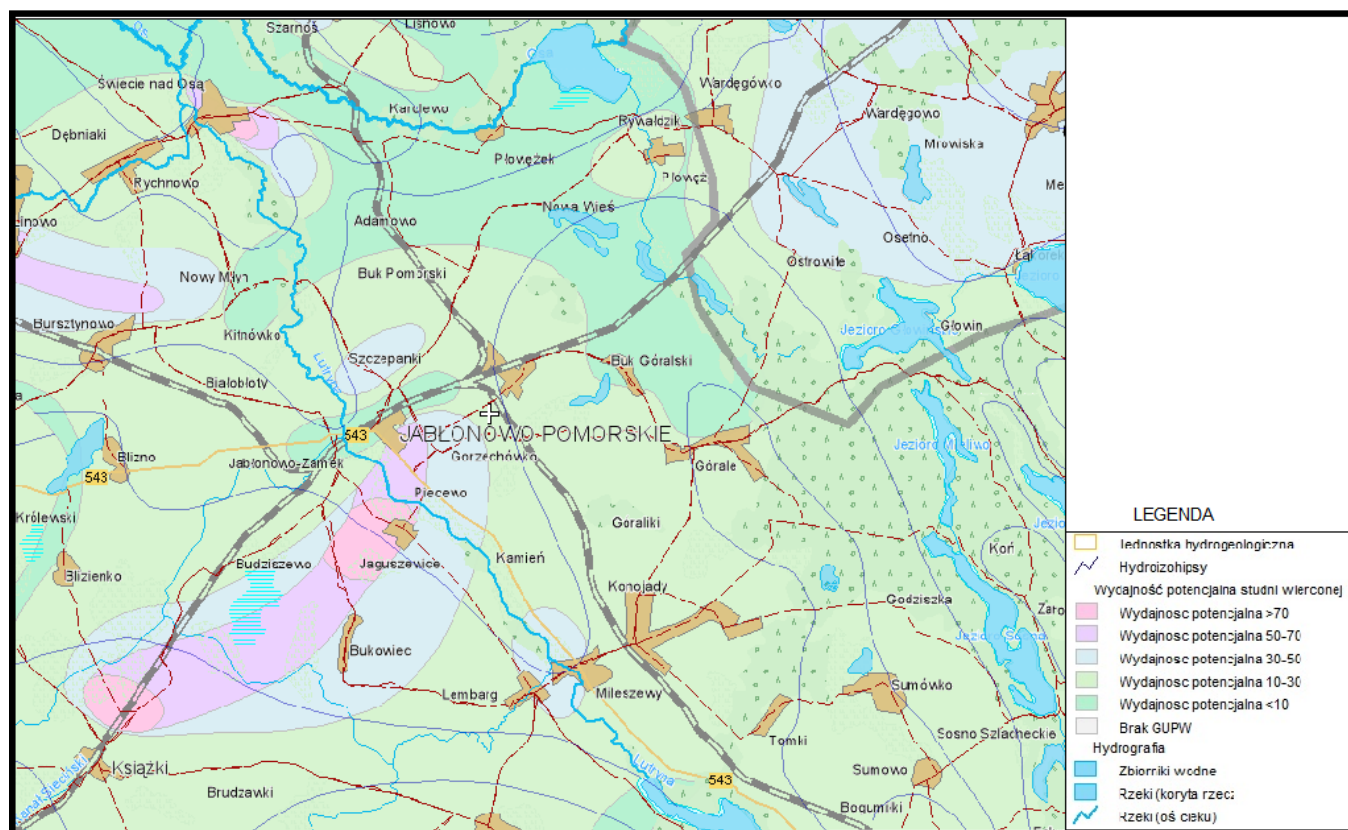
układa się na rzędnych ok. 82 m n. p. m. Wody podziemne zasilane są przez infiltrację wód pochodzących z opadów atmosferycznych.

Rysunek 31. Lokalizacja głównych zbiorników wód podziemnych

Źródło: www.psh.gov.pl.

Rysunek 32. Mapa hydrogeologiczna dla Gminy Jabłonowo Pomorski

Źródło: www.epsh.pgi.gov.pl.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują obszary górnicze.

15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

15.1. Komunikacja i transport

15.1.1. Drogi kołowe

Przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiegają drogi kołowe zaliczone do następujących kategorii dróg publicznych:

- drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 543 relacji Paparzyn – Tywola (województwo kujawsko-pomorskie).

Łączna długość dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie wynosi około 12 km, co stanowi 5,53% ogólnej długości dróg.

- drogi powiatowe:
  - droga powiatowa nr 1408C,
  - droga powiatowa nr 1712C,
  - droga powiatowa 1715C,
  - droga powiatowa nr 1801C,
  - droga powiatowa nr 1802C,
  - droga powiatowa nr 1815C,
  - droga powiatowa nr 1816C,
  - droga powiatowa nr 1817C,
  - droga powiatowa nr 1818C.

Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie wynosi około 53 km, co stanowi 24,42% ogólnej długości dróg.

- drogi gminne na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie:
  - droga gminna nr 080101 C – gr. Gminy – Buk Pomorski,
  - droga gminna nr 080102 C – Buk Pomorski – G080104,
  - droga gminna nr 080103 C – Buk Pomorski – Płowężek,
  - droga gminna nr 080104 C – gr. Gminy – Szczepanki,
  - droga gminna nr 080105 C – Buk Pomorski – Płowężek,
  - droga gminna nr 080106 C – Buk Pomorski – Nowy Młyn,
  - droga gminna nr 080107 C – Buk Pomorski – G080101,
  - droga gminna nr 080108 C – Nowy Młyn – Buk Pomorski – Szczepanki,
  - droga gminian nr 08108S C,
  - droga gminna nr 080109 C – Buk Pomorski – G080110,
  - droga gminna nr 080110 C – Buk Pomorski – Buk Góralski,
  - droga gminna nr 080111 C – Buk Pomorski – Nowa Wieś,
  - droga gminna nr 080112 C – gr. Gminy – Nowa Wieś,
  - droga gminna nr 080113 C – Buk Pomorski – Płowężek,
  - droga gminna nr 080113S C,
  - droga gminna nr 080114 C – Płowężek – Płowęż,
  - droga gminna nr 080115 C – Jezioro Płowęż (Rybakówka) – Płowęż,
  - droga gminna nr 080116 C – gr. Gminy – Płowęż,
  - droga gminna nr 080117 C – gr. Gminy – Mierzyn – Płowęż,

- droga gminna nr 080118 C – Płowęż – Rywałdzik,
- droga gminna nr 080119 C – Płowęż – G080121,
- droga gminna nr 080120 C – PGR Płowęż – G080121,
- droga gminna nr 080121 C – gr. Gminy – Kamienny Most – gr. Gminy,
- droga gminna nr 080122 C – Nowa Wieś – G080128,
- droga gminna nr 080123 C – Nowa Wieś – Góralski,
- droga gminna nr 080124 C – G080111 – G080122,
- droga gminna nr 080125 C – G08012s4 – Buk Pomorski,
- droga gminna nr 080126 C – Buk Pomorski – Buk Góralski,
- droga gminna nr 080127 C – Buk Góralski – Gorzechówko,
- droga gminna nr 080128 C – Buk Góralski – P1802,
- droga gminna nr 080129 C – Buk Góralski,
- droga gminna nr 080130 C – Buk Góralski – Górale,
- droga gminna nr 080131 C – Górale – gr. Gminy,
- droga gminna nr 080132 C – Smoliki Góralskie – gr. Gminy,
- droga gminna nr 080133 C – gr. Gminy – Jabłonowo Zamek,
- droga gminna nr 080134 C – gr. Gminy – Jabłonowo Zamek,
- droga gminna nr 080135 C – P1815 – Piecewo,
- droga gminna nr 080136 C – Piecewo – Kamień,
- droga gminna nr 080137 C – Kamień – Górale,
- droga gminna nr 080138 C – Kamień – Konojady,
- droga gminna nr 080139 C – Górale – Góraliki,
- droga gminna nr 080140 C – G080137 – Góraliki,
- droga gminna nr 080141 C – Góraliki – Konojady,
- droga gminna nr 080142 C – Konojady – Smolniki Góralskie,
- droga gminna nr 080143 C – Smolniki Góralskie – gr. Gminy,
- droga gminna nr 080144 C – Konojady – G080145,
- droga gminna nr 080145 C – gr. Gminy – Konojady,
- droga gminna nr 080146 C – Konojady – gr. Gminy,
- droga gminna nr 080147 C – W543 – gr. Gminy,
- droga gminna nr 080148 C – Jabłonowo-Zamek – Budziszewo,
- droga gminna nr 080149 C – Jaguszewice – W543,
- droga gminna nr 080150 C – Jabłonowo-Zamek – Lembarg,
- droga gminna nr 080151 C – Budziszewo – Bukowiec,
- droga gminna nr 080152 C – P1818 – G080151,

- droga gminna nr 080153 C – G080154 – P1818,
  - droga gminna nr 080154 C – G080151 – Bukowiec,
  - droga gminna nr 080155 C – Budziszewo – gr. Gminy,
  - droga gminna nr 080156 C – Bukowiec – G080155,
  - droga gminna nr 080157 C – Bukowiec – Lembarg,
  - droga gminna nr 080158 C – Bukowiec – gr. Gminy,
  - droga gminna nr 080160 C – P1818 – Lembarg,
  - droga gminna nr 080161 C – Lembarg – gr. Gminy,
  - droga gminna nr 080162 C – Mileszewy – gr. Gminy,
  - droga gminna nr 080163 C – W543 – G080162,
  - droga gminna nr 080164 C – G080162 – G080161,
  - droga gminna nr 080165 C – G080161 – gr. Gminy,
  - droga gminna nr 080166 C – Gorzechówko – tory kolejowe,
- drogi gminne na terenie miasta:
    - droga gminna nr 1 C – ul. Parkowa,
    - droga gminna nr 2 C – ul. Słoneczna,
    - droga gminna nr 3 C – ul. Rzemieślnicza,
    - droga gminna nr 4 C – ul. Wrzosowa,
    - droga gminna nr 5 C – ul. Różana,
    - droga gminna nr 5S C – Jabłonowo Pomorskie,
    - droga gminna nr 6 C – ul. Fiołkowa,
    - droga gminna nr 7 C – ul. Kwiatowa,
    - droga gminna nr 081201 C – ul. Bohaterów Westerplatte,
    - droga gminna nr 081202 C – ul. Chopina,
    - droga gminna nr 081203 C – ul. Dorzeczna,
    - droga gminna nr 081204 C – ul. Hallera,
    - droga gminna nr 081205 C – ul. Kopernika,
    - droga gminna nr 081206 C – ul. Krótka,
    - droga gminna nr 081207 C – ul. Lipowa,
    - droga gminna nr 081208 C – ul. Gen. Bołtucia,
    - droga gminna nr 081209 C – ul. Nowy Rynek,
    - droga gminna nr 081210 C – ul. Ogrodowa,
    - droga gminna nr 081211 C – ul. Okrężna,
    - droga gminna nr 081212 C – ul. Polna,

- droga gminna nr 081213 C – ul. Prosta,
- droga gminna nr 081214 C – ul. Przemysłowa,
- droga gminna nr 081214S C,
- droga gminna nr 081215 C – ul. Rynek,
- droga gminna nr 081216 C – ul. Stara,
- droga gminna nr 081217 C – ul. Szkolna,
- droga gminna nr 081218 C – ul. Urzędowa,
- droga gminna nr 081219 C – ul. Wąska,
- droga gminna nr 081220 C – ul. Wesoła,
- droga gminna nr 081221 C – ul. Wiejska,
- droga gminna nr 081222 C – ul. Wigury,
- droga gminna nr 081223 C – ul. Wojska Polskiego,
- droga gminna nr 081224 C – ul. Żwirki.

Łączna długość dróg gminnych przebiegających przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie wynosi około 152 km.

15.1.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiegają dwie linie kolejowe nr 353, relacji Poznań Wschód – Toruń Główny – *Jabłonowo Pomorskie* – Olsztyn Główny – Żelaznodorożnyj, przechodząca przez obszar trzech województw: wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego oraz warmińsko-mazurskiego oraz nr 208, relacji Działdowo – Brodnica – *Jabłonowo Pomorskie* - Grudziądz – Laskowice Pomorskie – Chojnice, przechodząca przez teren trzech województw: warmińsko-mazurskiego, kujawsko-pomorskiego oraz pomorskiego. Połączenie te oferuje dogodne połączenie gminy i miasta z regionami kraju i większymi miastami wojewódzkimi. Linia obsługuje transport pasażerski oraz towarowy.

15.2. Gospodarka wodno-ściekowa

15.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę na terenie miasta i gminy realizowane jest za pomocą wodociągu miejskiego oraz wodociągów wiejskich. Długość czynnej sieci rozdzielczej na rok 2021 wyniosła 181,2 km. Według danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego na rok 2021 ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 1279 sztuk, a korzystało z niej 8098 osób.

Z zestawienia sprzedaży wody do mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej wynika, że w zużycie dobowe przypadające na 2021 rok wyniosło:

- na terenach miasta = 292,22 m³/d,
- na terenach wiejskich = 627,10 m³/d.

Na obszarze miasta zużycie wody jest niższe niż na obszarach wiejskich.

15.2.2. Odprowadzanie ścieków

Obszar miasta i gminy wyposażony jest w sieć kanalizacyjną. Całkowita długość czynnej sieci kanalizacyjnej dla obszaru gminy wynosi 43 km. Na terenie Gminy Jabłonowo Pomorskie funkcjonują dwie zbiorcze oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Jabłonowo Pomorskie oraz niewielka oczyszczalnia w miejscowości Nowa Wieś należąca do Kurii Diecezjalnej, która obsługuje głównie ośrodek rekolekcyjny i kilka gospodarstw domowych, w pozostałym zakresie ścieki odprowadzane są do oczyszczalni przyzagrodowych na terenie gminy.

Miasto Jabłonowo Pomorskie to obszar częściowo skanalizowany. Szacuje się, że z sieci kanalizacyjnej korzysta 5142 osób. Szacunkowa ogólna długość sieci kanalizacyjnej w granicach miasta Jabłonowo Pomorskie to według Głównego Urzędu Statystycznego ok. 18 km, a w obszarze wiejskim około 25,7 km.

Istniejąca sieć kanalizacyjna oparta jest na głównym kolektorze o średnicy 500 mm, do którego dopływają ścieki z kanałów ogólnospławnych funkcjonujących na terenie miasta. W 2021 roku dowieziono do oczyszczalni ścieki w ilości 1 095,5 m³/rok.

Tabela 43. Stężenie zanieczyszczeń w ściekach surowych i ściekach oczyszczonych na oczyszczalni ścieków w Jabłonowie Pomorskim w 2021 r.

Rodzaj zanieczyszczenia	Jednostka	Stężenie zanieczyszczeń w ściekach:	
		Surowych (dopływających do oczyszczalni)	Oczyszczonych (odprowadzonych do odbiornika)
BZT5	mgO ₂ /l	1540	7
ChZTCr	mgO ₂ /l	2610	44
Zawiesiny	mg/l	>2000	11,0
Azot ogólny	mgN/l	218	5,87
Fosfor ogólny	mgP/l	19,2	0,41

Źródło: Program gospodarki ściekowej dla Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Analizując wyniki badań jakości ścieków surowych i oczyszczonych oraz procent redukcji zanieczyszczeń wynika, że komunalna oczyszczalnia ścieków pracuje poprawnie

uzyskuje procent redukcji zanieczyszczeń. Oczyszczalnia ścieków w Jabłonowie Pomorskim spełnia warunki dyrektywy 91/271/EWG z dn. 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

15.3. Elektroenergetyka

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie dostawę energii zapewnia Energa Operator S.A. oddział w Toruniu. Zasilanie terenu gminy odbywa się z Głównego Punktu Zasilania Jabłonowo Pomorskie (napięcie 110/15 kV).

GPZ Jabłonowo Pomorskie powiązany jest liniami elektroenergetycznymi 110 KV z GPZ Grudziądz-Węgrowo – linia 110 kV o przekroju 240 mm² oraz z GPZ Brodnica-Grunwald – linia 110 kV o przekroju 240 mm².

Stan linii elektroenergetycznych przebiegających przez teren gminy określa się jako dobry.

15.4. Gazownictwo

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie nie ma sieci gazowej. Aktualnie mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan-butan.

15.5. Ciepłownictwo

Podstawowym sposobem pokrywania potrzeb cieplnych gminy są indywidualne źródła ciepła oraz lokalne kotłownie. Do produkcji ciepła wykorzystuje się głównie węgiel, koks, olej opałowy, gaz płynny propan-butan, drewno oraz energię elektryczną.

15.6. Gospodarka odpadami

Dnia 1 stycznia 2012 roku weszła w życie zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. W wyniku tych zmian powstały nowe Wojewódzkie Plany Gospodarki Odpadami sporządzane na okres 6 lat z perspektywą do 12 lat. Niniejszy plan zakłada utworzenie systemu rozwiązań regionalnych tzw. Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi, w ramach których funkcjonować winny wszelkie niezbędne urządzenia i instalacje, w tym istniejące na terenie województwa składowiska odpadów, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki i posiadające przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów.

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016 – 2022 z perspektywą na lata 2023 – 2028 (podjętym uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr XXXII/545/17 z dnia 29 maja 2017 r.), gminę

Jabłonowo Pomorskie zakwalifikowano do Regionu 2 – Wschodniego (o liczbie mieszkańców 357 458 na dzień 31.12.2014 r.), do którego zalicza się powiat: brodnicki, chełmiński, golubsko-dobrzyński, lipnowski, rypiński, toruński, wąbrzeski oraz włocławski.

Na terenie Regionu 2 Wschodniego funkcjonują dwie instalacje regionalne – RIPOK do których należą: Osnowo i Niedźwiedź zlokalizowane na terenie gminy Chełmno oraz Niedźwiedź w gminie Dębowa Łąka. Odpady komunalne z terenu miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie zagospodarowywane są przez instalację znajdującą się w miejscowości Niedźwiedź, w gminie Dębowa Łąka.

Zgodnie z ustawowymi wymogami od dnia 1 lipca 2013 r. obowiązuje nowy system odbioru odpadów, w związku z czym Rada Miejska Jabłonowa Pomorskiego podjęła uchwałę Nr XIX/113/20 z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty.

Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami z terenu miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie będzie naliczana od gospodarstwa domowego w zależności od liczby zamieszkujących osób.

16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiono i odniesiono się do licznych dokumentów strategicznych. Dokumenty te dotyczą zarówno szczebla krajowego, wojewódzkiego jak i powiatowego.

W rozważaniach wykorzystano takie dokumenty jak:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju;
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- Strategię Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- Strategia Rozwoju Powiatu Brodnickiego;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2015 – 2025.

16.1.1. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Dnia 13 grudnia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku. Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego nadrzędnym celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie

przeźreni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych w dążeniu do konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie czasu.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju do 2030 roku kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego. Poniżej przedstawiono aspekty zawarte i odnoszące się w sposób pośredni lub bezpośredni do gminy Jabłonowo Pomorskie:

- wewnętrzne powiązania funkcjonalne:
  - siła i kierunki ciężarów społeczno – gospodarczych według modelu grawitacyjnego na poziomie 0,2 – 0,3 promila,
  - powiatowe saldo migracji na poziomie (-1) – 0;
- struktura demograficzna:
  - wyższy od przeciętnego udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym,
  - przewidywane zmiany zaludnienia – stagnacja;
- sieć transportowa:
  - wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej na poziomie 0,30 – 0,35 według metodyki Instytutu Gospodarki i Przestrzennego Zagospodarowania PAN (T. Konarski z zespołem 2010),
- gospodarka wodna:
  - gęstość sieci wodociągowej 100 – 150 km/100 km²,
  - pobór wody w przemyśle z wód podziemnych;
- elektroenergetyka:
  - zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca 800 – 1000 kWh;
- obszarowa ochrona przyrody:
  - udział obszarów chronionych w powierzchni gminy na poziomie 25 – 50%;
- krajobraz kulturowy:
  - nasycenie zabytkami nieruchomymi (według danych Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków z 2010 r.) na poziomie 0 – 10 na 1 000 ha;
- występowanie złóż kopalin i zasoby bilansowe w złożach:
  - gaz ziemny w łupkach dolnego paleozoiku – o wstępnie udokumentowanym potencjale występowania (według P. Poprawy, 2010);
- zasoby energii odnawialnej:
  - energia wodna:

- średni rzeczny odpływ jednostkowy na poziomie 3 – 5 l/s/km² (według J. Stachy'ego i B. Biernata),
- energia wiatrowa:
  - gmina Jabłonowo Pomorskie położona jest w III korzystnej strefie energetycznej wiatru,
- energia słoneczna:
  - średnie całkowite promieniowanie słoneczne w roku na poziomie 9,75 – 10,00 MJ/m² x doba (według J. Paszyńskiego i K. Miary, 1994);
- zagrożenia utrudnienia naturalne:
  - zagrożenia i utrudnienia klimatyczne:
    - bonitacja klimatyczna dla rolnictwa (najlepsze warunki w Polsce – 100) na poziomie 50 – 85 (według Górskiego, 1994);
  - zagrożenia i utrudnienia hydrologiczne:
    - przeważające rodzaje wezbrań określono jako roztopowe (według Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie),
  - zagrożenia glebowe i geomorfologiczne:
    - gmina Jabłonowo Pomorskie położona jest w obszarach o średnim i silnym nasileniu spłukiwania potencjalnego gleby;
- zagrożenia i ochrona przeciwpowodziowa:
  - udział powierzchni gminy zagrożonych powodzią lub podtopieniami na poziomie 0 – 10% (szacunek na podstawie mapy roślinności potencjalnej J.M. Matuszkiewicza – Instytut Gospodarki i Przestrzennego Zagospodarowania PAN oraz bazy mokradeł Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych).

16.1.2. Krajowy Program Zwiększania Lesistości

Realizacja zwiększania lesistości jest jednym z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do poziomu 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050.

Szczególną funkcją zalesień powinno być zatem odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności, a także estetycznych walorów krajobrazu. Ważnym zadaniem programu zalesień jest ochrona i wzmacnianie oraz łączenie we wspólny system najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień. Rozmiar zadań, potrzeba systemowych rozwiązań w skali kraju i regionu, a przede wszystkim znaczenie zalesień dla ochrony środowiska, racjonalizacji struktury użytkowania ziemi i tworzenia ładu w gospodarce przestrzennej, nadają temu problemowi wysoką rangę.

Celem rządowego programu zwiększania lesistości do roku 2020 jest zatem zapewnienie warunków do zwiększenia lesistości do 30%, ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz wykorzystanie ich do optymalnego rozmieszczenia zalesień, a także opracowanie odpowiednich instrumentów realizacyjnych.

Integralną częścią programu jest:

- przestrzenny model zwiększania lesistości (obejmujący ustalenie preferencji zalesieniowych gmin) oraz rozmiar zalesień w układzie kraju, województw i powiatów;
- założenia programów regionalnych i lokalnych;
- zadania dla administracji rządowej, władz samorządowych na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym oraz dla gospodarki leśnej;
- harmonogram realizacji i aspekty ekonomiczne.

16.1.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Uwarunkowania przyrodnicze:

- na terenie gminy występuje obszar chronionego krajobrazu „Obszaru Doliny Drwęcy” oraz „Obszaru Doliny Osy i Gardęgi”. Ponadto na terenie gminy występują pomniki przyrody i użytki ekologiczne;
- część Gminy Jabłonowo Pomorskie należy do obszarów zagrożonych wodną erozją gleb (silną i intensywną);

Uwarunkowania rozwoju rolnictwa:

- gminę Jabłonowo Pomorskie zakwalifikowano do obszarów o średnio korzystnych uwarunkowaniach przyrodniczych dla rozwoju rolnictwa;

Uwarunkowania przyrodniczo – turystyczne:

- południowo-wschodnia część gminy to obszary kulturowe regionu – historyczna Ziemia Chełmińska;

Uwarunkowania społeczno – demograficzne:

- gminę zakwalifikowano do obszaru problemowych województwa wyznaczonego na podstawie potencjału demograficznego obszarów wiejskich;
- gmina Jabłonowo Pomorskie należy do obszarów o bardzo niekorzystnym saldzie migracji;
- obszar o bardzo dużym udziale ludności wiejskiej utrzymującej się z zajęć rolniczych;
- wskaźniki:
  - wskaźnik gęstości zaludnienia gminy Jabłonowo Pomorskie jest wyższy niż przeciętny na obszarach wiejskich województwa,

- współczynnik feminizacji dla gminy wynosi 104 kobiety na 100 mężczyzn, średni wskaźnik dla województwa kujawsko – pomorskiego wynosi 106 kobiet na 100 mężczyzn,
- wskaźnik małżeństw na 1000 osób dla gminy jest wyższy niż dla województwa kujawsko-pomorskiego,
- na podobnym poziomie kształtuje się wskaźnik urodzeń na 1000 osób,
- przyrost naturalny dla gminy jest wyższy niż dla województwa kujawsko-pomorskiego;

Uwarunkowania gospodarcze:

- gmina zaliczona została do gmin o funkcji rolniczej w obszarach o korzystnych warunkach rozwoju rolnictwa;

Uwarunkowania w zakresie dostępności komunikacyjnej i infrastruktury technicznej:

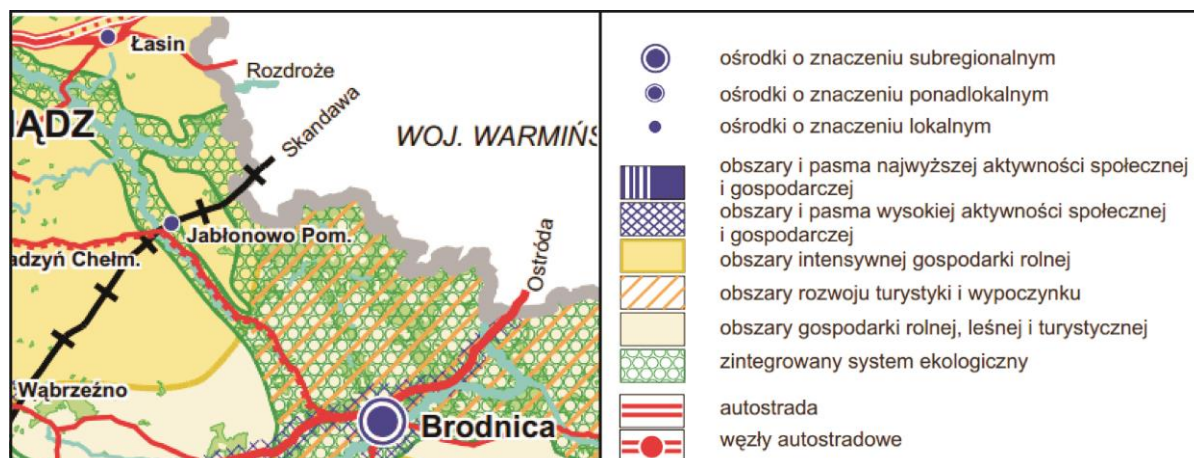
- drogi układu nadrzędnego i podstawowego zapewniają powiązania komunikacyjne z ośrodkami regionalnymi, subregionalnymi oraz wszystkich zurbanizowanych terenów;
- Gmina Jabłonowo Pomorskie charakteryzuje niższym stopniem wskaźnika osób korzystających z wodociągów i kanalizacji niż województwo kujawsko-pomorskie;
- przez obszar gminy projektuje się gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Brodnica – Jabłonowo Dn 150 mm.

Koncepcja zagospodarowania przestrzennego

W planowanej strukturze przestrzennej gmina znalazła się w III wschodniej strefie polityki przestrzennej. Kierunki zagospodarowania obszar III strefy koncentrują się na: powiązaniu strefy ze stolicami województwa, rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolnego (w tym ekologicznego), rozwoju wypoczynku i rekreacji, a także agroturystyki. W strefie III ważne są działania na rzecz poprawy środowiska przyrodniczego i wyposażenia infrastrukturalnego tego niedoinwestowanego obszaru województwa.

Efektom kumulatywnym powinno być znaczne podniesienie jakości życia mieszkańców strefy i wyrównanie poziomu wyposażenia infrastrukturalnego.

Rysunek 33. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Koncepcja Zagospodarowania.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Główne zasady zagospodarowania przestrzennego

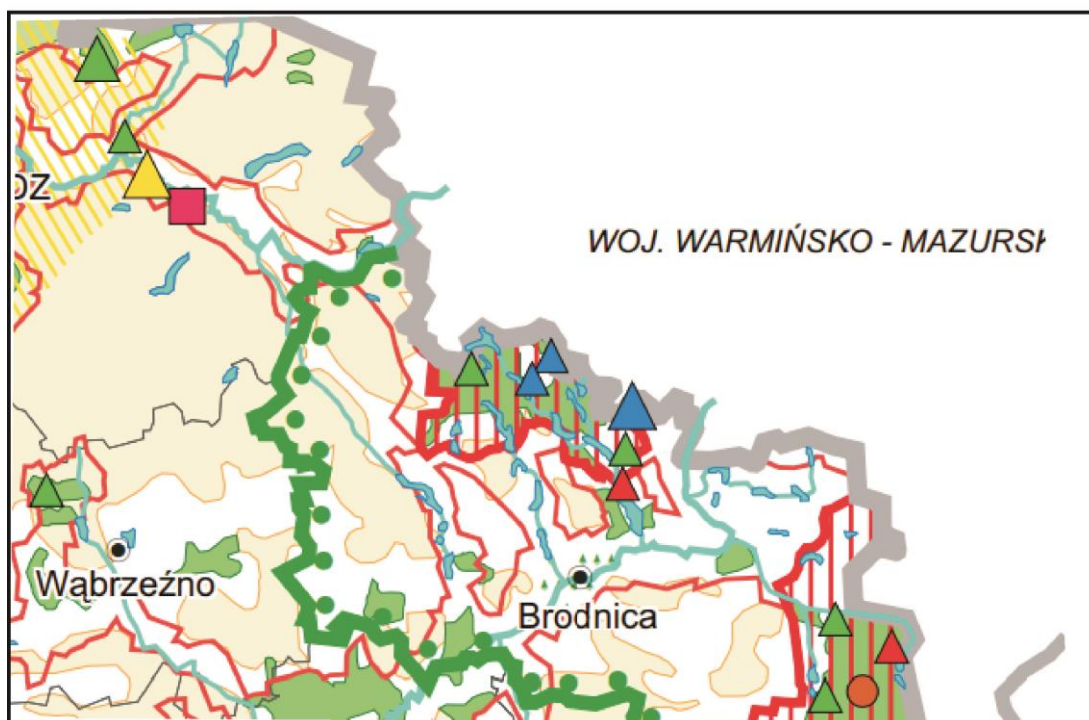
- gospodarowanie z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, co pozwoli na prawidłowe funkcjonowanie systemów przyrodniczych;
- podporządkowanie działalności gospodarczej wymogom ochrony środowiska;
- zachowanie spójności przestrzennej najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów, stąd gmina objęta jest zintegrowanym systemem ekologicznym;
- zalesienie gruntów najniższych klas bonitacyjnych mało przydatnych dla gospodarki rolnej;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- zapewnienie pełnej obsługi mieszkańców przez wielofunkcyjny rozwój układu osadniczego;
- poprawa parametrów technicznych i użytkowych infrastruktury technicznej.

Ustalenia w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu

- tworzenie nowych rezerwatów przyrody i powiększanie istniejących;
- opracowanie planów ochrony dla wszystkich rezerwatów i ich realizacja zgodnie z przyjętymi zasadami gospodarowania;
- ochrona terenów zalewowych zagrożonych powodzią;
- modernizacja systemów melioracyjnych;
- dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska glebowego;
- ochrona zasobów wodnych, w tym:
  - utrzymanie jakości czystych wód jezior i cieków,
  - poprawa jakości zanieczyszczonych wód jezior i cieków,
- ograniczenie zabudowy, w szczególności na terenach zagrożonych powodzią;

- eliminację czynników degradacji i zanieczyszczenia gleb;
- ochrona zasobów wodnych przez opracowanie spójnego, kompleksowego programu ochrony wód powierzchniowych, zwłaszcza jezior, przez obszarowymi zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego, ze wskazaniem sposobów i metod tej ochrony;
- przestrzeganie reżimów ochronnych w strefie ochrony powierzchniowych ujęć wody;
- ochrona złóż surowców naturalnych przed nadmierną i nieracjonalną eksploatacją oraz niezwłoczną rekultywację złóż wyeksploatowanych;
- edukacja ekologiczna na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu;
- ochronę obszarów o wysokich wartościach środowiskowa przyrodniczego i kulturowego doliny Drwęcy oraz doliny Osy i Gardęgi.

Rysunek 34. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Ochrona przyrody i krajobrazu oraz uwarunkowania rozwoju leśnictwa

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Ustalenia w zakresie kierunków rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- tworzenie warunków do przekształceń struktury agrarnej m.in. w oparciu o obrót ziemią własności indywidualnych gospodarstw rolnych;
- intensywną produkcję rolną z równoczesną poprawą produktów rolnych i ich konkurencyjności na rynkach krajowych i zagranicznych;
- prowadzenie rolnictwa niekonwencjonalnego w oparciu o system obszarów chronionych;
- wprowadzanie przekształceń obszarów wiejskich w kierunku aktywizacji działalności pozarolniczych, na gruntach o niskiej produktywności rolniczej;
- aktywizacja działalności pozarolniczych przy tworzeniu korzystnych warunków prawnych, planistycznych, ekonomicznych do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich i prowadzoną z zachowaniem ochrony gruntów rolnych wysokoprodukcyjnych przed zainwestowaniem;
- koncentrację i specjalizację produkcji rolnej ukierunkowanej na chów zwierząt gospodarskich.

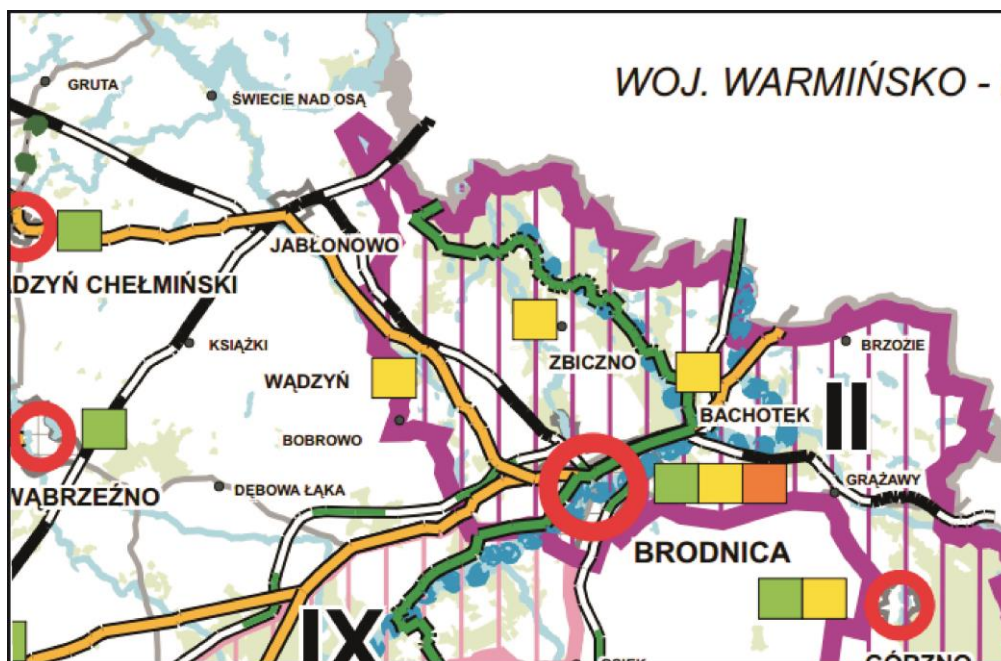
Ustalenia w zakresie rozwoju funkcji turystycznej:

- większe wykorzystanie dla wypoczynku terenów nad jeziorami, poprzez ich zagospodarowanie turystyczne ogólnodostępne, o charakterze całorocznym i wysokim standardzie;
- promocję i szersze wykorzystanie specjalistycznych ofert turystycznych międzynarodowych spływów kajakowych Drwęcą, Osą i Gardęgą;
- rozwój agroturystyki na bazie istniejących siedlisk rolniczych;
- poprawa zagospodarowania istniejących szlaków w niezbędne urządzenia z zakresu ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej przy wykorzystaniu istniejących walorów krajobrazowych i zasobów kulturowych.

Ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej:

- wspieranie działań konserwatorskich dla zachowania obiektów sakralnych oraz zespołów dworsko – parkowych;
- rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych;
- utworzenie parku kulturowego Doliny Osy.

Rysunek 35. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Kierunki rozwoju turystyki.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Ustalenia w zakresie kierunków rozwoju komunikacji:

- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 543.

Rysunek 36. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Kierunki rozwoju sieci drogowej.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego

Ustalenia w zakresie kierunków rozwoju gospodarki wodno-ściekowej i odpadami:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej w obszarach wiejskich poprzez budowę oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych dla miejscowości o zwartej zabudowie;
- realizacja przydomowych oczyszczalni w przypadku zabudowy rozproszonej;
- likwidacja mogiłników w gminie;
- tworzenie instrumentów prawnych i ekonomicznych zapewniających rozwój rynku surowców wtórnych;
- likwidacja dzikich wysypisk;
- eliminacja odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych.

Reasumując, do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wchodzi:

- zadania o znaczeniu krajowym:
  - zadanie nr 2 – ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze,
  - zadanie nr 3 – utworzenie sieci rezerwatów i parków kulturowych (według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie proponuje się utworzenie Parku Kulturowego Doliny Osy),

- zadanie nr 20 – modernizacja linii kolejowej nr 353,
- zadania o znaczeniu wojewódzkim:
  - zadanie nr 40 – realizacja programu zwiększania lesistości i zadrzewień województwa kujawsko – pomorskiego w latach 2001-2020,
  - zadanie nr 47 – zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły i w dolinie Noteci,
  - zadanie nr 49 – realizacja obiektów małej retencji wód, w szczególności w zlewniach: Noteci, Wełny, Orli, Kamionki, Sępolenki, Krówki, Osy, Lutryny, Rypienicy, Strugi Toruńskiej i Rużca,
  - zadanie nr 78 – przebudowa drogi wojewódzkiej nr 543 – remont naw. w km 30,20 – m 31,70 (poszerzenie), w km 23,31 – 36,75, remont mostu w Rozentalu w km 20,86,
  - zadanie nr 151 – przebudowa linii kolejowej nr 208,
  - zadanie nr 183 – budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Brodnica – Jabłonowo Dn 150 mm.

Trzeba jednakże zaznaczyć, że trwają prace nad nowym planem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, wszczęte uchwałą nr XXIX/418/21 z dnia 8 lutego 2021 roku.

16.1.4. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Dnia 21 grudnia 2020 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę nr XXVII/399/20 w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Jako misję rozwoju województwa przyjęto hasło: *„Człowiek w centrum uwagi”*. Jak stanowi Strategia, przyjęta misja winna być przedmiotem dyskusji podczas konsultacji społecznych – i jest ona efektem tych konsultacji. Jako priorytety rozwoju województwa do roku 2030 przyjęto jeden cel główny jakim jest *„wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej”* oraz wyznaczono cele szczegółowe:

- podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli w tym cyfrowych,
- poprawia zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej,
- wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
- redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Ponadto zifendytikowano dwa obszary „kapitał ludzki i spójność społeczna”, a w ramach wytyczono 11 kierunków interwencji, które dotyczyły: edukacji, infrastruktury, prawa, zdrowia, kultury fizycznej, rynku pracy, polityki rodzinnej, dostępności do usług społecznych i zdrowotnych, ubóstwa i przestępczości.

Do kluczowych inwestycji wskazanych w Strategii rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie zaliczono:

- przebudowę linii kolejowej nr 353,
- rewitalizację linii kolejowej nr 208,
- budowę drogi S-5 na odcinku Grudziądz – Ostróda (projektowany wariant W3 oraz wariant W3B przebiegu drogi ekspresowej S-5).

16.1.5. Strategia Rozwoju Powiatu Brodnickiego

Strategia Rozwoju Powiatu Brodnickiego na lata 2014 – 2022 została przyjęta wraz z podjęciem Uchwały LVII/253/2014 Rady Powiatu w Brodnicy z dnia 12 listopada 2014 r. Formułuje cel strategiczny powiatu następująco: „powiat przyjazny ludziom, gospodarce i środowisku. Jest to cel główny strategii rozwoju, dla którego realizacji będą dążyć wszystkie zaangażowane podmioty. Grupa ekspertów lokalnych określiła do realizacji następujące cele częściowe:

- wysoki standard ochrony zdrowia mieszkańców powiatu,
- dobry stan infrastruktury technicznej,
- powiat atrakcyjny dla mieszkańców i ludzi młodych,
- bezpieczny powiat,
- partnerska i spójna współpraca samorządków, NGO i innych instytucji.”

16.1.6. Strategia Rozwojsu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie na lata 2015 – 2025

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Jabłonowo Pomorskie na lata 2015 – 2025 sformułowała misję Gminy w sposób następujący: „Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie miejscem dobrze zarządzanym, przyjaznym dla mieszkańców, otwartym na rozwój i współpracę oraz zapewniającym atrakcyjne warunki życia”. W dokumencie określono także priorytetowe cele strategiczne do zrealizowania, do których zaliczona się: nowoczesna gospodarka, rozwinięta infrastruktura, aktywne i zasobne społeczeństwo.

17. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

W granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. Orientacyjna lokalizacja obszarów szczególnego zagrożenia powodzią została wskazana w części graficznej Studium – załącznik nr 1A rysunek studium, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz załącznik nr 2A rysunek studium, kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej dokonał wstępnej oceny ryzyka powodziowego. Celem wstępnej oceny było wyznaczenie obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe, lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego obejmuje:

- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszary znaczących powodzi historycznych,
- obszary, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Jabłonowo Pomorskie	13
Tabela 2. Gmina Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu i województwa	15
Tabela 3. Ogólna struktura użytkowania gruntów w gminie Jabłonowo Pomorskie.....	18
Tabela 4. Szczegółowa struktura użytkowania gruntów w gminie Jabłonowo Pomorskie	18
Tabela 5. Wykaz obowiązujących planów miejscowych na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie	20
Tabela 6. Decyzje o warunkach zabudowy wydane w latach 2015-2021 na terenie powiatu brodnickiego.....	21
Tabela 7. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2015-2021 na terenie powiatu brodnickiego	22
Tabela 8. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych w gminie Jabłonowo Pomorskie	32
Tabela 9. Powierzchnia gospodarstw rolnych według klas wielkościowych	33
Tabela 10. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów	34
Tabela 11. Kierunki produkcji roślinnej w gminie	35
Tabela 12. Kierunki produkcji zwierzęcej w gminie	35
Tabela 13. Wyposażenie gospodarstw w gminie	36
Tabela 15. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości	41
Tabela 16. Zabytki architektury i budownictwa ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków	42
Tabela 17. Zabytki architektury i budownictwa wskazane do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków	61
Tabela 18. Nieruchome zabytki archeologiczne.....	66
Tabela 18. Zestawienie głównych wskaźników demograficznych dla gminy Jabłonowo Pomorskie	79
Tabela 19. Liczba ludności gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021.....	79
Tabela 20. Ruch naturalny według płci w latach 2012 – 2021 w gminie Jabłonowo Pomorskie	80
Tabela 21. Ludność według grup wiekowych w latach 2012 – 2021 w gminie Jabłonowo Pomorskie	81
Tabela 23. Ruchy migracyjne latach 2012 – 2021 w gminie Jabłonowo Pomorskie.....	83
Tabela 24. Zestawienie głównych wskaźników dotyczących zatrudnienia w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021.....	83
Tabela 25. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021	84
Tabela 26. Bezrobotni w gminach powiatu brodnickiego według płci.....	85

Tabela 27. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2017 – 2021	86
Tabela 28. Podział gospodarki narodowej według PKD w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2017-2021.....	88
Tabela 29. Uczniowie i absolwenci w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2016– 2020.....	90
Tabela 34. Liczba pracujących mieszkańców gminy Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu brodnickiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2019-2021.....	100
Tabela 35. Placówki szkolne i przedszkolne w gminie Jabłonowo Pomorskie.....	101
Tabela 36. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach podstawowych gminy Jabłonowa Pomorskiego na tle powiatu i województwa	101
Tabela 37. Liczba uczniów i absolwentów w gimnazjach na tle powiatu i województwa	101
Tabela 38. Liczba porad udzielonych w placówkach opieki zdrowotnej w gminie Jabłonowo na tle powiatu i województwa w latach 2017-2021	102
Tabela 39. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu i województwa w latach 2017 – 2020.....	102
Tabela 40. Udział ludności korzystającej z infrastruktury technicznej w latach 2016 – 2020	103
Tabela 41 Hierarchia sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego.....	105
Tabela 42. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę	107
Tabela 43. Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	121
Tabela 44. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z rezerwami terenu	125
Tabela 45. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie	126
Tabela 46. Stan prawny gruntów w gminie Jabłonowo Pomorskie.....	133
Tabela 47. Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie	142
Tabela 48. Stężenie zanieczyszczeń w ściekach surowych i ściekach oczyszczonych na oczyszczalni ścieków w Jabłonowie Pomorskim w 2021 r.	154

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Powierzchnia gmin położonych w powiecie brodnickim	16
Wykres 2. Liczba ludności w gminach położonych w powiecie brodnickim	17
Wykres 3. Wydane decyzje o warunkach zabudowy z podziałem na poszczególne lata.....	21
Wykres 4. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych w gminie Jabłonowo Pomorskie	33

Wykres 5. Gospodarstwa domowe według struktury dochodów	34
Wykres 7. Ludność gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021	80
Wykres 8. Ruch naturalny w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021.....	81
Wykres 9. Ludność gminy Jabłonowo Pomorskie według grup ekonomicznych w latach 2012 – 2021	82
Wykres 10. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Jabłonowo Pomorskie w latach 2012 – 2021	84
Wykres 11. Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w gminie Jabłonowo Pomorskie w 2021 r.	87
Wykres 12. Podmioty gospodarki narodowej ogółem zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2017-2021.	94
Wykres 13. Ilość wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w latach 2010-2014.....	95
Wykres 14. Lesistość na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2016-2021	97
Wykres 15. Prognozowana zmiana liczby ludności w powiecie brodnickim w latach 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050.....	104
Wykres 16. Prognoza ludności powiatu starogardzkiego według podziału na funkcjonalne grupy wiekowe.....	105
Wykres 17. Stan ludności na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012-2021	122
Wykres 18. Stan zasobów mieszkaniowych gminy Jabłonowo Pomorskie w latach 2012-2020.....	123
Wykres 19. Udział poszczególnych funkcji zabudowy w ogólnej powierzchni terenów przeznaczonych pod nową zabudowę	127
Wykres 20. Stan prawny gruntów gminy Jabłonowo Pomorskie	134

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie gminy Jabłonowo Pomorskie na tle województwa kujawsko-pomorskiego.....	11
Rysunek 2. Położenie gminy Jabłonowo Pomorskie na tle powiatu brodnickiego	12
Rysunek 3. Podział gminy Jabłonowo Pomorskie na sołectwa	13
Rysunek 4. Położenie Gminy Jabłonowo Pomorskie na tle podziału fizyczno-geograficznego Polski wg Kondrackiego	25
Rysunek 5. Przestrzenny Model Wgłębnej Budowy Geologicznej dla Gminy Jabłonowo Pomorskie	27
Rysunek 6. Mapa geologiczna Gminy Jabłonowo Pomorskie	28
Rysunek 7. Strefy energetyczne wiatru w Polsce	29

Rysunek 8. Potencjalna roślinność naturalna występująca na terenie Gminy Jabłonowo Pomorskie.....	31
Rysunek 9. Mapa miejskiego obszaru funkcjonalnego w województwie kujawsko-pomorskim.....	106
Rysunek 10. Granice jednostki osadniczej Budziszewo.....	111
Rysunek 11. Granice jednostki osadniczej Buk Góralski	111
Rysunek 12. Granice jednostki osadniczej Buk Pomorski.....	112
Rysunek 13. Granice jednostki osadniczej Bukowiec	112
Rysunek 14. Granice jednostki osadniczej Gorzechówko.....	113
Rysunek 15. Granice jednostki osadniczej Górale.....	113
Rysunek 16. Granice jednostki osadniczej miasto Jabłonowo Pomorskie.....	114
Rysunek 17. Granice jednostki osadniczej Jabłonowo Zamek.....	115
Rysunek 18. Granice jednostki osadniczej Jaguszewice.....	116
Rysunek 19. Granice jednostki osadniczej Kamień	116
Rysunek 20. Granice jednostki osadniczej Konojady.....	117
Rysunek 21. Granice jednostki osadniczej Lembarg	117
Rysunek 22. Granice jednostki osadniczej Mieszewy	118
Rysunek 23. Granice jednostki osadniczej Nowa Wieś Szlachecka.....	118
Rysunek 24. Granice jednostki osadniczej Nowa Wieś.....	119
Rysunek 25. Granice jednostki osadniczej Płowęż	119
Rysunek 26. Granice jednostki osadniczej Płowężek	120
Rysunek 27. Granice jednostki osadniczej Szczepanki	120
Rysunek 28. Lokalizacja obszarów objętych ochroną przyrody na tle gminy Jabłonowo Pomorskie	137
Rysunek 29. Przebieg korytarzy ekologicznych	138
Rysunek 30. Mapa Podziału Hydrograficznego dla Gminy Jabłonowo Pomorskie	146
Rysunek 31. Lokalizacja głównych zbiorników wód podziemnych	148
Rysunek 32. Mapa hydrogeologiczna dla Gminy Jabłonowo Pomorski	149
Rysunek 36. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Koncepcja Zagospodarowania.	161
Rysunek 37. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Ochrona przyrody i krajobrazu oraz uwarunkowania rozwoju leśnictwa.....	163
Rysunek 38. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Kierunki rozwoju turystyki.	164
Rysunek 39. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Kierunki rozwoju sieci drogowej.....	165

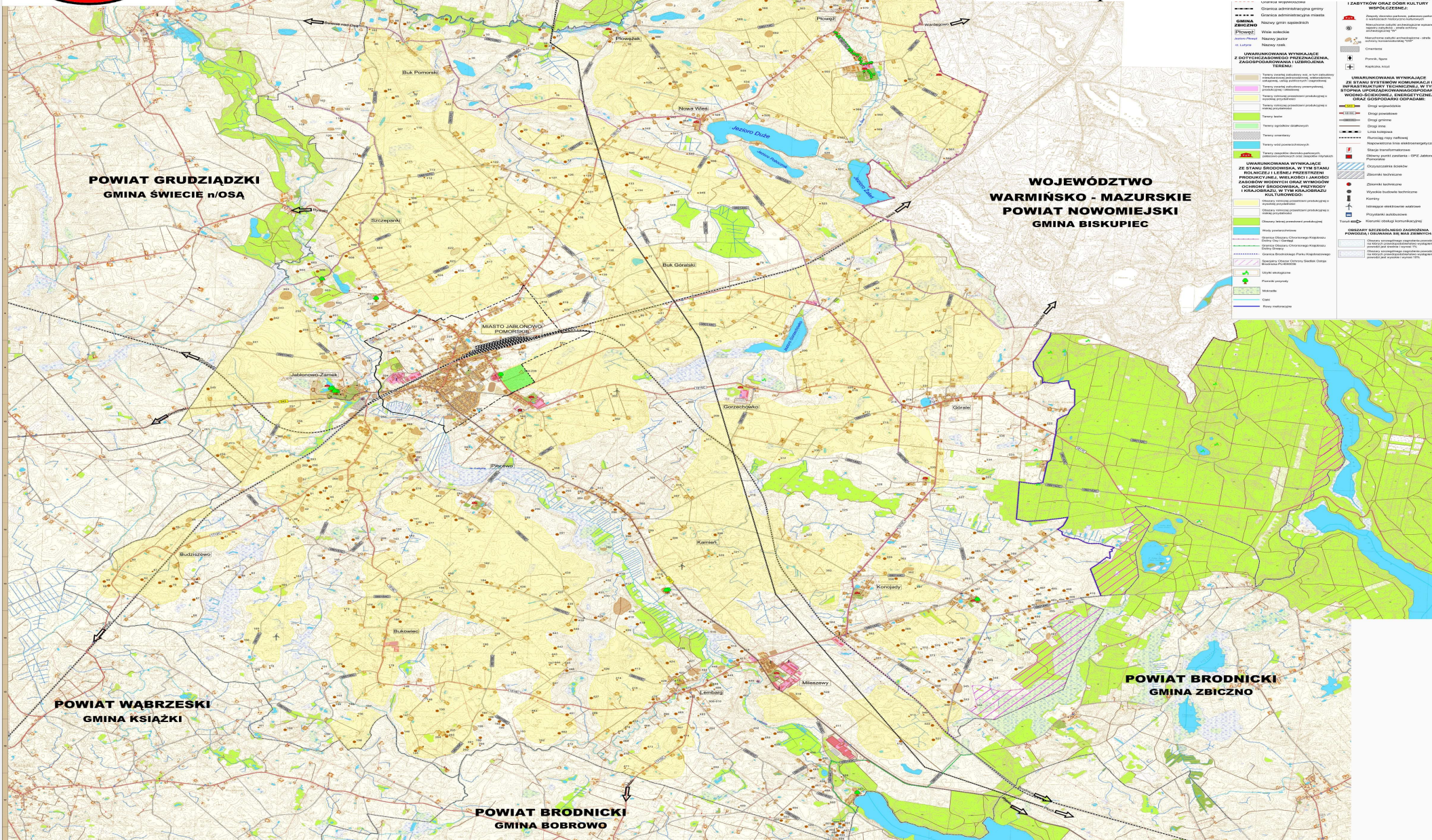
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY JABŁONOWO POMORSKIE

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ZALĄCZNIK NR 1A DO UCHWAŁY NR ..... RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO

Załącznik Nr 1A do uchwały Nr LXVIII/436/23 Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego z dnia 23 listopada 2023 r.

RSKIE

SYMBOLIZACJA	WYKAZUJĄCE WYKŁADZIKI
--- Granica województwa	1. ZABYTKOWY ORAZ DOBR KULTURY WOPŁYKOWE
--- Granica administracyjna gminy	1.1. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna miasta	1.2. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.3. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.4. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.5. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.6. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.7. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.8. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.9. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.10. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.11. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.12. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.13. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.14. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.15. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.16. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.17. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.18. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.19. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk
--- Granica administracyjna powiatu	1.20. Pomnik, Obelisk, Pomnik, Obelisk

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr LXVIII/436/23
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 23 listopada 2023 r.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY JABŁONOWO POMORSKIE**

- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO -

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO UCHWAŁY NR.....
RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO
Z DNIA.....

2023 r.

SPIS TREŚCI

ZESPÓŁ AUTORSKI	6
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	7
1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej.....	7
1.2. Koncepcja zagospodarowania.....	8
1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego	9
1.4. Audyt krajobrazowy	10
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	11
2.1. Kształtowanie struktury przestrzennego zagospodarowania gminy	11
2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych.....	11
2.2.1 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej.	11
2.2.2 Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej	12
2.2.3 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej składowej i magazynowej z usługami	13
2.2.4 Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami.....	14
2.2.5 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej sportu, zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej.....	15
2.2.6 Tereny rozwoju zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej.....	16
2.2.7 Tereny lasów.....	16
2.2.8 Tereny wskazane do zalesienia	17
2.2.9 Tereny rolne o najwyższej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej.....	18
2.2.10 Tereny rolne o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej.....	18
2.2.11 Tereny cmentarzy	19
2.2.12 Tereny wód powierzchniowych.....	20
2.2.13 Tereny zieleni nieurządzonej.....	20
2.3. Ograniczenia w zabudowie, w tym tereny wyłączone z zabudowy	20
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	22
3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska	22
3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody	25
3.2.1 Brodnicki Park Krajobrazowy.....	25

3.2.2	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi.....	28
3.2.3	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy.....	29
3.2.4	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036	30
3.2.5	Korytarze ekologiczne	32
3.2.6	Użytki ekologiczne	34
3.2.7	Pomniki przyrody.....	34
3.3.	Ochrona wartości środowiska przyrodniczego.....	35
4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO		
I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ		40
4.1.	Obiekty i obszary zabytkowe, objęte ochroną prawną	40
4.2.	Obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków	40
4.3.	Obiekty i tereny ujęte w ewidencji zabytków	40
4.4.	Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej.....	40
4.5.	Ochrona poszczególnych rodzajów obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych	41
4.5.1.	Nieruchome zabytki archeologiczne	41
4.5.2.	Wsie i osady o zachowanym układzie i zabudowie o wartościach kulturowych	41
4.5.3.	Założenia dworsko- i pałacowo-parkowe oraz założenia podworskie oraz zespoły młyńskie	42
4.5.4.	Obiekty sakralne	43
4.5.5.	Obiekty techniki i kultury materialnej	43
4.5.6.	Obiekty architektury i budownictwa	44
4.6.	Działania gminy na rzecz ochrony zasobów kulturowych	44
5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY		
TECHNICZNEJ		46
5.1.	Komunikacja drogowa	46
5.2.	Komunikacja kolejowa.....	47
5.3.	Gospodarka wodno-ściekowa	47
5.3.1.	Zaopatrzenie w wodę	47
5.3.2.	Odprowadzanie ścieków	48
5.4.	Elektroenergetyka	48
5.5.	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	49
5.6.	Gazownictwo i ciepłownictwo	50
5.6.1.	Gazownictwo.....	50
5.6.2.	Ciepłownictwo	50
5.7.	Telekomunikacja	50
5.8.	Gospodarka odpadami.....	51
6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU		
PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....		52
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU		
PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE		

Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.....	53
8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE SPORZĄDZENIE SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	53
8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	54
8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.....	54
8.3. Obszary przestrzeni publicznej.....	54
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	55
10.KIERUNKI ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESRTRZENI PRODUKCYJNEJ	55
11.OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	57
12.OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	58
13.OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120)..	58
14.OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	58
14.1. Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji	58
14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji	59
14.3. Obszary wymagające remediacji.....	59
15. .... GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH ZDECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY	

RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA.....	59
16.OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	59

ZESPÓŁ AUTORSKI

Studium opracowane przez zespół autorski w składzie:

mgr inż. arch. Adam Wincek;
mgr inż. arch. Ewa Kamińska;
mgr Sławomir Flanz;
mgr inż. arch. krajobrazu Izabela Kurowska;
mgr Jolanta Rudnicka;
mgr Rafał Modrzewski;
dr Jan Stachowski;
mgr inż. Elżbieta Wojt-Gorączniak;
mgr inż. Halina Wierzbowska;
Miroslawa Kubicka;
Maria Sierocka;
Tomasz Koceniewski;
mgr inż. arch. Bogusław Stroszejn.

Zmiana studium opracowana przez:

ASPECTUS Sp. z o. o.
ul. Dworcowa 53/25, 86-300 Grudziądz

Zespół w składzie:

- główny projektant:
  - mgr Rafał Łucki;
- asystenci projektanta:
  - mgr Agata Piszewska;
  - inż. Janusz Piszewski;
  - inż. Rafał Mlynek;
- specjaliści ds. spraw ochrony środowiska:
  - mgr inż. Katarzyna Sucharska;
  - mgr inż. Agata Piórkowska;
- Alina Grędzicka;
- kierunki zagospodarowania przestrzennego:
  - mgr Katarzyna Bartoś;
  - mgr Dagmara Sobczak;
  - inż. Julia Chojnacka.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Ważnym czynnikiem decydującym o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy jest środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe, aktualne zainwestowanie, komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to elementy warunkujące dalszy rozwój przestrzenny gminy, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przedmiotowego obszaru.

Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniając przy tym uwarunkowania przedmiotowego obszaru. Dokument określa lokalne zasady zagospodarowania przestrzeni gminy, jednak granice obszarów funkcjonalnych ściśle nie przesądzają o faktycznej zmianie przeznaczenia tych terenów i o ich zainwestowaniu. Dokładne określenie granic oraz funkcji zagospodarowania poszczególnych terenów powinny być określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu właściwej polityki przestrzennej. Ponadto zawiera nieobowiązkowe postulaty i sugestie, które warto wziąć pod uwagę w kształtowaniu ładu przestrzennego.

1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy w kategorii założeń polityki przestrzennej, szans i mocnych stron, zagrożeń i słabych stron. W wyznaczonych celach dąży się do stopniowej likwidacji zagrożeń i wykorzystania szans jakimi gmina dysponuje. Hierarchia celów odnosi się do całego obszaru gminy, z podziałem na wyróżnione działy polityki przestrzennej.

Najważniejsze założenia polityki przestrzennej w gminie to zrównoważony rozwój przy minimalizacji zagrożeń środowiska przyrodniczego. Nadrzędnym celem rozwoju przestrzennego gminy jest ochrona wartości przyrodniczych oraz dążenie

do przywrócenia równowagi ekologicznej, a więc kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego gminy.

W wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań wyodrębniono podstawowe kierunki polityki przestrzennej:

- ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz poprawa jego stanu;
- wyznaczenie terenów pod nową zabudowę;
- rozwój gospodarczy poprzez wskazanie potencjalnych terenów inwestycyjnych;
- dalszy rozwój usług z zakresu obsługi ludności;
- przeprowadzenie restrukturyzacji rolnictwa w celu zwiększenia jego efektywności;
- rozwój rolnictwa ekologicznego i leśnictwa;
- zwiększenie atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej gminy i upowszechnianie jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych;
- dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej, w szczególności w zakresie systemu gospodarki wodno-ściekowej.

1.2. Koncepcja zagospodarowania

Głównym celem zagospodarowania przestrzennego gminy jest tworzenie warunków przestrzennych podnoszących konkurencyjność, atrakcyjność gminy, zapewniających poprawę warunków życia jej mieszkańców, przy zachowaniu równowagi między aktywnością ekonomiczną, gospodarczą, społeczną a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym. Cel ten zakłada się osiągnąć m.in. przez ukształtowanie systemu ekologicznego gminy, dotrzymanie standardów jakości środowiska, właściwe ukształtowanie sieci osadniczej i dobrą dostępność komunikacyjną.

Ukształtowany system ekologiczny zawiera obszary o randze ponadlokalnej i lokalnej. Przenika całą przestrzeń gminy i jest powiązany z podobnymi terenami w jego otoczeniu. Tworzą go obszary objęte ochroną, kompleksy lasów, wody, korytarze ekologiczne, umożliwiające migracje roślin i zwierząt. System pozwoli na zachowanie bioróżnorodności gminy, zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów biologicznych.

Wzmocnienie potencjału gminy zamierza się uzyskać przez właściwe ukształtowanie sieci osadniczej. Dalszy rozwój i niezawodność systemów infrastruktury technicznej przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności gminy dla inwestorów z zewnątrz.

Powiązania zewnętrzne gminy umożliwi sieć dróg wojewódzkich i powiatowych. Układ wewnętrzny opierać się będzie o sieć dróg gminnych. Modernizacja dróg poprawi komfort, bezpieczeństwo przejazdu i sprzyjać będzie społecznej oraz gospodarczej integracji. Ułatwi połączenie gminy z ośrodkami subregionalnymi i regionalnymi, a także z innymi gminnymi.

1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

Zasady zagospodarowania przestrzennego dotyczą sfery osadnictwa, rolnictwa, produkcyjnej rekreacyjnej i przyrodniczej. Dla poszczególnych stref określono następujące zasady działania:

- w sferze osadnictwa:
  - kanalizacja sanitarna terenów o zwartej zabudowie,
  - budowa struktury gminnych dróg dojazdowych o normatywnych parametrach,
  - kontynuacja i uzupełnienia istniejącej zabudowy – obejmuje tereny zainwestowane wraz z rezerwami przestrzennymi, które umożliwiają dalszy rozwój zabudowy poprzez kontynuację dotychczasowej struktury urbanistycznej,
  - przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy;
- w sferze rolnictwa:
  - prowadzenie zabiegów przeciwozyjnych na gruntach ornych (zapobieganie przed erozją wodną i wietrzną) przede wszystkim przez wprowadzanie zadrzewień śródpolnych,
  - wprowadzanie zalesień na gruntach ornych klas V i VI oraz nieużytkach (piaski lotne, nieczynne wyrobiska i wysypiska), które docelowo powiększać powinny istniejący system ciągów ekologicznych np. w postaci zadrzewień śródpolnych,
  - wprowadzanie zadrzewień pełniących ważną funkcję w ochronie ekosystemów rolnych. Są to zadrzewienia przydrożne, przywodne, pasmowe, kępowe. Modyfikują one mikroklimat przyległych pól, zmieniając bilans cieplny i wodny krajobrazu, ograniczają migrację związków chemicznych na drodze erozji wodnej i wietrznej, ograniczają zanieczyszczenia wód gruntowych,
  - na gruntach o wysokiej przydatności rolniczej prowadzenie intensywnej gospodarki rolnej,

- możliwość rozbudowy i przebudowy istniejących zagród oraz wymiany zabudowy mieszkaniowej w zagrodach,
  - lokalizacja nowych zagród;
- w sferze produkcyjnej:
  - możliwość rozwoju przemysłu, rzemiosła, składów na wskazanych terenach inwestycyjnych;
- w sferze turystyczno-wypoczynkowej:
  - rozwój agroturystyki,
  - rozwój turystyki krajoznawczej
  - rozwój turystyki aktywnej związanej z licznymi jeziorami (sporty wodne, żeglarstwo, wędkarstwo);
- w sferze przyrodniczej:
  - respektowania przepisów odnoszących się do sposobu użytkowania istniejących terenów i obiektów chronionych,
  - eliminacja istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych w celu doprowadzenia ich czystości do II klasy,
  - wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych, bieżącej konserwacji, wprowadzenia dolesień,
  - pielęgnacja istniejących elementów zieleni oraz wprowadzenie nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew oraz krzewów).

1.4. Audyt krajobrazowy

W województwie kujawsko-pomorskim obowiązuje audyt krajobrazowy zatwierdzony Uchwałą nr LXI/851/23 Sejmiku województwa kujawsko-pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

2.1. Kształtowanie struktury przestrzennego zagospodarowania gminy

W wyniku analizy uwarunkowań wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne:

- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny rozwoju zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny lasów;
- tereny wskazane do zalesienia;
- tereny rolne o najwyższej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej;
- tereny rolne o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej;
- tereny cmentarzy;
- tereny wód powierzchniowych;
- tereny zieleni nieurządzonej.

2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych

2.2.1 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej.

Obejmują przede wszystkim zabudowę miejską Jabłonowa Pomorskiego oraz obszary zwarte zabudowy miejscowości położonych na terenie gminy, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych, zagrodowej. Studium przewiduje na tych terenach kontynuację i uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej, wielorodzinnej, usługowej oraz usług publicznych i ewentualnej rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej. Przyjmuje się rodzaj zabudowy wolnostojącej, bliźniaczej lub szeregowej.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zalesienia. Na terenie strefy mieszkaniowo-usługowej postuluje się lokalizowanie rzemiosła produkcyjnego, mikro i małych przedsiębiorstw, które zaspokoją potrzeby mieszkańców, stworzą nowe miejsca pracy i przyczynią się do wzrostu konkurencyjności tych obszarów. Przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę, tak aby tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne. Na obszarze gminy, zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej 50-70% powierzchni działki budowlanej oraz właściwie zagospodarowywać obszary przestrzeni publicznej poprzez utworzenie miejsc rozrywki, placów zabaw, ogólnie dostępnych miejsc przeznaczonych do zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy. Przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien zajmować więcej niż 50% powierzchni działki budowlanej. Obowiązuje zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska. Zakaz lokalizowania obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej w otoczeniu oczyszczalni ścieków. Strefy ochronne dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej należy wprowadzić także wokół terenów, na których znajdują się podczyszczalnie ścieków i przepompownie wraz z nakazem wykonania zieleni izolacyjnej. Wprowadzenie strefy wolnej od zabudowy o charakterze mieszkalnym w otoczeniu punktów gromadzenia odpadów problemowych (wydzielanych ze strumienia odpadów komunalnych) oraz w otoczeniu instalacji do odzysku i utylizacji odpadów medycznych, przemysłowych i komunalnych.

2.2.2 Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej

Ustalenia dotyczące wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien zajmować więcej niż 50% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej niemniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- drogi dojazdowe powinny spełniać parametry dróg publicznych;
- funkcje zabudowy mieszkaniowej mogą występować oddzielnie lub łącznie;

- preferuje się rodzaj zabudowy wolnostojącej, w przypadku niekorzystnych podziałów nieruchomości zabudowy szeregowej lub bliźniaczej;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno się wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.).

Dla terenu miasta Jabłonowa Pomorskiego:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien zajmować więcej niż 60% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno się wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, łącznie z obiektami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.);
- zakaz lokalizowania obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej w otoczeniu oczyszczalni ścieków;
- strefy ochronne dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej należy wprowadzić także wokół terenów, na których znajdują się podczyszczalnie ścieków i przepompownie wraz z nakazem wykonania zieleni izolacyjnej;
- wprowadzenie strefy wolnej od zabudowy o charakterze mieszkalnym w otoczeniu punktów gromadzenia odpadów (wydzielanych ze strumienia odpadów komunalnych) oraz w otoczeniu instalacji do odzysku i utylizacji odpadów medycznych, przemysłowych i komunalnych.

2.2.3 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej składowej i magazynowej z usługami

Przewiduje się kontynuację i uzupełnienia dla istniejącej zabudowy. Dla terenów zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami przyjmuje się następujące zasady zabudowy i zagospodarowania:

- kontynuacja istniejącej zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego;

- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- przyjmuje się maksymalną powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi oraz normatywnych parametrach;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się lokalizację inwestycji z zakresu produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (elektrownie fotowoltaiczne) o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW za wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

2.2.4 Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami

Dla terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami przyjmuje się następujące ustalenia:

- rozwój zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego;
- lokalizację nowych zakładów produkcyjnych z zachowaniem istniejących uwarunkowań fizjograficznych, pod warunkiem stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz tworzenia naturalnych izolacji poszczególnych form gospodarowania przestrzenią od terenów przyległych;
- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- przyjmuje się maksymalną powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% powierzchni działki budowlanej;

- przyjmuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi oraz normatywnych parametrach;
- dopuszcza się lokalizację inwestycji z zakresu produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (elektrownie fotowoltaiczne) o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW za wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

2.2.5 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej

Zakłada się kontynuację i uzupełnienia istniejącej zabudowy. Obejmują istniejące tereny zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej, które są zlokalizowane w pobliżu jeziora Płowęż oraz jeziora Duże. Poza istniejącą zabudową rekreacyjną dopuszcza się obiekty sportu, turystyki, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki pobytu na tym terenie. Dopuszcza się uzupełnianie i przekształcanie istniejącej zabudowy w funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego. Należy odpowiednio zagospodarować przestrzeń wokół jezior z uwzględnieniem potrzeb rekreacji i jednoczesnym zabezpieczeniem odpowiedniej infrastruktury (kąpieliska, pola biwakowe, pomosty itp.). Ponadto powinno się chronić środowisko przyrodnicze poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni terenu funkcjonalnego oraz odpowiednie uzbrojenie terenu przed realizacją nowych inwestycji. Projektowana zabudowa powinna charakteryzować się wysokimi walorami estetycznymi i harmonizować z otoczeniem poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów biologicznie czynnych, wykorzystywanie naturalnych materiałów budowlanych m.in. kamień, drewno, a także wkomponowywanie obiektów kubaturowych w istniejącą zieleni leśną i zadrzewienia przy zachowaniu przepisów przeciwpożarowych. Postuluje się o wprowadzenie w istniejącej zabudowie zagrodowej funkcję agroturystyczną. Ustalenia dotyczące wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 50% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem);

- zakaz lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

2.2.6 Tereny rozwoju zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej

Przyjmuje się następujące ustalenia przy kształtowaniu tych terenów:

- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 50% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 40% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem);
- zakaz lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

2.2.7 Tereny lasów

Obejmują istniejące kompleksy leśne, których zasady zagospodarowania są określane poprzez plany urządzania lasów i operaty urządzeniowe lasu. Na etapie opracowania w/w dokumentów dopuszcza się korekty granic strefy. Z uwagi na leśny sposób użytkowania gruntów obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej. W przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów na etapie sporządzenia planu miejscowego. Obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej, w tym dróg;
- w przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- obowiązuje pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu z jednoczesnym dopuszczeniem wprowadzenia zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia

turystyczne, oświetlenie, architektura ogrodowa itp.;

- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów;
- dopuszcza się wprowadzanie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, w szczególności ścieżki, oświetlenie, architekturę ogrodową itp.;
- gospodarowanie terenami musi być podporządkowane priorytetowi ochrony siedlisk i gatunków oraz zgodne z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, lokalizacja obiektów obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi.

2.2.8 Tereny wskazane do zalesienia

Obejmują obszary, w których występują gleby o niskiej przydatności dla rolnictwa, z uwagi m.in. na słabą jakość gleb, spadki terenu przekraczające 12%. Wolne od zalesień winny pozostać śródleśne łąki świeże oraz tereny silnie uwodnione. Ponadto obowiązują następujące ustalenia w kształtowaniu polityki przestrzennej tych obszarów:

- obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej, w tym dróg;
- w przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów;
- dopuszcza się wprowadzenie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia turystyczne, oświetlenie, architektura ogrodowa itp.;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów;
- przed zalesieniem należy dokonać rozpoznania przyrodniczego w celu przyporządkowania priorytetowi ochrony siedlisk i gatunków;

- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, lokalizacja obiektów obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi.

2.2.9 Tereny rolne o najwyższej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej

Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy siedliskowej, a w uzasadnionych przypadkach budynków usługowych i produkcyjnych, która będą stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy zagrodowej zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Możliwa jest realizacja nowej dodatkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w istniejących zagrodach rolnych zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych.

W terenach rolnych dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 500 kW. Na rysunku kierunków Studium wyznaczono lokalizację istniejących elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 500kW oraz strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów – część graficzna Studium – na załączniku 2A.

Przyjmuje się następujące ustalenia przy kształtowaniu tych terenów:

- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie 70%-95% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej 5%-30% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.10 Tereny rolne o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej

Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy siedliskowej, a w uzasadnionych przypadkach budynków usługowych i produkcyjnych, która będą stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy zagrodowej zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Możliwa jest realizacja nowej dodatkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w istniejących zagrodach rolnych zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych.

W terenach rolnych dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 500 kW. Na rysunku kierunków Studium wyznaczono lokalizację istniejących elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 500kW oraz strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów – część graficzna Studium – na załączniku 2A.

Przyjmuje się następujące ustalenia przy kształtowaniu tych terenów:

- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie 70%-95% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej 5%-30% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.11 Tereny cmentarzy

Obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne. Na terenach cmentarzy obowiązują następujące ustalenia:

- zabronione jest sytuowanie wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu;
- przyjmuje się dostosować realizowane elementy zagospodarowania skalą, jakością i charakterem do pełnionych funkcji, krajobrazu, architektury istniejącego i planowanego otoczenia;
- dopuszcza się zabudowę związaną z podstawową funkcją terenu (kaplice) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki), a także ogrodzenia;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie 10%-40% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej 5%-15% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.12 Tereny wód powierzchniowych

Obowiązuje zakaz zabudowy poza obiektami i urządzeniami służącymi gospodarce wodnej. W obrębie linii brzegowej jezior, które są wykorzystywane na cele turystyczne i rekreacyjne dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących obsłudze ruchu turystycznego (plaż, pomostów, urządzeń wodnych itp.). Przy realizacji w/w inwestycji należy uwzględnić zasady ochrony środowiska przyrodniczego.

2.2.13 Tereny zieleni nieurządzonej

Dla tych terenów proponuje się następujące ustalenia:

- dopuszcza się lokalizację ciągów pieszo-rowerowych, placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego,
- dopuszcza się wprowadzanie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, w szczególności ścieżki, oświetlenie, architekturę ogrodową itp.

Ponadto na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie wyznaczono następujące obszary polityki przestrzennej:

- strefa A – strefa miejska – obejmuje swym zasięgiem obszar miasta Jabłonowa Pomorskiego; przewiduje się, że w strefie tej zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym terenów będą postępowały najdynamiczniej;
- strefa B – strefa rolniczo-osadnicza – obejmuje swym zasięgiem obszar wiejski gminy wskazany na rysunku studium. W strefie tej przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej oraz usługowej, produkcyjnej i składowej;
- strefa C – strefa ekologiczno-osadnicza – obejmuje obszar gminy wzdłuż granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi; w strefie tej przewiduje się ekstensywny rozwój zabudowy;
- strefa D – strefa ekologiczna – obejmuje część gminy, która nie jest predysponowana do rozwoju zabudowy z uwagi na występowanie dużych kompleksów leśnych oraz obszaru Natura 2000.

2.3. Ograniczenia w zabudowie, w tym tereny wyłączane z zabudowy

Wskazano następujące ograniczenia i zakazy w lokalizacji zabudowy:

- przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiega sieć elektroenergetyczna 110 kV, dla tejże sieci należy zachować strefy ochronne, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dla projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia ustala się strefy kontrolowane związane z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- z tytułu przepisów kolejowych obowiązuje zakaz zabudowy w odległości określonej w tych przepisach;
- przy opracowaniu projektów budowlanych należy uwzględniać istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną nadziemną i podziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami;
- w obszarze chronionego krajobrazu w pasie 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych zabronione jest lokalizowanie obiektów budowlanych (z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, rolnej lub rybackiej) – zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obowiązuje zakaz nowej zabudowy wynikający z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na podstawie przepisów odrębnych;
- z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe obowiązuje linia zabudowy od ściany lasu wynikająca z przepisów odrębnych;
- w przypadku ustanowienia terenów górniczych ustala się ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, z wyjątkiem dopuszczenia realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni, zgodnie z warunkami określonymi w projekcie zagospodarowania złoża i odpowiednich decyzjach koncesyjnych;
- ograniczenia w użytkowaniu terenów leżących w zasięgu stref ochronnych istniejących, komunalnych ujęć wody, zakazując lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w związku z ustalonymi strefami ochronnymi, wynikającymi z rozmieszczenia na terenie gminy elektrowni wiatrowych; zgodnie z aktualnym stanem prawnym wyznaczono również strefy ochronne obejmujące tereny w odległości 700,0 m od elektrowni wiatrowych, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych lub o funkcji mieszkalnych, zgodnie z ustawą z dnia 20 maja

2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 724 z późn. zm.).

Ponadto na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie do obszarów wyłączonych z zabudowy zaliczono:

- lasy, z wyłączeniem urządzeń służących gospodarce leśnej i pasów infrastruktury technicznej;
- tereny wskazane do zalesienia;
- użytki ekologiczne;
- tereny wód powierzchniowych;
- tereny cmentarzy – obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, a poprzez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej gminy przyspieszy rozwój aktywności związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie przyjmuje się ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy.

Do celów i priorytetowych działań ekologicznych zaliczono:

- 1) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego:
  - ochrona powietrza:
    - termomodernizacja obiektów w celu oszczędności energii cieplnej,
    - modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą;
  - ochrona przed hałasem:
    - przebudowa istniejących dróg,
    - remonty dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,

- budowa ciągów pieszo-rowerowych;
  - ochrona powierzchni ziemi:
    - prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi,
    - rozpoznawanie i pozyskiwanie kopalin zgodnie z przepisami odrębnymi,
    - sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
    - monitorowanie stanu środowiska;
- 2) właściwa gospodarka wodno-ściekowa w celu ochrony wód:
- właściwa gospodarka ściekowa:
    - modernizacja i usprawnienie funkcjonowania oczyszczalni ścieków,
    - budowa urządzeń oczyszczających wody deszczowe wprowadzane siecią kanalizacyjną do odbiorników,
    - budowa przydomowych i przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie;
  - zaopatrzenie w wodę:
    - rozbudowa sieci wodociągowej,
    - sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej,
    - modernizacja i renowacja ujęć i stacji uzdatniania wody zgodnie z przepisami odrębnymi;
  - właściwa gospodarka wodna:
    - regulacja i konserwacja rzek,
    - inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji,
    - wdrażanie programu redukcji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych;
- 3) rozwój obszarów zalesionych:
- ochrona zasobów przyrody:
    - nadzór nad gospodarką leśną,
    - zalesianie gruntów rolnych,
    - prowadzenie zalesienia równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów,
    - rewitalizacja zespołów dworsko-parkowych,
    - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych,
    - objęcie ochroną enklaw leśnych, terenów bagiennych i podmokłych oraz mokradeł (użytki ekologiczne),

- 4) gospodarka odpadami i zmniejszenie zagrożenia ekologicznego:
- gospodarka odpadami:
    - prowadzenie działalności edukacyjnej,
    - dofinansowanie usuwania azbestu,
  - zmniejszenie zagrożenia ekologicznego
    - zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrole przewozów i stanu technicznego,
    - realizacja programu bezpieczeństwa powodziowego,
    - preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych;
- 5) edukacja ekologiczna:
- propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju,
  - promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych o charakterze cyklicznym: organizowanie konkursów ekologicznych dla szkół, sołectw i mieszkańców gminy,
  - rozwój zagospodarowania edukacyjnego i turystycznego obszarów leśnych (ścieżki edukacyjne, szlaki, tablice informacyjne itp.),
  - wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorzady i lokalne organizacje pozarządowe, wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych,
  - wspieranie działań stowarzyszeń w zakresie edukacji ekologicznej;
- 6) gospodarczy i rolniczy rozwój regionu z zachowaniem zasad trwałego rozwoju:
- rozwój rolnictwa ekologicznego – promowanie rolnictwa ekologicznego,
  - wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
  - rozwój bazy agroturystycznej,
  - monitoring ruchu turystycznego,
  - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych poprzez właściwą politykę gospodarki przestrzennej.

Ponadto do działań minimalizujących zagrożenia środowiska zaliczono:

- dostosowanie struktur obszarów wiejskich i rolnictwa w związku z naszą obecnością w unii europejskiej z zachowaniem regionalnego charakteru produkcji rolniczej;
- racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych w zlewniach, w tym zmniejszenie zużycia wody podziemnej do celów przemysłowych;

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia;
- poprawa dostępności komunikacyjnej wszystkich gmin powiatu oraz tworzenie warunków dla sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się ludzi i towarów przy jednoczesnym minimalizowaniu wpływu na środowisko naturalne;
- poprawa stanu zdrowotnego lasów prywatnych.

3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie występują następujące obszary (lub ich fragmenty) objęte ochroną z tytułu przepisów o ochronie przyrody:

- Brodnicki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody.

3.2.1 Brodnicki Park Krajobrazowy

Szczególnym celem ochrony Parku jest ochrona występujących rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz siedlisk gatunków ptaków chronionych, a także dla ochrony śladów kultury materialnej regionu i popularyzacja walorów przyrodniczych, krajobrazowych i historycznych regionu. W parku obowiązuje następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 4) pozyskiwania do celów gospodarczy skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopanych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarcze wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania jardów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

„Plan ochrony Brodnickiego Parku Krajobrazowego do roku 2025 część III”¹ określa główne kierunki działań ochronnych i gospodarowania:

- 1) ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez odpowiednie zagospodarowanie strefy ekotonowej lasu, zwłaszcza w obszarach osadnictwa i turystyki;
- 2) ochrona wód poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- 3) ochrona środowiska przed zanieczyszczeniem lub zniszczeniem w wyniku niewłaściwego postępowania z odpadami;
- 4) ograniczenie ryzyka wystąpienia na obszarze Parku nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i sytuacji awaryjnych stwarzających zagrożenie dla środowiska;
- 5) ochrona środowiska przed zagrożeniami pochodzącymi z rolnictwa;
- 6) zachowanie ekosystemów barierowych (buforowych) hamujących przepływ biogenów z pól do wód powierzchniowych;

---

¹ „Plan ochrony Brodnickiego Parku Krajobrazowego do roku 2025 część III” pozyskany ze strony www.parki.kujawsko-pomorskie.pl/bpk

- 7) ograniczenie do niezbędnego minimum zmiany użytkowania terenu z leśnego na inny;
- 8) utrzymanie stanu istniejącego na obszarach, na których przyroda do dziś zachowała się w stanie zbliżonym do naturalnego poprzez:
  - a) uznawanie najcenniejszych przyrodniczo terenów i obiektów za prawne formy ochrony, tj. rezerваты przyrody, pomniki przyrody, zespoły przyrodniczo krajobrazowe, użytki ekologiczne itp.,
  - b) prowadzenie badań naukowych mających na celu udokumentowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku,
  - c) ochronę walorów krajobrazowych przez wykluczenie inwestycji dysharmonijnych w krajobrazie oraz racjonalne wprowadzanie zieleni,
  - d) utworzenie pasów ochronnych wokół jezior i cieków w obszarze Parku,
  - e) utrzymanie wysokiej jakości wód w jeziorach i ciekach,
  - f) utrzymanie w stanie naturalnym wszystkich bagien, mokradeł i terenów podmokłych (naturalna retencja wód);
- 9) podjęcie działań zmierzających do przywrócenia utraconych walorów na obszarach, na których silnie zaznaczyła się antropopresja poprzez:
  - a) uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami na terenach wiejskich oraz na terenach i w obiektach turystycznych,
  - b) renaturalizację i odbudowę obiektów i systemów wodnych (mała retencja),
  - c) likwidację ewentualnej „dzikiej” zabudowy turystyczno-letniskowej,
  - d) stopniową rezygnację z intensywnej gospodarki rolnej na rzecz rolnictwa ekologicznego i integrowanego,
  - e) modernizację linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych,
  - f) docelową gazyfikację obszaru Parku,
  - g) propagowanie różnorodnych form turystyki kwalifikowanej;
- 10) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wskazanych w odpowiednich przepisach prawnych, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury komunalnej;
- 11) zakaz prowadzenia przez obszar parku nowych linii kolejowych, dróg szybkiego ruchu oraz napowietrznych linii wysokiego napięcia (110 kV i wyższym);
- 12) zakaz lokalizacji nowych obiektów eksploatacji surowców mineralnych i wydobywania torfu;
- 13) zakaz budowy składowisk odpadów oraz instalacji do gospodarczego wykorzystania lub unieszkodliwiania odpadów;

- 14) zakaz lokalizacji budynków i budowli w odległości mniejszej niż 100 m od wód powierzchniowych, z wyjątkiem obiektów gospodarki rybackiej oraz służących turystyce wodnej i jej bezpieczeństwu;
- 15) zakaz lokalizacji budynków i budowli na gruntach leśnych i w odległości mniejszej niż 30 m od granicy lasu z wyjątkiem obiektów gospodarki leśnej oraz służących obsłudze tras turystycznych;
- 16) zakaz budowy wolnostojących nośników reklamowych umieszczonych:
  - a) poza zwartą zabudową wsi, zarówno w pasie drogowym jak i poza nim,
  - b) na obszarze zwartej zabudowy wsi w sposób przesłaniający obiekty o wartościach kulturowych lub walory krajobrazowe;
- 17) lokalizowanie nowej zabudowy przede wszystkim na obszarach już zainwestowanych;
- 18) ograniczenie inwestowania na nowych terenach do przypadków koniecznych i niezbędnych (np. dla obsługi turystyki, ochrony przeciwpowodziowej itp.).

3.2.2 Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobrazy o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb człowieka związanych z turystyką i wypoczynkiem (art. 23 ustawy o ochronie przyrody). Umiarkowane zagospodarowanie tych terenów powinno zapewniać stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszary chronionego krajobrazu np. doliny rzek, ciągi jezior, pełnią często rolę korytarzy ekologicznych, umożliwiając migrację roślinom, zwierzętom lub grzybom. Służą wymianie i zachowaniu puli genowej poszczególnych gatunków. W rezultacie obszary chronionego krajobrazu pełnią rolę ekologicznego łącznika pomiędzy wszystkimi formami przyrody, układającymi się w system obszarów chronionych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi wyznaczony został Uchwałą Nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi. W Uchwale zawarto szczegółowe zadania dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, zakazy obowiązujące na jego terenie oraz odstępstwa od określonych zakazów. Zgodnie z ww. uchwałą na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi obowiązują następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego

połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

3.2.3 Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy wyznaczony został Uchwałą Nr XXXVIII/656/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 4982). W Uchwale zawarto szczegółowe zadania dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, zakazów obowiązujących na jego terenie oraz odstępowania od określonych zakazów.

Na obszarze Gminy Jabłonowo Pomorskie występują obszary, dla których nie obowiązują zakazy o których mowa w § 5 pkt 3, 4 i 7 ww. Uchwały tj. tereny położone nad północno-zachodnim brzegiem Jeziora Wądryńskiego w gminie Jabłonowo Pomorskie.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy, w/w uchwałą wprowadza następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne,
  - b) z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

3.2.4 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036

Dla obszaru specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036 przyjęty został Plan Zadań Ochronnych (PZO) – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Bydgoszczy I Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2017 poz. 261). Plan Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Brodnicka zawiera, zawiera:

- opis granic i mapy obszaru Natura 2000;
- Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Działaniami ochronnymi zgodnie z planem zadań ochronnych objęto:

- twardowodne, oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charactera spp.*),
- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*),
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, Pino mugo- *Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albofragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- sierpowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*,
- aldrowanda pęcherzykowata *Aldrovanda vesiculosa*,
- obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*,
- lipiennik Loesela *Liparis loeselii*,
- ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),

- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- różanka *Rhodeus Marus*,
- bóbr europejski *Castor fiber*,
- wydra *Lutra Lutra*.

3.2.5 Korytarze ekologiczne

Przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiegają **korytarze ekologiczne** Dolina Drwęcy – Dolina Wisły oraz Dolina Drwęcy – Dolina Dolnej Wisły Zachodni. Drwęca wraz z jej dopływami jest ważnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu nie tylko lokalnym, ale i krajowym. Należy go traktować jako ekosystem przyrodniczy o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną. Sama Drwęca stanowi jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Rzeka Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych, zaś rzeka Wel jest wymieniana jako jeden z głównych cieków dorzecza Drwęcy o walorach kwalifikujących ją jako podstawowe tarlisko anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych, będących w sferze zainteresowania Unii Europejskiej. Atutem obszaru (oprócz bogactwa cennych gatunków) jest jego kształt, sprzyjający zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory. Jest to korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim.

Dolina tak dużej rzeki jak Wisła jest korytarzem ekologicznym odgrywającym ważną rolę nie tylko w skali kraju, ale także Europy. Świadczyć może o tym choćby fakt, że w projekcie sieci ECONET-PL niemal w całości objęta jest ona przez wyznaczone obszary węzłowe oraz odcinki korytarzy ekologicznych o randze międzynarodowej. Dolina Wisły jest również w przeważającej części włączona do sieci korytarzy ekologicznych w „Projekcie korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000” autorstwa prof. Jędrzejewskiego wraz z zespołem.

Obszar międzywałowy Wisły stanowi istotny fragment na szlaku wiosennych i jesiennych wędrówek szeregu gatunków ptaków (m.in. kaczek, łabędzi, kormorana, rybołowa, mew, rybitw oraz siewkowców). Jest ona też ważnym zimowiskiem dla wielu gatunków krajowych i północnoeuropejskich (np. kaczki, mewy, bielik). Szczególnie istotne dla części gatunków ptaków są odcinki rzeki o naturalnym charakterze, z wyspami i piaszczystymi łachami w korycie.

Doliną Wisły przenoszone są nasiona roślin, a także drobne organizmy, które znajdują się w nurcie rzeki. Stanowi ona także istotny szlak wędrówek ryb, mimo ograniczenia wielkich migracji przez tamę we Włocławku. Również dla ssaków dolina Wisły jest ważnym korytarzem ekologicznym i, choć część z nich omija aglomerację warszawską, to jednak wiele przemieszcza się wzdłuż doliny Wisły, korzystając z wąskiego pasa naturalnej roślinności na jej praskim brzegu.

Lewy brzeg Wisły stanowi całkowitą barierę dla przemieszczania się i migracji wszystkich gatunków lądowych. W tej sytuacji niezwykle ważne jest utrzymanie drożności korytarza poprzez ciągłość naturalnych siedlisk po praskiej stronie. Jej utrata grozi zerwaniem połączeń między południowymi a północnymi populacjami wielu gatunków i całkowicie uniemożliwi pokonanie organizmom lądowym bariery, jaką jest wielkie miasto. Pamiętajmy, że ptaki mogą pokonać pewne bariery po prostu nad nimi przelatując, jednak dla zwierząt poruszających się po lądzie nawet niewielkie powierzchniowo bariery, takie jak ogrodzenia, droga czy zabudowa, mogą okazać się istotną przeszkodą w migracji.

Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000 gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku umożliwiania mu zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu czy umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami jak i zdarzeniami losowymi typu pożar niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt, czyli liniowymi pasami lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które poza możliwościami przemieszczania się dadzą zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić. Przykładowo, połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez mobilne zwierzęta, musi zapewnić jedynie osłonę i niezbędną przestrzeń. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Do najważniejszych funkcji korytarzy zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie, zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów;
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie
- różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej;
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Obecnie doceniona została rola korytarzy ekologicznych oraz szeroko pojęta idea łączności ekologicznej w ochronie dzikich gatunków zwierząt. Właściwie zaprojektowana sieć obszarów chronionych powinna uwzględniać także korytarze ekologiczne łączące ze sobą obszary cenne przyrodniczo.

Teren korytarzy ekologicznych podlega ścisłym reżimom ochronnym, wynikającym z położenia gminy Jabłonowo Pomorskie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi, dla którego obowiązują zakazy zawarte w uchwale nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 25 sierpnia 2015, poz. 2561).

W Polsce korytarze ekologiczne nie są włączone do krajowego systemu obszarów chronionych. Prawo polskie odnosi się jedynie bardzo generalnie do ochrony korytarzy ekologicznych w zapisach ustawy o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r. oraz nakazuje uwzględnianie potrzeb zachowania łączności ekologicznej przy sporządzaniu decyzji środowiskowej dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko (m.in. Bar & Jendrośka 2010).

3.2.6 Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie uznanych zostało za użytki ekologiczne 11 obiektów. Użytki te pełnią ważne funkcje biocenotyczne oraz fizjocenotyczne, są schronieniem dla zwierząt. W stosunku do użytków ekologicznych obowiązują przepisy ustawy o ochronie przyrody.

3.2.7 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie znajduje się 11 uznanych pomników przyrody, które stanowią pojedyncze drzewa, skupienia i aleje drzew. Pomniki przyrody opisano w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Zgodnie z art. 40 ust. 2 Ustawy o ochronie przyrody na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

3.3. Ochrona wartości środowiska przyrodniczego

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego należy dążyć do:

- zachowania wartości oraz ciągłości powiązań przyrodniczych i ich różnorodności w procesie planistycznym poprzez:
  - ograniczenie lokalizacji wszelkiego rodzaju obiektów kubaturowych na terenach o trudnych warunkach geotechnicznych (tereny podmokłe, skarpy, doliny),
  - unikanie przerywania podczas inwestycji naturalnych ciągów wodnych,
  - nawiązanie do struktur terenowych podczas projektowania terenów komunikacyjnych;
- podporządkowanie zagospodarowania terenów pod potrzeby prawidłowego funkcjonowania środowiska:
  - proces budowlany, prace ziemne przeprowadzać w sposób skoordynowany w celu uniknięcia przesuszania terenu i zmniejszenia erozji,
  - przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony gruntów najwyższych klas i gruntów organicznych;
- ograniczenia takich uciążliwości jak emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, nadmiernego poboru wody, niezgodnego z przepisami sposobu gromadzenia ścieków:
  - ograniczenie poboru z indywidualnych ujęć wody,
  - ochrona i wykorzystanie naturalnych zagłębień terenu, zwłaszcza podmokłych, istniejących stawów, starorzeczy oraz budowa sztucznych zbiorników wodnych do retencjonowania wód w tym podczyszczonych ścieków deszczowych i roztopowych,
  - zachowanie jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do urbanizacji,
  - nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną: likwidacja bezodpływowych zbiorników do gromadzenia ścieków, rozbudowa systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
  - budowa ekranów akustycznych w celu minimalizacji zagrożenia hałasem,

- ograniczenie działań związanych z wytwarzaniem pól elektromagnetycznych,
- ochrona czystości rzek oraz jezior,
- usprawnienie systemu melioracji wodnych,
- ograniczać lokalizację (przede wszystkim na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz o znacznym udziale tej zabudowy) obiektów wymagających pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza
  - głównego źródła emisji ze źródeł technologicznych (zanieczyszczenia powodowane głównie przez zły stan techniczny zabezpieczeń),
- stopniową eliminację nieekologicznych źródeł ciepła (głównie z sektora komunalno-bytowego) powodujących tzw. rozproszoną emisję niską na rzecz uciepłwienia obszarów zwartej zabudowy w oparciu o sieć lokalnych systemów centralnego zaopatrzenia w ciepło, ogrzewania gazowego oraz systemów wykorzystujących: energię elektryczną, olej niskosiarkowy lub odnawialne źródła energii czy spalanie biomasy;
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody:
  - ochrona terenów wodno-błotnych,
  - poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
  - ochrona i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych,
  - określenie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów wrażliwych na antropopresję,
  - rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków spacerowych pieszych w celu uniknięcia samowolnych wędrówek turystów, które prowadzą najczęściej do dewastacji terenów cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym,
  - traktowanie lasów jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej i krajobrazu gminy,
  - zalesienia najsłabszych gleb,
  - zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazowej poprzez pozostawienie śródłądowych łąk, bagien, nieużytków i innych otwartych powierzchni,
  - szacuje się iż ruch na drodze krajowej zwiększy się, dlatego też w przyszłości trasy o natężeniu ruchu większym niż 10 tys. pojazdów na dobę, przecinające korytarze ekologiczne lub tereny leśne, powinny być

grodzona siatką, w pozostałych miejscach winno się zastosować znaki ostrzegawcze;

- ochrona powierzchni ziemi:
  - rekultywacja obszarów zdegradowanych i zdewastowanych (zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska),
  - likwidacja i rekultywacja nielegalnych wyrobisk,
  - racjonalne gospodarowanie gruntami (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów),
  - zachowanie wartości przyrodniczych (poprzez ustalenia opisane w punktach powyżej),
  - zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów),
  - ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania,
  - utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej,
  - zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury, poprzez ustalenia opisane w rozdziale ochrony wartości kulturowych,
  - wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, pasa zieleni izolacyjnej, celem eliminacji zwiększonej erozji gleb,
  - zmniejszenie ryzyka skażenia gleby poprzez ograniczanie lokalizacji zakładów, wymagających pozwolenia na wytwarzanie, gromadzenie i/lub transport odpadów oraz zakładów wymagających opracowania programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
  - bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku;
- dla charakterystycznych form ukształtowania terenu – eksponowanych i identyfikowalnych w krajobrazie gminy obowiązują następujące zasady ochrony:
  - zachowanie ukształtowania naturalnych form rzeźby terenu za wyjątkiem potrzeb wynikających z realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
  - zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym

- lub przeciwosuwiskowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
- zachowanie skarpy poprzez zakaz wprowadzania nowej zabudowy oraz wytyczania nowych dróg prostopadłych do skarp,
  - celu zabezpieczenia osuwisk wskazane jest wykonanie odpowiednich odprowadzeń wody z pól powyżej osuwisk oraz obsadzenie roślinnością (krzewy) odsłoniętych gruntów osuwiska,
  - należy zinwentaryzować wskazane na załączniku graficznym potencjalne osuwiska,
  - zachowanie i ochrona roślinności utrwalającej zbocza skarp oraz kształtowanie powiązań przyrodniczych w oparciu o formy rzeźby terenu,
  - realizacja zagospodarowania z priorytetem zachowania i wyeksponowania naturalnych elementów krajobrazu w kompozycjach urbanistycznych i przestrzennych;
- ochrona zasobów wód podziemnych:
    - budowa i rozbudowa systematyczna sieci kanalizacyjnej,
    - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie objętych kanalizacją,
    - wspieranie i egzekwowanie programów racjonalnej gospodarki ściekowej,
    - odprowadzanie ścieków sanitarnych do istniejących i projektowanych kanalizacji, a stamtąd do oczyszczalni ścieków,
    - odprowadzanie wód deszczowych do gruntu w granicach poszczególnych działek, na terenach zabudowy mieszkaniowej o niskim i średnim wskaźniku intensywności w zależności od warunków gruntowo-wodnych w obszarze wiejskim gminy, na terenie miasta funkcjonuje kanalizacja deszczowa,
    - określenie w planach miejscowych zasad zagospodarowania – między innymi znaczny udział powierzchni biologicznie czynnej - zapewniających gromadzenie, przechowywanie i powolny odpływ wód opadowych i roztopowych,
    - w strefach: bezpośredniej i pośredniej ochrony wód należy stosować przepisy odrębne;
  - ochrona przed polami elektroenergetycznymi:
    - zachowanie cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej, w tym ochronę obszarów i obiektów cennych

- przyrodniczo, realizowane poprzez ustalenia opisane w podrozdziałach powyżej (system przyrodniczy, obszary i obiekty ochrony przyrody),
- zapobieganie zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody oraz abiotycznych elementów środowiska, realizowane poprzez ustalenia opisane w podpunktach powyżej;
  - ochrona przed hałasem:
    - należy dążyć do poprawy istniejącego stanu zgodnie z obowiązującymi standardami, na etapie planowania, projektowania i eksploatacji systemu transportowego,
    - należy zmodernizować ulice i stosować takie rozwiązania techniczne jak np. nawierzchnie o niskich emisjach hałasu od kół pojazdu lub ekrany akustyczne,
    - zwiększanie konkurencyjności transportu publicznego w stosunku do samochodu osobowego.

Na obszarze Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują uzdrowiska.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Obiekty i obszary zabytkowe, objęte ochroną prawną

Spośród obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych i kulturowych, znajdujących się na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie część objęta jest ochroną prawną, poprzez wpis do rejestru zabytków, a część ujęta w ewidencji konserwatorskiej i wskazana do objęcia ochroną ustaleniami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.).

4.2. Obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie znajdują się obiekty, objęte ochroną konserwatorską na mocy wpisu do rejestru zabytków. Wykaz przedmiotowych obiektów przedstawiono w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium. Wszelkie działania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków należy prowadzić na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

4.3. Obiekty i tereny ujęte w ewidencji zabytków

W stosunku do obiektów sakralnych, architektury, budownictwa oraz techniki i kultury materialnej znajdujące się na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie (ujęte w ewidencji konserwatorskiej) w niniejszym Studium postuluje się o:

- wpisanie do rejestru zabytków dobrze zachowanych obiektów i terenów o wartościach zabytkowych;
- wykonanie korekty stref ochrony konserwatorskiej i zasad ochrony w ich obrębie oraz uzupełnienie zasad ochrony dla poszczególnych rodzajów obiektów i terenów o wartościach zabytkowych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych.

4.4. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej

W celu ochrony wartości środowiska kulturowego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- Strefa ochrony konserwatorskiej „OW”- obejmująca obszary występowania nieruchomych zabytków archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków. Zasady ochrony w ich obrębie powinny sprowadzać się do obowiązku nałożonego na osobę lub jednostkę zamierzającą prowadzić prace ziemne w ich obrębie, uzyskania od wojewódzkiego konserwatora zabytków decyzji określającej zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych oraz przeprowadzenia wskazanych badań za pozwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- Strefa ochrony archeologicznej nieruchomych zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków „W” – na terenie strefy powinna być zakazana wszelka działalność budowlana. Wykluczona jest jakakolwiek ingerencja w substancję zabytku.

4.5. Ochrona poszczególnych rodzajów obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych

4.5.1. Nieruchome zabytki archeologiczne

Zaliczają się tutaj nieruchome zabytki archeologiczne nieekspozowane, wskazane na rysunku studium, gdzie ingerencja w substancję zabytku jest możliwa pod warunkiem przeprowadzenia badań archeologicznych w zakresie i rodzaju określonym w drodze decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek zamierzającego realizować roboty ziemne w obrębie nieruchomych zabytków archeologicznych.

4.5.2. Wsie i osady o zachowanym układzie i zabudowie o wartościach kulturowych

Ochronie podlegają elementy historycznej struktury przestrzennej: układ przestrzenny, zabudowa o cechach tradycyjnych, budowle sakralne, tereny cmentarzy oraz charakterystyczne elementy naturalnego krajobrazu, tworzące w/w kompozycję architektoniczno-krajobrazową. Dla wsi, w których przewidziana jest budowa obiektów lub zespołów obiektów budowlanych należy opracować plany zagospodarowania przestrzennego terenu w celu zapewnienia właściwej integracji przestrzennej i funkcjonalnej projektowanych i istniejących, o wartości kulturowej, elementów zagospodarowania.

Nowe obiekty budowlane i związane z nimi urządzenia winny być zaprojektowane w formach architektonicznych dostosowanych do krajobrazu i otaczającej zabudowy.

4.5.3. Założenia dworsko- i pałacowo-parkowe oraz założenia podworskie oraz zespoły młyńskie

Wykaz zespołów przedstawiono w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium. Tereny parków dworskich lub ich tereny i założenia zieleni komponowanej zajmują część obszaru gminy. Dla terenów tych proponuje się następujące ustalenia:

- dopuszcza się lokalizację ciągów pieszo-rowerowych, placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego, zakaz zmniejszania powierzchni parków zabytkowych;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń oraz ochrona i pielęgnacja drzewostanu i zachowanie oraz renowacja cennych historycznie obiektów zabytkowych;
- dopuszcza się wprowadzanie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, w szczególności ścieżki, oświetlenie, architekturę ogrodową itp.;
- ochrona dworów poprzez konserwację zachowanych elementów zabytkowych, odtworzenie na podstawie dokumentów archiwalnych, przekazów itp. zniszczonych elementów architektonicznych, uwzględnienie przy adaptacji obiektów pierwotnego czytelnego układu, historycznego kształtu bryły, przy uwzględnieniu stosowanych badań architektonicznych w celu uzyskania wytycznych konserwatorskich do planowanych w tych obiektach zmian;
- zakaz podziałów geodezyjnych niezgodnych z historyczną parcelacją gruntów;
- zakaz lokalizacji na terenie parku i w jego sąsiedztwie inwestycji uciążliwych i mogących potencjalnie wpływać na środowisko przyrodnicze;
- zakaz znaczących ingerencji w rzeźbę terenu;
- zakaz lokalizacji nadziemnej infrastruktury technicznej;
- zakaz ingerencji w warunki wodno-gruntowe mogących negatywnie wpłynąć na stan zachowania zabytku w szczególności drzewostanu parkowego;
- nakaz zachowania historycznego wyglądu architektonicznego zabudowy o wartości historyczno-kulturowej w zakresie gabarytu, kształtu i pokrycia dachu, kompozycji elewacji tzn. zachowania detalu architektonicznego, rozmieszczenia, wielkości, kształtu oraz proporcji otworów okiennych i drzwiowych;
- w odniesieniu do zespołów założeń przestrzennych – nakaz dostosowania nowej zabudowy i zagospodarowaniu terenu do charakteru zabytkowej przestrzeni

w zakresie skali, gabarytów, stosowanych materiałów, stonowanej kolorystyki i szeroko-rozumianego poszanowania historycznej kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu.

4.5.4. Obiekty sakralne

Kościóły i kaplice oraz cmentarze wszystkich wyznań, czynne i zamknięte – jako obiekty o szczególnej wartości zabytkowej i walorach krajobrazowych, a ponadto kościoły – jako dominanty architektoniczne, cmentarze jako miejsca pamięci i pomniki historii, podlegają bezwzględnej ochronie.

Ponadto w stosunku do cmentarzy (obejmują zarówno te czynne i nieczynne) obowiązują następujące ustalenia:

- zabronione jest sytuowanie wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu;
- ustala się obowiązek dostosowania realizowanych elementów zagospodarowania skalą, jakością i charakterem do pełnionych funkcji, krajobrazu, architektury istniejącego i planowanego otoczenia,
- dopuszcza się zabudowę o charakterze architektury ogrodowej, związanej z podstawową funkcją terenu (kaplice) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki) a także ogrodzenia;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi;

Ochronie podlegają także kapliczki i figurki, w sensie ich lokalizacji i formy przestrzennej, będące przejawem kultu religijnego i tradycji.

4.5.5. Obiekty techniki i kultury materialnej

Są to obiekty przemysłowe, jak: młyny, a także linia kolejowa wraz z zabudową i całą substancją budowlaną (np. typu wiadukt, przepusty itp.), infrastrukturą komunikacyjną, trakcyjną i towarzyszącą im zielenią, system schronów - podlegają ochronie. Ochronie podlega również starodrzew rosnący na terenie i w sąsiedztwie

obiektów o wartości kulturowej oraz założenia zieleni komponowanej towarzyszącej w/w obiektom, a wobec założeń zieleni komponowanej – stosowanie zasad ochrony, analogicznych jak wobec parków w obrębie założeń dworsko- i pałacowo-parkowych oraz założeń podworskich.

Obiektami kultury materialnej są także dawne trakty drogowe, objęte ochroną w sensie ich przebiegu i towarzyszących im zadrzewień. Powinny być zachowane w maksymalnym stopniu, jako jedne z elementów historycznego wizerunku krajobrazu kulturowego gminy.

4.5.6. Obiekty architektury i budownictwa

Obiekty architektury i budownictwa winny być utrzymywane w dobrym stanie. Powyższe dotyczy również budynków gospodarczych w zespołach dworsko-parkowych i folwarkach oraz towarzyszących szkołom, plebaniom, w obrębie zagród itp. Ochronie podlega również starodrzew rosnący w sąsiedztwie obiektów o wartości kulturowej i założenia ogrodowe i zieleni komponowanej towarzyszącej zabudowie (m.in. przy plebaniach, szkołach itd.), a wobec założeń zieleni komponowanej – stosowanie zasad ochrony, analogicznych jak wobec parków w zespołach dworsko-parkowych oraz folwarkach.

Zabudowa mieszkalna, drewniana i murowana o cechach tradycyjnych charakterystycznych dla miejsca i regionu winna być zachowana i stanowić inspirację do kształtowania nowej zabudowy. Dopuszcza się wymianę zabudowy, której stan techniczny zagraża bezpieczeństwu ludzi i mienia.

Nakazuje się zachowanie historycznego wyglądu architektonicznego zabudowy o wartości historyczno-kulturowej w zakresie gabarytu, kształtu i pokrycia dachu, kompozycji elewacji tzn. zachowania detalu architektonicznego, rozmieszczenia, wielkości, kształtu oraz proporcji otworów okiennych i drzwiowych.

W odniesieniu do zespołów założeń przestrzennych nakazuje się dostosowanie nowej zabudowy i zagospodarowaniu terenu do charakteru zabytkowej przestrzeni w zakresie skali, gabarytów, stosowanych materiałów, stonowanej kolorystki i szeroko-rozumianego poszanowania historycznej kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu.

4.6. Działania gminy na rzecz ochrony zasobów kulturowych

Wobec ochrony zasobów kulturowych gminna powinna respektować następujące zasady działania:

- bezwzględne przestrzeganie stref ochrony konserwatorskiej (oznaczonych na rysunku Studium);
- wnioskowanie tworzenia nowych stref ochrony konserwatorskiej;
- utworzenie kompletnej ewidencji obiektów (architektury, zabytków techniki, krajobrazów komponowanych, obiektów archeologicznych) o znacznych walorach zabytkowych;
- przeprowadzenie aktualizacji ewidencji parków wiejskich na terenie gminy;
- tworzenie długofalowych projektów zagospodarowania obszarów o dużych wartościach kulturowych;
- harmonijne wkomponowanie w krajobraz obiektów nowych (zwłaszcza związanych ze strefą gospodarczą i użyteczności publicznych) znacznie odbiegających od modelu zabudowy tradycyjnej;
- czynne wspieranie przez gminę działań zmierzających do utrzymania lub przywrócenia jak najlepszego stanu terenom i obiektom o wysokiej wartości kulturowej lub zabytkowej wskazanym przez instytucje powołane do opieki na danym terenie;
- kontynuacja form zabudowy tradycyjnej w zabudowie współczesnej;
- unikanie zabudowy wielkogabarytowej w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów i zespołów zabytkowych;
- tworzenie neutralnych pasów zieleni (filtrów) wokół zespołów o szczególnej wartości w oparciu o wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej;
- przeciwdziałanie samowoli budowlanej, a zwłaszcza dotyczącej prac przy obiektach zabytkowych;
- zharmonizowanie tzw. małej architektury z istniejącymi formami zabudowy oraz prawidłowe wkomponowanie poszczególnych obiektów w obszary o dużych walorach krajobrazowo-kulturowych.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. Komunikacja drogowa

Nadrzędny układ drogowy będzie stanowić droga wojewódzka nr 543 relacji Paparzyn – Tywola (województwo kujawsko-pomorskie). Sposób powiązań komunikacyjnych terenów przyległych z drogą wojewódzką nr 543 należy przewidzieć w taki sposób, aby zachowane zostały ograniczenia dostępności bezpośredniej wymagane odległościami pomiędzy sąsiednimi skrzyżowaniami. W tym celu wskazane jest ograniczenie liczby skrzyżowań i zjazdów, przewidywanie obsługi terenów poprzez istniejące i projektowane drogi niższych kategorii.

Ze względu na niekorzystne peryferyjne położenie drogi wojewódzkiej nr 543 w układzie komunikacyjnym gminy do nadrzędnego układu zaliczono drogi powiatowe (drogi nr 1408C, 1801C, 1815C, 1818C). Drogi powiatowe stanowią główny ciąg komunikacyjny łączący ze sobą nie tylko poszczególne miejscowości gminy, ale także gminy, powiaty i województwa.

Podstawowy układ stanowić będą drogi gminne – wyszczególnione w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium i oznaczone na rysunku niniejszego studium.

Z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania obszarów rozwojowych ważne jest zabezpieczenie obsługi komunikacyjnej tychże obszarów.

Ponadto proponuje się następujące ustalenia:

- dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych i urządzeń technicznych związanych z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, a także urządzeń związanych z potrzebami zarządzania ruchem;
- dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z podstawową funkcją drogi, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ostateczne rozstrzygnięcie klasy drogi powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania;
- obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, budowli i urządzeń z wyłączeniem urządzeń infrastruktury technicznej, niezwiązanych z podstawowym przeznaczeniem terenu;
- dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z obsługą techniczną drogi – odwodnienia, oświetlenia itp., na warunkach zarządcy drogi w porozumieniu z gestoraми sieci;
- parametry techniczne dróg wyznacza się na podstawie przepisów odrębnych

oraz proponuje się minimalną szerokość projektowanych dróg wewnętrznych 10,0 m;

- dopuszcza się realizację ciągów pieszo-rowerowych.

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie zgodnie ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa nr XXVII/399/20 z dnia 21 grudnia 2020 r. do kluczowych inwestycji zaliczono budowę drogi ekspresowej S-5 na odcinku Grudziądz – Ostróda. Postulowany przebieg drogi – wariant W3 oraz W3B wskazany został na załączniku 2A.

5.2. Komunikacja kolejowa

Przyjmuje się utrzymać biegnące przez teren gminy dwie linie kolejowe: nr 353 – relacji Poznań Wschód – Toruń Główny – Jabłonowo Pomorskie – Olsztyn Główny – Żelaznodorznyj; nr 208 – relacji Działdowo – Brodnica – Jabłonowo Pomorskie – Grudziądz – Laskowice Pomorskie – Chojnice.

5.3. Gospodarka wodno-ściekowa

5.3.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców miasta i gminy będzie realizowane z istniejących ujęć wody. Zachowuje się istniejące ujęcia wody. Zakłada się ich modernizację, automatyzację dla dostosowanie ich do zmieniających się przepisów i standardów. Nie wykorzystywane i nieudokumentowane zasoby wód podziemnych czwartorzędowych i kredowych powinny zostać udokumentowane i zbilansowane i stanowić rezerwę zasobów czystych wód podziemnych na okres kierunkowy.

W zależności od tempa rozwoju przestrzennego gminy, dla zachowania odpowiednich ciśnień w sieci przewiduje się realizację kolejnych odcinków sieci wodociągowej. Dla terenów rozwojowych przewiduje się lokalizację sieci wodociągowych o średnicach wynikających z odpowiednich norm, przepisów i standardów, przy czym lokalizacja tych tras powinna być przewidziana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto do zadań służących poprawie jakości zaopatrzenia gminy w wodę należy:

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom wody na cele bytowo-socjalne, o jakości spełniającej wymagane przepisami normy i standardy;
- utrzymanie wysokiego stopnia pewności dostawy wody w warunkach normalnych, w sytuacjach awaryjnych i zagrożenia kryzysowego;

- poprawa stanu technicznego sieci dla zminimalizowania jej awaryjności, zapobiegania stratom wody i uniknięcia wtórnego zanieczyszczenia;
- racjonalizacja gospodarki wodnej;
- kontynuacja budowy sieci wodociągowej na terenie nadal nieuzbrojonym;
- kontynuacja budowy przyłączy do budynków.

5.3.2. Odprowadzanie ścieków

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych będzie realizowane w oparciu o zbiorczy system kanalizacji sanitarnej z zlokalizowaną oczyszczalnią ścieków w Jabłonie Pomorskim obsługującej teren miasta i kilku miejscowości gminnych oraz w oparciu o oczyszczalnie przyzagrodowe na obszarze wiejskim.

Dopuszcza się wszelkie niezbędne inwestycje w granicach oczyszczalni.

Istnieje konieczność zachowania istniejących sieci kolektorów, kanałów i rurociągów tłocznych wraz z obiektami towarzyszącymi np. za pomocą przepompowni i przelewami, z dopuszczeniem ich rozbudowy i modernizacji.

Przewiduje się lokalizację nowych kolektorów służących odciążeniu istniejącej sieci kanalizacyjnej, modernizację istniejących kolektorów, przepompowni, przelewów i rurociągów tłocznych związanych z transportowaniem ścieków komunalnych z poszczególnych terenów zainwestowanych i tych zarezerwowanych pod zabudowę. Trasy projektowanych kolektorów i lokalizacja obiektów inżynierskich, dobór średnic z nimi związanych będą wyznaczone na etapie sporządzenia odpowiednich projektów budowlanych.

Bardzo ważnym zadaniem jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w celu ochrony gleby i wód podziemnych przed skażeniem lokalnymi szambami oraz poprawy warunków sanitarnych mieszkańców.

Dla obszarów istniejącej i projektowanej zabudowy zakłada się konieczność budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej z włączeniem jej do istniejącego i projektowanego układu. Należy zaplanować kanalizację rozdzielczą ułożoną w pasach rozgraniczających dróg, których przebieg będzie dostosowany do projektowanego układu komunikacyjnego oraz do planowanej zabudowy.

W stosunku do rozproszonej zabudowy zagrodowej gospodarka ściekowa będzie realizowana w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

5.4. Elektroenergetyka

Zakłada się, że wraz z rozwojem nowoprojektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej, dla pokrycia zapotrzebowania

na energię elektryczną niezbędna będzie modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej. W związku z rozwojem terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności dopuszcza się lokalizację potencjalnych Głównych Punktów Zasilania GPZ. Lokalizację potencjalnych GPZ – ów należy przewidzieć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ponadto w omawianym zakresie należy podjąć następujące działania:

- budowa linii średniego i niskiego napięcia;
- budowa nowych odcinków sieci rozdzielczej średniego i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych;
- realizacja stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikająca ze zwiększonego obciążenia;
- poprawa stanu technicznego.

Planowane lokalizacje nowych linii elektroenergetycznych powinno nastąpić na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.5. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie w terenach rolnych, dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii. Na rysunku studium oznaczono istniejące elektrownie wiatrowe o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu.

W terenach rolnych dopuszcza się ponadto realizację nowych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 500 kW. Ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w związku z ustalonymi strefami ochronnymi, wynikającymi z rozmieszczenia na terenie gminy elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 500 kW wynikają z aktualnie obowiązujących przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych i są wiążące do czasu obowiązywania przepisów odrębnych. Wyznaczone na rysunku studium strefy ochronne od elektrowni wiatrowych uwzględniają odległość w jakiej mogą być lokalizowane budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej tj. 700,0 m od elektrowni wiatrowych.

Z wyłączeniem terenów leśnych i obszarów chronionych, dopuszcza się lokalizację małych elektrowni wodnych po dokonaniu oceny potencjału hydroenergetycznego oraz oceny wpływu na środowisko.

Zaleca się również stosowanie kolektorów słonecznych do pozyskania energii dla potrzeb uzyskania ciepłej wody i do ogrzewania pomieszczeń w gospodarstwach domowych. Rozwój technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii stwarza

szanse dla społeczności lokalnej oraz lokalnych inwestorów na uzyskanie pewnej niezależności energetycznej, rozwoju lokalnego oraz proekologiczną modernizację i decentralizację sektora energetycznego gminy.

5.6. Gazownictwo i ciepłownictwo

5.6.1. Gazownictwo

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć gazowa. Do czasu budowy sieci gazowej mieszkańcy gminy powinni, jak dotychczas, korzystać z indywidualnych rozwiązań.

5.6.2. Ciepłownictwo

Jednym z kierunków polityki energetycznej i ekologicznej państwa jest ciągłe zmniejszanie zużycia energii pierwotnej dla celów komunalnych i mieszkaniowych oraz zastępowanie jej energią odpadową i odnawialną. Takimi działaniami mogą być:

- wykorzystanie biogazu i ciepła ze ścieków oczyszczalni;
- wykorzystanie odpadów komunalnych do celów energii cieplnej;
- wykorzystanie biomasy do ogrzewania budynków;
- wykorzystanie ciepła niskoemisyjnego, pomp ciepła dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody.

Rozwój ciepłownictwa powinien uwzględniać rozwój urbanistyczny gminy, jak i również wiele innych czynników takich jak polityka ekologiczna państwa, ceny nośników energii, ochrona środowiska (w tym likwidacja kotłowni węglowych), zmniejszenie energii związanej z postępem technicznym.

5.7. Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności

sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych – budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu np. za pomocą sieci Hotspotów.

Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostanie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej oraz przewidywany wzrost poziomu życia mieszkańców tworzą także dynamiczny rynek konsumentów usług dla systemów telefonii cyfrowej komórkowej. Lokalizacja, wiążących się z systemami telefonii komórkowej, systemów typowych bazowych stacji przekaźnikowych (BTS) oraz infrastruktury 5G będzie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na wniosek zainteresowanych operatorów.

5.8. Gospodarka odpadami

Głównym celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami (zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko – Pomorskiego) jest zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów u źródła, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów.

W zakresie gospodarki odpadami istnieje pilna potrzeba podjęcia działań, które umożliwiłyby sukcesywny rozwój systemu selektywnej zbiórki, recyklingu i utylizacji odpadów komunalnych. Bardzo istotne i niezbędne będzie wdrożenie nowych technologii, dzięki którym nastąpi zmniejszenie szkodliwości i redukcja ilości odpadów przemysłowych.

Priorytetowe działania powinny obejmować:

- systematyczne zwiększanie poziomu odzysku i recyklingu odpadów komunalnych;
- budowę instalacji do odzysku i utylizacji odpadów medycznych, przemysłowych i komunalnych;
- utworzenie punktów gromadzenia odpadów problemowych w celu wydzielania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych;

Lokalizacja instalacji do odzysku i utylizacji odpadów komunalnych powinna być przesądzona na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Warto również podjąć kwestię likwidacji i zabezpieczenia tzw. dzikich składowisk oraz prowadzić stały monitoring zanieczyszczeń, w celu zapobiegania ich tworzeniu.

Ponadto ważnymi aspektami są:

- edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi;
- uwzględnienie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych;
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie zalicza się:

- budowa, przebudowa, modernizacja, remont infrastruktury drogowej, mostowej oraz chodników;
- budowa, przebudowa, modernizacja (termomodernizacja), remont budynków użyteczności publicznej;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych, technicznych i gazowych;
- rozbudowa budynku oświatowego przy ul. Słonecznej w Jabłonowie Pomorskim;
- budowa, modernizacja infrastruktury oświetlenia ulicznego;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont systemów gospodarki odpadami komunalnymi;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska;
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- budowa ciągów pieszo-rowerowych;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont infrastruktury sportowej, rekreacyjnej oraz obiektów małej architektury;
- budowa, modernizacja instalacji, urządzeń alternatywnych źródeł energii;
- zmiana źródeł ciepła;

- budowa sieci i urządzeń technicznych z przeznaczeniem pod tereny inwestycyjne.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie zaliczono:

- ochronę gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze;
- utworzenie sieci rezerwatów i parków kulturowych (według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie proponuje się utworzenie Parku Kulturowego Doliny Drwęcy);
- powiększenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego oraz Brodnickiego Parku Krajobrazowego;
- aktualizacja planów ochrony parków krajobrazowych: Brodnickiego, Górznieńsko-Lidzbarskiego i Gostynińsko-Włocławskiego;
- realizację programu zwiększania lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020;
- utworzenie Parku Krajobrazowego Doliny Drwęcy;
- realizację obiektów małej retencji wód, w szczególności w zlewniach: Noteci, Wełny, Orli, Kamionki, Sępolenki, Krówki, Osy, Lutryny, Rypienicy, Strugi Toruńskiej i Ruźca;
- przebudowę drogi wojewódzkiej nr 543 – remont naw. w km 30,20 – km 31,70 (poszerzenie), w km 23,31 – 36,75, remont mostu w Rozentalu w km 20,86;
- budowę gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Brodnica – Jabłonowo Dn 150 mm.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE SPORZĄDZENIE SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE

OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obecnie na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto plany miejscowe sporządza się, dla:

- realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- dla obszarów uzdrowisk i ochrony uzdrowiskowej – zgodnie z przepisami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskowej i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych;
- obszary rolne i leśne, w przypadku zmiany przeznaczenia tych gruntów na cele inne niż rolne i leśne można uzyskać w drodze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- w przypadku utworzenia parku kulturowego – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie określono obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Uzależnione to jest od szczegółowego określenia przeznaczenia terenu oraz powierzchni i kształtu działki inwestycyjnej. Propozycje scaleń i podziałów poprzez wyznaczenie granic działek odbywać się będzie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i odpowiednich decyzjach administracyjnych. Ponadto na terenach oraz przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podział działek lub ich scalenie należy uzyskać pozwolenie Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie decyzji administracyjnej.

8.3. Obszary przestrzeni publicznej

Warto zadbać o stworzenie ciekawych przestrzeni publicznych, które sprawiłyby lepszy odbiór gminy przez mieszkańców, użytkowników, jak również mogłyby stanowić wizytówkę miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie. Przestrzenie te należy wyeksponować i sprawić by stały się miejscami o ciekawych walorach architektonicznych.

Rozwój gospodarczy miasta i gminy wymusza wyznaczenie nowych terenów rozwojowych, zarówno w dziedzinie gospodarczej, usługowej, produkcyjnej, jak i mieszkaniowej. Obszary o szczególnym przeznaczeniu wymagają sporządzenia miejscowych planów, które umożliwią ich prawidłowe zagospodarowanie i funkcjonowanie oraz niezbędną ochronę środowiska. Studium nie wyznacza konkretnych przestrzeni publicznych.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W oparciu o priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego gminy sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymagają następujące obszary:

- tereny położone w obrzeżu jeziora Duże w miejscowości Nowa Wieś – wyznaczone na rysunku studium.

Od czasu uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonowo Pomorskie sporządzono już plany miejscowe dla części obszarów, które tego wymagały. Należy dążyć do objęcia planem terenów określonych w niniejszej zmianie Studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane będą wedle rozwoju i potrzeb społeczności lokalnej. Na aktualnym etapie prac planistycznych nie określa się ściśle obszarów, które przesądzałyby o zamiarze sporządzenia stosownych planów miejscowych.

10. KIERUNKI ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny wyrażać się m.in. poprzez:

- stymulowanie rozwoju wszystkich form przedsiębiorczości, a w szczególności branż o strategicznym dla rozwoju gminy znaczeniu np. przetwórstwa-rolnego, w tym rolno-spożywczego i owocowo-warzywnego;
- ochronę obszarów o najlepszych warunkach fizjograficznych dla rolnictwa przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- przeznaczanie obszarów o wysokich spadkach (zagrożenie erozyjne) oraz w stref wododziałowych do zadrzewień i zakrzewień;

- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów najniższych klas bonitacyjnych celem przeznaczenia ich do zalesienia lub zagospodarowania rekreacyjnego;
- wprowadzanie kierunków produkcji optymalnych w istniejących warunkach lokalnych i najbardziej efektywnych;
- aktywizację rolników na rzecz tworzenia grup marketingowych, producenckich i rozwoju nowoczesnej spółdzielczości;
- rozwijanie agroturystyki jako szansy zaktywizowania gospodarki rolnej na obszarach atrakcyjnie położonych;
- propagowanie form, metod i zasad prowadzenia nowoczesnej gospodarki rolnej, w tym gospodarki ekologicznej poprzez działalność ukierunkowaną na fachowe doradztwo, organizowanie szkoleń;
- zwiększanie konkurencyjności lokalnych produktów rolnych;
- propagowanie rolnictwa wielofunkcyjnego, wielozadaniowego o alternatywnych funkcjach w stosunku do tradycyjnego poprzez wzrost udziału usług i drobnej wytwórczości;
- rozwijanie nowoczesnych systemów energetycznych, w tym elektrowni wiatrowych jako dodatkowe źródło dochodów gospodarstw rolnych z tytułu dzierżawy gruntów;
- stymulowanie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim kształtowanie właściwej gospodarki wodno-ściekowej (pozyskiwanie funduszy Unii Europejskiej na realizację zadań infrastrukturalnych);
- ograniczenie i przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego wynikającego z prowadzenia działalności rolniczej;
- stwarzanie warunków do podnoszenie poziomu kwalifikacji i wykształcenia ludności rolniczej.

Rozwój leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny wyrażać się m.in. poprzez:

- dążenie do wzrostu poziomu lesistości poprzez zalesienie gruntów o słabej przydatności dla rolnictwa;
- opracować i wdrażać szczegółowego gminnego program zwiększenia lesistości i zadrzewień;
- zwiększenie powierzchni lasów ochronnych;
- zakładanie, uzupełnianie i właściwa pielęgnacja zadrzewień przydrożnych;
- ograniczenie zrębów zupełnych;
- poprawę stanu sanitarnego lasów;

- dążenie do tworzenia zwartych kompleksów leśnych poprzez właściwe kształtowanie granicy polno-leśnej;
- maksymalne ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

W Gminie Jabłonowo Pomorskie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, zlokalizowane w północnej części gminy. Wg map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego opracowanych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej na terenie Gminy Jabłonowo Pomorskie występują tereny o wysokim i średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi i wynoszą:

- raz na 10 lat ($p=10\%$),
- raz na 100 lat ($p=1\%$),

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, które określają zakaz nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Realizacja wszelkich inwestycji na ww. obszarach powinna być zgodna z przepisami odrębnymi.

Na obszarze gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują tereny kwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

Na obszarze miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie stwierdzono udokumentowanych złóż kopalin. W granicach miasta i gminy nie wytypowano też obszarów prognostycznych występowania kopalin.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120)

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

14.1. Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji

Charakterystyka przestrzeni zabudowanej upoważnia do stwierdzenia, że krajobraz terenów zurbanizowanych jest w znacznej mierze zdegradowany. Wobec oczekiwań poprawy warunków życia mieszkańców gminy przekształceń wymaga znaczna ilość obiektów i założeń przestrzennych. Podstawowym zadaniem jest sanacja techniczna obiektów istniejących, głównie mieszkalnych. Wraz z poprawą warunków

techniczno-użytkowych winna następować poprawa warunków estetycznych przez powrót do tradycyjnej zabudowy wiejskiej. Obszary zwartej zabudowy wiejskiej wymagają przekształceń i rehabilitacji (rozumianej ogólnie jako działania mające na celu przywrócenie pierwotnych lub nadanie nowych cech zdegradowanej przestrzeni i zabudowie zarówno historycznej jak i współczesnej). Zamiast poszukiwać nowych terenów osiedleńczych należy wykorzystać istniejące przestrzenie niezabudowane, co pozwoli na prawidłową kontynuację i zachowanie historycznych układów przestrzennych wsi. W ramach zachodzących przemian strukturalnych w rolnictwie należy przekształcać i rewaloryzować istniejące założenia folwarczne z dopuszczeniem do lokalizacji na ich terenie przetwórci produktów rolnych.

14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji

Na obszarze gminy nie wskazuje się obszarów wymagających rekultywacji.

14.3. Obszary wymagające remediacji

Na obszarze gminy nie występują obszary wymagające remediacji.

15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH ZDECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Przez teren miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie biegną dwie linie kolejowe: nr 353 – relacji Poznań Wschód – Toruń Główny – Jabłonowo Pomorskie – Olsztyn Główny – Żelaznodorożnyj; nr 208 – relacji Działdowo – Brodnica – Jabłonowo Pomorskie – Grudziądz – Laskowice Pomorskie – Chojnice, które w myśl decyzji Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe są terenami zamkniętymi.

16. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W niniejszym studium nie wyznaczono obszarów zdegradowanych wyznaczonych na podstawie przepisów prawa.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY JABŁONOWO POMORSKIE**

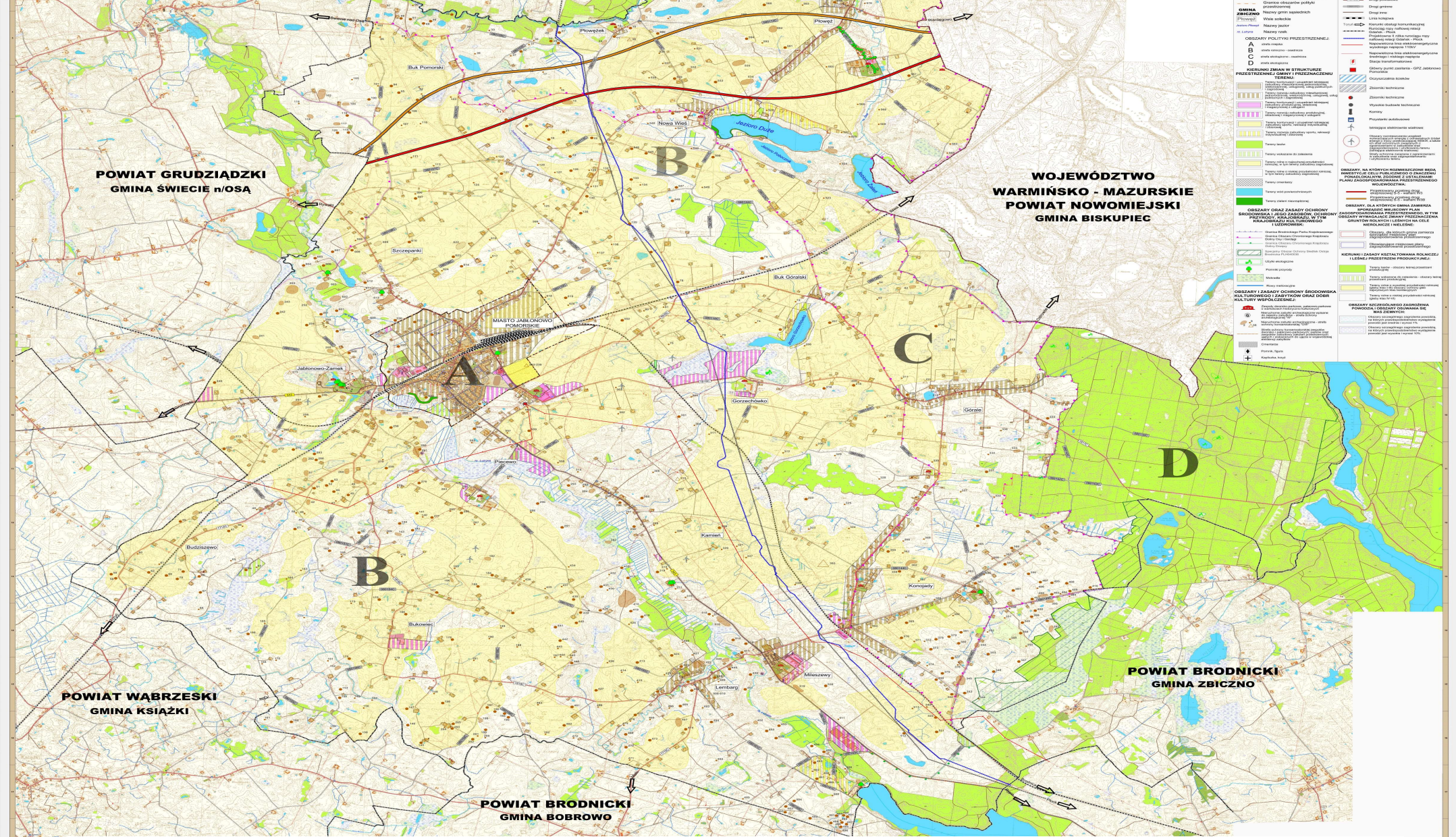
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

**Załącznik Nr 2A do uchwały Nr LXXVIII/436/23
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego**

Załącznik Nr 2A do uchwały Nr LXXVIII/436/23
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 23 listopada 2023 r.

DRSKIE

**J SYSTEMOWY
ASTRUKTURY
MIA**

LEGENDA

---	Granice administracyjne miasta	-----	Linia kolejowa
---	Granice obszarów ujętych	---	Linia wodna
---	Granice gmin sąsiednich	---	Linia wodna (niekorygowana)
---	Własność państwa	---	Linia wodna (niekorygowana) - jeziora
---	Linie kolejowe	---	Linia wodna (niekorygowana) - jeziora (niekorygowane)
---	Linie wodne	---	Linia wodna (niekorygowana) - jeziora (niekorygowane)
---	Linie wodne (niekorygowane)	---	Linia wodna (niekorygowana) - jeziora (niekorygowane)
---	Linie wodne (niekorygowane) - jeziora	---	Linia wodna (niekorygowana) - jeziora (niekorygowane)
---	Linie wodne (niekorygowane) - jeziora (niekorygowane)	---	Linia wodna (niekorygowana) - jeziora (niekorygowane)
---	Linie wodne (niekorygowane) - jeziora (niekorygowane)	---	Linia wodna (niekorygowana) - jeziora (niekorygowane)

OBESZARY POLITYKI PRZESTRZENNEJ:

- A - teren zabudowy
- B - teren usług
- C - teren rekreacji i sportu
- D - teren zieleni

OBESZARY ZNAK W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY I PRZEZNACZENIU TERENU:

- 1 - teren zabudowy
- 2 - teren usług
- 3 - teren rekreacji i sportu
- 4 - teren zieleni
- 5 - teren rolny
- 6 - teren leśny
- 7 - teren wodny
- 8 - teren przyrodniczy
- 9 - teren ochrony krajobrazu
- 10 - teren ochrony dziedzictwa
- 11 - teren ochrony przyrody
- 12 - teren ochrony środowiska

OBESZARY I ZABUDOWY OCHRONY ŚRODOWISKA KULTURNEGO I DZIAŁYWOŃ ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓLNOŚCIEJ:

- 1 - teren ochrony dziedzictwa
- 2 - teren ochrony przyrody
- 3 - teren ochrony środowiska

OBESZARY NA KOTÓRYCH WYMAGANE SĄ PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WYMIARU LUB NADZORUJĄCYCH WYMAGANIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:

- 1 - teren ochrony dziedzictwa
- 2 - teren ochrony przyrody
- 3 - teren ochrony środowiska

OBESZARY I ZABUDOWY OCHRONY ŚRODOWISKA KULTURNEGO I DZIAŁYWOŃ ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓLNOŚCIEJ:

- 1 - teren ochrony dziedzictwa
- 2 - teren ochrony przyrody
- 3 - teren ochrony środowiska

OBESZARY ZABUDOWY I OCHRONY ŚRODOWISKA KULTURNEGO I DZIAŁYWOŃ ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓLNOŚCIEJ:

- 1 - teren ochrony dziedzictwa
- 2 - teren ochrony przyrody
- 3 - teren ochrony środowiska

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr LXVIII/436/23
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 23 listopada 2023 r.

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY JABŁONOWO POMORSKIE**

**- UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ
SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM -**

ZAŁĄCZNIK NR 3 DO UCHWAŁY NR.....
RADY MIEJSKIEJ JABŁONOWA POMORSKIEGO
Z DNIA.....

Pierwsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie przyjęto uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy i Miasta w Jabłonowie Pomorskim z dnia 30 grudnia 2002 r.

W zmieniającej się sytuacji społecznej i gospodarczej gminy zaistniała potrzeba aktualizacji treści zawartych w obowiązującym studium oraz wyznaczenia nowych kierunków rozwoju gminy. W tym celu Rada Miejska Jabłonowa Pomorskiego podjęła uchwałę Nr LI/236/14 z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Sporządzeniu zmiany studium posłużyły informacje z obowiązującego dotychczas dokumentu, jednakże w wyniku zmiany uwarunkowań przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, zdecydowana większość danych została zaktualizowana. Wprowadzono nowe dane, jednocześnie wykorzystując informacje i statystyki z lat ubiegłych. Dostosowano również zapisy zmiany studium do obowiązujących przepisów prawa, co pozwoliło na trafne dokonanie oceny zmian badanych zjawisk we wskazanych przedziałach czasowych.

Przedmiotem zmiany studium jest właściwe usytuowanie przyszłych funkcji ze względu na wzajemne ich relacje oraz możliwości stwarzane przez otoczenie fizjograficzne. Studium jest dokumentem określającym kształt polityki przestrzennej gminy. Pełni funkcję koordynacyjną w planowaniu rozwoju gminy określoną w Strategii Rozwoju Gminy, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wieloletnich planach inwestycyjnych i innych opracowaniach specjalistycznych realizowanych dla potrzeb gminy. Nadrzędną rolą studium jest kreowanie właściwej polityki w zakresie realizacji zadań publicznych. Dokument ten stanowi także często podstawę do ubiegania się o środki finansowe na realizację inwestycji z funduszy europejskich. Studium określa szereg inwestycji realizujących zadania publiczne. Należy szczególnie podkreślić, iż zdecydowana większość tych inwestycji powinna być realizowana przy wykorzystywaniu funduszy unijnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, a zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z lokalizacją nowych inwestycji.

Na podstawie szczegółowej analizy uwarunkowań fizjograficznych, przyrodniczych, kulturowych i infrastrukturalnych wyznaczono granice stref funkcjonalnych. W analizie tej wzięto także pod uwagę obecny kształt sieci osadniczej, zachodzące w ostatnich latach procesy inwestycyjne oraz strukturę własnościową gruntów.

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie wyznaczono następujące obszary polityki przestrzennej:

·strefa A – strefa miejska – obejmuje swym zasięgiem obszar miasta Jabłonowa Pomorskiego; przewiduje się, że w strefie tej zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym terenów będą postępowały najdynamiczniej;

·strefa B – strefa rolniczo-osadnicza – obejmuje swym zasięgiem obszar wiejski gminy wskazany na rysunku studium. W strefie tej przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej oraz usługowej, produkcyjnej i składowej;

·strefa C – strefa ekologiczno-osadnicza – obejmuje obszar gminy wzdłuż granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi; w strefie tej przewiduje się ekstensywny rozwój zabudowy;

·strefa D – strefa ekologiczna – obejmuje część gminy, która nie jest predysponowana do rozwoju zabudowy z uwagi na występowanie dużych kompleksów leśnych oraz obszaru Natura 2000.

W wyniku analizy uwarunkowań wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne:

·tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej;

- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny rozwoju zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny lasów;
- tereny wskazane do zalesienia;
- tereny rolne o najwyższej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej;
- tereny rolne o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej;
- tereny cmentarzy;
- tereny wód powierzchniowych;
- tereny zieleni nieurządzonej.

Przyjęte rozwiązania dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzeni miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie wynikają przede wszystkim ze szczegółowej analizy uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych. Kierunki określające politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego uwzględniają zasady zrównoważonego rozwoju i ustalenia określone w strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego oraz koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem planistycznym określającym politykę zagospodarowania przestrzennego gminy sporządzonym dla jej całego obszaru. Pełni ono rolę koordynacyjną w programowaniu rozwoju gminy, a także przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wieloletnich planów inwestycyjnych. Studium nie jest jednak przepisem prawa miejscowego, a zatem nie stanowi podstawy do podejmowania decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji w gminie. Wstępne analizy, wykazały konieczność wykonania zmiany Studium. Opracowując zmianę dokumentu uznano, że ustalenia muszą uwzględniać zmieniające się potrzeby i możliwości rozwojowe gminy, jak również obejmować pełny zakres i formę Studium określoną w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w rozporządzeniu w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 118, poz. 1233)). Wobec powyższego niniejsze opracowanie stanowi całkowitą zmianę Studium, tj. obejmuje całą gminę w granicach administracyjnych. Studium określa szereg inwestycji realizujących zadania publiczne. Należy szczególnie podkreślić, iż zdecydowana większość tych inwestycji powinna być realizowana przy wykorzystywaniu funduszy unijnych. W wyniku akcesji do Unii Europejskiej rozszerzyły się możliwości wykorzystania funduszy zagranicznych, będą pełniły ważną rolę w finansowaniu zadań publicznych, zwłaszcza w kierunku mobilizowania środków krajowych i funduszy własnych podmiotów realizujących inwestycje w celu uzupełniania montażu finansowego.

Poza publicznymi środkami finansowania inwestycji oraz funduszami unijnymi należy, tam gdzie pozwalają na to przepisy angażować środki niepubliczne, a także korzystać z partnerstwa publiczno-prywatnego, które w znacznym stopniu mogą przyspieszyć wielokierunkowy rozwój gminy. Zgodnie z polityką Unii Europejskiej szczególny nacisk należy kłaść na wzrost

konkurencyjności przedsiębiorstw, rozwój infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim rozwój odnawialnych źródeł energii i innowacyjnej gospodarki, a także ogólny wzrost poziomu życia mieszkańców. Przyjęte rozwiązania dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzeni Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie wynikają przede wszystkim ze szczegółowej analizy uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych. W procesie sporządzania zmiany Studium uwzględniono również prognozy demograficzne oraz możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy. Ponadto dokonano bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę w zakresie funkcji wyznaczonych w Studium. W części uwarunkowań wykorzystano aktualne dane statystyczne mające bezpośredni wpływ na sporządzone analizy i bilanse. Kierunki określające politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego uwzględniają zasady i ustalenia określone w strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Realizacja polityki przestrzennej gminy jest przede wszystkim uzależniona od decyzji lokalnych władz. Racjonalne i przemyślane decyzje dotyczące planowania przestrzennego w oparciu o niniejszy dokument będą skutkowały przede wszystkim wzrostem poziomu życia mieszkańców gminy, ograniczeniu kosztów związanych z realizacją zadań publicznych oraz możliwością wielokierunkowego rozwoju gminy.

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr LXVIII/436/23
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 23 listopada 2023 r.

Rozstrzygnięcie Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany Studium

W dniach od 16 czerwca 2023 r. do dnia 10 lipca 2023 r. wyłożono do publicznego wglądu projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do przedmiotowego projektu.

Zgodnie z art. 11 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029) w związku z art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej w nieprzekraczalnym terminie do dnia 2 sierpnia 2023 r. mogły wnosić uwagi do projektu zmiany Studium.

Wykaz uwag złożonych podczas wyłożenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie do publicznego wglądu:

Uwaga nr 1:

Treść uwagi: Wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/30, obręb Nowa Wieś oraz przeznaczenie pod dojazd dla ww. działki na dz. nr 60/16, 60/18, 60/22, 60/24, 60/26, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 2:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/28, obręb Nowa Wieś oraz przeznaczenie pod dojazd dla ww. działki na dz. nr 60/16, 60/18, 60/22, 60/24, 60/26, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: możliwe wyznaczenie wnioskowanej zabudowy w części dz. nr 60/28, obręb Nowa Wieś. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej na pozostałych działkach z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 3:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/31, obręb Nowa Wieś oraz przeznaczenie pod dojazd dla ww. działki na dz. nr 60/16, 60/18, 60/22, 60/24, 60/26, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 4:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, zagrodowej, usługowej lub usług publicznych na dz. nr 25/4, obręb Piecewo.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 5:

Treść uwagi: zmiana przeznaczenia z zabudowy mieszkaniowej na zabudowę produkcyjną, składową i magazynową z usługami na dz. nr 9/14, obręb Jaguszewice.

Uzasadnienie: częściowa możliwość wprowadzenia wnioskowanej zabudowy w terenach najniższej przydatności rolniczej. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy w pozostałej części działki z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 6:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami na dz. nr 1/1, 1/3, 1/4, obręb Gorzechówko.

Uzasadnienie: możliwe wprowadzenie wnioskowanej zabudowy w terenach rolnych o niskiej przydatności rolniczej, w tym terenach zabudowy zagrodowej. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy w pozostałej części działki z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 7:

Treść uwagi: zwiększenie terenu zabudowy specjalistycznej produkcji rolnej na dz. nr 158, obręb Piecewo.

Uzasadnienie: możliwe wprowadzenie wnioskowanej zabudowy w terenach rolnych o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy w pozostałej części działki z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 8:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami na dz. nr 206/46, obręb Płowęż oraz zabudowy specjalistycznej produkcji rolnej na dz. nr 206/47, obręb Płowęż.

Uzasadnienie: możliwe wprowadzenie wnioskowanej zabudowy na dz. nr 206/46, obręb Płowęż oraz dz. nr 206/47, obręb Płowęż w terenach rolnych o niskiej przydatności rolniczej, w tym terenach zabudowy zagrodowej. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy w pozostałej części działki z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 9:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami na dz. nr 206/45, obręb Płowęż, będącą parkiem z zabytkowym pałacem.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 10:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami na dz. nr 5/3 oraz części przylegającej dz. nr 5/4, obręb Gorzechówko.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 11:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/19, 60/21, 60/23, 60/25, 60/27, obręb Nowa Wieś oraz prze-znaczenie pod dojazd dla ww. działki na dz. nr 60/16, 60/18, 60/22, 60/24, 60/26, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: możliwe wyznaczenie wnioskowanej zabudowy w części dz. nr 60/19, obręb Nowa Wieś. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej na pozostałych działkach z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 12:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/19, 60/21, 60/23, 60/25, 60/27, obręb Nowa Wieś oraz prze-znaczenie pod dojazd dla ww. działki na dz. nr 60/16, 60/18, 60/22, 60/24, 60/26, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: możliwe wyznaczenie wnioskowanej zabudowy w części dz. nr 60/19, obręb Nowa Wieś. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej na pozostałych działkach z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 13:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/19, 60/21, 60/23, 60/25, 60/27, obręb Nowa Wieś oraz prze-znaczenie pod dojazd dla ww. działki na dz. nr 60/16, 60/18, 60/22, 60/24, 60/26, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: możliwe wyznaczenie wnioskowanej zabudowy w części dz. nr 60/19, obręb Nowa Wieś. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej na pozostałych działkach z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 14:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z możliwością budowy garażu na dz. nr 69/4, 69/3, 237/1, obręb Płowęż.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 15:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy mieszkaniowo-usługowej na dz. nr 237/2, 69/2, obręb Płowęż oraz zabudowy letniskowej na dz. nr 23, obręb Płowęż.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 16:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/19, 60/21, 60/23, 60/25, 60/27, obręb Nowa Wieś oraz przeznaczenie pod dojazd dla ww. działek na dz. nr 60/16, 60/18, 60/20, 60/24, 60/26, 60/28, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: możliwe wyznaczenie wnioskowanej zabudowy w części dz. nr 60/19, obręb Nowa Wieś. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej na pozostałych działkach z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 17:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy letniskowej na dz. nr 60/16, 60/17, 60/18, 60/19, 60/20, 60/21, 60/22, 60/23, 60/24, 60/25, 60/26, 60/27, obręb Nowa Wieś.

Uzasadnienie: możliwe wyznaczenie wnioskowanej zabudowy w części dz. nr 60/19, 60/16, 60/18 obręb Nowa Wieś. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy letniskowej na pozostałych działkach z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 18:

Treść uwagi: wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na dz. nr 164, obręb Piecewo.

Uzasadnienie: brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 19:

Treść uwagi: Wprowadzenie przeznaczenia terenu kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami, w tym instalacje z odnawialnych źródeł energii (fotowoltaikę), biogaz itp. na terenie dz. nr 85/11, 158, obręb Piecewo.

Uzasadnienie: możliwe wprowadzenie wnioskowanej zabudowy w terenach rolnych o niższej przydatności, w tym tereny zabudowy zagrodowej. Brak możliwości wprowadzenia wnioskowanej zabudowy na pozostałych działkach z uwagi na obowiązujące przepisy odrębne.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 20:

Treść uwagi: wprowadzenie przeznaczenia terenu kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami, w tym instalacje z odnawialnych źródeł energii (fotowoltaikę), biogaz itp. na terenie dz. 5/1, 5/3 oraz część dz. nr 5/4, obręb Gorzechówko.

Uzasadnienie: możliwe wprowadzenie wnioskowanej zabudowy na części dz. nr 5/4 poza strefą ochrony konserwatorskiej zespołów dworsko i pałacowo-parkowych, parków oraz zespołów zabudowy założeń przestrzennych wskazanych do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków w terenach rolnych o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej.

Rozstrzygnięcie: uwaga częściowo nieuwzględniona.

Uwaga nr 21:

Treść uwagi: wprowadzenie przeznaczenia terenu kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami, w tym instalacje z odnawialnych źródeł energii (fotowoltaikę), biogaz itp. na terenie dz. nr 206/45, 206/47, obręb Płowęż.

Uzasadnienie: z racji uwzględnienia uwagi złożonej przez właściciela przedmiotowych działek uwzględnienie powyższej uwagi jest niemożliwe.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

Uwaga nr 22:

Treść uwagi: wprowadzenie przeznaczenia terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej na terenie dz. nr 247/6, 247/1, obręb Lembarg.

Uzasadnienie: niemożliwe wprowadzenie wnioskowanej zabudowy, z uwagi znaczne oddalenie przedmiotowych działek od terenów istniejącej zabudowy oraz istniejącej infrastruktury technicznej i drogowej.

Rozstrzygnięcie: uwaga nieuwzględniona.

.....
Przewodniczący Rady Miejskiej

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr LXVIII/436/23
Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego
z dnia 23 listopada 2023 r.
Zalacznik5.gml

**Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r.
o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.)
ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę**

UZASADNIENIE

Działając na podstawie art. 11 pkt 9 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029) Burmistrz Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie przedstawia Radzie Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego do uchwalenia projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Projekt zmiany Studium jest zgodny z zakresem określonym uchwałą Nr LI/236/14 Rady Miejskiej Jabłonowa Pomorskiego z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Przedkładany do uchwalenia projekt zmiany Studium nie narusza przepisów odrębnych i nie pozostaje w sprzeczności z interesem publicznym oraz uwzględnia wymogi ochrony środowiska, zatem tworzy podstawę do realizacji celów wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i pozostałych przepisów odrębnych.